

Ukmergės rajono
savivaldybė

**KTU ARCHITEKTŪROS IR STATYBOS INSTITUTAS
TERITORIJŲ PLANAVIMO CENTRAS**

**UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS
BENDROJO PLANO KEITIMAS**

STRATEGINIS PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMAS (SPAV)

ATASKAITA

**DARBO UŽSAKOVAS IR PLANAVIMO ORGANIZATORIUS:
UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA**

Instituto direktorius

Dr. R. Bliūdžius

Projekto vadovas

Dr. E. Ramanauskas

KAUNAS 2017

**UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS BENDROJO PLANO KEITIMO RENGĖJŲ
SĄRAŠAS**

Vykdytojai:

Arch. dr. Evaldas Ramanauskas (ATP 1397)	projekto vadovas, teritorijų planavimas
Inž. Antanas Burkus (31570)	inžinerinė infrastruktūra
Arch. Nijolė Steponaitytė (1498)	kultūros paveldo ir kraštovaizdžio vertinimas
Arch. prof. dr. Kęstutis Zaleckis	teritorijų planavimas, susisiekimo sistemos
Inž. dr. Gintė Jonkutė	kraštovarką, socialinė–kultūrinė, gamtinė aplinka
Arch. Jelizavieta Karasiova	teritorijų planavimas, kraštovarką

TURINYS

IVADAS	4
1. PAGRINDINIAI UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR ŠĄSĄJA SU KITAIŠ PLANAIS	5
1.1. UkmergĖs rajono savivaldybĖs teritorijos bendrojo plano keitimo tikslai	5
1.2. UkmergĖs rajono savivaldybĖs teritorijos bendrojo plano keitimo uždaviniai	5
1.3. UkmergĖs rajono savivaldybĖs teritorijos bendrojo plano keitimo šąsąja su kitais planais ir teisĖs aktais	6
2. UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS ESAMOS BŪKLĖS APŖVALGA ..	8
2.1. ErdvinĖ–planinĖ teritorijos struktūra, demografinĖ situacija, migracijos rodikliai	8
2.2. Esamų teritorijų panaudojimas, rekreacija, pramonĖs–komercijos objektai, ŖmĖs ūkis, miškų ūkis ir vandens ūkis.....	11
2.3. SocialinĖ–kultŖrinĖ bŖklĖ	15
2.4. EkonominĖ aplinka	16
2.5. AplinkosauginĖ situacija	19
2.6. InŖinerinĖ infrastruktūra.....	27
2.7. Susisiekimo infrastruktūra	29
2.8. Saugomos teritorijos.....	30
2.9. KultŖros paveldo objektai.....	34
3. APLINKOS APSAUGOS PROBLEAMOS, TURINĖIOS ĮTAKOS UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMO RENGIMUI	39
4. TARPTAUTINIU, EUROPOS BENDRIJOS ARBA NACIONALINIU LYGMENIU NUSTATYTI APLINKOS APSAUGOS TIKSLAI	39
5. SIŪLOMOS UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMO KONCEPCIJOS KRYPTYS IR ALTERNATYVOS	41
5.1. Koncentruotos plĖtros alternatyva	43
5.2. Tolygios plĖtros alternatyva.....	44
5.3. Atskirų teritorijos panaudojimo sriĖių ir vystymosi aspektų koncepciniai siŖlymai	45
6. TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŖTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS, APLINKOS CHARAKTERISTIKOS	53
7. PASEKMĖS, NEĮGYVENDINUS UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMO SPRENDINIŲ	54
8. GALIMOS REIKŠMINGOS PASEKMĖS APLINKAI IR JŲ VERTINIMAS	55
8.1. Poveikis aplinkos kokybei (orui, vandeniui ir dirvoŖemiui)	55
8.2. Poveikis augalijai, gyvŖnijai, bioįvairovei, saugomoms teritorijoms.....	57
8.3. Poveikis kultŖros paveldui, kraštovaizdŖiui.....	59
8.4. Poveikis visuomenei ir jos sveikatai.....	61
8.5. Poveikis ekonominei aplinkai	62
8.6. Pateikiamų alternatyvų privalumai ir trŖkumai vertinamų aplinkos komponentų atŖvilgiu.....	63
9. PRIEMONĖS REIKŠMINGOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŖINTI AR KOMPENSUOTI	66
10. VERTINIMO SUNKUMŲ APRAŠYMAS	67
11. NUMATYTŲ TAIKYTI STEBĖSENOS (MONITORINGO) PRIEMONIŲ APRAŠYMAS	68
SANTRAUKA	70
GRAFINĖ DALIS	91

IVADAS

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano (toliau – Bendrasis planas) keitimas atliekamas vadovaujantis Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2016 m. rugpjūčio 26 d. sprendimu Nr. 7-203 „Dėl Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo“ bei Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. rugsėjo 5 d. patvirtinta Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo planavimo darbų programa.

Bendrojo plano keitimas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos (LR) įstatymais, LR Vyriausybės nutarimais, taisyklėmis ir kitais norminiais dokumentais, reglamentuojančiais teritorijų planavimą: LR teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymu (Žin., 2013, Nr. 76-3824), LR žemės įstatymu (Žin., 1994, Nr. 34-620), Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimančiais sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatais (Žin., 1996, Nr. 90-2099), Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis (TAR, 2014, Nr. 25), Teritorijų planavimo normomis (TAR, 2014, Nr. 91), Urbanizuotų teritorijų susisiekimo sistemų planavimo normomis (TAR, 2016, Nr. 23314) ir kt.

Bendrojo plano keitimo strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) atranka atliekama pagal *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašą* (Žin., 2004, Nr. 130-4650).

Išskiriami trys **pagrindiniai SPAV tikslai**:

1. nustatyti, apibūdinti ir įvertinti galimas reikšmingas planų ir programų įgyvendinimo pasekmes aplinkai;
2. užtikrinti, kad bus konsultuojamasi su tam tikromis valstybės ir savivaldybių institucijomis, visuomene, atsižvelgiama į šių konsultacijų ir kitų viešumą užtikrinančių procedūrų rezultatus;
3. užtikrinti, kad planų ir programų rengimo organizatoriai turės išsamią ir patikimą informaciją apie galimas reikšmingas planų ir programų įgyvendinimo pasekmes aplinkai ir atsižvelgs į ją.

SPAV atliekamas šiais **principais**:

1. identifikuojamos ir lyginamos Bendrojo plano koncepcijoje siūlomos alternatyvos;
2. išanalizuojamas bei patobulinamas rengiamas planavimo dokumentas aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektais;
3. užtikrinamas dialogas tarp rengiamo planavimo dokumento rengėjų, suinteresuotų savivaldybės institucijų bei visuomenės.

Tinkamai atliekamas SPAV padeda užtikrinti aukštą aplinkos apsaugos lygį, pagerina rengiamo Bendrojo plano kokybę, padidina sprendimų priėmimo efektyvumą, padeda identifikuoti naujos plėtros alternatyvas ir padeda išvengti klaidingų sprendimų.

Bendrojo plano SPAV procesą **sudaro**:

1. SPAV apimties nustatymo dokumento rengimas ir nagrinėjimas;
2. SPAV ataskaitos rengimas ir nagrinėjimas;
3. sprendimo dėl planavimo dokumento patvirtinimo priėmimas;
4. teritorijų planavimo dokumento įgyvendinimo pasekmių aplinkai monitoringas.

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) apimties nustatymo dokumentas

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymas – tai vertinimo proceso etapas, kurio metu nustatomi svarbiausi su aplinkos apsauga susiję aspektai, kurie turės būti išsamiai išnagrinėti ir aprašyti vertinimo ataskaitoje.

Pagrindiniai **SPAV apimties nustatymo tikslai**:

1. numatyti tinkamiausius pasekmių aplinkai prognozavimo ir vertinimo metodus;
2. nustatyti, kokie aplinkos komponentai turės būti išsamiai aprašyti vertinimo ataskaitoje;
3. nustatyti, kokios pasekmės gali būti reikšmingos ir todėl bus vertinamos rengiant ataskaitą;
4. sužinoti atitinkamų valstybės bei savivaldybių institucijų bei visuomenės nuomonę dėl vertinamų pasekmių, aplinkos komponentų bei vertinimo metodų.

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo proceso dalyviai yra:

1. Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo organizatoriai, t.y. Ukmergės rajono savivaldybės administracija;
2. Aplinkos ministerijos Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentas;
3. Vilniaus visuomenės sveikatos centras;
4. Saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos;
5. Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos;
6. visuomenė.

1. PAGRINDINIAI UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR ŠĄSAJA SU KITAIŠ PLANAIŠ

1.1. Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo tikslai

Pagrindiniai Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo tikslai:

1. sudaryti sąlygas darniai Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos raidai, nuosekliai erdvinės ir funkcinės integracijos politikai įgyvendinti, kompleksiskai spręsti socialinius, ekonominius, ekologinius uždavinius;
2. patikslinti Ukmergės rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros vystymo bei įgyvendinimo gaires, patikslinti esamas ir nustatyti naujas plėtrai reikalingas teritorijas;
3. sudaryti sąlygas racionaliam Ukmergės rajono savivaldybės gamtinių, žemės gelmių ir energijos išteklių naudojimui ir atkūrimui;
4. numatyti Ukmergės rajono savivaldybės gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir pažinimą, ekologiškai pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą;
5. kurti sveiką, saugią, darnią gyvenamąją aplinką ir visavertės gyvenimo sąlygas gyvenamosiose vietovėse;
6. sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamos kokybės gyvenimo sąlygas;
7. derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, savivaldybių ir valstybės interesus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje sąlygų;
8. sudaryti sąlygas racionaliam žemės naudojimui;
9. reglamentuoti galimybę keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, nerengiant teritorijų planavimo bei žemėtvarkos planavimo dokumentų;
10. išnagrinėti sodininkų bendrijų teritorijas, numatant jų konversiją į gyvenamąsias teritorijas;
11. peržiūrėti ir įvertinti sprendinių įgyvendinimo prioritetus.

1.2. Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo uždaviniai

Svarbiausi Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo uždaviniai:

1. suformuoti planavimo lygmenį atitinkančias teritorijos funkcinio ir erdvinio vystymo kryptis;
2. optimizuoti planuojamos teritorijos urbanistinę struktūrą, socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą;
3. numatyti racionalaus žemės gelmių išteklių, žemės ūkio naudmenų, miškų, kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, gamtinio karkaso ir ekologiškai pagrįstos žemės naudojimo teritorinės struktūros formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemones;
4. detalizuoti atitinkamų aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius;
5. pakeisti Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano funkcinio zonavimo pavadinimus ir turinį pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-7 patvirtintas Teritorijų planavimo normas;
6. detalizuoti savivaldybei svarbių objektų išdėstymą bei numatyti prioritetinį jų vystymą;
7. detalizuoti gyvenamųjų vietovių kraštovaizdžio savitumui svarbias teritorijas, antropogeninius ir gamtinius elementus, panoramas, numatyti jų vizualinę apsaugą;

8. numatyti ypatingų inžinerinių statinių išdėstymą, pažymint visus esamus, rengiamus bendroju planu ir kitais teritorijų planavimo dokumentais numatomus 30 m ir aukštesnius ypatingus inžinerinius statinius, kuriems aptarnauti reikalingas ne didesnis kaip 0,01 ha žemės plotas, kuriam Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 40 straipsnio 6 dalies 2 punkte numatytu atveju neformuojamas atskiras žemės sklypas;
9. tobulinti ir vystyti istoriškai susiklosčiusią urbanistinę struktūrą, architektūrinę erdvinę kompoziciją išryškinant Ukmergės miesto ir rajono miestelių savitumą, išsaugant vertingus architektūrinius statinius (kompleksus), naujai siūlomomis statybomis respektuojant miestų ir miestelių urbanistines struktūras, sukurti galimų miesto ir miestelių dominančių sistemą, formuojant miesto ir miestelių identitetą; numatyti priemones, stabdančias neigiamus urbanistinio chaoso, neproporcingumo reiškinius ir užtikrinančias darnų vystymąsi;
10. pasiūlyti turistinių trasų, rekreacinių zonų išdėstymą;
11. detalizuoti mažmeninės prekybos objektų išdėstymą, nurodant didžiausią galimą vieno mažmeninės prekybos objekto plotą atskirose planuojamos teritorijos dalyse;
12. patikslinti Ukmergės miesto ir rajono miestelių želdynų sistemos struktūrinių dalių ribas ir konkretizuoti jų naudojimo reglamentą atsižvelgiant į Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso teritorijų naudojimo specialiojo plano sprendinius;
13. identifikuoti ekologiškai jautrių Šventosios slėnio teritorijų ribas, numatyti bendrąjį teritorijų apsaugos reglamentą, identifikuoti vietas, kuriose nauja statyba negalima;
14. identifikuoti teritorijas, kuriose būtina atkurti ir stiprinti pažeisto gamtinio karkaso ekologines funkcijas ir atkurti viešą prieigą prie vandens telkinių;
15. formuluojant estetinio potencialo apsaugos reikalavimus, akcentuoti Ukmergės rajono kraštovaizdžio charakterį pabrėžiančias ir formuojančias vietas (tame tarpe, teritorijas, kuriose yra sukurta arba bus kuriama rekreacinė ir turistinė infrastruktūra: gamtos ir kultūros paveldo vertybių teritorijas; turizmo trasas, rekreacines teritorijas, turistų aptarnavimo objektų teritorijas; teritorijas, kuriose stebėtoji geriausiai atsiskleidžia Ukmergės rajono gamtos ir kultūros paveldas (poilsio ir apžvalgos aikštelės, bokštai), Ukmergės miesto prieigas nuo svarbiausių įvažiavimų ir kt.);
16. nustatyti teritorijas, kurioms privaloma rengti ar keisti detaliuosius planus;
17. suformuoti naujas Ukmergės miesto ribas;
18. identifikuoti preliminarias vietas, kuriose turi būti statomi informaciniai stendai ar kita informacinė sistema su specifine miesto ir rajono kraštovaizdį reprezentuojančia informacija;
19. identifikuoti teritorijas, kuriose negali būti statomi didieji lauko vizualinės reklamos stendai.

1.3. Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sąsaja su kitais planais ir teisės aktais

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo dokumentas siejasi su šiais planais:

Bendraisiais planais:

- Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2008 m. gruodžio 17 d. sprendimu Nr. 7-222;
- Ukmergės miesto teritorijos bendrasis planas, patvirtintas 2011-08-31 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-109;
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154 (Žin., 2002, Nr. 110-4852).

Specialiaisiais teritorijų planavimo dokumentais:

- Ukmergės miesto gatvių ribų specialusis planas, patvirtintas 2015-08-27 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-107;
- Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso teritorijų naudojimo specialusis planas, patvirtintas 2014-12-19 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-329;
- Ukmergės rajono dviračių trasų specialusis planas, patvirtintas 2014-08-28 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-209;
- Ukmergės rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros ir plėtros specialusis planas, patvirtintas 2009-08-20 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-173;

- Ukmergės rajone esančių, visuomeniniams poreikiams naudojamų teritorijų – paplūdimių specialusis planas, patvirtintas 2012-06-28 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-144;
- Ukmergės miesto plėtros teritorijų inžinerinės infrastruktūros specialusis planas, patvirtintas 2015-06-25 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-209;
- Ukmergės senamiesčio nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialusis planas – tvarkymo planas, patvirtintas 2014-09-02 Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu Nr. ĮV-594;
- Ukmergės senamiesčio nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialusis planas – teritorijos ir apsaugos zonos ribų planas; patvirtintas 2010-10-18 Kultūros ministro įsakymu Nr. ĮV-511;
- Ukmergės rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema, patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2009-06-01 įsakymu Nr. ĮV-290).

Teisės aktais, taikomais planuojamai teritorijai bei jos tvarkymo ir naudojimo režimui nustatyti:

- LR Teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 2013, Nr. 76-3824);
- LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (Žin., 2004, Nr.153-5571);
- Nekilnojamųjų kultūros vertybių atskirų grupių tipiniai apsaugos reglamentai (Žin., 2002, Nr. 13-499);
- LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 2001, Nr. 108-3902);
- LR Sveikatos apsaugos ministro, LR Aplinkos ministro, LR Susisiekimo ministro įsakymas „Dėl pasaulio sveikatos organizacijos chartijos „Transportas, aplinka ir sveikata“ įgyvendinimo Lietuvoje“ (Žin., 2005, Nr. 87-3276);
- LR Žemės įstatymas (Žin., 2004, Nr. 28-868);
- LR Aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. 5-75);
- LR Aplinkos oro apsaugos įstatymas (Žin., 1999, Nr. 98-2813);
- LR Želdynų įstatymas (Žin., 2007, Nr. 80-3215);
- LR Vandens įstatymas (Žin., 2003, Nr.36-1544);
- LR Triukšmo valdymo įstatymas (Žin., 2004, Nr.164-5971);
- LR Melioracijos įstatymas (Žin., 2004, Nr. 28-877);
- LR Aplinkos ministro įsakymas „Dėl gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 22-858);
- LR Vyriausybės nutarimas „Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos“ (Žin., 1992, Nr. 22-652);
- LR Sveikatos apsaugos ministro įsakymas „Dėl sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.134-4878);
- Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“;
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimančiam sprendimams dėl teritorijų planavimo nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2013, Nr. 140-7096);
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.113-4228);
- LR Aplinkos ministro įsakymas „Dėl planų ir programų atrankos strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.136-4971);
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo“ (Žin., 2004, Nr.130-4650);
- Lietuvos higienos norma HN 30:2009 „Infragarsas ir žemo dažnio garsai: ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose“ (Žin., 2009, Nr.38-1466);
- Lietuvos higienos norma HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ (Žin., 2003, Nr. 79-3606);
- LR Aplinkos ministro įsakymas „Dėl planų ar programos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 61-2214);
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 41-1335);

- LR Energetikos ministro ir LR Aplinkos ministro įsakymas „Dėl infrastruktūros plėtros (šilumos, elektros, dujų ir naftos tiekimo tinklų) specialiųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 11-487);
- LR Transporto veiklos pagrindų įstatymas (Žin., 2002, Nr. 29-1034);
- LR Kelių įstatymas (Žin., 2002, Nr. 101-4492);
- LR Saugaus eismo automobilių keliais įstatymas (Žin. 2000, Nr. 92-2883);
- Lietuvos policijos generalinio komisaro patvirtintas „Kelių eismo sąlygų kontrolės tvarkos aprašas“ (Žin., 2013, Nr. 124-6337);
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl kelių priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (TAR, 2017, Nr. 4889);
- Kelių techninis reglamentas KTR 1.01.03:2008 „Automobilių keliai“ (Žin., 2008, Nr. 9-322);
- Lietuvos automobilių kelių direkcijos generalinio direktoriaus patvirtintos „Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrosios taisyklės“ BI ITK 09 (Žin., 2009, Nr. 133-5825);
- LR Energetikos ministro įsakymas dėl „Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2012, Nr. 18-816);
- LR Aplinkos ministro įsakymas „Dėl rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 18-554);
- LR Aplinkos ministro įsakymas „Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 23-892);

Ūkio šakų plėtros programomis ir strateginiais dokumentais:

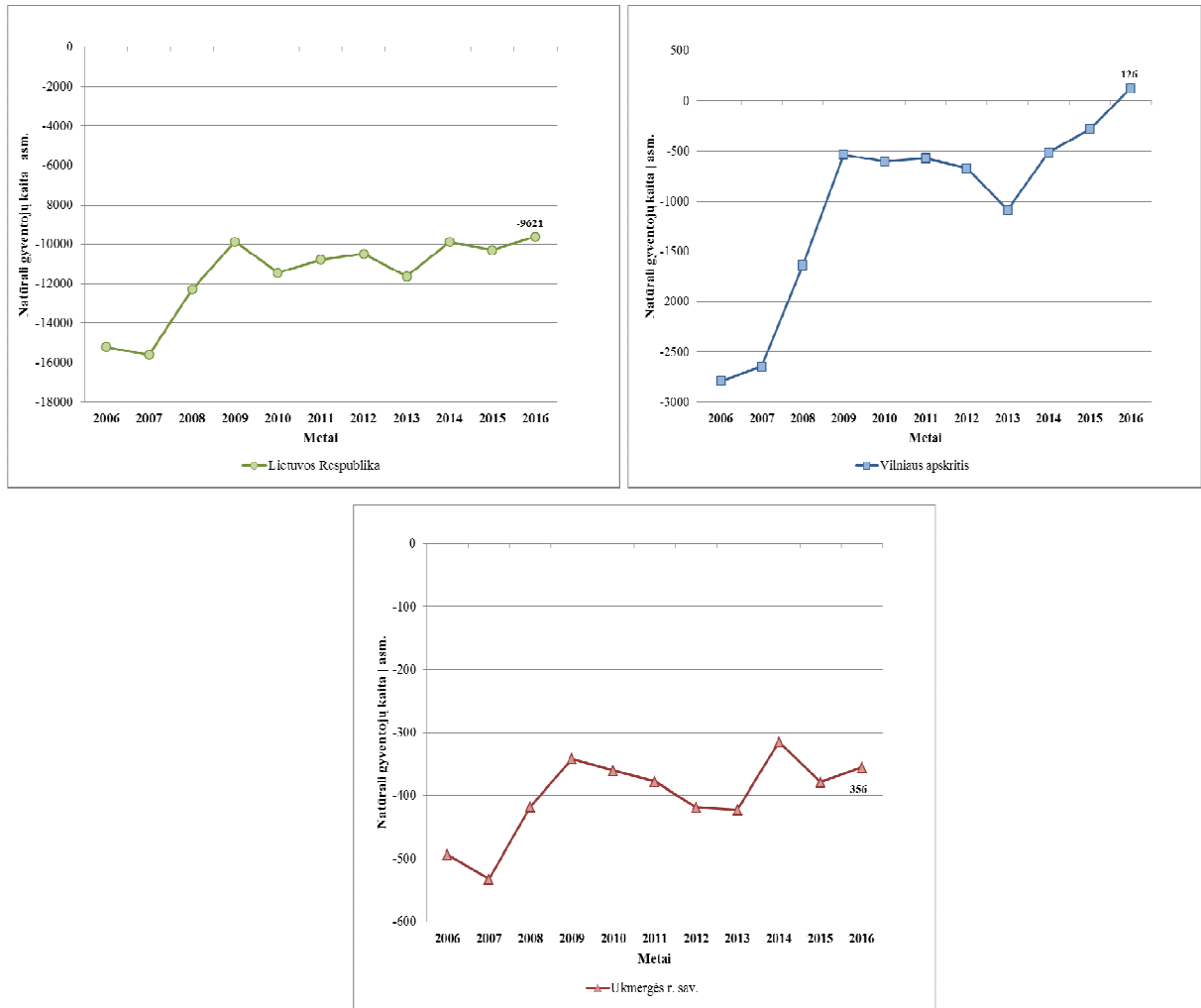
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“ (Žin., 2003, Nr. 89-4029);
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl LR kraštovaizdžio politikos įgyvendinimo priemonių patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 103-3808);
- LR Seimo nutarimas dėl „Nacionalinės aplinkos apsaugos strategijos patvirtinimo“ (TAR, 2015, Nr. 6178) ir kt.
- Kiti normatyviniai dokumentai.

2. UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS ESAMOS BŪKLĖS APŽVALGA

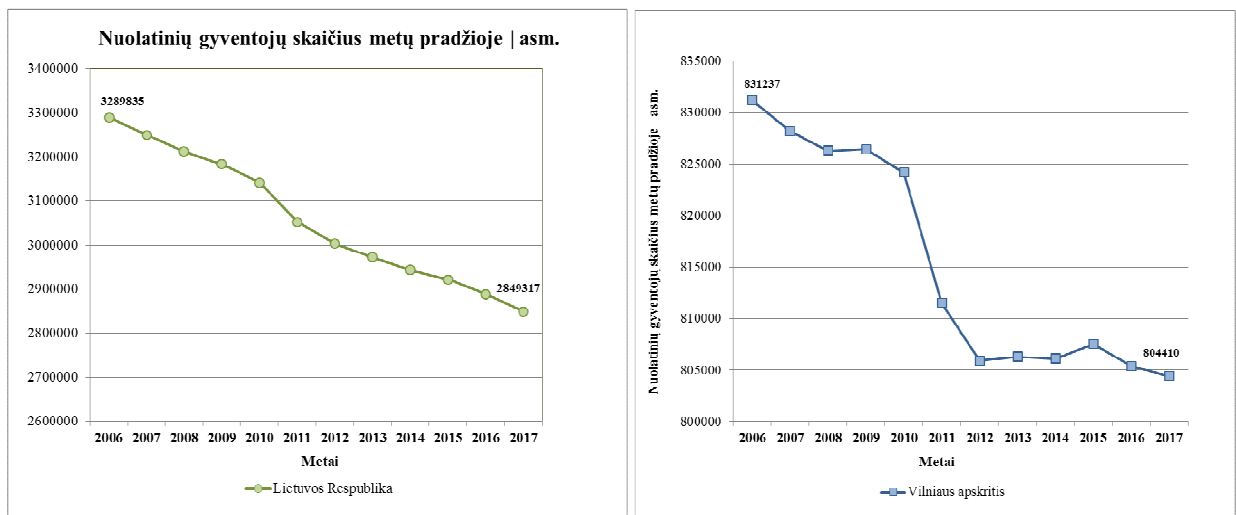
2.1. Erdvinė–planinė teritorijos struktūra, demografinė situacija, migracijos rodikliai

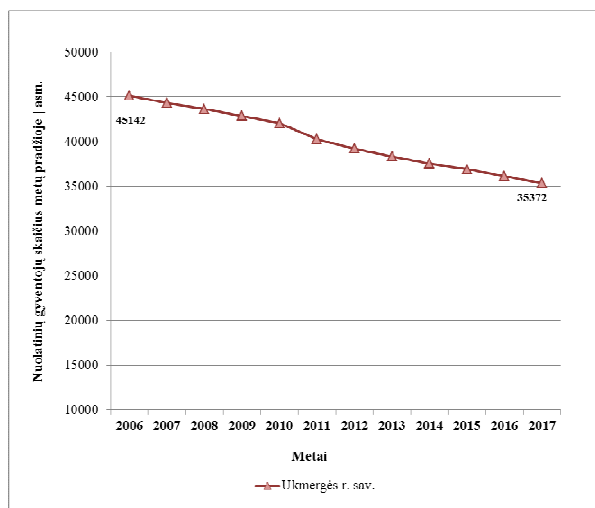
Ukmergės rajono apžvalga. Planavimo objektas – Ukmergės rajono savivaldybės teritorija, užimanti 1395 km² plotą. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2016 m. Ukmergės rajono savivaldybėje gyveno 36 160 gyventojų (išankstiniais 2017 m. duomenimis – jau tik 35 372 gyventojų). Ukmergės rajono administracinę struktūrą sudaro 12 seniūnijų – Deltuvos, Lyduokių, Pabaisko, Pivonijos, Siesikų, Šešuolių, Taujėnų, Ukmergės miesto, Veprių, Vidiškių, Želvos ir Žemaitkiemio, 10 miestelių – Deltuvos, Lyduokių, Taujėnų, Šešuolių, Pabaisko, Veprių, Želvos, Vidiškių, Žemaitkiemio ir Siesikų bei rajono savivaldybės centras – Ukmergės miestas (plotas – 20,45 km², gyventojų skaičius 2016 m. – 21 819). Vertinant Ukmergės rajono savivaldybės seniūnijas, pagal gyventojų skaičių pirmauja Ukmergės miesto ir maždaug 8 kartus mažiau gyventojų turinčios Deltuvos ir Vidiškių seniūnijos. Mažiausiai apgyventos Žemaitkiemio, Šešuolių ir Lyduokių seniūnijos.

Demografinė situacija. Ukmergės rajone pastebimas bendro gyventojų skaičiaus, vaikų ir jaunimo dalies bei darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimas, didėjant senstančios visuomenės daliai. Tokį gyventojų skaičiaus mažėjimą akivaizdžiai nulėmė vidaus ir tarptautinė migracija bei vis didėjanti neigiama natūrali gyventojų kaita – mirusiųjų, tenkančių 1000 gyventojų, skaičius daugiau nei dvigubai viršija gimusiųjų (1 pav.). Žymi gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencija rajone iš esmės atitinka Vilniaus apskrities ir visos šalies situaciją (2 pav.). Nuo 2013 m. iki 2016 m. nuolatinių Ukmergės rajono savivaldybės gyventojų skaičius sumažėjo 5,72 % (įvertinus išankstinius 2017 m. duomenis, šis sumažėjimas siekia jau 7,78 %).

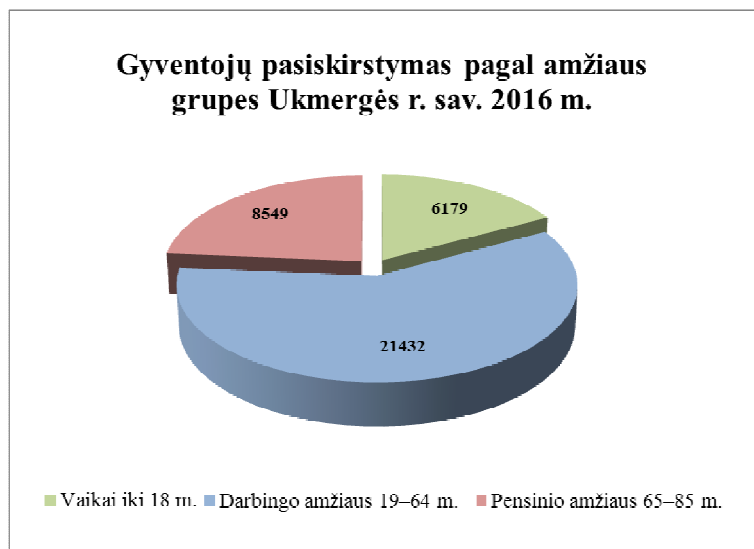
1 pav. Natūrali gyventojų kaita Lietuvoje, Vilniaus apskrityje ir Ukmergės rajone 2006–2016 m. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

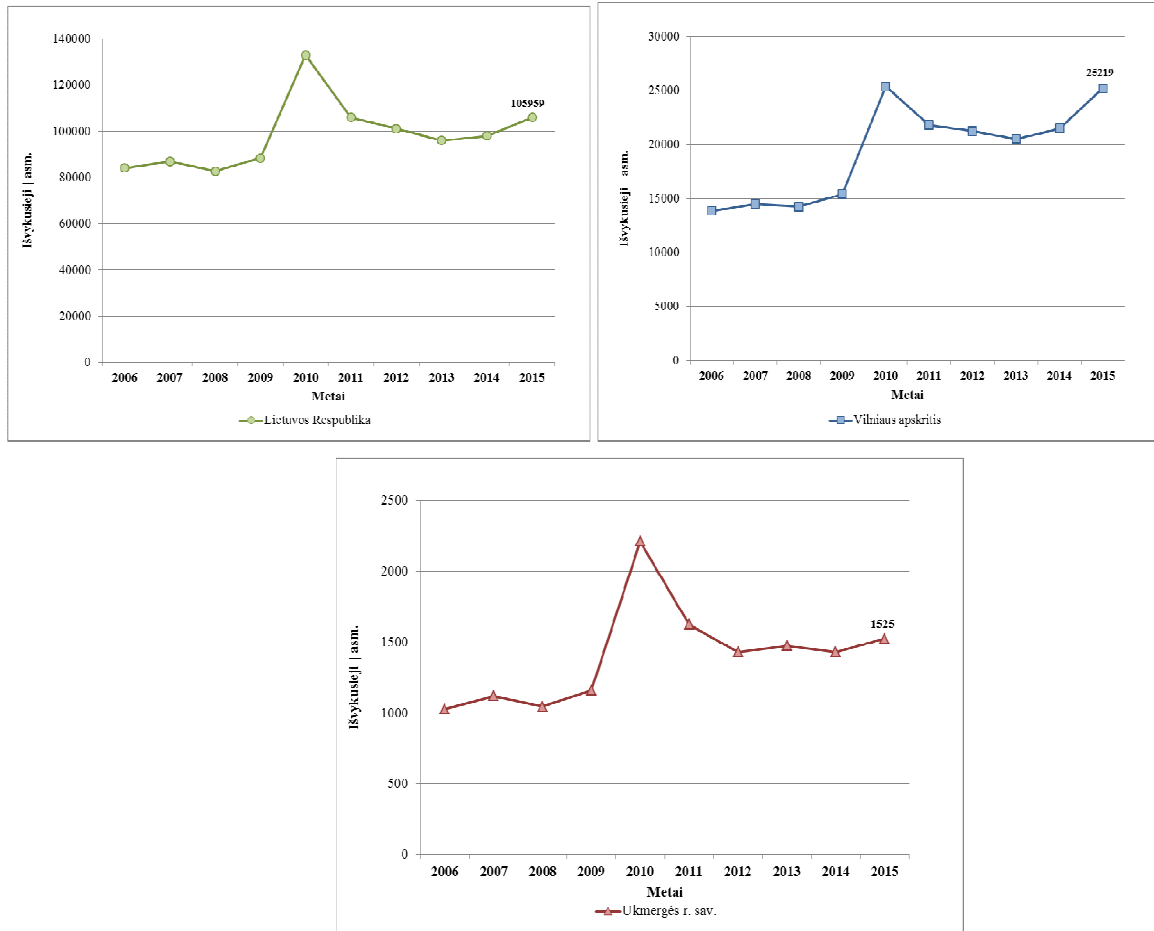
2 pav. Gyventojų skaičiaus kitimo tendencijos Lietuvoje, Vilniaus apskrityje ir Ukmergės rajone 2006–2017 m.
 Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

60,34 % savivaldybės gyventojų gyvena Ukmergės mieste, 39,66 % – rajono kaimuose. Vidutiniais 2013–2016 m. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, analogiškai šalies ir apskrities situacijai, Ukmergės rajono savivaldybėje moterys sudarė didesnę visų gyventojų dalį – 54 %, vyrai – 46 % visų gyventojų. Didžiausią grupę – vidutiniškai 30,51 % – sudarė 40–59 m., taip pat vyresnio amžiaus (65 m. ir daugiau) (vidutiniškai 23,27 %) gyventojai. Vaikų ir jaunimo (0–19 m.) dalis sudarė tik vidutiniškai 18,65 % – mažiau nei tuo pačiu laikotarpiu šalyje ir apskrityje. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes pateiktas 3 paveiksle.

3 pav. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžių Ukmergės rajone 2016 m. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Migracija. Viena iš pagrindinių jau aptarto gyventojų skaičiaus mažėjimo priežasčių – migracija, kurią rajone įtakoja mažas gyventojų užimtumas, aukštas jaunimo nedarbo lygis, didelis skaičius minimalią algą gaunančių dirbančiųjų ir kiti veiksniai. Vidinė migracija vyksta iš kaimo į miestą arba į didžiųjų miestų (Vilniaus, Kauno) teritorijas, o tarptautinė migracija yra nukreipta į užsienio šalis. Vertinant 2013–2015 m. situaciją, pastebimos gana stabilios, nežymiai didėjančios bendrosios migracijos apimtys, vidaus migracijai viršijant tarptautinę. Bendrosios migracijos tendencijos 2006–2015 m. pateiktos 4 paveiksle.

4 pav. Bendrosios migracijos tendencijos Lietuvoje, Vilniaus apskrityje ir Ukmergės rajone 2006–2015 m.
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2.2. Esamų teritorijų panaudojimas, rekreacija, pramonės–komercijos objektai, žemės ūkis, miškų ūkis ir vandens ūkis

Gyvenamasis fondas, būsto pobūdis. 2015 m. pabaigoje bendras gyvenamasis fondas Ukmergės rajono savivaldybėje, įvertinant tiek privačią, tiek valstybės ir savivaldybės nuosavybę, sudarė 1 299,2 tūkst. m² (1 lentelė). Šis rodiklis nuo 2013 m. išaugo 1,28% ir sudarė 1,46 % šalies ir 5,49 % apskrities bendro gyvenamojo fondo. Vienam savivaldybės gyventojui tenkantis naudingas plotas siekė 35,2 m² ir buvo didesnis už šalies ir apskrities vertes.

1 lentelė. Gyvenamasis fondas metų pabaigoje Ukmergės rajono savivaldybėje bei jo palyginimas su šalies ir apskrities rodikliais

Duomenų pavadinimas	Teritorijos pavadinimas	2013	2014	2015
Gyvenamasis fondas, tūkst. m ² (privati, valstybės ir savivaldybių nuosavybė)	Lietuvos Respublika	86 824,5	87 901,1	89 252,6
	Vilniaus apskritis	22 613,9	23 093,3	23 651,1
	Ukmergės r. sav.	1 282,6	1 290,3	1 299,2
Naudingas plotas, tenkantis vienam gyventojui, m ²	Lietuvos Respublika	29,5	30,1	30,9
	Vilniaus apskritis	28,1	28,6	29,4
	Ukmergės r. sav.	33,4	34,4	35,2

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

Turizmas ir rekreacija. Ukmergės rajono savivaldybė yra gana palanki turizmui ir rekreacijai. Rajono teritorijoje teka Šventosios, Siesarties ir Širvintos (ties rajono riba) upės, gausu ežerų ir tvenkinių. Upės itin mėgstamos vandens turistų ir aktyvaus laisvalaikio mėgėjų, tam yra sukurta ir pritaikyta infrastruktūra – paplūdimiai, poilsiavietės ir kt.. Ukmergės rajone taip pat itin mėgstamas pažintinis turizmas, lankant įvairius kultūros paveldo objektus – dvarus, sakralinius objektus, piliakalnius, įvairius archeologinius paminklus bei saugomus gamtos objektus. Perspektyvą turizmui turi ir rajone išlikusios sovietinės karinės

bazės. Palankumą turizmo plėtrai užtikrina nedidelis Ukmergės rajono atstumas nuo Vilniaus, Kauno ir Panevėžio miestų bei kaimynystė su stiprų turistinių–rekreacinių potencialą turinčiais Anykščių ir Molėtų rajonais.

Remiantis šalies statistikos departamento duomenimis, VšĮ „Ukmergės turizmo ir verslo informacijos centras“ lankytojų skaičius itin išaugo trečiąjį 2016 m. ketvirtį (palyginus su to paties laikotarpio 2015 m. duomenimis – 77,50 %). Vis dėlto, lyginant šio laikotarpio lankytojų skaičių su kitomis apskrities rajonų savivaldybėmis, matyti, kad jis ženkliai atsilieka, pralenkdamas tik vieną – Vilniaus rajono savivaldybę. Pagrindinę turizmo Ukmergės rajono savivaldybėje dalį sudaro vietinis turizmas, minėtu laikotarpiu jis sudarė net 82,80 % bendro centro lankytojų skaičiaus.

Ukmergės rajone yra 23 apgyvendinimo įstaigos, iš kurių 3 viešbučiai, 16 kaimo turizmo sodybų, 1 vila, 1 kempingas ir 2 stovyklavietės. Vis dėlto, rajone nepakankamai išplėtotas turistinių trasų, pakelės poilsio aikštelių tinklas, trūksta viešųjų tualetų, informacinių ženklų ir kt. Remiantis Ukmergės rajono savivaldybės ilgalaikės plėtros strategija 2014–2020 m., siekiant efektyviai išnaudoti rajono turistinį potencialą, būtina tinkamai pritaikyti turizmo traukos objektus ir vykdyti turizmo viešosios infrastruktūros atnaujinimą bei plėtrą.

Vertinant Lietuvos statistikos departamento pateikiamus turizmo ekonominius rodiklius, nuo 2013 m. iki 2015 m. Ukmergės rajono savivaldybėje pastebimas 33,4 tūkstančiais (3,90 %) išaugęs vietinių turistų skaičius ir 35,3 mln. Eur (21,62 %) padidėję jų išlaidos (2 lentelė). Atvykusių turistų skaičius ir išlaidos, išaugę 2014 m., 2015 m. nežymiai sumažėjo. Didžiosios dalies Ukmergės rajono savivaldybėje apgyvendintų vietinių turistų viešnagės tikslas buvo atostogos ir poilsis (vidutiniškai 65 %), o užsienio turistų – verslas (vidutiniškai 35 %).

2 lentelė. Turizmo rodikliai Ukmergės rajono savivaldybėje

Metai	Turizmo santykis su bendrąja produkcija Iš viso proc.	Vietinių turistų skaičius tūkst.	Vietinių turistų išlaidos mln. EUR	Vietinių vienadienių lankytojų skaičius tūkst.	Vietinių vienadienių lankytojų išlaidos mln. EUR	Atvykusių turistų skaičius tūkst.	Atvykusių turistų išlaidos mln. EUR	Atvykusių vienadienių lankytojų skaičius tūkst.	Turizmo produkcija Iš viso Vidaus turizmo vartojimas mln. EUR	Turizmo pridėtinė vertė Vidaus turizmo vartojimas mln. EUR	Turizmo vartojimas Iš viso mln. EUR	
											Atvykstamasis turizmas	Vietinis turizmas
2013	2,98	824	128	1 519,8	258,3	1 092,7	742	876,8	1 856,2	954,6	1 121,0	735,2
2014	3,09	839,2	137,6	1 551,8	272,9	1 183,1	768,9	911,5	1 910,3	1 018,5	1 184,5	725,8
2015	–	857,4	163,3	1 535,9	284,8	1 133,3	767,8	922,8	–	–	–	–

Pramonės–komercijos objektai. 2016 m. pradžioje Ukmergės rajone buvo įregistruoti 1 655 ūkio subjektai, tačiau veikiančių įmonių skaičius siekė tik 690.

Ukmergės rajone vyrauja mažai darbo vietų kuriantis ir nedideles pajamas gaunantis verslas. Didžiąją dalį rajono, kaip ir visos šalies bei apskrities, įmonių sudaro nedidelės įmonės, turinčios iki 10 samdomų darbuotojų. Didžiosios dalies – 86,10 % visų rajono įmonių pajamos per metus sudarė iki 500 000 Eur, net 30 % jų pajamos nesiekė 10 000 Eur.

2015 m. duomenimis, visų Ukmergės rajono savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų apyvarta siekė 474 268 Eur ir nuo 2013 m. buvo išaugusi 9,41 %.

Daugiau kaip du trečdaliai rajono ūkio subjektų yra paslaugas teikiančios įmonės. Didžioji dalis jų užsiima prekybine veikla. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Ukmergės rajono savivaldybėje 2015 m. pabaigoje veikė 34 maitinimo įstaigos ir 219 mažmeninės prekybos įmonės, kurių apyvarta nuo 2013 m. pabaigos buvo išaugusi atitinkamai 3,82 % ir 6,73 %.

Didžioji rajono įmonių dalis yra įsikūrusi Ukmergės mieste, kaimo vietovėms tenkant vos ketvirtadaliui visų veikiančių ūkio subjektų. Didesnė įmonių koncentracija pasižymi Deltuvos seniūnija, kurios administracinis centras yra netoli Ukmergės miesto. Prioritetinės Ukmergės rajono pramonės šakos

yra medienos ir metalo apdirbimas, medienos gaminių ir baldų gamyba, statyba ir kelių tiesimas, siuvimo ir maisto pramonė.

Žemės ūkis. Žemės ūkio naudmenos rajone užima 48 %, iš kurių 74,5 % yra ariama žemė, 24,4 % – kultūrinės ir natūralios ganyklos bei pievos ir 1 % – sodai ir uogynai (3 lentelė). 2017 m. VI „Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras“ duomenimis, Ukmergės rajone yra 2396 ūkiai, įregistruoti Ūkininkų ūkių registre. 87,78 % viso ūkių naudojamos žemės ploto sudaro žemės ūkio naudmenos. Didžioji dalis žemės ūkio paskirties žemės ploto ūkininkams priklauso nuosavybės teise.

3 lentelė. Žemės ūkio produkcijos gamintojų naudojamos žemės ūkio naudmenos Ukmergės rajono savivaldybėje

Metai	Žemės ūkio produkcijos gamintojų naudojamos žemės ūkio naudmenos ha				
	Naudojamos žemės ūkio naudmenos, iš viso	Ariama žemė	Pasėliai	Kultūrinės ir natūralios ganyklos bei pievos	Sodai ir uogynai
2013	65 084	52 476	49 802	11 865	735
2014	67 249	54 802	51 910	11 733	706
2015	67 142	50 032	47 117	16 411	678

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

Pagrindinę ūkininkų ūkių žemėnaudų pagal bendrą plotą dalį – 99,33 % sudaro mažesni, iki 50 ha ploto, ūkiai. Daugiausia ūkių užima 3–10 ha plotą. Daugiau nei 150 ha užimančių ūkių Ukmergės rajono savivaldybėje nėra.

2017 m. pradžioje Ukmergės rajone buvo 3 488 žemės ūkio valdos, iš kurių aktyvios – 3 439. Nuo 2016 m. bendras žemės ūkio valdų skaičius sumažėjo 5,76 %, o aktyvių žemės ūkio valdų skaičius nežymiai išaugo (1,66 %).

Didžioji dalis rajono ūkininkų verčiasi gyvulininkyste ir augalininkyste. Daugelis ūkių augina galvijus ir kiaules, taip pat rajone plėtojama javininkystė – auginami augaliniai rapsai, grikliai, bulvės, cukriniai runkeliai.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, nuo 2013 m. iki 2015 m. bendroji augalininkystės produkcija Ukmergės rajone išaugo 18,21 %, o gyvulininkystės produkcija sumažėjo 24,10 % (4 lentelė).

4 lentelė. Bendroji žemės ūkio produkcija Ukmergės rajono savivaldybėje

Metai	Bendroji žemės ūkio produkcija to meto kainomis mln. EUR	
	Augalininkystės produkcija	Gyvulininkystės produkcija
2013	24,7	16,2
2014	25,4	16,1
2015	30,2	12,3

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

Miškų ūkis. 2015 m. miškai Ukmergės rajono savivaldybėje užėmė 32,6 % rajono teritorijos ir nuo 2013 m. šis rodiklis stabiliai, nors ir nežymiai, augo. Bendras miškų išteklių plotas čia siekė 46 296,5 ha, iš kurių 93,54 % užėmė medynai. Pagal sudaromą medynų turį vyravo minkštųjų lapuočiai miškai ir spygliuočiai (5 lentelė). Privatūs miško žemės plotai 2016 m. pradžioje užėmė 39,4 % bendro Ukmergės rajono savivaldybės miško žemės ploto.

5 lentelė. Miškų išteklių Ukmergės rajono savivaldybėje

Plotas, ha			Medynų tūris, 10 m ³			
Iš viso	Miško žemė	Medynai	Iš viso	Spygliuočių	Kietųjų lapuočių	Minkštųjų lapuočių
46 296,5	45 409,7	43 305,7	890 819	389 977	35 890	464 952

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

Vandens ūkis. Vandens telkiniai užima apie 3 % Ukmergės rajono teritorijos ploto. Pro rajoną teka Šventoji – trečia pagal dydį upė šalyje. Kitos 12 valstybinės reikšmės upių – Apteka, Armona, Geležė, Kertušė, Lokys, Mūšėlė–Ūsioginė, Mūšia, Obelis, Plaštaka, Siesartis, Širvinta ir Žuvintė.

Ukmergės rajono savivaldybėje yra 30 ežerų, kurių dauguma yra nedideli. 10 ežerų yra valstybinės reikšmės. Didžiausi jų yra Lėno, Žirnųjų ir Siesikų ežerai. Taip pat yra 19 tvenkinių, iš kurių 8 – valstybinės reikšmės. Didžiausi tvenkiniai – Kadrėnų, Dovydiškių ir Antakalnio II. Ukmergės rajono savivaldybėje įrengtas vienas žuvitakis – Valtūnų pralaida Siesarties upėje.

UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Naudingosios iškasenos. Ukmergės rajono savivaldybėje yra 58 (3 iš jų tik iš dalies patenka į rajono teritoriją) kietųjų naudingųjų iškasenų telkiniai ir prognoziniai plotai, iš kurių – 24 durpių, 1 molio, 1 sapropelio, 20 žvyro, 5 smėlio, 6 smėlio ir žvyro ir 1 gėlavandenės klinties (6 lentelė). Iš viso rajone eksploatuojama 17 naudingųjų išteklių telkinių (2 iš jų tik iš dalies patenka į rajono teritoriją). Daugiausiai išgaunama žvyro – 7 naudojami telkiniai.

6 lentelė. Naudingųjų iškasenų telkiniai ir prognoziniai plotai Ukmergės rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Telkinio Nr.	Pavadinimas	Naudingoji iškasena	Geologinio tyrimo etapas	Plotas, ha	Būklė
1.	1317	Aleksandrava	Smėlis	Pž	26,3	Nenaudojamas
2.	435	Andreikiškis	Durpės	Pž	66,5	Nenaudojamas
3.	1252	Berzgainiai	Žvyras	Dž	1,9	Naudojamas
4.	1302	Beržutė (III sklypas)	Žvyras	Dž	2,8	Naudojamas
5.	1303	Beržutė (IV sklypas)	Žvyras	Dž	7,0	Naudojamas
6.	1090	Dirvonai (Garbuvas)	Durpės	Pž	79,0	Nenaudojamas
7.	1318	Diržiai	Žvyras	Pž	166,3	Nenaudojamas
8.	1086	Gniuža	Durpės	Pž	68,4	Nenaudojamas
9.	1324	I plotas (Ukmergės r.)	Žvyras	P	158,4	Nenaudojamas
10.	1325	II plotas (Ukmergės r.)	Žvyras	P	147,7	Nenaudojamas
11.	1326	III plotas (Ukmergės r.)	Žvyras	P	56,2	Nenaudojamas
12.	1327	IV plotas (Ukmergės r.)	Žvyras	P	108,3	Nenaudojamas
13.	1085	Jakutiškiai	Durpės	Pž	60,4	Nenaudojamas
14.	1310	Jaskaudžiai	Smėlis	Dž	6,9	Naudojamas
15.	1235	Jogvilai	Žvyras	Dž	6,4	Buvęs naudojamas
16.	437	Kazimierava	Durpės	Pž	58,3	Nenaudojamas
17.	1251	Kazliškiai	Smėlis ir žvyras	Dž	31,9	Naudojamas
	1251	Kazliškiai	Smėlis ir žvyras	Pž	31,4	Naudojamas
18.	1322	Kildiškiai	Žvyras	Pž	8,2	Nenaudojamas
19.	1064	Kiškeliškis	Durpės	Dž	272,3	Naudojamas
20.	1070	Laukėnai	Durpės	Pž	155,8	Nenaudojamas
21.	1066	Levaniškiai	Durpės	Pž	138,5	Nenaudojamas
22.	1320	Mankūnai	Žvyras	Pž	44,2	Nenaudojamas
23.	1055	Mikėnai II	Durpės	Dž	329,0	Naudojamas
24.	438	Mimiškis	Durpės	Pž	25,6	Nenaudojamas
25.	1319	Minikiai	Žvyras	Pž	48,5	Nenaudojamas
26.	1315	Minikiai	Gėlavandenė klintis	Dž	3,2	Nenaudojamas
27.	1304	Naceliškiai	Smėlis ir žvyras	Dž	4,7	Naudojamas
28.	2434	Obeliai (ežere, ribų nėra)	Sapropelis	P	51,0	Nenaudojamas
29.	1081	Paąžuoliai	Durpės	Pž	86,4	Nenaudojamas
30.	1313	Pageležiai	Smėlis	Dž	116,4	Nenaudojamas
	1313	Pageležiai	Smėlis	Pž	64,6	Nenaudojamas
31.	1239	Pijorai	Žvyras	Dž	7,4	Naudojamas
32.	1053	Plačiava	Durpės	Dž	538,1	Nenaudojamas
33.	1246	Radiškis	Smėlis ir žvyras	Dž	8,6	Naudojamas
	1246	Radiškis	Smėlis ir žvyras	Pž	32,6	Naudojamas
34.	1076	Salos	Durpės	Pž	198,4	Nenaudojamas
35.	4500	Samantonys	Smėlis ir žvyras	Dž	12,7	Nenaudojamas
36.	1083	Saraisčiai	Durpės	Pž	76,2	Nenaudojamas
37.	1068	Siesikai	Durpės	Pž	242,0	Nenaudojamas
38.	436	Sližių raistas	Durpės	Pž	41,0	Nenaudojamas
39.	1290	Smilgiai (I sklypas)	Žvyras	Dž	19,3	Naudojamas
40.	1295	Smilgiai (II sklypas)	Žvyras	Dž	8,1	Naudojamas
41.	1080	Sudeikiai	Durpės	Pž	74,8	Nenaudojamas
42.	1321	Šešuoliai	Žvyras	Pž	13,8	Nenaudojamas
43.	1314	Ukmergė	Molis	Dž	20,5	Naudojamas
44.	1067	Unguriai	Durpės	Pž	250,2	Nenaudojamas
45.	1328	V plotas (Ukmergės r.)	Žvyras	P	68,8	Nenaudojamas
46.	1305	Vaisgėliškis	Žvyras	Dž	17,1	Naudojamas
	1305	Vaisgėliškis	Žvyras	Pž	12,6	Naudojamas
	1305	Vaisgėliškis	Žvyras	P	68,1	Naudojamas
47.	1077	Vaivadiškiai	Durpės	Pž	105,0	Nenaudojamas
48.	1089	Varliakojis	Durpės	Pž	56,4	Nenaudojamas
49.	1054	Vėjeliškiai–Baleliai	Durpės	Pž	272,1	Nenaudojamas
50.	1088	Vepriai	Durpės	Pž	65,5	Nenaudojamas
51.	1074	Verškainiai–Kertušas	Durpės	Pž	314,5	Nenaudojamas
52.	1329	VI plotas (Ukmergės r.)	Žvyras	P	64,3	Nenaudojamas
53.	1254	Vidiškiai II	Smėlis ir žvyras	Dž	3,2	Naudojamas
54.	1316	Žalgiriai	Žvyras	Pž	51,6	Nenaudojamas

Eil. Nr.	Telkinio Nr.	Pavadinimas	Naudingoji iškasena	Geologinio tyrimo etapas	Plotas, ha	Būklė
55.	1306	Žalgiriai II	Smėlis	Dž	12,3	Nenaudojamas
Telkiniai, kurių dalys patenka į Ukmergės rajono teritoriją						
56.	1147	Bajorai (Širvintų r.)	Durpės	Dž	372,3	Naudojamas
57.	1459	Rizgonys (Jonavos r.)	Smėlis ir žvyras	Dž	511,7	Naudojamas
	1459	Rizgonys (Jonavos r.)	Smėlis ir žvyras	P	264,5	Nenaudojamas
58.	452	Stepriai	Durpės	Pž	601,6	Nenaudojamas

Dž – detaliai išžvalgyti, Pž – parengtiniai išžvalgyti, P – prognoziniai ištekčiai

Šaltinis: Lietuvos geologijos tarnyba, 2017

2.3. Socialinė–kultūrinė būklė

Socialinis būstas. Ukmergės rajono savivaldybės duomenimis, 2016 m. pradžioje Ukmergės rajono savivaldybės būsto fonde buvo 403 butai, iš kurių 63 % sudarė socialiniai būstai (7 lentelė). Didžioji jų dalis buvo Ukmergės mieste. Daugiausia socialinių būstų po Ukmergės miesto užregistruota Taujėnų, Siesikų ir Pivonijos seniūnijose, tuo tarpu Vidiškių, Želvos ir Žemaitkiemio seniūnijose tokių būstų iš viso nėra. Remiantis Ukmergės rajono savivaldybės ilgalaikės plėtros strategija 2014–2020 m., reikia įvertinti socialinio būsto plėtros poreikį ir pagal galimybes didinti jo prieinamumą socialiai remtiniams asmenims.

7 lentelė. Būsto fondas ir socialinis būstas 2016 m. pradžioje Ukmergės rajono savivaldybėje

	Ukmergės r. sav.	Ukmergės miestas	Ukmergės r. sav. seniūnijos
Būsto fondas, butų skaičius vnt.	403	330	73
Socialinis būstas, butų skaičius vnt.	252	188	64
Socialinio būsto procentas nuo bendro būsto fondo, %	63	57	88

Šaltinis: Ukmergės rajono savivaldybės tinklapis www.ukmerge.lt – Socialinis būstas, 2016-12-27

Švietimas. Ukmergės rajono savivaldybėje veikia 6 lopšeliai–darželiai, 1 mokykla–darželis, 2 universalūs daugiafunkciai centrai, 4 pradinio ugdymo skyriai, 5 ikimokyklinio ugdymo skyriai, 5 gimnazijos, 1 progimnazija, 9 pagrindinės mokyklos, 1 specialiojo ugdymo mokykla, 1 vaikų globos namai. Taip pat yra įsikūrę 2 pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai įstaigos – Ukmergės švietimo centras ir pedagoginė psichologinė tarnyba bei 2 neformaliojo ugdymo įstaigos – sporto centras ir meno mokykla.

2015–2016 m. bendras ikimokyklinės ugdymo įstaigas Ukmergės rajono savivaldybėje lankiusių vaikų skaičius nuo 2012–2013 m. buvo išaugęs 6 %, o bendras mokinių skaičius mokyklose buvo 9,24 % mažesnis.

Remiantis Ukmergės rajono savivaldybės ilgalaikės plėtros strategija 2014–2020 m., reikia siekti racionalaus savivaldybės bendrojo ir specialiojo ugdymo mokyklų tinklo sutvarkymo bei įvertinti neformaliojo švietimo didinimo galimybes kaimo gyvenamosiose vietovėse.

Sveikatos apsauga. Ukmergės rajono savivaldybėje teikiamos pirminės ir antrinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos. Pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia 4 pirminės sveikatos priežiūros įstaigos – Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centras (PSPC), UAB „Teragyda“, UAB „Laimutės šeimos gydytojo centras“ ir UAB „Vilkmergės klinika“. Ukmergės PSPC priklauso 7 kaimo ambulatorijos ir 16 bendruomenės sveikatos punktų.

Pirminės ir antrinės sveikatos priežiūros paslaugas teikia VšĮ „Ukmergės ligoninė“, kurioje teikiamos stacionarinės ir ambulatorinės paslaugos. Daugiausia sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų yra Ukmergės mieste – Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Ukmergės skyrius, Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, Teritorinė ligonių kasa, 12 pirminės ir antrinės sveikatos priežiūros įstaigų, 19 odontologijos kabinetų ir 21 vaistinė.

Socialinė rūpyba. Ukmergės rajono savivaldybės duomenimis, rajono teritorijoje yra 21 socialinių paslaugų (rūpybos) įstaiga. Socialinių paslaugų įstaigų tinklas rajone yra išsidėstęs netolygiai, didžioji jų dalis – 13 įstaigų – susitelkę Ukmergės mieste ir greta jo esančiose 4 seniūnijose (išimtis – Želvos seniūnija, turinti vieną socialinių paslaugų įstaigą). Pusė rajono seniūnijų (Pivonijos, Taujėnų, Žemaitkiemio, Veprių, Šešuolių ir Lyduokių) neturi nė vienos socialinių paslaugų įstaigos. Atsižvelgiant į esamą netolygų rajono socialinių paslaugų tinklo išsidėstymą, būtina siekti šias paslaugas padaryti prieinamas visiems rajono gyventojams.

2015–2016 m. socialinių paslaugų finansavimas savivaldybėje nežymiai išaugo. Ukmergės rajono savivaldybėje socialinių paslaugų poreikiai tenkinami gerai, tačiau, trūkstant lėšų, nepakankamai. Į socialinių

paslaugų teikimą vis aktyviau įsitraukia rajono nevyriausybinės organizacijos, bet jų aktyvumo trūksta kaimiškose rajono vietovėse.

Kultūros įstaigos. Ukmergės rajono savivaldybėje veikia 3 juridinių statusą turinčios kultūros įstaigos – Ukmergės rajono kultūros centras, turintis 18 filialų, Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešoji biblioteka, turinti 28 padalinius kaimuose ir Ukmergės kraštotyros muziejus, turintis 3 padalinius – prezidento Antano Smetonos dvarą, Užugirio mokyklą–muziejų ir Veprių muziejų. Taip pat veikia ir poeto Vlado Šlaito namas–muziejus.

Ukmergės kultūros centre ir jo filialuose 2015 m. 75,25 etatais dirbo 100 darbuotojų, iš kurių 78 – kultūros ir meno darbuotojai. Nuo 2013 m. pastebimas bendras darbuotojų skaičiaus mažėjimas, siekiantis 18,70 %.

Savivaldybės lėšos, skirtos Ukmergės kultūros centrui, nuo 2013 m. iki 2015 m. sumažėjo 69,19 %. 2015 m. didžiausia šių lėšų dalis teko darbo užmokesčiui, o ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti lėšų skirta nebuvo.

Ukmergės kultūros centro žinioje 2015 m. tebuvo likusi tik 1 salė, 8 patalpos kūrybinei veiklai, 2 specializuotos parodų salės, 1 šokių salė, pastebimas sumažėjęs turimų ir išaugęs trūkstamų muzikos instrumentų bei tautinių kostiumų kiekis. Siekiant kurti patrauklesnes gyvenimo sąlygas kaimo vietovėse, reikia vykdyti viešųjų pastatų, bendruomeninės infrastruktūros modernizavimą, daugiafunkčių centrų plėtrą.

Meno kolektyvai. 2015 m. Ukmergės rajono savivaldybėje veikė 98 mėgėjų meno kolektyvai, turintys 1067 dalyvius bei 29 studijos, būreliai ir klubai, turintys 368 dalyvius. Nuo 2013 m. bendras visų kolektyvų skaičius sumažėjo 21,12 %, o jų dalyvių skaičius – 10,76 %.

Renginiai. Ukmergės mieste ir rajone kiekvienais metais vyksta apie pusantro šimto įvairių renginių. Rajone yra puoselėjamos senosios dvarų kultūros tradicijos, dvarams atliekant gyvenvietės kultūrinio ir intelektualinio centro funkciją. Čia aktyvios Siesikų, Taujėnų, Sližių ir Krikštėnų buvusios dvaro sodybos.

Bendruomenės. Ukmergės rajone veikia 45 bendruomeninės organizacijos – 34 kaimų ir miestelių bei 7 miesto bendruomenės, 1 bendraminčių klubas, 2 bendruomenių visuomeninės organizacijos ir 1 asociacija.

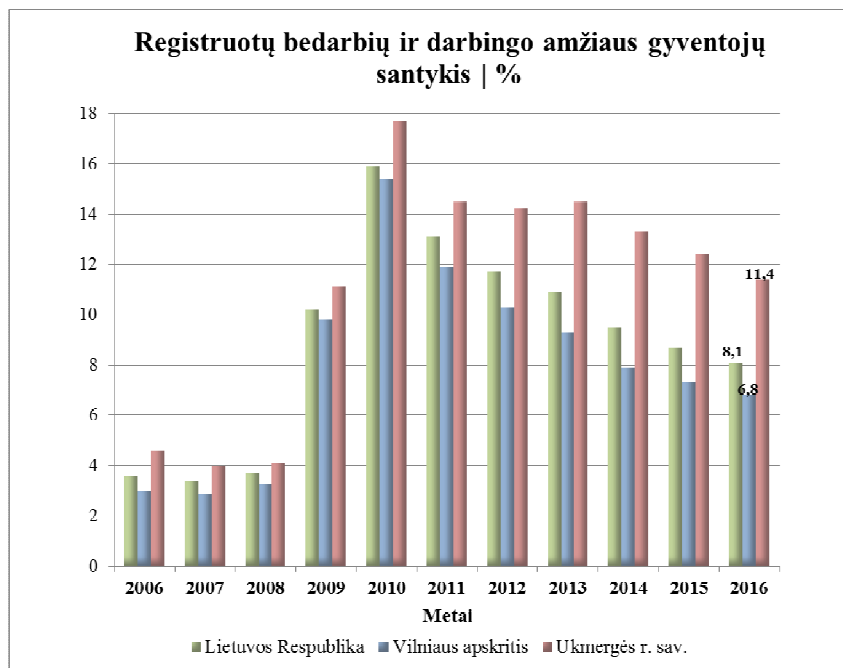
Kaimų ir miestelių bendruomenės prie kultūros ugdymo prisideda kartu su kultūros įstaigų darbuotojais organizuodamos įvairius renginius ir šventes, įgyvendindamos kultūrinius projektus, edukacijas ir kt.

2.4. Ekonominė aplinka

Užimtumas. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2016 m. pabaigoje darbingo amžiaus gyventojų skaičius Ukmergės rajono savivaldybėje siekė 21,4 tūkst. žmonių ir nuo 2013 m. buvo sumažėjęs 3,6 %. Tai sudarė 4,17 % apskrities ir 1,2 % šalies bendro darbingo amžiaus žmonių skaičiaus. 5 paveiksle apteiktas bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis Lietuvoje, Vilniaus apskrityje ir Ukmergės rajone 2006–2016 m.

2016 m. pabaigoje Vilniaus teritorinės darbo biržos Ukmergės skyriuje buvo užregistruota 2603 bedarbių, kurių didesnę dalį – 53,9 % – sudarė vyrai. Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus rajone sudarė 11 % ir buvo didesnis nei šalyje ir Vilniaus apskrityje. Nedarbo lygis Ukmergės rajone jau eilę metų gerokai viršija nedarbo lygį šalies mastu ir yra vienas didžiausių Vilniaus apskrityje. Čia taip pat fiksuojamas ir didžiausias nedarbo lygis jaunimo tarpe. Vis dėlto, lyginant su 2015 m., 2016 m. nedarbo lygis rajone sumažėjo 1,4 %.

Nuo 2010 m. didžiausias nedarbo lygis rajone stebimas Lyduokių ir Pivonijos seniūnijose, mažiausias – Vidiškių seniūnijoje.

5 pav. Bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis Lietuvoje, Vilniaus apskrityje ir Ukmergės rajone 2006–2016 m. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

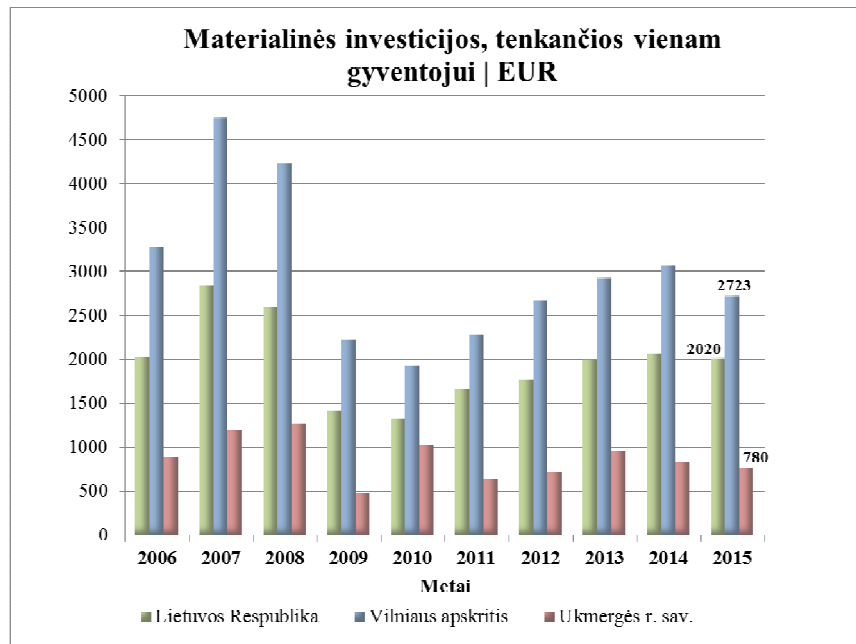
Savivaldybės ekonominė būklė. 2016 m. Ukmergės rajono savivaldybės gautos Europos Sąjungos (ES) paramos lėšos sudarė 390 100 Eur. Šis rodiklis nuo 2015 m. buvo kiek sumažėjęs, tačiau vertinant jo pokyčius nuo 2013 m., pastebimas 43,78 % paramos lėšų padidėjimas, o ES paramos lėšos, tenkančios vienam savivaldybės gyventojui išaugo beveik dvigubai.

Į rajono savivaldybės biudžetą įskaityti mokesčiai trečiąjį 2016 m. ketvirtį sudarė 3 592 tūkst. Eur ir buvo 17,86 % mažesni nei trečiąjį ir 12,81 % didesni nei pirmąjį tų pačių metų ketvirčius. Lyginant 2013–2016 m. trečiuosius ketvirčius, pastebimas stabilus mokesčių didėjimas, kuris nuo 2013 m. išaugo 27,03 %. Didžiausią į Ukmergės rajono savivaldybės biudžetą įskaitytų mokesčių dalį sudaro gyventojų pajamų mokestis.

Investicijos. Materialinių investicijų apimtys Ukmergės rajono savivaldybėje 2015 m. siekė 28 490 Eur ir nuo 2013 m. buvo sumažėję 22 %. Šios investicijos sudarė 0,49 % šalies ir 1,30 % apskrities materialinių investicijų.

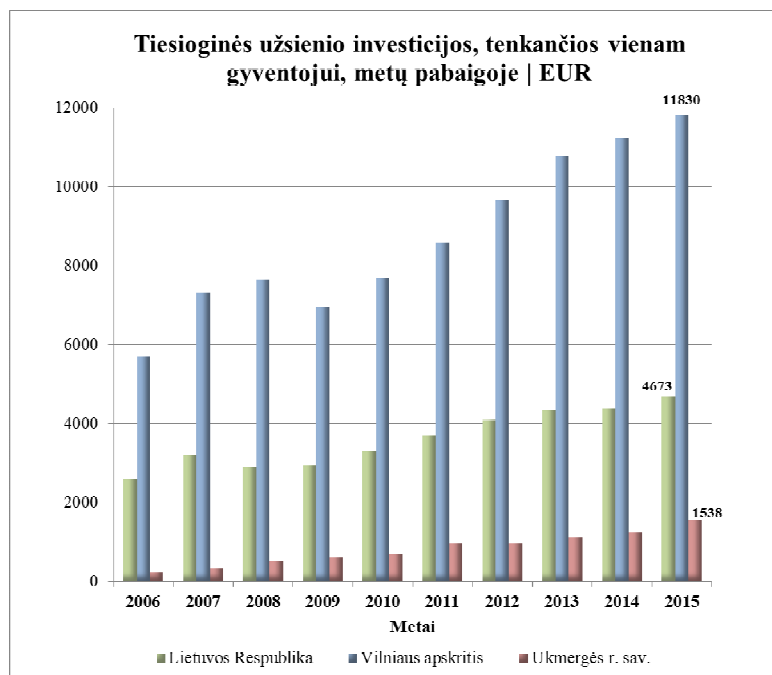
2015 m., remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, materialinės investicijos siekė vidutiniškai 780 Eur vienam gyventojui ir buvo 38,6 % mažesnės už šalies vidurkį. Nuo 2013 m. vienam savivaldybės gyventojui vidutiniškai tenkančių materialinių investicijų kiekis sumažėjo 18,92 %. Materialinių investicijų vienam gyventojui svyravimai 2006–2015 m. Lietuvoje, Vilniaus apskrityje ir Ukmergės rajone pateikti 6 paveiksle.

Pagal Lietuvos savivaldybių 2016 m. indeksą, nustatomą Lietuvos laisvosios rinkos instituto, Ukmergės rajono savivaldybė įvertinta 49,7 balo iš 100 ir užima tik 40 vietą tarp 54 rajonų savivaldybių. Kaip vienas žemiausių įvertinimų nurodytas balas investuotojui, siekiantis tik 26,7 iš 100 ir lenkiantis tik 11 rajonų savivaldybių. Tokį įvertinimą nulėmė itin mažas gyventojų, įsigijusių ar prasitęsusių verslo liudijimus, skaičius, o taip pat mažas kiekis išduotų statybos leidimų, vertinant šiuos rodiklius 1000 gyventojų.

6 pav. Materialinės investicijos vienam gyventojui Lietuvoje, Vilniaus apskrityje ir Ukmergės rajone 2006–2015 m. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Tiesioginės užsienio investicijos (TUI) Ukmergės rajono savivaldybėje 2015 m. duomenimis siekė 55,61 mln. Eur ir sudarė 0,58 % Vilniaus apskrities ir 0,41 % šalies TUI. TUI vienam gyventojui svyravimai 2006–2015 m. Lietuvoje, Vilniaus apskrityje ir Ukmergės rajone pateikti 6 paveiksle.

7 pav. Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui Lietuvoje, Vilniaus apskrityje ir Ukmergės rajone 2006–2015 m. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Nuo 2013 m. TUI apimtis savivaldybėje išaugo 35,24 % ir pagal šį augimą atsiliko tik nuo Vilniaus miesto bei Vilniaus ir Elektrėnų rajonų savivaldybių. Remiantis Lietuvos laisvosios rinkos instituto duomenimis, 2014 m. pastebėtas vienas didžiausių tiesioginių užsienio investicijų kiekis Ukmergės rajono savivaldybėje, lyginant su kaimyninėmis savivaldybėmis. Tai parodo rajono konkurencingumo augimą bei gebėjimą pritraukti užsienio investicijas.

2.5. Aplinkosauginė situacija

Oro kokybė. Ukmergės rajono savivaldybėje pagrindiniai aplinkos oro teršėjai yra pramonės įmonės, o taip pat automobilių transportas. Daugiausia įmonių yra Ukmergės miesto teritorijoje. Oro būklę, ypač žiemos metu, neigiamai įtakoja ir nuosavų gyvenamųjų namų kvartalai, kūrenantys kietą ir kitokio pobūdžio kurą. Krovinio transporto srautai per Ukmergės miestą nedideli, nes yra šiaurės–vakarų aplinkkelis, o ateityje numatyta statyti ir pietryčių aplinkkelį. Nors duomenų apie bendrą rajono taršos lygį pateikta nėra, tačiau kai kurias išvadas galima daryti, atsižvelgiant į įmonių pateikiamus duomenis.

Vertinant taršos iš stacionarių šaltinių emisijos rodiklius, pateikiamus Aplinkos apsaugos agentūros pagal pagrindinių rajono pramonės ir energetikos įmonių (Ukmergės rajone – 20 įmonių) pateiktus metinių ataskaitų duomenis, bendras išmetamų teršalų kiekis Ukmergės rajono savivaldybėje 2015 m. sudarė 7,17 % Vilniaus apskrities ir 0,78 % šalies bendro teršalų kiekio. Nuo 2013 m. rajono teritorijoje pastebimas žymus taršos iš stacionarių taršos šaltinių padidėjimas: bendras visų teršalų kiekis išaugo 59,66 %, kietųjų medžiagų – 42,37 %, dujinių ir skystųjų medžiagų – 61,28 %, o sieros dioksido, azoto oksidų, anglies monoksido – atitinkamai net 81,25 %, 89,06 % ir 94,18 % (8 lentelė). Teršalų iš stacionarių taršos šaltinių išmetimo intensyvumo išaugimą patvirtina ir nuo 2013 m. padidėjęs teršalų kiekis, tenkantis vienam gyventojui ir vienam kvadratiniam teritorijos kilometrui. Išaugusią taršą galimai įtakojo padidėję įmonių gamybos apimtys.

Vis dėlto, lyginant Ukmergės rajono savivaldybėje į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių 2015 m. išmestus teršalų kiekius su kitomis savivaldybėmis, pagal bendrą taršą (mažėjančia tvarka) rajonas yra 21 vietoje tarp 60 savivaldybių. Remiantis Ukmergės rajono savivaldybės duomenimis, daugiausia teršalų išmeta UAB „Ukmergės energija“ ir UAB „Ukmergės gelžbetonis“.

Svarbu paminėti, kad aptarta aplinkos oro kokybė negali būti vertinama vienareikšmiškai, kadangi duomenys apie taršą iš mobilių bei kitų stacionarių taršos šaltinių nėra pateikiami.

8 lentelė. Teršalų išmetimas į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių Ukmergės rajono savivaldybėje, Vilniaus apskrityje ir šalyje

Metai	Teritorijos pavadinimas	Iš viso išmesta teršalų, t							
		Visi teršalai	Kietosios medžiagos	Dujinės ir skystosios medžiagos	Sieros dioksidas	Azoto oksidai	Anglies monoksidas	Lakieji organiniai junginiai	Fluoras ir kiti teršalai
2013	Ukmergės r. sav.	206,5	25,3	181,2	–	4,3	14,7	127,2	35
	Vilniaus apsk.	5 196,7	536,9	4 659,8	474,5	1 198,5	1 244,6	766,6	975,6
	Lietuvos Respublika	60 690,7	3 645,7	57 045	11 840,3	8 117,3	18 615,2	14 655,7	3 816,5
2014	Ukmergės r. sav.	304,9	31,2	273,7	0,3	9,6	53	5,9	204,9
	Vilniaus apsk.	6 732	577,5	6 154,5	435,8	1 056,8	2 348,4	861,7	1 451,8
	Lietuvos Respublika	56 513,7	3 508	53 005,7	11 047,3	7 808,9	16 794,3	10 448,4	6 906,8
2015	Ukmergės r. sav.	511,9	43,9	468	1,6	39,3	252,7	3,6	170,8
	Vilniaus apsk.	7 137,6	534	6 603,6	268,2	1 358	3 539,8	308,8	1 128,8
	Lietuvos Respublika	65 928,7	3 539,9	62 388,8	13 484,1	9 922,4	22 282,2	10 378,1	6 322,0

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra <http://gamta.lt>, Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

Vandens kokybė. Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, Ukmergės rajono savivaldybėje į paviršinius vandens telkinius išleistų teršalų – skendinčių medžiagų, bendrojo fosforo, nitritinio azoto ir chloridų kiekis 2012–2015 m. laikotarpiu išliko stabilus, organinių medžiagų pagal BDS₇ padidėjo 8,12 %, naftos ir jos produktų – 35 %, bendrojo azoto – 30,31 %, amonio azoto – 9,1 %, nitratinio azoto – 50,39 %, riebalų – net 81,20 %, tuo tarpu organinių medžiagų pagal ChDS sumažėjo 20,87 %, fosfatinio fosforo – 15,19 % (9 lentelė).

Ukmergės rajono savivaldybėje požeminį vandenį iš 34 vandenviečių vartotojams tiekia UAB „Ukmergės vandenys“. Daugumoje vandenviečių įrengti ir veikia vandens gerinimo įrenginiai. Vertinant vartotojams iš skirtingų vandenviečių tiekiamo vandens rodiklių vidutines vertes nustatyta, kad 2013–2015 m. beveik visi stebimi parametrai neviršijo Lietuvos higienos normoje HN 24:2003 pateiktų verčių. Vis dėlto, didžiosios dalies vandenviečių vandens mėginiuose šiuo laikotarpiu identifikuota mikrobiologinė tarša, vertinama kolonijas sudarančių vienetų skaičiumi 1 ml, rodanti galimą avariją vandentiekio sistemoje (10 lentelė).

9 lentelė. Teršalų išleidimas į paviršinius vandens telkinius Ukmergės rajono savivaldybėje

Metai	Teršalai, t/metus																
	BDS ₇	ChDS	Skendinčiosios medžiagos	Nafta ir jos produktai (naftos angliavandeniai (iš viso))	Bendrasis azotas (N _b)	Bendrasis fosforas (P _b)	Fosfatų (PO ₄)	Fosforinis fosforas (PO ₄ -P)	Amonio azotas (NH ₄ -N)	Nitratų (NO ₃)	Nitratinis azotas (NO ₃ -N)	Nitritai (NO ₂)	Nitritinis azotas (NO ₂ -N)	Sulfatai	Chloridai	NH ₄ ir amonio druskos	Riebalai
2012	6,90	60,24	13,18	0,26	5,77	0,97	0	0,79	3,31	0	1,26	0	0,16	0	120,39	0	0,640
2013	7,33	54,30	12,53	0,06	6,91	0,96	0	0,92	5,01	0	1,46	0	0,08	0	120,69	0	0
2014	-																
2015	7,51	47,67	13,29	0,40	8,28	1,00	0	0,67	3,64	0	2,54	0	0,13	0	120,33	0	3,405

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra <http://gamta.lt>

10 lentelė. UAB „Ukmergės vandenys“ vartotojams iš skirtingų vandenviečių tiekiamo geriamojo vandens saugos ir kokybės rodiklių vidutinės vertės

UAB „Ukmergės vandenys“ vartotojams tiekiamo geriamojo vandens saugos ir kokybės rodikliai
2015 m vidutinės vertės

Normatyvinis dokumentas, mėginio ėmimo vieta	Vandens jonų koncentracija pH vnt	Svarbiausi elektrolitai laisvi, µS/cm esant 20°C	Kvapo stiprumas	Skonio stiprumas	Spalva, mg/l Pt	Drumstumas, DV	Amonis, mg/l	Nitritas, mg/l	Nitratas, mg/l	Bendroji geležis, mg/l	Permanganato indeksas, mg/l O ₂	Sulfatas, mg/l	Chloridas, mg/l	Koform. bakterijos, sk. 100 ml	Žara lazdelės (E.coli) sk. 100 ml	Žarniniai enterokokai, sk. 100 ml	Kolonijos sudar. vnt. sk. 1 ml 22°C
Lietuvos HN 24:2003 "Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai"	6,5-9,5	2500	Be neleid. pokyčių	Be neleid. pokyčių	30	4	0,5	0,5	50	200	5,0	250	250	0	0	0	Be neleid. pokyčių
Ukmergės miesto vandenvietė	7,50	588	Bup	Bup	9	0,5	0,04	-0,006	1,6	25	1,9	9,3	12	0	0	0	4
Antakalnio I vandenvietė	7,36	480	Bup	Bup	7	0,8	-0,02	-0,006	1,1	41	1,7	10,0	3,0	0	0	0	5
Antakalnio III vandenvietė	7,26	675	Bup	Bup	9	1,2	0,13	-0,006	1,2	77	1,9	11,0	4,0	0	0	0	1
Arkočių vandenvietė	7,32	672	Bup	Bup	9	1,1	0,21	0,09	1,6	89	3,7	8,0	6,0	0	0	0	17
Dainavos vandenvietė	7,30	526	Bup	Bup	8	0,8	-0,02	-0,006	1,4	41	2,8	21,0	7,0	0	0	0	4
Daumantiškių vandenv.	7,26	600	Bup	Bup	8	0,8	-0,02	-0,006	2,5	47	2,0	3,0	3,0	0	0	0	12
Deltuvos vandenvietė	7,26	596	Bup	Bup	10	0,7	-0,02	-0,006	2,0	45	1,9	3,0	4,0	0	0	0	0
Juodausių vandenvietė	7,27	605	Bup	Bup	10	1,3	0,28	-0,006	0,8	109	3,8	2,0	4,0	0	0	0	9
Kanciškių vandenvietė	7,46	500	Bup	Bup	10	2,2	0,03	-0,006	2,1	106	1,7	5,0	5,0	0	0	0	11
Krakiškių vandenvietė	7,36	597	Bup	Bup	10	0,7	-0,02	-0,006	2,0	37	2,6	2,0	6,0	0	0	0	1
Laičių vandenvietė	7,30	619	Bup	Bup	8	1,5	0,27	-0,006	0,9	100	2,2	6,0	6,0	0	0	0	1
Laužėnų vandenvietė	7,36	613	Bup	Bup	8	1,6	0,25	-0,006	0,25	50	2,9	5,5	4,5	0	0	0	3
Lėno vandenvietė	7,35	652	Bup	Bup	14	1,1	0,20	-0,006	1,9	66	3,5	5,0	7,0	0	0	0	66
Liznių vandenvietė	7,27	618	Bup	Bup	7	0,6	-0,02	-0,006	1,4	39	2,3	2,5	5,0	0	0	0	2
Lydaškių vandenvietė	7,27	624	Bup	Bup	9	1,2	0,25	-0,006	1,6	112	2,6	10,0	5,5	0	0	0	36
Pabalio vandenvietė	7,50	572	Bup	Bup	9	0,8	0,24	-0,006	2,0	48	2,6	1,5	4,0	0	0	0	20
Petrošių vandenvietė	7,33	582	Bup	Bup	12	0,9	0,09	0,02	2,2	43	3,3	3,0	5,0	0	0	0	15
Pagelėžių vandenvietė*	7,33	678	Bup	Bup	6	0,7	-0,02	-0,006	14,0	19	1,1	89	5,0	0	0	0	0
Reičionių vandenvietė	7,30	552	Bup	Bup	8	1,5	0,35	-0,006	1,9	147	2,7	10,0	4,0	0	0	0	9
Samantonių vandenvietė	7,40	621	Bup	Bup	9	0,6	0,06	-0,006	1,7	28	1,8	9,0	15,0	0	0	0	1
Sieskių vandenvietė	7,16	806	Bup	Bup	9	0,6	-0,02	-0,006	0,7	20	1,8	105	34,0	0	0	0	4
Šešuolių vandenvietė	7,33	512	Bup	Bup	9	1,9	0,13	-0,006	0,9	109	1,9	6,0	3,0	0	0	0	1
Šventupės vandenvietė	7,50	603	Bup	Bup	9	0,8	0,07	-0,006	1,6	22	1,7	70,0	11,0	0	0	0	0
Taujėnų vandenvietė	7,43	650	Bup	Bup	8	0,7	0,05	-0,006	2,2	49	2,6	6,0	7,0	0	0	0	5
Tolučių vandenvietė	7,37	602	Bup	Bup	10	1,1	0,12	-0,006	-0,2	89	2,5	7,0	8,0	0	0	0	15
Tuopiakiemių vandenvietė	7,26	610	Bup	Bup	11	1,2	-0,02	-0,006	2,8	77	4,0	3,0	5,0	0	0	0	4
Valų vandenvietė	7,33	592	Bup	Bup	8	0,5	-0,02	-0,006	1,6	35	3,2	10,0	4,0	0	0	0	3
Veprių vandenvietė	7,45	557	Bup	Bup	9	0,6	0,06	-0,006	0,9	15	2,0	2,0	6	0	0	0	98
Vidiškių vandenvietė	7,38	677	Bup	Bup	8	1,3	0,17	-0,006	1,6	56	1,8	81,0	11,0	0	0	0	26
Višionių vandenvietė	7,35	662	Bup	Bup	11	1,1	0,16	-0,006	2,1	81	3,5	2,0	4,0	0	0	0	12
Žemnių vandenvietė	7,36	579	Bup	Bup	10	1,5	0,15	-0,006	1,4	99	2,8	4,0	5,0	0	0	0	8
Želvos vandenvietė	7,42	424	Bup	Bup	8	1,0	0,11	-0,006	1,4	81	2,3	13,0	4,0	0	0	0	28
Žemniškiemių vandenvietė	7,40	589	Bup	Bup	6	1,1	0,13	-0,006	1,0	31	2,2	6,0	5,0	0	0	0	2

Pastabos: Bup- be nebūdingų pobūdžių; * - šiose vandenvietėse neįrengti gerinimo

Šaltinis: UAB „Ukmergės vandenys“ www.ukvand.lt

Dirvožemio kokybė. Remiantis Lietuvos geologijos tarnybos duomenimis, Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje yra 375 potencialūs taršos židiniai, iš kurių 50 – Ukmergės mieste. 135 potencialių taršos židinių teritorijose yra veikiančios, 125 – sugriauti, 81 – neveikiantys, 28 – rekonstruoti, 5 – rekonstruoti ir 1 – kitos būklės objektai (11 lentelė). Iš šių teritorijų 8 yra ypatingai didelio pavojingumo, 50

UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV apimties nustatymo dokumentas

– didelio pavojingumo, 284 – vidutinio ir 33 – nežymaus pavojingumo. Pagal teritorijos plotą didžiausios yra 3 karinės teritorijos, esančios Pabaisko seniūnijoje, Kopūstėlių kaime, Veprių seniūnijoje, Kelmų kaime ir Ukmergės mieste, A. Smetonos g. 6.

11 lentelė. Užterštos teritorijos Ukmergės rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	PTZ Nr.	Adresas	Potipis	Būklė	Plotas, m ²	Pavojingumas
1.	9457	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Atkočių k	Naftos bazė	Veikiantis	700	Vidutinis pavojus
2.	9458	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Atkočių k.	Valymo įrenginiai	Veikiantis	3 000	Vidutinis pavojus
3.	4052	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Atkočių k.	Technikos kiemas	Veikiantis	60 000	Vidutinis pavojus
4.	9456	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Atkočių k.	Galvijų ferma	Veikiantis	30 000	Vidutinis pavojus
5.	9437	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Dainavos k.	Naftos bazė	Sugriautas	1 500	Didelis pavojus
6.	9439	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Dainavos k.	Valymo įrenginiai	Neveikiantis	6 700	Vidutinis pavojus
7.	9438	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Dainavos k.	Galvijų ferma	Neveikiantis	76 000	Vidutinis pavojus
8.	9440	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Dainavos k.	Valymo įrenginiai	Veikiantis	1 800	Vidutinis pavojus
9.	655	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Dainavos k.	Sandėlis	Sugriautas	44	Didelis pavojus
10.	9436	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Dainavos k.	Gamybos cechas	Veikiantis	30 000	Vidutinis pavojus
11.	9444	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Dainavos k.	Švartynas	Veikiantis	3 000	Vidutinis pavojus
12.	9450	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Daugalių k. dal.	Galvijų ferma	Veikiantis	5 000	Vidutinis pavojus
13.	9461	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Deltuvos mstl.	Kiaulidė	Veikiantis	50 000	Vidutinis pavojus
14.	9459	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Deltuvos mstl.	Valymo įrenginiai	Rekonstruotas	1 200	Vidutinis pavojus
15.	4051	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Deltuvos mstl.	Technikos kiemas	Veikiantis	50 000	Vidutinis pavojus
16.	654	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Deltuvos mstl.	Sandėlis	Sugriautas	60	Vidutinis pavojus
17.	4054	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Deltuvos mstl.	Naftos bazė	Sugriautas	2 500	Didelis pavojus
18.	9343	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Diržių k.	Galvijų ferma	Veikiantis	8 000	Vidutinis pavojus
19.	9342	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Gailionių k.	Technikos kiemas	Sugriautas	15 000	Didelis pavojus
20.	9460	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Gintarų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	40 000	Vidutinis pavojus
21.	9464	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Jovaišų k.	Švartynas	Rekultivuotas	20 000	Vidutinis pavojus
22.	9340	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Kalibato vs.	Galvijų ferma	Neveikiantis	35 000	Vidutinis pavojus
23.	4055	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Kryžiauokos vs.	Švartynas	Neveikiantis	10 000	Vidutinis pavojus
24.	9441	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Kurmelių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	15 000	Vidutinis pavojus
25.	9442	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Laibiškių k.	Švartynas	Rekultivuotas	10 700	Vidutinis pavojus
26.	9445	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Leonpolio k.	Paukštynas	Veikiantis	160 000	Vidutinis pavojus
27.	9448	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Leonpolio k.	Katilinė	Sugriautas	6 000	Ypat. didelis pavojus
28.	9449	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Leonpolio k.	Saugojimo aikštelė	Veikiantis	5 100	Vidutinis pavojus
29.	9446	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Leonpolio k.	Valymo įrenginiai	Neveikiantis	5 000	Vidutinis pavojus
30.	9447	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Leonpolio k.	Galvijų ferma	Sugriautas	40 000	Vidutinis pavojus
31.	9341	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Lokėnų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	15 000	Vidutinis pavojus
32.	6567	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Lokėnų k.	Sandėlis	Sugriautas	150	Vidutinis pavojus
33.	9434	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Mikailiškių k. dal.	Galvijų ferma	Neveikiantis	25 000	Vidutinis pavojus
34.	9443	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Navikų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	35 000	Vidutinis pavojus
35.	9345	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Nazariškių	Technikos kiemas	Veikiantis	58 000	Vidutinis pavojus
36.	9346	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Nazariškių k.	Naftos bazė	Sugriautas	1 200	Didelis pavojus
37.	9344	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Nazariškių k.	Kiaulidė	Sugriautas	58 000	Didelis pavojus
38.	9339	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Pageležių k. dal	Švartynas	Rekultivuotas	10 000	Vidutinis pavojus
39.	9338	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Pageležių k. dal.	Švartynas	Veikiantis	10 000	Vidutinis pavojus
40.	9462	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Paliepės k.	Gamybos cechas	Veikiantis	45 000	Vidutinis pavojus
41.	9463	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Paliepės k.	Naftos bazė	Sugriautas	1 400	Didelis pavojus
42.	9451	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Sarosčių k.	Sandėlis	Sugriautas	416	Vidutinis pavojus
43.	656	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Sarosčių k.	Sandėlis	Neveikiantis	60	Vidutinis pavojus
44.	9454	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Sarosčių k.	Galvijų ferma	Veikiantis	30 000	Vidutinis pavojus
45.	9452	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Sarosčių k.	Galvijų ferma	Veikiantis	55 000	Vidutinis pavojus
46.	9453	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Sarosčių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	30 000	Vidutinis pavojus
47.	9455	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Sarosčių k.	Švartynas	Rekultivuotas	10 000	Vidutinis pavojus
48.	9466	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Seveikių k.	Rezervuaras	Veikiantis	5 000	Ypat. didelis pavojus
49.	9432	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Statikų k.	Gamybos cechas	Veikiantis	28 000	Vidutinis pavojus
50.	6612	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Statikų k.	Juodligės židynys	Neveikiantis	8	Vidutinis pavojus
51.	9433	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Statikų k.	Valymo įrenginiai	Veikiantis	600	Vidutinis pavojus
52.	9465	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Tatkūnų k.	Kiaulidė	Sugriautas	30 000	Vidutinis pavojus
53.	4061	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Tatkūnų k.	Švartynas	Neveikiantis	5 000	Vidutinis pavojus
54.	9435	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Trainių k.	Galvijų ferma	Neveikiantis	19 000	Vidutinis pavojus
55.	9467	Ukmergės r. sav., Deltuvos sen., Žalgirių k.	Švartynas	Rekultivuotas	7 000	Vidutinis pavojus
56.	6726	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Antakalnio II k.	Galvijų ferma	Sugriautas	20 000	Vidutinis pavojus
57.	6725	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Antakalnio II k.	Gamybos cechas	Veikiantis	52 303	Vidutinis pavojus
58.	6723	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Antakalnio II k.	Valymo įrenginiai	Veikiantis	20	Vidutinis pavojus
59.	6724	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Antakalnio II k.	Valymo įrenginiai	Neveikiantis	2 000	Nežymus pavojus
60.	6590	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Griežionių k.	Juodligės židynys	Neveikiantis	4	Vidutinis pavojus
61.	6727	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Inkilų k.	Galvijų ferma	Veikiantis	40 000	Vidutinis pavojus

UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Eil. Nr.	PTZ Nr.	Adresas	Potipis	Būklė	Plotas, m ²	Pavojingumas
62.	6591	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Inkių k.	Juodligės židiny	Neveikiantis	4	Vidutinis pavojus
63.	6587	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Janušiškės k.	Juodligės židiny	Neveikiantis	4	Vidutinis pavojus
64.	6730	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Jogvilių k.	Asfaltbetonio bazė	Veikiantis	45 000	Vidutinis pavojus
65.	649	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Juknionių k.	Sandėlis	Sugriautas	450	Didelis pavojus
66.	6702	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Juknionių k.	Galvijų ferma	Neveikiantis	3 000	Nežymus pavojus
67.	6731	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Juodausių k.	Technikos kiemas	Veikiantis	77 000	Vidutinis pavojus
68.	6734	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Kurėjų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	15 000	Nežymus pavojus
69.	6562	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Kurėjų k.	Sandėlis	Sugriautas	50	Didelis pavojus
70.	6733	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Kurėjų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	55 000	Vidutinis pavojus
71.	6735	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Kurėjų k.	Valymo įrenginiai	Veikiantis	6 000	Vidutinis pavojus
72.	4050	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Kurėjų k.	Technikos kiemas	Sugriautas	13 000	Didelis pavojus
73.	6736	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Lyduokių mstl.	Švartynas	Rekultivuotas	4 500	Vidutinis pavojus
74.	6732	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Nuotekų k.	Galvijų ferma	Neveikiantis	15 000	Nežymus pavojus
75.	4059	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Nuotekų k.	Švartynas	Rekultivuotas	5 000	Vidutinis pavojus
76.	6738	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Virkščių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	15 000	Vidutinis pavojus
77.	4065	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Virkščių k.	Švartynas	Rekultivuotas	4 000	Vidutinis pavojus
78.	6737	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Virkščių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	25 000	Vidutinis pavojus
79.	6728	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Vyliaudžių k.	Sandėlis	Sugriautas	50	Vidutinis pavojus
80.	6729	Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Vyliaudžių k.	Sandėlis	Sugriautas	600	Vidutinis pavojus
81.	6650	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Daumantiškių k.	Kiaulidė	Sugriautas	40 000	Vidutinis pavojus
82.	646	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Daumantiškių k.	Sandėlis	Sugriautas	40	Didelis pavojus
83.	6649	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Daumantiškių k.	Technikos kiemas	Sugriautas	3 000	Vidutinis pavojus
84.	6648	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Jutkonių k.	Švartynas	Veikiantis	2 000	Nežymus pavojus
85.	6592	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Kopūstėlių k.	Juodligės židiny	Neveikiantis	4	Vidutinis pavojus
86.	4041	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Kopūstėlių k.	Karinė teritorija	Sugriautas	1000 000	Ypat. didelis pavojus
87.	17	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Kopūstėlių k.	Sandėlis	Neveikiantis	240	Didelis pavojus
88.	6644	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Olišankos vs.	Švartynas	Rekultivuotas	5 000	Vidutinis pavojus
89.	6641	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Pabaisko mstl.	Valymo įrenginiai	Veikiantis	2 800	Vidutinis pavojus
90.	6642	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Pabaisko mstl.	Technikos kiemas	Sugriautas	50 000	Didelis pavojus
91.	6643	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Pabaisko mstl.	Galvijų ferma	Neveikiantis	40 000	Vidutinis pavojus
92.	651	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Padvarių k.	Sandėlis	Sugriautas	560	Didelis pavojus
93.	6645	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Pavytinės k.	Galvijų ferma	Sugriautas	65 000	Vidutinis pavojus
94.	6646	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Pavytinės k.	Galvijų ferma	Sugriautas	20 000	Vidutinis pavojus
95.	6647	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Pavytinės k.	Technikos kiemas	Sugriautas	36 000	Didelis pavojus
96.	9302	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Sargelių k.	Švartynas	Veikiantis	55 000	Didelis pavojus
97.	9300	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Slabados k.	Galvijų ferma	Neveikiantis	15 000	Vidutinis pavojus
98.	6722	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Svietišio vs.	Juodligės židiny	Neveikiantis	1 500	Vidutinis pavojus
99.	6753	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Ūlyčninkų k.	Juodligės židiny	Neveikiantis	4	Vidutinis pavojus
100.	6560	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Vaitkuškio k.	Sandėlis	Sugriautas	300	Ypat. didelis pavojus
101.	4064	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Vaitkuškio k.	Švartynas	Neveikiantis	5 000	Vidutinis pavojus
102.	9299	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Vaitkuškio k.	Galvijų ferma	Sugriautas	29 000	Vidutinis pavojus
103.	9301	Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Varinės k.	Gamybos cechas	Veikiantis	28 503	Nežymus pavojus
104.	6600	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Alionių k.	Galvijų ferma	Veikiantis	8 000	Vidutinis pavojus
105.	6601	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Alionių k.	Skerdykla	Veikiantis	4 000	Nežymus pavojus
106.	6604	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Antakalnio III k.	Technikos kiemas	Veikiantis	32 000	Vidutinis pavojus
107.	6606	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Antakalnio III k.	Galvijų ferma	Sugriautas	14 000	Vidutinis pavojus
108.	6603	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Antakalnio III k.	Kiaulidė	Sugriautas	59 000	Vidutinis pavojus
109.	6605	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Antakalnio III k.	Valymo įrenginiai	Veikiantis	3 600	Vidutinis pavojus
110.	6607	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Antakalnio III k.	Gamybos cechas	Veikiantis	4 406	Nežymus pavojus
111.	6719	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Bierių k.	Juodligės židiny	Neveikiantis	20	Vidutinis pavojus
112.	6593	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Gailiūnų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	30 000	Didelis pavojus
113.	6584	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Janiušių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	102 000	Vidutinis pavojus
114.	6665	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Kaušų k.	Juodligės židiny	Neveikiantis	1 500	Vidutinis pavojus
115.	647	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Krikštėnų k.	Sandėlis	Sugriautas	120	Didelis pavojus
116.	6596	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Krikštėnų k.	Technikos kiemas	Sugriautas	37 000	Vidutinis pavojus
117.	6597	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Krikštėnų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	50 000	Vidutinis pavojus
118.	653	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Laičių k.	Sandėlis	Sugriautas	50	Didelis pavojus
119.	6552	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Laičių k.	Švartynas	Veikiantis	6 000	Vidutinis pavojus
120.	6553	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Laičių k.	Galvijų ferma	Neveikiantis	87 000	Vidutinis pavojus
121.	6551	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Laičių k.	Technikos kiemas	Neveikiantis	26 000	Vidutinis pavojus
122.	6554	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Laičių k.	Švartynas	Rekultivuotas	1 000	Vidutinis pavojus
123.	6550	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Mikailiškių k.	Galvijų ferma	Rekonstruotas	50 000	Vidutinis pavojus
124.	4060	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Mikailiškių k.	Švartynas	Rekultivuotas	10 000	Vidutinis pavojus
125.	657	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Obelių k.	Sandėlis	Neveikiantis	84	Didelis pavojus
126.	6586	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Paprėniškių k. dal.	Juodligės židiny	Neveikiantis	4	Vidutinis pavojus
127.	6598	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Parijos I vs.	Galvijų ferma	Neveikiantis	9 000	Nežymus pavojus
128.	6594	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Raguvos k.	Galvijų ferma	Sugriautas	10 000	Vidutinis pavojus

UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS

SPAV apimties nustatymo dokumentas

Eil. Nr.	PTZ Nr.	Adresas	Potipis	Būklė	Plotas, m ²	Pavojingumas
129.	6602	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Steponavos vs.	Galvijų ferma	Neveikiantis	20 000	Nežymus pavojus
130.	6561	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Vaisgėlišio vs.	Sandėlis	Sugriautas	50	Vidutinis pavojus
131.	6595	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Vaiteliškių k.	Galvijų ferma	Veikiantis	3 000	Vidutinis pavojus
132.	6666	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Vareikių k.	Juodligės židiny	Neveikiantis	20	Vidutinis pavojus
133.	6721	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Varžų k.	Juodligės židiny	Neveikiantis	28	Vidutinis pavojus
134.	6720	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Varžų k.	Juodligės židiny	Neveikiantis	300	Vidutinis pavojus
135.	6599	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Verškainių k.	Galvijų ferma	Veikiantis	30 000	Vidutinis pavojus
136.	6555	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Žeimių k.	Technikos kiemas	Neveikiantis	20 000	Nežymus pavojus
137.	6582	Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Žeimių k.	Filtracijos laukai	Veikiantis	35 000	Didelis pavojus
138.	6655	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Barų k.	Sąvartynas	Rekultivuotas	10 500	Vidutinis pavojus
139.	6653	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Belazariškių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	20 000	Vidutinis pavojus
140.	6654	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Belazariškių k.	Technikos kiemas	Sugriautas	3 000	Vidutinis pavojus
141.	4056	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Gruželių k.	Sąvartynas	Rekultivuotas	15 000	Vidutinis pavojus
142.	6638	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Gružų k.	Galvijų ferma	Veikiantis	15 000	Vidutinis pavojus
143.	6658	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Jačiūnų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	8 000	Vidutinis pavojus
144.	6652	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Kačeniškių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	20 000	Vidutinis pavojus
145.	6636	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Kiškeliškio k.	Kiaulidė	Sugriautas	15 000	Vidutinis pavojus
146.	6674	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Kuršų k.	Galvijų ferma	Veikiantis	12 000	Vidutinis pavojus
147.	6673	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Kuršų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	55 000	Didelis pavojus
148.	6611	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Laužupės k.	Juodligės židiny	Neveikiantis	200	Vidutinis pavojus
149.	6640	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Lokinės k.	Sandėlis	Sugriautas	1 400	Didelis pavojus
150.	6637	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Meilūnų k.	Avidė	Veikiantis	30 000	Vidutinis pavojus
151.	6639	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Meilūnų k.	Technikos kiemas	Neveikiantis	5 000	Vidutinis pavojus
152.	6608	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Mikėnų k.	Juodligės židiny	Neveikiantis	4	Vidutinis pavojus
153.	4062	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Nemanūnų k.	Sąvartynas	Rekultivuotas	10 000	Vidutinis pavojus
154.	6675	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Petronių k.	Technikos kiemas	Sugriautas	23 000	Ypat. didelis pavojus
155.	6651	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Reniūnų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	9 000	Vidutinis pavojus
156.	6556	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Siesikų mstl.	Sandėlis	Sugriautas	200	Didelis pavojus
157.	6670	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Siesikų mstl.	Galvijų ferma	Sugriautas	23 000	Nežymus pavojus
158.	6671	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Siesikų mstl.	Technikos kiemas	Veikiantis	15 000	Vidutinis pavojus
159.	6672	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Siesikų mstl.	Galvijų ferma	Neveikiantis	9 000	Nežymus pavojus
160.	6668	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Siesikų mstl.	Galvijų ferma	Sugriautas	55 000	Vidutinis pavojus
161.	6667	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Siesikų mstl., Vidugirių g.	Valymo įrenginiai	Veikiantis	700	Vidutinis pavojus
162.	4053	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Siesikų mstl., Vidugirių g.	Technikos kiemas	Neveikiantis	30 000	Didelis pavojus
163.	6664	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Šiliūnų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	4 500	Vidutinis pavojus
164.	6676	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Šinkūnų k.	Galvijų ferma	Veikiantis	4 000	Vidutinis pavojus
165.	6677	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Šinkūnų k.	Sąvartynas	Rekultivuotas	10 000	Vidutinis pavojus
166.	6659	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Tulpiakiemio k.	Technikos kiemas	Sugriautas	60 000	Didelis pavojus
167.	6660	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Tulpiakiemio k.	Kiaulidė	Sugriautas	70 000	Didelis pavojus
168.	6661	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Tulpiakiemio k.	Valymo įrenginiai	Sugriautas	22 100	Didelis pavojus
169.	6663	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Tulpiakiemio k.	Galvijų ferma	Veikiantis	4 000	Nežymus pavojus
170.	6662	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Tulpiakiemio k., Liepų g.	Valymo įrenginiai	Veikiantis	3 000	Vidutinis pavojus
171.	6557	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Vaivadiškių k.	Sandėlis	Rekultivuotas	0	Nežymus pavojus
172.	6657	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Vaivadiškių k.	Galvijų ferma	Rekonstruotas	57 000	Vidutinis pavojus
173.	6656	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Vaivadiškių k.	Valymo įrenginiai	Sugriautas	4 000	Vidutinis pavojus
174.	6669	Ukmergės r. sav., Siesikų sen., Vidugirio k.	Galvijų ferma	Sugriautas	6 000	Vidutinis pavojus
175.	9337	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Baravykynės vs.	Sąvartynas	Rekultivuotas	4 000	Vidutinis pavojus
176.	9336	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Butkūnų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	40 000	Vidutinis pavojus
177.	9317	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Kuzilų k.	Technikos kiemas	Neveikiantis	35 000	Vidutinis pavojus
178.	9318	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Kuzilų k.	Kiaulidė	Sugriautas	15 000	Vidutinis pavojus
179.	9324	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Labeikių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	25 000	Vidutinis pavojus
180.	9335	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Liaušių k.	Kiaulidė	Veikiantis	5 000	Vidutinis pavojus
181.	6566	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Liaušių k.	Sandėlis	Sugriautas	150	Didelis pavojus
182.	9334	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Liaušių k.	Naftos bazė	Neveikiantis	700	Vidutinis pavojus
183.	9330	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Liaušių k.	Degalinė	Veikiantis	3 000	Vidutinis pavojus
184.	9331	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Liaušių k.	Gamybos cechas	Veikiantis	15 000	Vidutinis pavojus
185.	9332	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Liaušių k.	Galvijų ferma	Veikiantis	45 000	Vidutinis pavojus
186.	9333	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Liaušių k.	Gamybos cechas	Veikiantis	35 000	Vidutinis pavojus
187.	9316	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Mėgučių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	30 000	Vidutinis pavojus
188.	648	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Mėgučių k.	Sandėlis	Sugriautas	50	Didelis pavojus
189.	9321	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Mišniūnų k.	Sąvartynas	Rekultivuotas	7 000	Vidutinis pavojus
190.	9319	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Mišniūnų k.	Galvijų ferma	Neveikiantis	39 000	Vidutinis pavojus
191.	9320	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Mišniūnų k.	Sąvartynas	Veikiantis	5 000	Vidutinis pavojus
192.	9325	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Paškonių k.	Gamybos cechas	Veikiantis	25 000	Vidutinis pavojus
193.	6739	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Paškonių k.	Sąvartynas	Veikiantis	6 000	Vidutinis pavojus
194.	9322	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Pilonių k.	Technikos kiemas	Neveikiantis	1 000	Nežymus pavojus

UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Eil. Nr.	PTZ Nr.	Adresas	Potipis	Būklė	Plotas, m ²	Pavojingumas
195.	9323	Ukmergės r. sav., Šešuolių sen., Pilionių k.	Kiaulidė	Sugriautas	15 000	Vidutinis pavojus
196.	6609	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Aukštuolių k.	Juodligės židynys	Neveikiantis	4	Vidutinis pavojus
197.	4042	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Balelių k.	Sandėlis	Sugriautas	50	Didelis pavojus
198.	6614	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Balelių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	50 000	Vidutinis pavojus
199.	6613	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Balelių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	30 000	Vidutinis pavojus
200.	4043	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Balelių k.	Technikos kiemas	Sugriautas	20 000	Didelis pavojus
201.	4044	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Balelių k.	Sandėlis	Sugriautas	65	Didelis pavojus
202.	6635	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Jurgelionių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	28 000	Vidutinis pavojus
203.	4088	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Keručių k.	Sąvartynas	Neveikiantis	10 000	Vidutinis pavojus
204.	6752	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Kraupėnų k.	Juodligės židynys	Neveikiantis	5 000	Vidutinis pavojus
205.	6633	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Lėno k.	Galvijų ferma	Neveikiantis	50 000	Vidutinis pavojus
206.	6632	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Lėno k.	Technikos kiemas	Neveikiantis	30 000	Vidutinis pavojus
207.	6626	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Mažeikių k.	Sandėlis	Veikiantis	324	Vidutinis pavojus
208.	6625	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Mažeikių k.	Sandėlis	Veikiantis	450	Vidutinis pavojus
209.	6624	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Mažeikių k.	Technikos kiemas	Rekonstruotas	14 000	Nežymus pavojus
210.	6565	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Misionių k.	Sandėlis	Sugriautas	200	Didelis pavojus
211.	6623	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Misonių k.	Galvijų ferma	Neveikiantis	10 000	Nežymus pavojus
212.	6751	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Miškinių k.	Juodligės židynys	Neveikiantis	200	Vidutinis pavojus
213.	6610	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Naujasėdžių k.	Juodligės židynys	Neveikiantis	100	Vidutinis pavojus
214.	6740	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Pažuolių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	45 000	Vidutinis pavojus
215.	4063	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Paežerio k.	Sąvartynas	Rekultivuotas	5 000	Vidutinis pavojus
216.	6743	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Pamūšio k.	Galvijų ferma	Veikiantis	4 000	Vidutinis pavojus
217.	6742	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Pamūšio k.	Galvijų ferma	Veikiantis	25 000	Vidutinis pavojus
218.	6741	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Pamūšio k.	Technikos kiemas	Veikiantis	15 000	Vidutinis pavojus
219.	6619	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Punių k.	Sugriautas	Sugriautas	2 000	Vidutinis pavojus
220.	6618	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Punių k.	Galvijų ferma	Neveikiantis	7 000	Nežymus pavojus
221.	6617	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Radžiūnų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	10 000	Vidutinis pavojus
222.	6749	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Stieprų k.	Juodligės židynys	Neveikiantis	100	Vidutinis pavojus
223.	6627	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Sukūsčių k.	Galvijų ferma	Veikiantis	10 000	Vidutinis pavojus
224.	6744	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Šlenių k.	Kiaulidė	Sugriautas	4 000	Vidutinis pavojus
225.	6620	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Šveikautiškių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	54 000	Vidutinis pavojus
226.	6621	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Šveikautiškių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	9 000	Vidutinis pavojus
227.	658	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Taujėnų k.	Sandėlis	Sugriautas	50	Didelis pavojus
228.	6615	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Taujėnų k., Mechanizatorių g. 11	Technikos kiemas	Veikiantis	20 000	Vidutinis pavojus
229.	6616	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Taujėnų mstl.	Kiaulidė	Neveikiantis	48 000	Nežymus pavojus
230.	6585	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Taujėnų mstl.	Valymo įrenginiai	Veikiantis	3 600	Vidutinis pavojus
231.	6634	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Užulėnio k.	Galvijų ferma	Sugriautas	24 000	Vidutinis pavojus
232.	6622	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Užupušių k.	Sąvartynas	Rekultivuotas	10 600	Vidutinis pavojus
233.	6628	Ukmergės r. sav., Taujėnų sen., Viškonių k.	Valymo įrenginiai	Veikiantis	3 500	Vidutinis pavojus
234.	4046	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., A. Smetonos g. 6	Karinė teritorija	Neveikiantis	220 000	Vidutinis pavojus
235.	9306	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Antakalnio g. 60	Gamybos cechas	Veikiantis	105 793	Vidutinis pavojus
236.	9305	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Antakalnio g. 60	Naftos bazė	Kita būklė	2 200	Vidutinis pavojus
237.	6449	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Dariaus ir Girėno g. 31	Degalinė	Veikiantis	2 200	Vidutinis pavojus
238.	9294	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g.	Sandėlis	Veikiantis	600	Nežymus pavojus
239.	9295	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 22	Technikos kiemas	Veikiantis	26 245	Vidutinis pavojus
240.	9296	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 22	Plovykla	Veikiantis	2 400	Nežymus pavojus
241.	9293	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 24	Gamybos cechas	Veikiantis	4 500	Vidutinis pavojus
242.	6696	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 26	Naftos bazė	Veikiantis	47,16	Didelis pavojus
243.	6695	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 26	Technikos kiemas	Veikiantis	33 406	Vidutinis pavojus
244.	6697	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 30	Saugojimo aikštelė	Veikiantis	1 000	Vidutinis pavojus
245.	6693	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 33	Naftos bazė	Veikiantis	1 500	Vidutinis pavojus
246.	6694	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 33	Plovykla	Veikiantis	360	Vidutinis pavojus
247.	6692	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 33	Technikos kiemas	Veikiantis	21 653	Vidutinis pavojus
248.	6699	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 37	Plovykla	Veikiantis	2 000	Nežymus pavojus

UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Eil. Nr.	PTZ Nr.	Adresas	Potipis	Būklė	Plotas, m²	Pavojingumas
249.	6701	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 37	Technikos kiemas	Neveikiantis	19 000	Nežymus pavojus
250.	6700	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 37	Saugojimo aikštelė	Veikiantis	500	Ypat. didelis pavojus
251.	6698	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 37	Technikos kiemas	Veikiantis	84 168	Vidutinis pavojus
252.	9431	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 43A	Autoservisas	Veikiantis	4 000	Vidutinis pavojus
253.	3588	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 47	Naftos bazė	Rekultivuotas	348	Vidutinis pavojus
254.	9349	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Gerseniskių g. 3	Gamybos cechas	Veikiantis	44 000	Vidutinis pavojus
255.	5156	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kareivinių g.	Degalinė	Veikiantis	2 000	Vidutinis pavojus
256.	9328	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kareivinių g. 51A	Gamybos cechas	Veikiantis	49 000	Vidutinis pavojus
257.	9327	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kareivinių g. 51E	Gamybos cechas	Veikiantis	10 000	Didelis pavojus
258.	9348	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g.	Naftos bazė	Neveikiantis	2 500	Didelis pavojus
259.	9347	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 120	Gamybos cechas	Veikiantis	94 855	Vidutinis pavojus
260.	9281	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 140	Saugojimo aikštelė	Veikiantis	16 880	Vidutinis pavojus
261.	9280	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 140	Valymo įrenginiai	Veikiantis	34 800	Vidutinis pavojus
262.	5155	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 37	Degalinė	Veikiantis	2 000	Vidutinis pavojus
263.	9276	Vilniaus apskr., Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 43	Autoservisas	Veikiantis	5 000	Vidutinis pavojus
264.	9273	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 45b	Degalinė	Veikiantis	3 000	Vidutinis pavojus
265.	9298	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 49A	Autoservisas	Veikiantis	8 000	Vidutinis pavojus
266.	9279	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 51	Garažas	Veikiantis	500	Vidutinis pavojus
267.	9277	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 51	Gamybos cechas	Veikiantis	26 690	Vidutinis pavojus
268.	9278	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 51	Plovykla	Veikiantis	100	Vidutinis pavojus
269.	1100	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 51	Degalinė	Veikiantis	7 500	Vidutinis pavojus
270.	6748	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Klaipėdos g. 73	Juodligės židiny	Neveikiantis	1 000	Vidutinis pavojus
271.	9468	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Linų g. 44	Technikos kiemas	Veikiantis	15 000	Nežymus pavojus
272.	9304	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Pašilės g. 10	Katilinė	Neveikiantis	5 000	Didelis pavojus
273.	9303	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Pašilės g. 10	Gamybos cechas	Veikiantis	9 800	Vidutinis pavojus
274.	1101	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Ramygalos g.	Degalinė	Sugriautas	3 000	Vidutinis pavojus
275.	9326	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Šviesos g. 17	Katilinė	Veikiantis	4 440	Vidutinis pavojus
276.	5157	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Vilniaus g. 122	Degalinė	Veikiantis	2 000	Vidutinis pavojus
277.	6564	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Vilniaus g. 140	Sandėlis	Veikiantis	5	Nežymus pavojus
278.	9275	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Vilniaus g. 140	Technikos kiemas	Veikiantis	23 136	Vidutinis pavojus
279.	9274	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Vilniaus g. 140	Naftos bazė	Veikiantis	783	Vidutinis pavojus
280.	9329	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Vilniaus g. 89B	Technikos kiemas	Veikiantis	15 000	Vidutinis pavojus
281.	6630	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Vytauto g. 88	Sandėlis	Veikiantis	785,21	Vidutinis pavojus
282.	6629	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Vytauto g. 88	Technikos kiemas	Veikiantis	15 894	Vidutinis pavojus
283.	9297	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Žiedo g. 15/27a	Degalinė	Veikiantis	5 000	Vidutinis pavojus
284.	6688	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Barboriškio k.	Galvijų ferma	Veikiantis	9 000	Vidutinis pavojus

UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Eil. Nr.	PTZ Nr.	Adresas	Potipis	Būklė	Plotas, m ²	Pavojingumas
285	6690	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Barborišio k.	Galvijų ferma	Veikiantis	14 000	Vidutinis pavojus
286	6689	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Barborišio k.	Galvijų ferma	Sugriautas	20 000	Vidutinis pavojus
287	6683	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Bečių k.	Valymo įrenginiai	Veikiantis	6 400	Vidutinis pavojus
288	6682	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Bečių k.	Kiaulidė	Sugriautas	35 000	Vidutinis pavojus
289	6684	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Bečių k.	Kiaulidė	Sugriautas	9 000	Vidutinis pavojus
290	4045	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Kelmų k.	Karinė teritorija	Sugriautas	465 000	Didelis pavojus
291	6678	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Kultuvėnų k.	Naftos bazė	Sugriautas	800	Vidutinis pavojus
292	6681	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Kultuvėnų k.	Galvijų ferma	Neveikiantis	30 000	Vidutinis pavojus
293	660	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Kultuvėnų k.	Sandėlis	Sugriautas	108	Didelis pavojus
294	6558	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Kultuvėnų k.	Sandėlis	Neveikiantis	35	Vidutinis pavojus
295	4049	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Kultuvėnų k.	Technikos kiemas	Veikiantis	12 000	Vidutinis pavojus
296	6680	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Samantonių k.	Valymo įrenginiai	Veikiantis	100	Vidutinis pavojus
297	6679	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Samantonių k.	Sąvartynas	Rekultivuotas	7 000	Vidutinis pavojus
298	6685	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Sietynų k.	Sąvartynas	Rekultivuotas	10 000	Vidutinis pavojus
299	6687	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Veprių mstl.	Technikos kiemas	Neveikiantis	15 000	Vidutinis pavojus
300	4048	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Veprių mstl.	Naftos bazė	Neveikiantis	1 000	Vidutinis pavojus
301	6686	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Veprių mstl.	Technikos kiemas	Neveikiantis	29 000	Vidutinis pavojus
302	6691	Ukmergės r. sav., Veprių sen., Veprių mstl.	Galvijų ferma	Veikiantis	8 000	Vidutinis pavojus
303	4047	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Aukštųjų Svirnų vs.	Karinė teritorija	Sugriautas	20 000	Vidutinis pavojus
304	9270	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Baublių k.	Kiaulidė	Veikiantis	99 000	Vidutinis pavojus
305	9272	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Šaukavos k.	Galvijų ferma	Veikiantis	20 000	Vidutinis pavojus
306	6631	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Dukstynos k.	Degalinė	Veikiantis	5 000	Vidutinis pavojus
307	6746	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Jasiuliškio k.	Valymo įrenginiai	Veikiantis	5 000	Vidutinis pavojus
308	9266	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Kurėnų I vs.	Galvijų ferma	Sugriautas	4 000	Vidutinis pavojus
309	5191	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Kurėnų k.	Degalinė	Veikiantis	7 526	Vidutinis pavojus
310	659	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Kurklintiškių k.	Sandėlis	Neveikiantis	175	Nežymus pavojus
311	6745	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Jasiuliškio k.	Galvijų ferma	Veikiantis	31 000	Vidutinis pavojus
312	4057	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Padbariškių k.	Sąvartynas	Rekultivuotas	5 000	Vidutinis pavojus
313	9271	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Padbariškių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	20 000	Vidutinis pavojus
314	9265	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Pamernackų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	4 000	Vidutinis pavojus
315	9267	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Rečionių k.	Valymo įrenginiai	Rekonstruotas	8 000	Vidutinis pavojus
316	9268	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Rečionių k.	Galvijų ferma	Veikiantis	8 000	Vidutinis pavojus
317	6563	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Rečionių k.	Sandėlis	Neveikiantis	1 625	Vidutinis pavojus
318	9269	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Rečionių k.	Technikos kiemas	Veikiantis	2 000	Vidutinis pavojus
319	9263	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Šventupės k.	Gamybos cechas	Veikiantis	1 600	Nežymus pavojus
320	9264	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Šventupės k.	Naftos bazė	Veikiantis	800	Didelis pavojus
321	9261	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Šventupės k.	Technikos kiemas	Veikiantis	136 900	Didelis pavojus
322	6706	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Šventupės k.	Filtracijos laukai	Veikiantis	13 000	Didelis pavojus
323	9262	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Šventupės k.	Naftos bazė	Veikiantis	10 000	Vidutinis pavojus
324	9257	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Vidiškių mstl.	Valymo įrenginiai	Veikiantis	4 000	Vidutinis pavojus
325	6747	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Vidiškių mstl.	Galvijų ferma	Neveikiantis	45 000	Nežymus pavojus
326	9259	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Vidiškių mstl.	Gamybos cechas	Veikiantis	30 000	Vidutinis pavojus
327	9258	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Vidiškių mstl.	Technikos kiemas	Veikiantis	18 000	Vidutinis pavojus
328	9260	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Vidiškių mstl.	Sąvartynas	Rekultivuotas	10 000	Vidutinis pavojus
329	6754	Ukmergės r. sav., Vidiškių sen., Zujų k.	Paukštynas	Veikiantis	59 000	Vidutinis pavojus
330	9314	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Bajorų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	25 000	Vidutinis pavojus
331	9315	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Bajorų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	2 000	Vidutinis pavojus
332	9289	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Bastūnų I k.	Galvijų ferma	Sugriautas	6 000	Vidutinis pavojus
333	4069	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Bastūnų I k.	Sandėlis	Sugriautas	100	Didelis pavojus
334	9288	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Bastūnų II k.	Kiaulidė	Sugriautas	30 000	Vidutinis pavojus
335	9287	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Bastūnų II k.	Galvijų ferma	Sugriautas	4 000	Vidutinis pavojus
336	9283	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Daugudžių vs.	Galvijų ferma	Neveikiantis	5 000	Vidutinis pavojus
337	9282	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Kazliškių k.	Kiaulidė	Sugriautas	36 000	Vidutinis pavojus
338	9292	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Laumėnų k.	Valymo įrenginiai	Sugriautas	4 500	Vidutinis pavojus
339	4066	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Laumėnų k.	Naftos bazė	Sugriautas	1 500	Didelis pavojus
340	9290	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Laumėnų k.	Technikos kiemas	Neveikiantis	6 000	Nežymus pavojus
341	9291	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Laumėnų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	38 000	Vidutinis pavojus
342	9286	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Pašiaudinės k.	Sąvartynas	Rekultivuotas	5 100	Vidutinis pavojus
343	9285	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Pašiaudinės k.	Galvijų ferma	Neveikiantis	15 000	Vidutinis pavojus
344	9313	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Tamošiškių k.	Naftos bazė	Sugriautas	750	Ypat. didelis pavojus
345	9311	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Tamošiškių k.	Galvijų ferma	Neveikiantis	59 000	Vidutinis pavojus
346	650	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Tamošiškių k.	Sandėlis	Sugriautas	50	Didelis pavojus
347	9312	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Tamošiškių k.	Technikos kiemas	Neveikiantis	15 000	Vidutinis pavojus
348	9310	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Tolučių k.	Galvijų ferma	Veikiantis	7 000	Vidutinis pavojus
349	4089	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Tolučių k.	Sąvartynas	Rekultivuotas	8 000	Vidutinis pavojus
350	6588	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Uždžionių k.	Juodligės židynys	Neveikiantis	4 000	Vidutinis pavojus
351	4090	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Želvos mstl.	Sandėlis	Neveikiantis	100	Vidutinis pavojus
352	9307	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Želvos mstl.	Technikos kiemas	Neveikiantis	39 000	Vidutinis pavojus

UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Eil. Nr.	PTZ Nr.	Adresas	Potipis	Būklė	Plotas, m ²	Pavojingumas
353	652	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Želvos mstl.	Sandėlis	Sugriautas	50	Didelis pavojus
354	9308	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Želvos mstl.	Naftos bazė	Sugriautas	750	Didelis pavojus
355	9309	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Želvos mstl.	Galvijų ferma	Sugriautas	50 000	Vidutinis pavojus
356	9284	Ukmergės r. sav., Želvos sen., Želvos mstl.	Valymo įrenginiai	Veikiantis	2 500	Vidutinis pavojus
357	6713	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Antatilių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	4 500	Nežymus pavojus
358	6589	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Avižienių k.	Juodligės židynys	Neveikiantis	4 000	Vidutinis pavojus
359	4058	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Avižienių k.	Švartynas	Rekultivuotas	5 000	Vidutinis pavojus
360	6711	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Martonių k.	Galvijų ferma	Sugriautas	59 000	Vidutinis pavojus
361	6712	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Martonių k.	Švartynas	Veikiantis	1 200	Vidutinis pavojus
362	6703	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Medinų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	20 000	Vidutinis pavojus
363	6705	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Opanišio k.	Galvijų ferma	Sugriautas	23 000	Vidutinis pavojus
364	6704	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Radiškio k.	Žirgynas	Veikiantis	32 000	Nežymus pavojus
365	6710	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Valų k.	Sandėlis	Neveikiantis	1 370	Vidutinis pavojus
366	6559	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Valų k.	Sandėlis	Sugriautas	35	Ypat. didelis pavojus
367	6707	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Valų k.	Technikos kiemas	Neveikiantis	17 000	Vidutinis pavojus
368	6708	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Valų k.	Kiaulidė	Sugriautas	9 000	Vidutinis pavojus
369	6709	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Valų k.	Galvijų ferma	Sugriautas	25 000	Vidutinis pavojus
370	4040	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Žemaitkiemio k.	Sandėlis	Sugriautas	50	Didelis pavojus
371	4039	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Žemaitkiemio k.	Galvijų ferma	Sugriautas	30 000	Vidutinis pavojus
372	6714	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Žemaitkiemio k.	Galvijų ferma	Neveikiantis	4 000	Nežymus pavojus
373	6718	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Žemaitkiemio k.	Valymo įrenginiai	Neveikiantis	4 000	Vidutinis pavojus
374	6717	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Žemaitkiemio k.	Galvijų ferma	Sugriautas	16 000	Vidutinis pavojus
375	6716	Ukmergės r. sav., Žemaitkiemio sen., Žemaitkiemio mstl.	Technikos kiemas	Veikiantis	25 000	Vidutinis pavojus

Šaltinis: Lietuvos geologijos tarnyba, 2017

2.6. Inžinerinė infrastruktūra

Vandens tiekimas. Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje visiems vartotojams yra tiekiamas požeminis vanduo. Prie viešojo vandentiekio tinklų yra prisijungę ir centralizuotu vandens tiekimu naudojami apie 70 % rajono gyventojų. Sunaudojamo vandens kiekiai yra gana dideli. 2013–2015 m. laikotarpiu pramonės reikmėms suvartoto vandens kiekiai išliko panašūs, o gyventojų namų ūkiams ir energetikai išaugo 15,6 % ir 13,3 % (12 lentelė).

12 lentelė. Vandens sunaudojimas Ukmergės rajono savivaldybėje

Metai	Sunaudota vandens, tūkst. m ³ /metus								
	Iš viso	Požeminio	Pramonei		Ūkiui–buičiai		Energetikai	Žemės ūkiui ir miškininkystei	Žuvininkystei
			Iš viso	Požeminio	Iš viso	Gyventojų namų ūkiams			
2013	1 019,984	1 019,984	114,815	114,815	902,378	690,461	2,791	0	0
2014	985,733	985,733	110,687	110,687	872,208	685,495	2,838	0	0
2015	1 029,986	1 029,986	111,489	111,489	915,277	817,842	3,220	0	0

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra <http://gamta.lt>

Vandens tiekimo infrastruktūrą Ukmergės rajone sudaro vandenvietės su siurbliėmis, vandens gerinimo įrenginiai, vandens tiekimo tinklai ir vandens talpyklos – bokštai ir rezervuarai. Požeminis vanduo gyventojams tiekiamas iš 34 vandenviečių, eksploatuojamų UAB „Ukmergės vandenys“ ir dar iš 10 individualių vandenviečių, priklausančių privatiems savininkams. 2016 m. UAB „Ukmergės vandenys“ vandenvietėse išgauto geriamojo vandens kiekis buvo 5,6 %, o pateikto ir paskirstyto vartojimui – 5,7 % didesnis nei 2015 m. Tiek rajono vandentiekio tinklų, tiek UAB „Ukmergės vandenys“ eksploatuojamos sistemos įrenginių būklė yra gera. Ukmergės miesto tinkluose yra įrengti priešgaisriniai hidrantai, tačiau miesteliuose ir kaimuose jų nėra.

Nuotekų šalinimas. Ukmergės rajone yra išvystyta buitinių nuotekų šalinimo sistema, prie kurios yra prisijungusi didžioji rajono gyventojų dalis. Į šią sistemą surenkamos buitinės nuotekos iš Ukmergės miesto gyvenamųjų kvartalų ir dar iš 30 rajono miestelių ir kaimų. Didžiausia nuotekų valykla yra Ukmergės miesto valykla, kurioje išvalytos nuotekos yra išleidžiamos į Šventosios upę, o liekamasis dumblas išvežamas į

dumblo kompostavimo aikštelę. Šias sistemas eksploatuoja UAB „Ukmergės vandenys“, o kitas rajone esančias nedideles nuotekų surinkimo ir valymo sistemas – objektų savininkai.

Rajone paviršinių nuotekų tvarkymo sistema yra išvystyta nepakankamai – yra tik keli paviršinių nuotekų surinkimo kolektoriai su įrengtomis nuotekų valyklomis, pašalinančiomis naftos produktus ir nešamą smėlį. Paviršinės nuotekos, surinktos nuo labai užterštų teritorijų, prieš išleidžiant į nuotekų tinklus ar vandens telkinius, yra apvalomos lokalinuose įrenginiuose.

2015 m. į paviršinius vandens telkinius Ukmergės rajone buitinių, gamybinių ir komunalinių nuotekų (1,8 % jų sudarė nepakankamai išvalytos nuotekos) buvo išleista 0,6 % mažiau, paviršinių nuotekų (74,6 % jų – nevalytos nuotekos) – 26,7 % mažiau nei 2013 m (13 lentelė).

13 lentelė. Nuotekų išleidimas Ukmergės rajono savivaldybėje

Metai	Nuotekas išleidžiančių įmonių skaičius	Buitinės, gamybinės ir komunalinės nuotekos, tūkst. m ³ /metus					Paviršinės nuotekos, išleistos į paviršinius vandenį, tūkst. m ³ /metus				
		Išleista į paviršinius vandenį					Išleista į natūralias nuotekų filtravimo sistemas	Iš viso			
		Iš viso	iš jų					Iš viso	Iš jų	Be valymo	
		Nereikalaujančių valymo	Išvalytų iki nustatytų normų	Nepakankamai išvalytų	Užterštų (be valymo)		Išvalytų iki nustatytų normų	Nepakankamai išvalytų			
2012	8	1 272,500	0	1 256,500	16	0	19,000	208,600	45,000	0	163,600
2013	8	1 254,463	0	1 245,718	8,745	0	20,775	141,008	18,881	0	122,127
2014											
2015	3	1 246,573	0	1 224,634	21,939	0	38,434	103,419	26,282	0	77,137

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra <http://gamta.lt>

Šilumos tiekimas. Ukmergės rajone yra 5 centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) zonos su katilinėmis, eksploatuojamos UAB „Ukmergės šiluma – 4 Ukmergės mieste ir 1 Šventupio kaime. Necentralizuoto šilumos tiekimo zonoje esantys pastatai yra šildomi iš autonominių šilumos gaminimo įrenginių.

Gamtinių dujų tiekimas. Savivaldybėje yra gerai išvystyta gamtinių dujų tiekimo sistema. Rajono teritoriją kerta nacionalinės svarbos sudvigubinta D720 mm dujotiekio magistralė Vilnius–Panevėžys, o rajono energetiniams poreikiams tenkinti yra įrengtos 2 dujų skirstymo stotys (DSS).

Elektros energijos tiekimas. Ukmergės rajonas turi įrengtą labai gerą elektros energijos tiekimo sistemą. Savivaldybėje yra 758 elektros transformatorinės su 10/0,4 kV įtampa, 4 transformatorių pastotės su 35/10 kV ir 2 transformatorių pastotės su 110/35 kV įtampa. Atsižvelgiant į didelį rajono elektros energijos tiekimo sistemos pajėgumų rezervą, čia yra galimybė statyti objektus, reikalaujančius didelio elektros energijos kiekio.

Ryšiai ir telekomunikacijos. Ryšių infrastruktūrai priskiriama telekomunikacijų infrastruktūra ir paštas. Telekomunikacijų infrastruktūra Ukmergės rajone yra pakankamai išplėtotą, joje vyksta spartus naujų informacinių technologijų diegimo procesas. Rajone veikia 15 AB „Lietuvos paštas“ pašto skyrių, iš kurių 3 – Ukmergės mieste.

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema. Iki 2015 m. Ukmergės rajono savivaldybėje atliekos buvo surenkamos 36 atliekų priėmimo punktuose (APP) rajono miesteliuose ir kaimuose, 18 APP Ukmergės mieste ir 1 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje (DGSA) Gerseniškių g. 5., Ukmergės mieste, kurią eksploatuoja UAB „VAATC“. Nuo 2015 m. popieriaus, stiklo, plastiko, didžiosios, pavojingosios, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos (EEĮ) ir padangų atliekos surenkamos tik DGSA, o mišrios komunalinės atliekos šalinamos Vilniaus apskrities regioniniame komunalinių atliekų sąvartyne. Ukmergėje įrengta ir nuotekų dumblo kompostavimo aikštelė.

Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikiamos 100 % Ukmergės rajono savivaldybės gyventojų ir nekilnojamojo turto savininkų. Remiantis Aplinkos apsaugos agentūros pateikiama informacija, Ukmergės rajono savivaldybėje 2015 m. surinkta 18 477,53 t komunalinių atliekų (14 lentelė). Šis kiekis 2 250,28 t viršijo 2014 m. surinktas atliekas ir sudarė 6,92 % viso Vilniaus apskrities komunalinių atliekų kiekio. Pagrindinė rajono bendro komunalinių atliekų srauto dalis –

81 % – buvo surinkta konteineriuose. Didžioji komunalinių atliekų srauto dalis savivaldybėje pašalinama sąvartyne – 84 %, tik 16 % jų yra perdirbama ar papildomai panaudojama (15 lentelė).

Remiantis Ukmergės rajono savivaldybės ilgalaikės plėtros strategija 2014–2020 m., siekiant kurti pažangią ir ekonomiškai pagrįstą atliekų tvarkymo sistemą rajone, būtina siekti antrinių žaliavų ir biologiškai skaidžių atliekų rūšiavimo galimybių didinimo.

14 lentelė. Atskirų komunalinių atliekų srautų surinkimo priemonės ir kiekiai Ukmergės rajono savivaldybėje

Metai	Vieta	Kiekis, surinktas konteineriuose, t	Kiekis, surinktas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse, t	Kiekis, surinktas apvažiuojant atliekų turėtojus (maišai, betaris surinkimas), t	Kiekis, surinktas kitomis priemonėmis (papildančios sistemos, kita), t	Iš viso, t
2013	Ukmergės r. sav.	42 730,65	79,58	3 774,29	278,40	46 862,92
	Vilniaus apsk.	287 773,89	1 591,60	37 675,47	172 629,76	499 670,72
	Lietuvos Respublika	1 006 702,51	47 057,41	55 822,90	222 778,35	1 332 361,17
2014	Ukmergės r. sav.	14 101,63	164,32	571,26	1 390,04	16 227,25
	Vilniaus apsk.	24 9814,50	2 513,35	65 977,82	44 963,11	364 979,83
	Lietuvos Respublika	960 930,38	53 420,45	88 336,91	103 127,72	1 207 526,52
2015	Ukmergės r. sav.	14 967,92	128,83	2 139,05	1 241,74	18 477,53
	Vilniaus apsk.	220 247,08	1 922,70	12 171,19	32 861,33	267 202,30
	Lietuvos Respublika	905 586,73	42 058,98	39 602,31	136 876,80	1 124 124,82

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra <http://gamta.lt>

15 lentelė. Komunalinių atliekų perdirbimas ir kitoks panaudojimas Ukmergės rajono savivaldybėje

Metai	Perdirbta / panaudota komunalinių atliekų, t	Perdirbta / panaudota komunalinių atliekų, %	Sąvartyne pašalinta komunalinių atliekų, t	Pašalinta komunalinių atliekų, %
2013	239 196,60	62	145 945,30	38
2014	16 227,25	16	13 701,83	84
2015	3 037,28	16	15 440,25	84

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra <http://gamta.lt>

2.7. Susisiekimo infrastruktūra

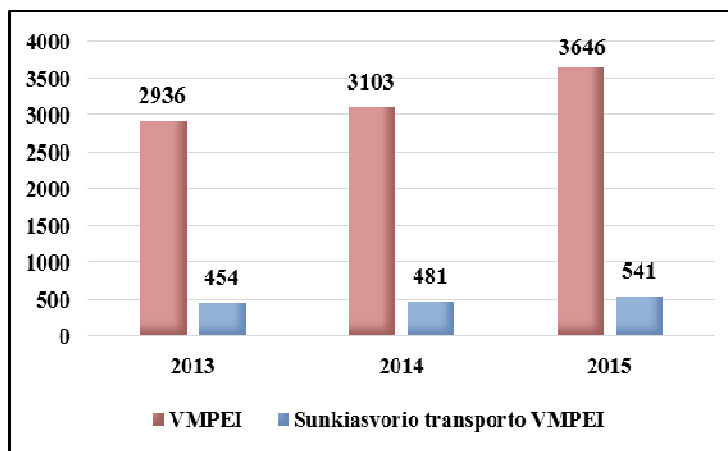
Ukmergės rajone iš viso yra 452,38 km valstybinės reikšmės kelių, iš kurių 78,7 km – magistraliniai keliai, 88,1 km – krašto keliai, likę 285,6 km – rajoniniai keliai.

Kelių tinklo atžvilgiu Ukmergės miestas yra išsidėstęs labai palankioje vietoje, nuo didžiųjų šalies miestų nutolus tik vidutiniškai apie 70 km. Magistraliniai keliai praeina pro centrinę savivaldybės teritorijos dalį, svarbiausių krašto kelių tinklas sueina į Ukmergės miestą, sudarydamas spindulinę struktūrą, o rajoniniai keliai jungia seniūnijų centrus bei kitas gyvenvietes. Savivaldybę kertantys A2 ir A6 keliai priklauso ir europinėms magistralėms. Nors rajonas ir nepatenka į patvirtintų tarptautinių transporto koridorių tinklą, galima teigti, kad transportiniu atžvilgiu rajono savivaldybėje susidaro palankios sąlygos pramonės ir verslo plėtojimui tiek šalies, tiek ir tarptautiniu mastu.

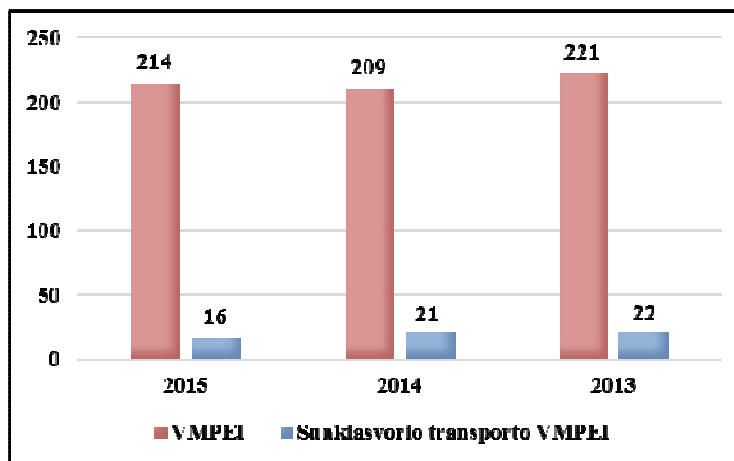
2015 m. 98,57 km rajoninių Ukmergės rajono savivaldybės kelių dengė žvyro danga, 184,46 km – juoda danga, likusius – asfalto danga. Žvyro dangos keliai rajone sudaro 34,5 % visų teritorijos rajoninių kelių ilgio, kas šalies kontekste yra geras rodiklis. Daugiausia vietinės reikšmės kelių rajone sudaro žvyro ir grunto dangos keliai.

2013–2015 m. Ukmergės rajone, skirtingai nei šalyje, buvo pastebimas eismo intensyvumo augimas tiek magistraliniuose, tiek krašto keliuose. Tai galima sieti su augančiu automobilizacijos lygiu, didėjančiu gyventojų mobilumu, geografine rajono vieta, o taip pat ir su palaipsniui kylančiu ekonominiu lygiu. Minėtu laikotarpiu pastebimas nežymus eismo intensyvumo išaugimas rajoniniuose keliuose, tačiau šis rodiklis 2014 m. metais buvo mažesnis nei 2013 m. Ši permaininga intensyvumo dinamika gali būti siejama su prastesne rajono kaimiškųjų vietovių demografinė bei ekonomine būkle, lyginant su Ukmergės miestu. Ukmergės

rajonų savivaldybės kelių ruožų vidutinis metinis paros eismo intensyvumas (VMPEI) magistraliniuose ir krašto bei rajoniniuose keliuose, apskaičiuotas įvertinant aritmetinį svartinio VMPEI vidurkį pateiktas 8 ir 9 paveiksluose.

8 pav. Vidutinis metinis paros eismo intensyvumas (VMPEI) magistraliniuose ir krašto keliuose 2013–2015 m., apskaičiuotas įvertinant aritmetinį svartinio VMPEI vidurkį pagal KTTI duomenis.

9 pav. Vidutinis metinis paros eismo intensyvumas (VMPEI) rajoniniuose keliuose 2013–2015 m., apskaičiuotas įvertinant aritmetinį svartinio VMPEI vidurkį pagal KTTI duomenis.

Geležinkelio Ukmergės rajono teritorijoje nėra, tačiau geležinkelio jungtis prieina iki pietinės rajono dalies iš Jonavos, ties Pageležiais ir Vepriais.

2014–2015 m. Ukmergės rajone sumažėjo eismo įvykių ir jų metu žuvusiųjų skaičius. 2015 m. žuvusiųjų, tenkančių 1 mln. rajono gyventojų, dydis siekė 28 žmones ir buvo beveik 4 kartus mažesnis nei 2014 m. bei 2 ir 3 kartus mažesnis nei Vilniaus apskrityje ir šalyje.

Ukmergės rajono užmiestyje vyksta 39, Ukmergės mieste – 6 autobusų maršrutai. 2014–2016 m. autobusais pervežtų keleivių skaičius tiek visoje rajono savivaldybėje, tiek Ukmergės mieste sumažėjo 13,3 %.

2.8. Saugomos teritorijos

Ukmergės rajone saugomų teritorijų sistemą sudaro 22 draustiniai, 2 biosferos poligonai, 16 gamtos paveldo objektų, 16 „Natura 2000“ teritorijų, iš kurių 15 yra svarbios buveinių apsaugai, 1 – svarbi paukščių apsaugai.

Draustiniai. Ukmergės rajone yra 22 draustiniai (16 lentelė), iš kurių 8 kraštovaizdžio – Dubakalnio, Rizgonių, Lyduokių, Širvintos, Kopūstėlių, Žuvintės, Antakalnio ir Siesarties draustiniai, 4 botaniniai–zoologiniai – Svirplinės, Gemeliškio, Smiltynės ir Adomiškio draustiniai, 3 telmologiniai – Laukėnų, Barnėnų ir Kazimieravos draustiniai, 2 botaniniai – Vaisgėliškio ir Deltuvos draustiniai, taip pat Dukstynos

entomologinis, Plaštakos hidrografinis, Kryto ornitologinis, Armonos geologinis ir Šventosios ichtiologinis draustiniai.

16 lentelė. Draustiniai Ukmergės rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Pavadinimas	Plotas, ha	Steigimo tikslas	Vieta
1.	Dubakalnio kraštovaizdžio draustinis	101,36	Išsaugoti vertingą kraštovaizdį*	Ukmergės r. sav.
2.	Rizgonių kraštovaizdžio draustinis	18,08	Išsaugoti vertingą kraštovaizdį*	Ukmergės r. sav.
3.	Laukėnų telmologinis draustinis	213,09	Išsaugoti Aukštaičių–Sėlių ežeruo tam moreniniams kalvynui būdingą pelkinį kraštovaizdį	Ukmergės r. sav.
4.	Dukstynos entomologinis draustinis	45,95	Išsaugoti retų ir nykstančių vabzdžių populiacijas	Ukmergės r. sav.
5.	Lyduokių kraštovaizdžio draustinis	1,83	Išsaugoti vertingą kraštovaizdį*	Ukmergės r. sav.
6.	Plaštakos hidrografinis draustinis	405,60	Išsaugoti gilaus slėnio mažai vingiuotą Plaštakos upelį	Anykščių r. ir Ukmergės r. sav.
7.	Svirplinės botaninis–zoologinis draustinis	23,83	Išsaugoti vertingą žemapelkės kompleksą, teritorijoje randamas saugomas rūšis: pievinį satyriuką (<i>Coenonympha tullia</i>), rudaakį satyriuką (<i>Coenonympha hero</i>), machaoną (<i>Papilio machaon</i>), auksuotąją šaškytę (<i>Euphydryas aurinia</i>), didįjį auksinuką (<i>Lycaena dispar</i>)	Vilniaus apsk., Ukmergės r. sav.
8.	Širvintos kraštovaizdžio draustinis	1 058,65	Išsaugoti Širvintos upės slėnio kraštovaizdį su raiškiais erozinėmis formomis, žiobrių nerštavietes	Jonavos r., Širvintų r. ir Ukmergės r. sav.
9.	Kryto ornitologinis draustinis	44,39	Išsaugoti retas bei nykstančias paukščių rūšis*	Ukmergės r. sav.
10.	Kopūstėlių kraštovaizdžio draustinis	32,08	Išsaugoti vertingą kraštovaizdį*	Ukmergės r. sav.
11.	Barnėnų telmologinis draustinis	24,44	Išsaugoti Vidurio Lietuvos lygumai būdingą Barnėnų pelkę	Ukmergės r. sav.
12.	Vaisgėliščio botaninis draustinis	6,40	Išsaugoti retas bei nykstančias augalų rūšis*	Ukmergės r. sav.
13.	Žuvintės kraštovaizdžio draustinis	233,74	Išsaugoti Žuvintės upelio gilaus erozinio slėnio kraštovaizdį, būdingą didžiųjų upių paslėniams	Ukmergės r. sav.
14.	Gemeliškio botaninis–zoologinis draustinis	7,24	Išsaugoti Europos Bendrijos svarbos rūšis: auksuotąsias šaškytes (<i>Euphydryas aurinia</i>)	Vilniaus apsk., Ukmergės r. sav.
15.	Deltuvos botaninis draustinis	35,32	Išsaugoti retas bei nykstančias augalų rūšis*	Ukmergės r. sav.
16.	Smiltynės botaninis–zoologinis draustinis	4,87	Išsaugoti teritorijoje randamas saugomas augalų ir gyvūnų rūšis: melsvąjį gencijoną (<i>Gentiana cruciata</i>), paprastąjį kardelį (<i>Gladiolus imbricatus</i>), šalmuotąją gegužraibę (<i>Orchis militaris</i>), stepinį perlinuką (<i>Brenthis hecate</i>), baltajuostį melsvį (<i>Aricia eumedon</i>)	Vilniaus apsk., Ukmergės r. sav.
17.	Antakalnio kraštovaizdžio draustinis	3,74	Išsaugoti vertingą kraštovaizdį*	Ukmergės r. sav.
18.	Siesarties kraštovaizdžio draustinis	745,66	Išsaugoti Siesarties upės slėnio kraštovaizdį su raiškiais erozinėmis formomis, žiobrių nerštavietes	Ukmergės r. sav.
19.	Armonos geologinis draustinis	146,10	Išsaugoti devono periodo atodangų kompleksą su šarvuotųjų ir riešapelekių žuvų liekanomis Šventosios upės krantuose	Ukmergės r. sav.
20.	Kazimieravos telmologinis draustinis	73,42	Išsaugoti vertingą pelkinį kompleksą, kuriame yra Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių: 7120 degradavusios aukštapelkės, 91D0 *pelkiniai miškai	Vilniaus apsk., Ukmergės r. sav.
21.	Adomiškio botaninis–zoologinis draustinis	51,88	Išsaugoti teritorijoje randamas saugomas rūšis: šarvuotąją skėtę (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>), auksuotąją šaškytę (<i>Euphydryas aurinia</i>), raudonpilvę kūmutę (<i>Bombina bombina</i>), užtikrinti palankią saugomų rūšių apsaugos būklę	Vilniaus apsk., Ukmergės r. sav.
22.	Šventosios ichtiologinis draustinis	1 061,95	Išsaugoti lašišų, šlakių, upėtakių ir žiobrių nerštavietes, Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines: 6210 stepines pievas, 6430 eutrofinius aukštuosius žolynus, 6450 aliuvinės pievas, 6510 šienaujamas mezofitų pievas, 9020 plačialapių ir mišrius miškus	Anykščių r., Ukmergės r., Jonavos r. sav.

Šaltinis: Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras, 2017

* – informacija Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastrė nėra pateikiama

Biosferos poligonai. Į Ukmergės rajono savivaldybės teritoriją patenka 2 biosferos poligonai (17 lentelė) – Taujėnų–Užulėnio miškų ir Viliukų miško, skirti išsaugoti unikalias šių miškų ekosistemas ir išlaikyti teritorijoje randamas saugomas gyvūnų, augalų ir grybų rūšis.

17 lentelė. Biosferos poligonai Ukmergės rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Pavadinimas	Plotas, ha	Tikslas	Vieta
1.	Taujėnų–Užulėnio miškų biosferos poligonas	22531,60	Išsaugoti miškų ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti juodojo gandro (<i>Ciconia nigra</i>), mažojo erelio rėksnio (<i>Aquila pomarina</i>), gervės (<i>Grus grus</i>), pilkosios meletos (<i>Picus canus</i>), vidutinio genio (<i>Dendrocopos medius</i>) ir baltugario genio (<i>Dendrocopos leucotos</i>) populiacijas	Ukmergės r. sav., Panevėžio r. sav.
2.	Viliukų miško biosferos poligonas	777,22	Išsaugoti vertingą Viliukų miško ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti teritorijoje randamas saugomas gyvūnų, augalų ir grybų rūšis, Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines ir užtikrinti palankią jų apsaugos būklę: 9020 plačialapių ir mišrius miškus	Ukmergės r. sav.

Šaltinis: Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras, 2017

Gamtos paveldo objektai. Į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastrą Ukmergės rajono savivaldybėje įtraukti 16 gamtos paveldo objektų: 6 botaniniai (18 lentelė) – Felinkos, Lentvorų, Veprių ir Viškonių ažuolai, Atkočių tuopa ir Bliūdašilio eglė; 4 geologiniai (19 lentelė) – Kopūstelių, Juozapavos, Šaltupės akmenys bei akmenys Mokas ir Moko sūnus; 1 geomorfologinis (20 lentelė) – ozas Barzdos kalnas ir 5 hidrogeologiniai (21 lentelė) – Siesarties, Lentvorų, Paduburio ir Sugedos šaltiniai bei Žuvintės versmė.

18 lentelė. Botaniniai gamtos paveldo objektai Ukmergės rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Pavadinimas	Apimtis, m	Aukštis, m	Vieta
1.	Felinkos ažuolas	5,15	16,00	Ukmergės r. sav. Lyduokių sen., Ukmergės miškų urėdijos Želvos g-jos (560 kv., 3 skl.) teritorija, Felinkos miškas, Siesarties valstybinis kraštovaizdžio draustinis
2.	Lentvorų ažuolas	5,58	15,00	Ukmergės r. sav. Lyduokių sen., Lentvorų k.
3.	Atkočių tuopa	6,10	30,00	Ukmergės r. sav. Deltuvos sen., Atkočių k.
4.	Bliūdašilio eglė	2,60	29,30	Ukmergės r. sav. Želvos sen., Kazliškių k., Ukmergės miškų urėdijos Želvos g-jos (617 kv., 30 skl.) teritorija, Bliūdašilio miškas
5.	Veprių ažuolas	4,30	30,00	Ukmergės r. sav. Veprių sen., Veprių k., Ukmergės miškų urėdijos Deltuvos g-jos (98 kv., 9 skl.) teritorija
6.	Viškonių ažuolas	5,70	22,50	Ukmergės r. sav. Taujėnų sen., Balelių (Viškonių) k.

Šaltinis: Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras, 2017

19 lentelė. Geologiniai gamtos paveldo objektai Ukmergės rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Pavadinimas	Aukštis, m	Ilgis, m	Plotis, m	Perimetras, m	Vieta
1.	Kopūstelių akmuo	1,65	3,60	2,80	9,20	Ukmergės r. sav.
2.	Juozapavos akmuo	3,12	4,33	2,46	10,92	Ukmergės r. sav. Veprių sen., Ukmergės miškų urėdijos Gelvonų g-jos (8 kv., 3 skl.) teritorija, Juozapavos vnk.
3.	Šaltupės akmuo	1,58	3,80	2,64	9,51	Ukmergės r. sav. Pabaisko sen., Ukmergės miškų urėdijos Pašilės g-jos (68 kv., 2 skl.) teritorija, Šaltupės miškas
4.	Akmenys Mokas ir Moko sūnus	3,45 ir 1,64	8,50 ir 5,26	3,37 ir 6,26	23,12 ir 13,36	Ukmergės r. sav. Pabaisko sen., Ukmergės miškų urėdijos Pašilės g-jos (84 kv., 12 skl.) teritorija, Šaltupės miškas

Šaltinis: Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras, 2017

20 lentelė. Geomorfologinis gamtos paveldo objektas Ukmergės rajono savivaldybėje

Pavadinimas	Plotas, ha	Vieta
Ozas Barzdos kalnas	4,65	Ukmergės r. sav. Pivonijos sen., Bartkūnų k., Ukmergės miškų urėdijos Krikštėnų g-jos (664 kv., 8-12, 15, 16, 19, 20, 25 skl.) teritorija

Šaltinis: Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras, 2017

21 lentelė. Hidrogeologiniai gamtos paveldo objektai Ukmergės rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Pavadinimas	Plotas, ha	Vieta
1.	Siesarties šaltinis	0,00196343	Ukmergės r. sav. Lyduokių sen., Siesarties k., Siesarties valstybinis kraštovaizdžio draustinis
2.	Lentvorų šaltinis	0,00196350	Ukmergės r. sav. Lyduokių sen., Lentvorų k., Ukmergės miškų urėdijos Želvos g-jos (597 kv., 10 ir 33 skl. riba) teritorija, Siesarties valstybinis kraštovaizdžio draustinis
3.	Paduburio šaltinis	0,00196350	Ukmergės r. sav. Pabaisko sen., Kulniškių k.
4.	Žuvintės versmė	0,00196370	Ukmergės r. sav. Pabaisko sen., Sukinių k.
5.	Sugedos šaltinis	0,00101709	Ukmergės r. sav. Pabaisko sen., Sukinių k.

Šaltinis: Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras

„Natura 2000“ teritorijos. Nemaža Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos dalis patenka į „Natura 2000“ teritoriją – ES saugomų teritorijų tinklą, įkurtą siekiant išsaugoti Europos Bendrijos mastu retas ar nykstančias gyvūnų ir augalų rūšis bei gamtines buveines. Šią apsaugą numato dvi direktyvos – buveinių ir paukščių, kuriose nustatytos svarbios teritorijos taip pat patenka į Ukmergės rajono savivaldybės ribas (22 lentelė).

Buveinių apsaugai svarbios 15 teritorijų – Šventosios upė žemiau Andrioniškio, Siesarties upė ir jos slėnis, Petrašiūnų miškas, Dirvonų ežerėliai ir pelkės, Svirplinės pelkė, Adomiškio pelkė, Taujėnų–Užulėnio miškai, Dukstynos miškas, Siesarties upė ties Valais, Gemeliškio kaimo pievos, Širvintos upė ir jos slėniai, Šventosios upės slėnio pievos, Viliukų miškas, Kazimieravos pelkė bei Žuvintės upė ir jos slėniai.

Paukščių apsaugai svarbi 1 teritorija – Taujėnų–Užulėnio miškai.

22 lentelė. „Natura 2000“ teritorijos: buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) ir paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST) Ukmergės rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Kodas „Natura 2000“ duomenų bazėje	Pavadinimas	Plotas, ha	Steigimo tikslas (saugomos rūšys)	Vieta
BAST					
1.	LTUKM0002	Šventosios upė žemiau Andrioniškio	1627,98	Auksaspalvis kirtiklis, Baltijos lašiša, kartuolė, paprastasis kirtiklis, pleištinė skėtė, ūdra, upinė nėgė	Anykščių r., Jonavos r., Ukmergės r. sav.
2.	LTUKM0005	Siesarties upė ir jos slėnis	195,85	6210 stepinės pievos, Baltijos lašiša, didysis auksinukas, paprastasis kirtiklis, pleištinė skėtė, upinė nėgė	Ukmergės r. sav.
3.	LTUKM0015	Petrašiūnų miškas	57,33	9020 plačialapių ir mišrus miškai	Ukmergės r. sav.
4.	LTUKM0009	Dirvonų ežerėliai ir pelkės	35,32	Plačioji dusia	Ukmergės r. sav.
5.	LTUKM0006	Svirplinės pelkė	23,83	7230 šarmingos žemapelkės, auksuotoji šaškytė, didysis auksinukas, pelkinė uolaskėlė	Ukmergės r. sav.
6.	LTUKM0010	Adomiškio pelkė	51,88	Auksuotoji šaškytė, raudonpilvė kūmutė, šarvuotoji skėtė	Ukmergės r. sav.
7.	LTUKM0003	Taujėnų–Užulėnio miškai	22528,16	Lūšis, didysis auksinukas, auksuotoji šaškytė, baltamargė šaškytė, ūdra	Panevėžio r., Ukmergės r. sav.
8.	LTUKM0001	Dukstynos miškas	45,95	Skiauterėtasis tritonas, didysis auksinukas, pleištinė skėtė, šarvuotoji skėtė, dvijuostė nendriadusė	Ukmergės r. sav.
9.	LTUKM0012	Siesarties upė ties Valais	405,60	Paprastasis kūjagalvis	Ukmergės r., Anykščių r. sav.
10.	LTUKM0011	Gemeliškio kaimo pievos	7,45	Auksuotoji šaškytė, šarvuotoji skėtė	Ukmergės r. sav.
11.	LTJOA0002	Širvintos upė ir jos slėniai	1029,83	3260 upių sraunumos su kurklių bendrijomis, auksaspalvis kirtiklis, kartuolė, paprastasis kirtiklis, upinė nėgė	Jonavos r., Širvintų r., Ukmergės r. sav.
12.	LTUKM0007	Šventosios upės slėnio pievos	4,87	6210 stepinės pievos, didysis auksinukas, dvijuostė nendriadusė, pleištinė skėtė, skiauterėtasis tritonas, šarvuotoji skėtė	Ukmergės r. sav.
13.	LTUKM0008	Viliukų miškas	908,95	Baltamargė šaškytė, didysis auksinukas	Ukmergės r. sav.
14.	LTUKM0004	Kazimieravos pelkė	73,42	7120 degradavusios auktapelkės, 91D0 pelkiniai miškai	Ukmergės r. sav.
15.	LTUKM0016	Žuvintės upė ir jos slėniai	233,74	9180 griovų ir šlaitų miškai, 6430 eutrofiniai aukštieji žolynai, 6510 šienaujamos mezofitų pievos, 9050 žolių turtingi eglynai, 91E0 aliuviniai	Ukmergės r. sav.

UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Eil. Nr.	Kodas „Natura 2000“ duomenų bazėje	Pavadinimas	Plotas, ha	Steigimo tikslas (saugomos rūšys)	Vieta
				miškai, 9020 plačialapių ir mišrūs miškai, 6270 rūšių turtingi smilgynai	
PAST					
1.	LTUKMB001	Taujėnų–Užulėnio miškai	22528,16	Juodieji gandrai (<i>Ciconia nigra</i>), mažieji ereliai rėksniai (<i>Aquila pomarina</i>), gervės (<i>Grus grus</i>), pilkosios meletos (<i>Picus canus</i>), vidutiniai margieji geniai (<i>Dendrocopos medius</i>), baltnugariai geniai (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	Ukmergės r. ir Panevėžio r. sav.

Šaltinis: Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras, 2017

2.9. Kultūros paveldo objektai

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas atskirai bus atliekamas ir kultūros paveldui. 2017 m. Kultūros paveldo departamento duomenimis, Ukmergės rajono savivaldybėje yra 231 valstybės saugomas, registrinis arba paminklinis kultūros paveldo objektas (23 lentelė). Ukmergės miesto senamiesčio teritorijoje registruoti 26, už senamiesčio ribų – 15 nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, jų kompleksų ir vietovių, registruotų kaip kultūros vertybės.

23 lentelė. Kultūros paveldo objektai, nekilnojamojo kultūros vertybių teritorijos ir jų apsaugos zonos Ukmergės rajono savivaldybėje

Nr. brėžinyje	MC kodas	Pavadinimas	Statusas	Adresas
Deltuvos seniūnija				
1.	6971	Senkapis I	r.	Baraučiznos k., Deltuvos sen., Ukmergės r. sav.
2.	2113	Bernotiškių sargybinė	v. s.	Bernotiškių k., Deltuvos sen., Ukmergės r. sav.
3.	1733	Evangelikų reformatų bažnyčios liekanos	r.	Deltuva, Deltuvos sen., Ukmergės r. sav.
4.	17049	Sukilėlių kapas, vad. Skerdimų, Majako kalnu	v. s.	Dovydiškių k., Deltuvos sen., Ukmergės r. sav.
5.	25797	Laibiškių smuklė	v. s.	Laibiškių k., Deltuvos sen., Ukmergės r. sav.
6.	796	Leonpolio dvaro sodyba	r.	Leonpolio k., Deltuvos sen., Ukmergės r. sav.
7.	802	Buv. dvaro sodybos fragmentai	r.	Šemetiškių k., Deltuvos sen., Ukmergės r. sav.
Lyduokių seniūnija				
8.	31611	Poklevskių–Kozelų šeimos koplyčia–mauzoliejus	r.	Antakalnio I k., Lyduokių sen., Ukmergės r. sav.
9.	37956	Antakalnio pilkapynas	r.	Antakalnio I k., Lyduokių sen., Ukmergės r. sav.
10.	24156	Juodausių piliakalnis su gyvenvieta	v. s.	Juodausių k., Lyduokių sen., Ukmergės r. sav.
	3542	Piliakalnis	v. s.	Juodausių k., Lyduokių sen., Ukmergės r. sav.
	24157	Gyvenvietė	v. s.	Juodausių k., Lyduokių sen., Ukmergės r. sav.
11.	32124	Vaisgėlišio, Nuotekų pilkapynai	r.	Nuotekų k., Lyduokių sen., Ukmergės r. sav.
	3555	Vaisgėlišio, Nuotekų pilkapynas	v. s.	Nuotekų k., Lyduokių sen., Ukmergės r. sav.
	27127	Vaisgėlišio, Nuotekų pilkapynas II	v. s.	Nuotekų k., Lyduokių sen., Ukmergės r. sav.
	27128	Vaisgėlišio, Nuotekų pilkapynas III	v. s.	Nuotekų k., Lyduokių sen., Ukmergės r. sav.
	27129	Vaisgėlišio, Nuotekų pilkapynas IV	v. s.	Nuotekų k., Lyduokių sen., Ukmergės r. sav.
12.	27130	Vaisgėlišio, Nuotekų pilkapis	v. s.	Nuotekų k., Lyduokių sen., Ukmergės r. sav.
	33735	1941 m. birželio sukilėlio, Lietuvos kariuomenės kapitono Juozo Puknio kapas	r.	Lyduokiai, Lyduokių sen., Ukmergės r. sav.
	33736	Lietuvos kario kapas	r.	Lyduokiai, Lyduokių sen., Ukmergės r. sav.
13.	33737	Lietuvos partizano kapas	r.	Lyduokiai, Lyduokių sen., Ukmergės r. sav.
	799	Lyduokių dvaro sodybos fragmentai	r.	Lyduokiai, Lyduokių sen., Ukmergės r. sav.
Pabaisko seniūnija				
14.	24160	Vaitkuškio piliakalnis su gyvenvieta	v. s.	Slabados k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
	3546	Vaitkuškio piliakalnio su gyvenvieta piliakalnis, vad. Lapiakalniu	v. s.	Slabados k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
	24161	Vaitkuškio piliakalnio su gyvenvieta gyvenvietė	v. s.	Slabados k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
15.	811	Buv. dvaro sodybos fragmentai	r.	Vaitkuškio k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
16.	24158	Sukinių piliakalnis su gyvenvieta	v. s.	Sukinių k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
	3544	Piliakalnis, vad. Pilaite	v. s.	Sukinių k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
	24159	Gyvenvietė	v. s.	Sukinių k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
17.	25150	Akmens	v. s.	Sukinių k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
	25151	Akmuo, vad. Mokiuku	v. s.	Sukinių k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
	3545	Akmuo, vad. Moku	v. s.	Sukinių k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
18.	31001	Pabaisko Švč. Trejybės bažnyčios statinių kompleksas	r.	Pabaiskas, Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
19.	10577	Pabaisko, Šventosios, Ukmergės mūšio vieta	p.	Pabaiskas, Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
20.	803	Padvarių (Pabaisko) buv. dvaro sodybos	r.	Padvarių k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.

UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Nr. brėžinyje	MC kodas	Pavadinimas	Statusas	Adresas
		fragmentai		
21.	40741	Rakaučiznos kapinynas	r.	Rakaučiznos k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
Pivonijos seniūnija				
22.	33250	Baltijos kelio švenčioniškių ženklų vieta	r.	Bagužiškių k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
23.	24164	Bartkūnų piliakalnis su priešpiliu ir gyvenvieta	v. s.	Bartkūnų k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
	24165	Bartkūnų piliakalnio su priešpiliu ir gyvenvieta priešpilis	v. s.	Bartkūnų k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
	3548	Bartkūnų piliakalnio su priešpiliu ir gyvenvieta piliakalnis, vad. Kopyčkalkniu	v. s.	Bartkūnų k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
	24166	Bartkūnų piliakalnio su priešpiliu ir gyvenvieta gyvenvietė	v. s.	Bartkūnų k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
24.	16236	Bierių kapinynas	v. s.	Bierių k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
25.	17050	Archeologo Jono Puzino gimtosios sodybos atmintina vieta	v. s.	Bierių k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
26.	33262	Baltijos kelio ignaliniškių ženklų vieta	r.	Jačionių k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
27.	11306	Pivonijos miško žydų žudynių vieta ir kapai	r.	Grauziečių k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
28.	33398	Baltijos kelio šakiečių ženklų vieta	r.	Grauziečių k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
29.	793	Buv. dvaro sodybos fragmentai	r.	Krikštėnų k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
30.	2991	Laičių kapinynas	v. s.	Laičių k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
31.	16237	Obelių senovės gyvenvietė	v. s.	Obelių k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
32.	2994	Senovės gyvenvietė II	v. s.	Obelių k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
33.	12098	Pavydžių, Parijos piliakalnis, vad. Lapiakalniu	v. s.	Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
34.	12099	Pavydžių, Parijos pilkapynas	v. s.	Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
35.	31794	Varžų etnoarchitektūrinė sodyba	r.	Varžų k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
36.	32207	Lietuvos kario Romualdo (Romo) Krūmino kapas	r.	Vaiteliškių k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
37.	33251	Baltijos kelio vilkaviškiečių ženklų vieta	r.	Skominų k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
38.	30795	Lietuvos partizanų žuvimo vieta	r.	Kaušų k., Pivonijos sen., Ukmergės r. sav.
Siesikų seniūnija				
39.	2989	Siesikų įtvirtinta dvarvietė	v. s.	Daugalių k. dal. (negalioja nuo 1999.01.01), Ukmergės r. sav.
40.	806	Siesikų dvaro sodyba	p.	Daugalių k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
	1025	Siesikų dvaro sodybos rūmai	p.	Daugalių k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
	25762	Siesikų dvaro sodybos mokykla	p.	Daugalių k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
	25764	Siesikų dvaro sodybos svirno vieta	p.	Daugalių k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
	25763	Siesikų dvaro sodybos spirito varykla	p.	Daugalių k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
	25767	Siesikų dvaro sodybos parkas	p.	Daugalių k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
	25765	Siesikų dvaro sodybos svirno paukštidė	p.	Daugalių k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
41.	32922	Paminklas su Švč. Jėzaus Širdies skulptūra	r.	Gružų k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
42.	792	Buv. dvaro sodyba	r.	Kiškeliškių k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
43.	800	Lokinės dvaro sodybos fragmentai	r.	Lokinės k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
44.	27131	Lokinės piliakalnis su gyvenvieta	v. s.	Lokinės k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
	27132	Piliakalnis, vad. Krytkalniu	v. s.	Lokinės k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
	17212	Gyvenvietė	v. s.	Lokinės k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
45.	33174	Lietuvos partizano Antano Zilnio kapas	r.	Siesikai, Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
	33173	Lietuvos partizano Jono Plačiausko kapas	r.	Siesikai, Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
	33172	Lietuvos partizano Jono Staškūno kapas	r.	Siesikai, Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
46.	12758	Šinkūnų piliakalnis	r.	Šinkūnų k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
47.	805	Paobelio dvaro sodyba	r.	Tulpiakiemio k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
48.	7010	Tulpiakiemio kapinynas	v. s.	Tulpiakiemio k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
49.	1024	Siesikų Šv. apaštalo Baltramiejaus bažnyčia	r.	Nepriklausomybės g. 9, Siesikai, Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
50.	15758	Lietuvos nepriklausomybės paminklas	r.	Nepriklausomybės g., Siesikai, Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
51.	35216	Koplytėlė	r.	Paobelio k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
52.	812	Buv. dvaro sodybos fragmentai	r.	Vaivadiškių k., Siesikų sen., Ukmergės r. sav.
53.	2275	Daumantiškių dvaro kapinių koplyčia-mauzoliejus	r.	Daumantiškių k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
54.	790	Daumantiškių dvaro sodybos fragmentai	r.	Daumantiškių k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
55.	3543	Laukas, vad. Alka, kitaip Alkais	v. s.	Deltuvėlės k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
56.	16148	Senkapis	r.	Gaiciūnų k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
57.	30356	Jurdonių dvarvietė	v. s.	Jurdonių k., Pabaisko sen., Ukmergės r. sav.
Šešuolių seniūnija				
58.	24162	Pilionių, Mateikiškių piliakalnis su gyvenvieta	v. s.	Mateikiškių k., Šešuolių sen., Ukmergės r. sav.
	3564	Pilionių, Mateikiškių piliakalnio su gyvenvieta piliakalnis, vad. Majaku	v. s.	Mateikiškių k., Šešuolių sen., Ukmergės r. sav.
	24163	Pilionių, Mateikiškių piliakalnio su gyvenvieta gyvenvietė	v. s.	Mateikiškių k., Šešuolių sen., Ukmergės r. sav.
59.	995	Skuolių Šv. Antano Paduviečio koplyčia	r.	Molėtų g. 13, Skuolių k., Šešuolių sen., Ukmergės r. sav.

UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Nr. brėžinyje	MC kodas	Pavadinimas	Statusas	Adresas
				r. sav.
60.	31183	Lietuvos partizanų žuvimo vieta	r.	Kazimieravos vs., Šešuolių sen., Ukmergės r. sav.
61.	31481	Šešuolių Šv. Juozapo bažnyčios statinių kompleksas	r.	Šešuoliai, Šešuolių sen., Ukmergės r. sav.
62.	17111	Šešuoliai	r.	Šešuoliai, Šešuolių sen., Ukmergės r. sav.
63.	808	Šešuolių buv. dvaro sodybos fragmentai	r.	Šešuoliai, Šešuolių sen., Ukmergės r. sav.
64.	32205	Lietuvos karių kapai	r.	Šešuoliai, Šešuolių sen., Ukmergės r. sav.
	30798	Lietuvos partizanų Jono Pažusio–Dagio ir Stasio Zarembos–Beržo kapai	r.	Šešuoliai, Šešuolių sen., Ukmergės r. sav.
	30794	Lietuvos partizano Nikodemo Bradulsko–Alksnio ir nežinomo Lietuvos partizano kapai	r.	Šešuoliai, Šešuolių sen., Ukmergės r. sav.
65.	37467	Pilionių kapinynas	r.	Pilionių k., Šešuolių sen., Ukmergės r. sav.
66.	3547	Gerklinės, Šešuolių akmuo su ženklais	r.	Gerklinės k., Šešuolių sen., Ukmergės r. sav.
Taujėnų seniūnija				
67.	1026	Taujėnų dvaro sodyba	v. s.	
	22315	Rūmai	v. s.	Taujėnai, Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	22322	Oficina	v. s.	Taujėnai, Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	22318	Svirnas	v. s.	Taujėnai, Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	22326	Parkas	v. s.	Taujėnai, Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	22321	Tvartas	v. s.	Taujėnai, Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	22316	Kumetynas	v. s.	Taujėnai, Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	22324	Kalvė	v. s.	Taujėnai, Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	22319	Kumetynas	v. s.	Taujėnai, Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	22323	Tvartas	v. s.	Taujėnai, Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	22320	Rūsųs	v. s.	Taujėnai, Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
22317	Rūsųs	v. s.	Taujėnai, Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.	
68.	788	Balelių palivarko sodybos fragmentai	r.	Ažuolo g., Viškonių k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
69.	798	Lėno (Užulėno) buv. palivarko sodyba	r.	Lėno k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
70.	7005	Senkapis, vad. Švedkapiais	r.	Pamūšio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
71.	33341	Baltijos kelio jonaviškių ženklo vieta	r.	Širilų k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
72.	797	Užugirio dvaro sodyba, vad. Užugirio kiemu	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27609	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, arklidė	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27621	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, kluonas	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27618	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, pirtis	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27619	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, ketvirtas namas	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27624	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, parkas	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27610	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, kiaulidė	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27617	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, trečias namas	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27612	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, ledainė	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27613	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, rūkykla	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27614	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, ūkvedžio namas	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27622	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, antras ūkinis pastatas	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27611	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, karvidė	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27615	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, garažas	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27623	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, trečias ūkinis pastatas	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27620	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, pirmas ūkinis pastatas	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27608	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, pirmas namas	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27616	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, antras namas	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
	27607	Užugirio dvaro sodybos, vad. Užugirio kiemu, rūmai	v. s.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.
73.	16608	Lietuvos Prezidento Antano Smetonos gimtosios sodybos vieta	p.	Užulėnio k., Taujėnų sen., Ukmergės r. sav.

UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Nr. brėžinyje	MC kodas	Pavadinimas	Statusas	Adresas
Ukmergės miesto seniūnija (senamiestis)				
74.	2990	Ukmergės senojo miesto vieta	v. s.	Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
75.	17116	Ukmergės senamiestis	v. s.	Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	2118	Buv. muzikos mokykla	r.	Vienuoyno g. 5, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	2117	Pastatas	r.	Vilniaus g. 16, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
76.	1732	Dumbrių namas	r.	Vytauto g. 22, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	39161	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	r.	Daržų g., Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	33738	Ukmergės kino teatro „Draugystė“ pastatas	r.	Kęstučio a. 9, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	31799	Ukmergės gaisrinės bokštas	r.	Pilies g. 9, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	2300	Pastatas	r.	Vytauto g. 8, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	2405	Pastatas	r.	Vytauto g. 14, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	4696	Pastatas	r.	Vytauto g. 18, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	35184	Pastatas	r.	Vasario 16-osios g. 11, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	10576	Namas	r.	Kęstučio a. 2, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	2298	Pastatas	r.	Gedimino g. 4, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	10575	Namas	r.	Gedimino g. 6, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	2404	Pastatas	r.	Vytauto g. 6, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	996	Namas	r.	Kauno g. 18, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	2408	Ukmergės bankas	r.	Kauno g. 30, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	2407	Pastatas	r.	Žuvų g. 3, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
77.	35159	Ukmergės Švč. Dievo Motinos Globėjos (Pokrovo) sentikių cerkvė	r.	Paupio g. 5, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
78.	33252	Ukmergės žydų senosios kapinės	r.	Vilniaus g., Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
79.	17048	Lietuvos karių kapai	r.	Vaižganto g., Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
80.	31800	Ukmergės kapinių koplyčia	r.	Vaižganto g., Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
81.	2273	Sinagoga	v. s.	Vilkmergėlės g. 13, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
82.	15795	Lietuvos nepriklausomybės paminklas	r.	Kęstučio a., Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
83.	3539	Ukmergės piliakalnis	v. s.	Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
Ukmergės miesto seniūnija (už senamiesčio ribų)				
84.	35166	Pastatas	r.	Deltuvos g. 10 C, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	1731	Namas	r.	Kauno g. 86, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	34061	Pastatas	r.	Deltuvos g. 19, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	11296	Namas	r.	Kauno g. 66, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	31801	Namas	r.	Vytauto g. 49, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	35174	Pastatas	r.	Vytauto g. 75A, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
85.	2115	Ukmergės siaurojo geležinkelio stoties pastatas	v. s.	Kauno g. 37b, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
86.	25789	Ukmergės pašto stoties statinių kompleksas	v. s.	Kauno g. 80,82A, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	25790	Ukmergės pašto stoties statinių komplekso ūkinis pastatas	v. s.	Kauno g. 80, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	1730	Ukmergės pašto stoties statinių komplekso pašto	v. s.	Kauno g. 80, Ukmergė, Ukmergės miesto sen.,

UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Nr. brėžinyje	MC kodas	Pavadinimas	Statusas	Adresas
		pastatas		Ukmergės r. sav.
	25792	Ukmergės pašto stoties statinių komplekso tvora su vartais	v. s.	Kauno g. 80, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
	25791	Ukmergės pašto stoties statinių komplekso ratinės pastatas	v. s.	Kauno g. 82A, 82B, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
87.	2935	Pašilės Šv. Barbaros bažnyčia	r.	Pašilės g. 16, Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
88.	16928	Literatūros tyrinėtojo Vinco Kuzmicko kapas	r.	Pašilės g., Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
89.	31610	Pašilės kapinių tvora su vartais	r.	Pašilės g., Ukmergė, Ukmergės miesto sen., Ukmergės r. sav.
Veprių seniūnija				
90.	3550	Kazlaučiznos pilkapynas, vad. Švedkapiais	v. s.	Kazlaučiznos k., Veprių sen., Ukmergės r. sav.
91.	32403	Kultūvėnų kapinių statinių kompleksas	r.	Kultūvėnų k., Veprių sen., Ukmergės r. sav.
92.	807	Sližių dvaro sodybos fragmentai	v. s.	Kultūvėnų k., Veprių sen., Ukmergės r. sav.
93.	32206	Lietuvos kario Motiejaus Garunkščio kapas	r.	Kultūvėnų k., Veprių sen., Ukmergės r. sav.
94.	12180	Memorialinis paminklas	r.	Kultūvėnų k., Veprių sen., Ukmergės r. sav.
95.	813	Veprių dvaro sodybos fragmentai	r.	Pergalės g., Vepriai, Veprių sen., Ukmergės r. sav.
96.	16270	Veprių dvarvietė	v. s.	Vepriai, Veprių sen., Ukmergės r. sav.
97.	38014	Veprių Rožinio Švč. Mergelės Marijos bažnyčios statinių kompleksas	v. s.	Vepriai, Veprių sen., Ukmergės r. sav.
98.	15188	Baro konfederacijos koplytėlė	v. s.	Ukmergės g., Vepriai, Veprių sen., Ukmergės r. sav.
99.	40756	Veprių piliakalnis	r.	Slabados k., Veprių sen., Ukmergės r. sav.
100.	3551	Sližių piliakalnis, vad. Papiliakalniu	v. s.	Sližių k., Veprių sen., Ukmergės r. sav.
101.	12923	Bečių kapinynas, vad. Pakape	v. s.	Bečių k., Veprių sen., Ukmergės r. sav.
102.	3549	Bečių akmuo su „Vaiko pėda“	r.	Bečių k., Veprių sen., Ukmergės r. sav.
Vidiškių seniūnija				
103.	25203	Aukštųjų Svirnų dvarvietė	v. s.	Aukštųjų Svirnų vs., Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
104.	32400	Bernotiškių koplyčios ir tvoros kompleksas	r.	Bernotiškių k., Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
105.	33299	Baltijos kelio ukmergiškių ženklų vieta	r.	Padbariškių k., Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
106.	33269	Baltijos kelio jurbarkiečių ženklų vieta	r.	Rečionių k., Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
107.	38853	Radiškio piliakalnis	r.	Selkavos vs., Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
108.	33300	Baltijos kelio raseiniečių ženklų vieta	r.	Skabeikių k., Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
109.	33270	Baltijos kelio Kėdainių tremtinių ženklų vieta	r.	Skabeikių k., Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
110.	3557	Zujų kalnas, vad. Alkais, Parapijos kalnu	v. s.	Zujų k., Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
111.	3558	Zujų, Kadrėnų pilkapynas	v. s.	Zujų k., Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
112.	3556	Zujų piliakalnis, vad. Šanto kalneliu	v. s.	Zujų k., Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
113.	791	Jasiuliškio dvaro sodybos namas	r.	Jasiuliškio k., Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
114.	794	Kurėnų dvaro sodybos fragmentai	r.	Kurėnų k., Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
115.	809	Šventupės (Žemaitkiemio) buv. dvaro sodybos fragmentai	r.	Šventupės k., Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
116.	12992	Vidiškių kapinių koplyčia	v. s.	Vidiškiai, Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
117.	1736	Bažnyčia	r.	Vidiškiai, Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
118.	3553	Pilkapynas II	v. s.	Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
119.	3552	Kadrėnų, Dukstynos pilkapynas, vad. Kapčiais	v. s.	Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
120.	25204	Pamūšio dvarvietė	v. s.	Strazdiškių vs., Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
121.	30796	Lietuvos partizanų ir politinių kalinių kapai	r.	Dukstynos k., Vidiškių sen., Ukmergės r. sav.
Želvos seniūnija				
122.	31115	Memorialas rezistencijos aukoms	r.	Želva, Želvos sen., Ukmergės r. sav.
123.	3567	Šilninkų pilkapynas	v. s.	Želvos sen., Ukmergės r. sav.
124.	3560	Pilkapynas II	v. s.	Želvos sen., Ukmergės r. sav.
125.	3559	Bliūdašilio pilkapynas, vad. Kapčiais	v. s.	Želvos sen., Ukmergės r. sav.
126.	24167	Paželių piliakalnis su gyvenvieta	v. s.	Želvos sen., Ukmergės r. sav.
	3565	Piliakalnis	v. s.	Želvos sen., Ukmergės r. sav.
	24168	Gyvenvietė	v. s.	Želvos sen., Ukmergės r. sav.
127.	3541	Pašilės, Gursčių pilkapynas	v. s.	Želvos sen., Ukmergės r. sav.
128.	3562	Daubariškių pilkapynas, vad. Kapčiais	v. s.	Želvos sen., Ukmergės r. sav.
129.	3561	Piliakalnis, vad. Pažemiais	r.	Daubariškių k., Želvos sen., Ukmergės r. sav.
130.	3540	Bastūnų akmuo su „Velnio pėda“	r.	Bastūnų I k., Želvos sen., Ukmergės r. sav.
131.	32203	Želvos žydų senųjų kapinių kompleksas	r.	J. Vaišučio g., Želva, Želvos sen., Ukmergės r. sav.
132.	38388	Lietuvos 1919–1920 m. nepriklausomybės kovų karių ir 1941 m. birželio sukilėlių kapų kompleksas	r.	Molėtų g., Želva, Želvos sen., Ukmergės r. sav.
Žemaitkiemio seniūnija				
133.	3568	Antatilių piliakalnis, vad. Pilale	v. s.	Antatilių k., Žemaitkiemio sen., Ukmergės r. sav.
134.	3569	Antatilių piliakalnis II su gyvenvieta	r.	Antatilių k., Žemaitkiemio sen., Ukmergės r. sav.
135.	3570	Antatilių kalnas, vad. Alkokalniu	v. s.	Antatilių k., Žemaitkiemio sen., Ukmergės r. sav.
136.	24169	Berzgainių piliakalnis su gyvenvieta	v. s.	Berzgainių k., Žemaitkiemio sen., Ukmergės r. sav.
	3571	Piliakalnis	v. s.	Berzgainių k., Žemaitkiemio sen., Ukmergės r. sav.

Nr. brėžinyje	MC kodas	Pavadinimas	Statusas	Adresas
	24170	Gyvenvietė	v. s.	Berzgainių k., Žemaitkiemio sen., Ukmergės r. sav.
137.	31229	Žemaitkiemio Šv. Kazimiero bažnyčios statinių kompleksas	r.	Žemaitkiemis, Žemaitkiemio sen., Ukmergės r. sav.
138.	814	Buv. dvaro sodybos fragmentai	r.	Žemaitkiemis, Žemaitkiemio sen., Ukmergės r. sav.
139.	21480	Valtūnų kalnas, vad. Raganų kalnu, Čerauninkų kalnu	v. s.	Valtūnų k., Žemaitkiemio sen., Ukmergės r. sav.
Besiribojantys objektai				
140.	24563	Totoriško piliakalnis su gyvenvieta	v. s.	Totoriško k., Gelvonų sen., Širvintų r. sav.
141.	2833	Kunigiškių senovės gyvenvietė	v. s.	Kunigiškių k., Upninkų sen., Jonavos r. sav.

v. s. – valstybės saugomas; r. – registrinis; p. – paminklas

Šaltinis: Kultūros paveldo departamentas, Kultūros vertybių registras, 2017

3. APLINKOS APSAUGOS PROBLEMOS, TURINČIOS ĮTAKOS UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMO RENGIMUI

Pagrindinės aplinkos kokybės problemos, kurios gali turėti įtakos Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo rengimui yra sąlygotos transporto ir inžinerinės infrastruktūros išvystymo lygio, pramonės įmonių keliamos taršos bei foninio aplinkos užterštumo, būdingo šiam regionui.

Vandens išteklių savivaldybėje yra pakankami, tačiau jų kokybė turi būti gerinama. Taip pat, nors daugelyje gyvenviečių nuotekos surenkamos centralizuotai ir išvalomos iki normatyvais nustatyto lygmens, tačiau dar daug vartotojų yra neprisijungę prie tinklų, taigi paviršinio vandens kokybė nėra labai gera. Jai turi įtakos ir nepakankamas lietaus kanalizacijos tinklų išplėtojimas Ukmergės mieste, miesteliuose bei kitose kaimo gyvenvietėse.

Nemažą aplinkos taršą sukelia transportas, kuris teršia dirvožemį, daro neigiamą įtaką oro kokybei, taip pat didina akustinio triukšmo lygį. Reikšmingą Ukmergės miesto transporto problemą sukelia pietrytinio aplinkkelio trūkumas. Orą savivaldybėje be transporto dar teršia kietosios dalelės, išmetamos iš katilinių ir vietinio šildymo katilų. Kol kas energija šildymui dar vartojama neracionaliai, pastebimi dideli jos nuostoliai. Siekiant to išvengti, reikalinga pastatų bei inžinerinės infrastruktūros renovacija.

Atliekų šalinimas rajone taip pat dar kelia problemų. Pastebimas atliekų konteinerių trūkumas sodų bendrijose, taip pat turi būti gerinamas atliekų rūšiavimo organizavimas, didinamas antrinis atliekų panaudojimas bei perdirbimas.

Svarbiausios aplinkosauginės problemos, susijusios su gamtinių teritorijų apsauga ir kraštovaizdžiu, yra aiškesnio teritorijų panaudojimo reglamentavimo stoka, o taip pat aiškesnės teritorijų urbanizavimo vizijos trūkumas.

Didžiausia problema kultūros paveldo srityje Ukmergės rajono savivaldybėje yra lėšų trūkumas paveldo objektų tvarkymui.

4. TARPTAUTINIŲ, EUROPOS BENDRIJOS ARBA NACIONALINIŲ LYGMENIU NUSTATYTI APLINKOS APSAUGOS TIKSLAI

Be nustatytų rengiamo Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo tikslų, Bendrojo plano rengimui taip pat įtakos turi aplinkosauginiai tikslai nustatyti aukštesnio lygmens (regioninio, nacionalinio, Europos Bendrijos bei tarptautinio) įstatyminiuose bei teritorijų planavimo dokumentuose.

Svarbiausi Europos Sąjungos tikslai aplinkos apsaugos srityje yra gerinti aplinkos kokybę, saugoti visuomenės sveikatą, racionaliai naudoti gamtos išteklius, saugoti biologinę įvairovę, kuriant „Natura 2000“ ekologinį tinklą. Tai nustatyta LR ratifikuotoje ES tarybos direktyvoje dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (Žin., 2006, Nr. 118-4513).

Itin svarbia laikoma ir klimato kaitos problema, apibrėžiama LR ratifikuotame Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokole (Žin., 2002, Nr. 126-5735); LR ratifikuotame Tolimųjų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokole dėl rūgštėjimo eutrofikacijos ir pažemio ozono mažinimo (Žin., 2004, Nr. 44-1440).

Savivaldybės bendrajame plane būtina įgyvendinti LR ratifikuotos Europos kraštovaizdžio konvencijos (Žin., 2002, Nr. 104-4621) nuostatas bei Vyriausybės patvirtintas kraštovaizdžio politikos

kryptis, tokias kaip gamtinio kraštovaizdžio bei rekreacinių išteklių išsaugojimas, kraštovaizdžio ekologinio stabilumo užtikrinimas, jo optimalus tvarkymas, istoriškai susiklosčiusio kraštovaizdžio erdvinių struktūrų išsaugojimas.

Direktyvos, nustatančios Bendrijos veiksmus vandens politikos srityje, tikslai, liečiantys paviršinio vandens apsaugą, teršalų kontrolės priemonės, turi būti įgyvendinti rengiant Ukmergės miesto bei svarbiausių miestelių bendruosius ir / ar detaliuosius planus.

Kultūros paveldo srityje reikalinga įgyvendinti tikslus, nustatytus LR ratifikuotose Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencijoje (Žin., 1997, Nr. 19-411) ir Europos architektūros paveldo apsaugos konvencijoje (Žin., 1999, Nr. 100-2896) – suteikti paveldui tinkamą vietą visuomenės gyvenime, plėtoti paveldo mokslinius tyrimus, imtis tinkamų administracinių ir finansinių priemonių paveldo išsaugojimui.

Lietuvos Respublikos bendrajame plane (Žin., 2002, Nr. 110-4852) numatytos valstybės socialinės ir aplinkos apsaugos priemonės taip pat turi būti atitinkamu lygiu įgyvendinamos ir savivaldybės teritorijos bendrajame plane, pirmiausiai rezervuojant teritorijas valstybinės svarbos infrastruktūrai, saugant gamtos išteklius, kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę, optimizuojant žemės naudojimą pagal teritorijos gamtinius ir geografinius ypatumus. Taip pat LR Bendrajame plane numatyta urbanizuotų teritorijų plėtros srityje užstatomus plotus planuoti ten, kur jie turės mažiausią neigiamą įtaką aplinkai ir kraštovaizdžiui bei nesumažins derlingų žemės ūkio naudmenų ploto. Rekreacinių teritorijų plėtros srityje nustatyta sudaryti palankias sąlygas rekreacinį potencialą turinčiose teritorijose plėsti turizmo ir paslaugų verslą, kurti reikiamą infrastruktūrą.

Aplinkos apsaugos tikslai taip pat nustatyti LR Teritorijų planavimo įstatyme (Žin., 2013, Nr. 76-3824), numatant kompleksines teritorijų formavimo priemones aplinkos kokybės išlaikymui ir didinimui; LR Saugomų teritorijų įstatyme (Žin., 2001, Nr. 108-3902) numatytos priemonės aplinkos apsaugai, steigiant naujas saugomas teritorijas; LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme (Žin., 2004, Nr. 153-5571), nustatant kultūros paveldo objektų tvarkymo tikslus. Organizaciniai aplinkos apsaugos tikslai nustatyti Valstybinės aplinkos monitoringo 2011–2017 metų programoje (Žin., 2011, Nr. 34-1603)

Rengiant savivaldybės bendrąjį planą į šiuos tikslus atsižvelgta nustatant teritorijos planinės ir erdvinės struktūros vystymo principus. Jais vadovaujamosi rengiant koncepcinius pasiūlymus. Vystymo principai nustatomi teritorijos plėtros sritims, funkciniam zonavimui bei urbanistinei plėtrai.

Rengiant Bendrojo plano koncepciją, išskiriamos šios pagrindinės teritorijų plėtros sritys:

- urbanistinė;
- ekonominė;
- socialinė–kultūrinė.

Urbanistinė plėtros sritis apima tokius Bendrojo plano rengimo aspektus, kaip: rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių sistemos formavimas, plėtros kryptys, savivaldybės teritorijos erdvinė struktūra, žemės ir miškų ūkio teritorijų plėtojimas, gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio kokybė, transportiniai ryšiai ir inžinerinė infrastruktūra. Šiai plėtros sričiai nustatomi tokie pagrindiniai vystymo principai:

1. tolygi savivaldybės gyvenviečių urbanistinė plėtra;
2. racionalus teritorijų (urbanizuotų, žemės ir miškų ūkio) panaudojimas;
3. ekonomiškai pagrįstas savivaldybės urbanizuotų teritorijų vystymas;
4. reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai minimizavimas ir kompensavimas;
5. kultūros paveldo, kraštovaizdžio, savivaldybės gyvenamųjų vietovių erdvinės struktūros savitumo respektavimas.

Ekonominė plėtros sritis apima tokias sritis, kaip: sąlygos verslui bei žemės ūkio gamybai, taip pat miškininkystei plėtoti, investicijoms pritraukti, gyventojų užimtumui ir darbo jėgos kokybei gerinti. Šiai plėtros sričiai nustatomi tokie pagrindiniai vystymo principai:

1. pramonės arba verslo įmonių vystymas;
2. specializuotų racionalaus dydžio prekių ūkių plėtojimas;
3. gyventojų verslumo skatinimas;
4. kvalifikacijos kėlimo sąlygų sudarymas;
5. taršių ir pavojingų sveikatai įmonių išdėstymo reikalavimų nustatymas.

Socialinė–kultūrinė plėtros sritis – tai visuomeninis aptarnavimas, sveikatos apsauga, švietimas, socialinių paslaugų poreikis ir prieinamumas, būstas ir jo kokybė. Šiai plėtros sričiai nustatomi tokie pagrindiniai vystymo principai:

1. reikiamo socialinių paslaugų poreikio užtikrinimas;
2. socialinių paslaugų prieinamumo vietiniams gyventojams didinimas;
3. saugios ir sveikos gyvenamosios aplinkos kūrimas;
4. visuomeninio aptarnavimo, sveikatos ir švietimo įstaigų modernizavimas;
5. socialinio būsto statyba ar įsigijimas, siekiant pritraukti jaunus specialistus ar emigravusius gyventojus.

Atsižvelgiant į nustatytus aukščiau paminėtus savivaldybės teritorijos plėtros sričių principus, nustatyti Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos funkcinio zonavimo ir urbanistinės plėtros teritorijų vystymo principai.

Funkcinio zonavimo principai nurodo gaires tiek esamų savivaldybės teritorijų tvarkymui ir galimai konversijai, tiek naujos plėtros teritorijų erdvinės struktūros formavimui. Rengiant Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepciją, laikomasi tokių zonavimo principų:

- žemės ūkio paskirties žemės naudojimo racionalumas. Žemė saugomose teritorijose, taip pat žemė su prastos ūkinės vertės dirvožemiais naudojama ekstensyviai žemės ūkio veiklai, derinant su miškų įveisimu ar kita alternatyvia veikla;
- savivaldybės teritorijos miškingumo išlaikymas;
- gyvenamųjų teritorijų plėtra tik prie esamų urbanizuotų, kompaktiškai užstatytų teritorijų;
- esamų teritorijų konversija, įvertinant teritorijos urbanistinę situaciją bei jos panaudojimo perspektyvumą;
- viešo naudojimo teritorijų formavimas gyventojų ir atvykstančių turistų rekreacinių poreikių tenkinimui.

Koncepcijos sprendiniais taip pat nurodomos urbanistinės plėtros gairės gyvenamųjų, pramonės, visuomeninių ir kitų užstatomų teritorijų vystymui. Įvertinant užstatomų teritorijų poreikį, Bendrojo plano koncepcijoje nustatomi šie **urbanistinės plėtros teritorijų vystymo principai**:

- kokybiškos gyvenamosios ir darbo aplinkos kūrimas;
- vertingiausių gamtinio karkaso teritorijų išsaugojimas ir įjungimas į naują urbanistinę miesto ir miestelių struktūrą;
- urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų erdvinės struktūros savitumo formavimas ir išlaikymas;
- urbanistinių ir transportinių konfliktų vengimas;
- naujų transporto šrautų minimizavimas gyvenamose vietovėse.

Svarbu paminėti, kad Bendrajame plane siekiant įgyvendinti numatomus koncepcinius teritorijų vystymo principus, kartu įvertinamos galimos konkrečios jų įgyvendinimo priemonės. Teritorijos vystymo principų įgyvendinimo priemonės įvertinamos, remiantis Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ (patvirtinta LR Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015), 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programa (patvirtinta LR Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482), 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa (patvirtinta Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d.; pakeitimas – 2017 m. vasario 8 d. sprendimu Nr. C(2017)741) ir Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa (patvirtinta Europos Komisijos 2015 m. vasario 13 d. sprendimu Nr. C(2015)842).

5. SIŪLAMOS UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMO KONCEPCIJOS KRYPTYS IR ALTERNATYVOS

Bendrojo plano koncepcijos siūlymais yra pateikiami principiniai teritorijos vystymo sprendiniai, kuriais siekiama nurodyti principines teritorijos vystymo kryptis, pagal kurias galėtų būti formuojami teritorijų vystymo prioritetai, teikiama savivaldybės parama teritorijų plėtojimui ir pan. Atskiri lokalūs galimi teritorijų vystymo sprendiniai šioje Bendrojo plano rengimo stadijoje nenagrinėjami. Nedidelės apimties užstatymo bei kitų reikšmingų pasekmių aplinkai neturinčių teritorijų vystymo sprendinių numatymo galimybės bus nustatomos sprendinių konkretizavimo stadijos metu.

Rengiant Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos vystymo koncepciją yra įvertinama galima rajono demografinės padėties kaita, kuri daugeliu atvejų priklauso nuo ekonominio augimo, socialinių sąlygų bei kitų šalies ir tarptautinių veiksnių. Pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis, pastaraisiais trejais metais gyventojų skaičius Ukmergės rajono savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, mažėjo (2016 m. buvo 36 160 gyventojų). Remiantis tolimesnėmis demografinėmis prognozėmis (Lietuvos statistikos departamento ir Eurostato duomenys), 2037 m. bendras gyventojų skaičius šalyje sudarys 2 201 105 gyventojų, t.y. tikėtinas gyventojų kiekio sumažėjimas, siekiantis beveik 24 %. Įvertinus esamą Ukmergės rajono savivaldybės demografinę situaciją bei prognozuojamą bendrą šalies gyventojų skaičių, galima būtų daryti prielaidą, kad gyventojų skaičius Ukmergės rajono savivaldybėje 2037 m. galėtų būti maždaug 27 554 gyventojai. Taigi, remiantis tokiomis prognozėmis, staigus demografinės padėties pasikeitimo tikėtis sunku ir todėl koncepcijoje numatyti didelių gyvenamųjų vietovių pokyčių nesiekama. Bendrojo plano koncepcijai didžiausią poveikį gali turėti bendras šalies ekonominis augimas, potencialios investicijos, kurios gali turėti įtakos paties rajono ekonominės padėties pagerėjimui. Todėl numatomais sprendiniais pirmiausiai būtų sudaromos sąlygos esamų urbanizuotų teritorijų vystymui. Kartu koncepciniais pasiūlymais būtų siekiama sudaryti kuo palankesnes sąlygas demografinės padėties gerinimui – gyventojų skaičiaus mažėjimo sustabdymui bei palaipsniam jo augimui. Tuo tikslu yra numatomi urbanistinės plėtros pasiūlymai, o taip pat ekonominės, socialinės bei kultūrinės veiklos sričių vystymo sprendiniai.

Koncepcijų alternatyvų rengimo pagrindą sudaro rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių sistemos formavimas bei jų vystymo rėmimo principų nustatymas. Remiantis Lietuvos Respublikos bendrojo planu bei Vilniaus apskrities bendrojo planu, Ukmergės rajono gyvenamųjų vietovių sistema sudaro:

- C kategorijos centras – Ukmergė;
- antrojo lygmens vietiniai urbanistiniai centrai;
- kitos gyvenamosios vietovės.

Antrojo lygmens vietiniams urbanistiniams centrams pagal Vilniaus apskrities bendrąjį planą numatyta priskirti: Dainava, Deltuva, Liaušiai, Lyduokiai, Pabaiskas, Siesikai, Taujėnai, Vepriai, Vidiškiai, Želva, Žemaitkiemis, Baleliai, Krikštėnai, Lėnas, Nuotekai, Rečionys, Šešuoliai, Šventupė. Šie centrai išskirti vadovaujantis šiais principais:

- išsidėstymo tolygumas – kad aptarnautų visas kaimiškųjų teritorijų vietas, proporcingai apgyvendinimo tankiui;
- pakankamas gyventojų skaičius – kad gyvenvietėje racionalu būtų turėti pirminio aptarnavimo struktūrą. Orientacinis gyventojų skaičius – 500 gyventojų.

Priimant šią išskirtą vietinių urbanistinių centrų struktūrą, bendrojo plano koncepcija yra įvertinami galimi šių centrų diferencijavimo bei vystymo variantai.

Atsižvelgiant į centrų skaičius bei jų išsidėstymą, Bendrojo plano koncepcija siūloma išskirti vietinius urbanistinius centrus į pagrindinius ir nepagrindinius. Pagrindiniams urbanistiniams centrams būtų skiriamas didesnis savivaldybės dėmesys remiant bei vystant pramonės bei verslo įmones, kurios atitinkamai skatintų kitų teritorijos vystymo sričių augimą. Nepagrindinių centrų plėtrai būtų skiriama mažesnė parama, tačiau pakankamai remiant ir išlaikant esamą inžinerinę bei socialinę infrastruktūrą. Ukmergės mieste bei vietiniuose urbanistiniuose centruose turėtų būti koncentruojamos materialinės investicijos, apjungiamos lėšos, skirtos teritorijų priežiūrai ir inžinerinių sistemų naudojimui.

Ruošiant Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijos alternatyvas buvo remiamasi teritorijos viešųjų erdvių tinklo tyrimu. Tyrimo metu apskaičiuotos geriausiai pasiekiamos vietos erdvių tinkle 30 minučių keliaujant pėsčiomis, važiuojant individualiu automobiliu ir naudojantis teritorijoje veikiančio viešojo transporto paslaugomis. Siekiant tikslesnių skaičiavimo rezultatų, buvo pasiremta Eurobarometro tyrimų duomenimis, kurie teigia, kad LR apie 20 % žmonių kasdien naudojasi viešuoju transportu, apie 40 % – keliauja nuosavu automobiliu, o likusi dalis – keliauja pėsčiomis. Tyrime taip pat atsižvelgta ir į gyventojų tankumą teritorijoje – tos vietos, kurios geriau pasiekiamos iš tankiau apgyventų rajono dalių, vertintos kaip svarbesnės (geriau pasiekiamos). Vertinant rajono centrų vystymo alternatyvas, buvo naudojami du skaičiavimai: pasiekiamumo tik automobiliu ir viešuoju transportu bei visais minėtais trimis būdais. Pirmasis rezultatas išryškino labiau koncentruotą geriausiai pasiekiamų vietų – potencialių centrų – struktūrą, antrasis – tolygesnę centrų tinklo plėtrą.

Remiantis atlikta Ukmergės rajono savivaldybės vietinių urbanistinių centrų vystymo analize, parengtos dvi pagrindinės teritorijos vystymo **alternatyvos**:

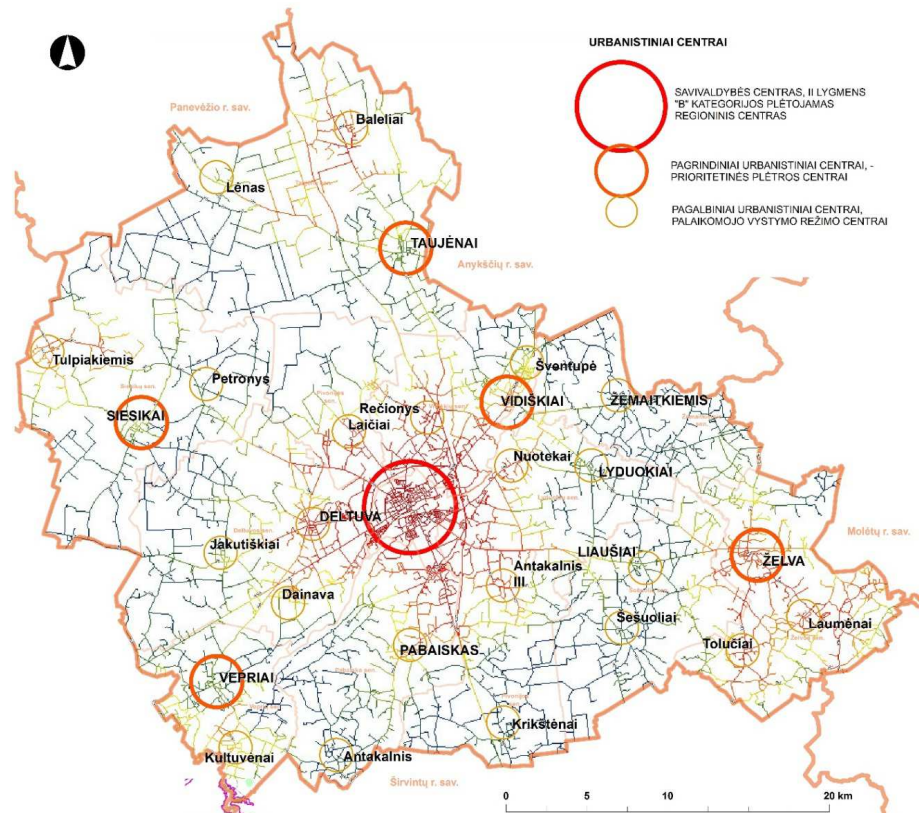
1. koncentruotos plėtros alternatyva;
2. tolygios plėtros alternatyva.

Atitinkamai abiejų alternatyvų brėžiniuose pateikiami galimi atskirų objektų išdėstymo variantai. Tokius atskirus koncepcinius objektus bei jų sprendinius sudaro pramonės zonų išdėstymas bei C kategorijos centro ir vietinių urbanistinių centrų perspektyvinės urbanistinės plėtros teritorijų išdėstymas.

5.1. Koncentruotos plėtros alternatyva

Koncentruotos plėtros alternatyva numatoma plėtoti mažesnę gyvenamųjų vietovių skaičių (10 pav.), nei tolygios plėtros alternatyvoje (11 pav.), tačiau skiriant joms didesnę dėmesį. Šia alternatyva būtų numatoma plėtoti Ukmergės miestą kaip regioninę C kategorijos centrą. Vystant kitus vietinius urbanistinius centrus, kaip pagrindiniai urbanistiniai centrai būtų palaikomos šios gyvenvietės:

- Vepriai;
- Želva;
- Taujėnai;
- Siesikai;
- Vidiškiai.

10 pav. Koncentruotos plėtros koncepcijos alternatyva. Urbanistinių centrų išdėstymas, įvertinant susisiekimą visuomeniniu transportu bei automobiliais 30 min. bėgyje (raudona spalva pavaizduoti keliai ir gatvės, kurie yra arčiausiai nuo visų likusių planuojamos teritorijos gatvių, pasiekiamų visuomeniniu transportu, automobiliais bei pėsčiomis 30 min. bėgyje, mėlyna spalva – toliausiai; raudonos, geltonos spalvos gatvės ir keliai galėtų sutelkti daugiausiai funkcijų, veiklų ir žmonių).

Kitas, stambesnes gyvenvietes būtų siūloma išlaikyti kaip pagalbinius urbanistinius centrus. Šiems centrams būtų nustatomas palaikomas vystymo režimas. Tai būtų kiti administracines funkcijas turintys seniūnijų centrai:

- Deltuva, Pabaiskas, Liaušiai, Žemaitkiemis ir Lyduokiai

bei dalis kitų gyvenamųjų vietovių, turinčių išskirtinius erdvinės struktūros elementus, gamtinių teritorijų rekreacinį potencialą, tai:

- Šešuoliai, Dainava, Tulpiakėmis, Lėnas, Baleliai, Kultuvėnai, Šventupė, Krikštėnai, Nuotekai, Laičiai, Rečionys, *Antakalnis**, *Antakalnis III**, *Tolučiai**, *Laumėnai**, *Jakutiškiai** ir *Petronys**.

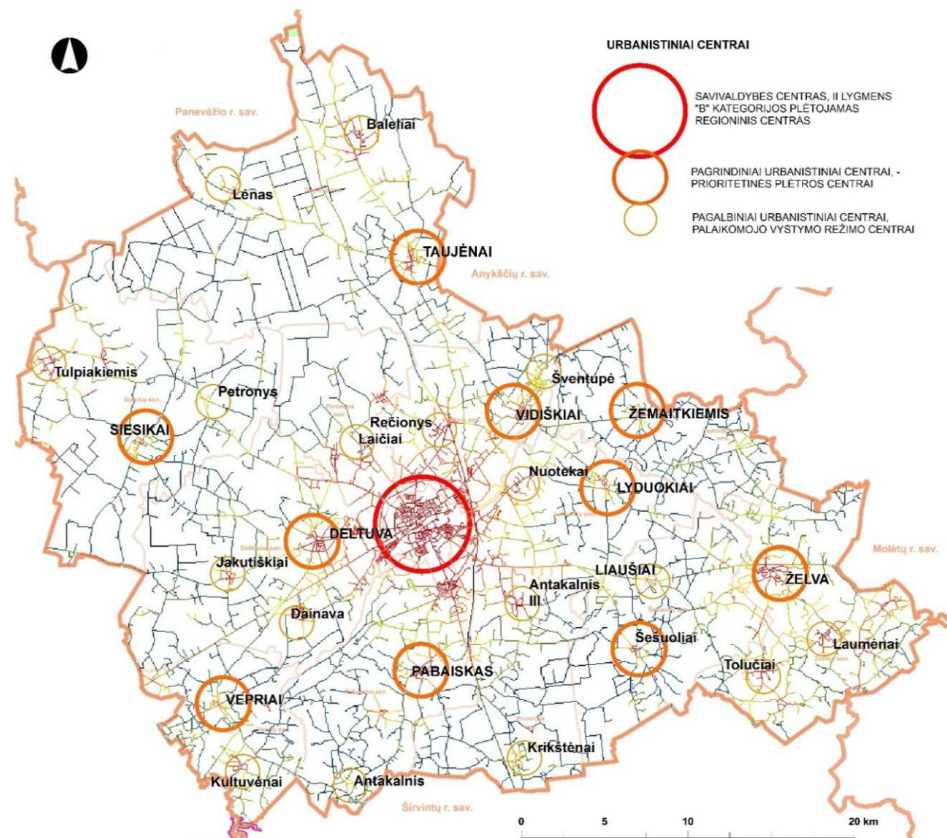
* – numatomi papildomi urbanistiniai centrai, neišskirti Vilniaus apskrities bendrajame plane.

Pagal šiuos sprendinius, urbanistinių centrų teritorinei plėtrai būtų skiriamas mažesnis dėmesys, išskyrus pagrindinius penkis vietinius urbanistinius centrus, kuriems būtų teikiamas prioritetas, inicijuojant teritorijų planavimo bei žemės sklypų pertvarkymo projektų rengimą teritorijų urbanizavimui, naujų objektų statybos investicijų nukreipimui ir pan. Kituose urbanistiniuose centruose išliktų galimybė teritorijos urbanizacijos vystymuisi, tačiau ji nebūtų prioritetinga, o būtų orientuojamasi į mažesnius teritorijų įsisavinimo mastus ir teritorijų vystymą esamos infrastruktūros bazėje. Žinoma, šiose gyvenamosiose vietovėse būtų palaikoma administracinė struktūra, socialinė infrastruktūra, būtų vykdomi esamos infrastruktūros tobulinimo bei modernizavimo projektai.

Likusiose gyvenamosiose vietovėse būtų daugiau palaikoma esama infrastruktūra, neteikiant prioriteto naujoms statyboms.

5.2. Tolygios plėtros alternatyva

Tolygios plėtros alternatyva numatoma plėtoti esamą, susiklosčiusį gyvenamųjų vietovių tinklą, atsižvelgiant į gyvenamųjų vietovių turimą administracinį statusą, užstatytos struktūros kompaktiškumą bei esamos inžinerinės infrastruktūros išvystymą (2 pav.).

11 pav. Tolygios plėtros koncepcijos alternatyva. Urbanistinių centrų išdėstymas, įvertinant susisiekimą visuomeniniu transportu, automobiliais bei pėsčiomis 30 min. bėgyje (*raudona spalva pavaizduoti keliai ir gatvės, kurie yra arčiausiai nuo visų likusių planuojamos teritorijos gatvių, pasiekiamų visuomeniniu transportu, automobiliais bei pėsčiomis 30 min. bėgyje, mėlyna spalva – toliausiai; raudonos, geltonos spalvos gatvės ir keliai galėtų sutelkti daugiausiai funkcijų, veiklų ir žmonių*).

Šia alternatyva numatoma plėtoti Ukmergės miestą kaip regioninį C kategorijos centrą. Kaip pagrindinius vietinius urbanistinius centrus numatoma vystyti šias gyvenamąsias vietas, tai:

- Deltuva;
- Šešuoliai;
- Lyduokiai;

- Pabaiskas;
- Siesikai;
- Taujėnai;
- Vepriai;
- Vidiškiai;
- Želva;
- Žemaitkiemis.

Be šių pagrindinių centrų, taip pat būtų atrenkami pagalbiniai urbanistiniai centrai miestelių ir kaimų pagrindu (gyvenvietės, neturinčios administracinio statuso, bet turinčios išskirtinius erdvinės struktūros elementus, gamtinių teritorijų rekreacinį potencialą ir pan.). Pagalbiniais urbanistiniams centrams būtų priskiriami:

- Dainava, Lėnas, Baleliai, Kultuvėnai, Šventupė, Liaušiai, Rečionys, Krikštėnai, Nuotekai, Tulpiakėmis, *Laičiai**, *Antakalnis III**, *Antakalnis**, *Jakutiškiai**, *Petronys**, *Tolučiai* ir *Laumėnai*.

* – numatomi papildomi urbanistiniai centrai, neišskirti Vilniaus apskrities bendrajame plane.

Pagal šios alternatyvos sprendinius, pagrindinių urbanistinių centrų vystymui būtų skiriamas prioritetas, inicijuojant teritorijų planavimo bei žemės sklypų pertvarkymo projektų rengimą teritorijų urbanizavimui, naujų objektų statybos investicijų nukreipimui ir pan. Pagalbinių urbanistinių centrų vystymas taip pat būtų palaikomas, neteikiant prioriteto naujų pramonės plėtos teritorijų vystymui. Tiek pagrindiniai tiek pagalbiniai urbanistiniai centrai būtų palaikomi ir remiami socialinio aptarnavimo sferoje.

Kitose, centrams nepriskiriamose gyvenamosiose vietovėse, atsižvelgiant į galimus poreikius, išliktų galimybė teritorijų vystymui, socialinių, kultūrinių objektų formavimui. Jose daugiau būtų palaikoma esama infrastruktūra, neteikiant prioriteto naujoms statyboms.

5.3. Atskirų teritorijos panaudojimo sričių ir vystymosi aspektų koncepciniai siūlymai

Gyvenamųjų teritorijų plėtra

Koncepciniais pasiūlymais urbanistinės plėtos teritorijas yra numatoma vystyti atrinktuose urbanistiniuose centruose. Svarbiausios plėtos teritorijos yra numatomos C kategorijos centrai – Ukmergės miestui. Jo plėtrai pateikiamos dvi alternatyvos.

I-osios koncepcijos alternatyva, Ukmergės miesto struktūrą numatoma plėtoti kartu su gretimai esančių gyvenviečių centrais. Tuo tikslu dalis naujos plėtos teritorijų būtų formuojamos prie esamų Ukmergės miesto užstatytų teritorijų ir prie kitų gretimai esančių, kompaktiškai užstatytų gyvenamųjų vietovių, tokių kaip Rečionys, Laičiai, Deltuva. Tokiu būdu būtų formuojama bendra Ukmergės miesto ir jos palydovų sistema, kuri nebūtų suaugusi į vieną užstatytą teritoriją. Gyvenamosios teritorijos būtų atskirtos agrarinių teritorijų ir želdinių. Tokia miesto vystymo kryptis leistų ilgesniam laikui planingai organizuoti kompaktišką Ukmergės miesto plėtrą, o kartu sudarytų prielaidas esamų gyvenviečių socialinės infrastruktūros vystymo skatinimui.

II-osios koncepcijos alternatyvos pasiūlymais pagrindines naujos plėtos gyvenamąsias teritorijas numatoma plėtoti nuo esamo miesto užstatymo šiaurės–vakarų kryptimi. Gyvenamųjų teritorijų vystymas planuojamas iki aplinkkelio (magistralinio kelio A20), taip pat numatant šios plėtos rezervą ir už aplinkkelio. Šios alternatyvos pagrindu būtų formuojamas žiedinės plėtos struktūros Ukmergės miesto branduolys.

Vietiniuose urbanistiniuose centruose numatomas gyvenamųjų teritorijų vystymas tiek esamos infrastruktūros bazėje, tiek urbanizuojant naujas žemės ūkio paskirties teritorijas. Įvertinant pateiktą alternatyvų sprendinius, prioritetas atitinkamai būtų skiriamas numatomų pagrindinių vietinių urbanistinių centrų vystymui. Nepagrindiniuose urbanistiniuose centruose teritorinė plėtra gali būti vystoma esamos inžinerinės infrastruktūros bazėje, neteikiant prioriteto naujų kvartalų planavimui.

Kitose, centrams nepriskiriamose, gyvenvietėse prioritetas būtų teikiamas esamos inžinerinės infrastruktūros palaikymui.

Urbanistiniuose centruose gyvenamųjų teritorijų plėtra numatoma įvertinant esamas užstatytas teritorijas ir gamtos sąlygas. Be Ukmergės miesto, ryškesnė urbanistinė plėtra numatoma Veprių, Želvos, Taujėnų ir Siesikų miestelių aplinkoje. Siesikų miestelio plėtrą numatoma vystyti šiaurės kryptimi, prie pagrindinio miestelį kertančio rajoninio kelio. Taujėnų miestelį numatoma daugiau vystyti rytų kryptimi, plečiant už Mūšios upelio slėnio esančią užstatytą teritoriją. Želvos miestelio plėtra numatyta vakarų ir pietų

kryptimis. Vėpriuose naujos urbanizuojamos teritorijos planuojamos išdėstyti šiaurės kryptimi, prie rajoninio kelio į Deltuvą ir vakarų kryptimi, ties esamu vietinės reikšmės keliu. Vidiškių miestelyje plėtra galima vakarų kryptimi.

Kituose vietiniuose urbanistiniuose centruose numatoma mažesnė gyvenamųjų teritorijų plėtra. Urbanistiniuose centruose gyvenamųjų teritorijų plėtra būtų galima tiek vienu, tiek kitu koncepcijos alternatyvos variantu.

Pramonės teritorijų vystymas

Šiuo metu didžioji Ukmergės rajono įmonių dalis yra įsikūrusi Ukmergės mieste, kaimo vietovėms tenkant vos ketvirtadaliui visų veikiančių įmonių. Šiais koncepciniais sprendimais siūloma ir toliau vystyti Ukmergės miesto pramonines teritorijas, o taip pat sutelkti didesnę dėmesį pagrindinių urbanistinių centrų pramoninių teritorijų vystymui.

Koncepciniais pasiūlymais numatoma plėsti Ukmergės miesto pramoninę teritoriją vakarų pusėje. Numatoma pramonės teritorija būtų vystoma jau esamų pramonės įmonių kaimynystėje. Ties šia vieta yra 110/35 kV įtampos elektros tinklų transformatorių pastotė, geri transportiniai ryšiai ir inžineriniai tinklai.

Be šios teritorijos taip pat siūloma numatyti naujos pramonės teritorijos zoną, kuri būtų atokiau nuo miesto teritorijos. Tokia zona siūloma įvertinant galimų naujų logistinių centrų kūrimąsi, taip pat įvertinant galimų naujų įmonių sanitarinių zonų poreikį. Šios pramonės zonos vystymui pateikiamos dvi alternatyvos. I-osios koncepcijos alternatyvos variantu siūloma naująją pramonės zoną vystyti į pietų pusę nuo Ukmergės miesto, prie magistralinio kelio A2 ir krašto kelio Nr.231 sankryžos, rytinėje magistralinio kelio pusėje. II-osios koncepcijos alternatyvos variantu siūloma vystyti pramonės zonos teritoriją rytinėje miesto pusėje, už magistralinio kelio A2, ties krašto keliu Nr. 115.

Kitos pramonės teritorijos galėtų būti išdėstytos numatomuose vietiniuose urbanistiniuose centruose bei jų gretimybėse. Svarbiausi šių pramonės teritorijų išdėstymo principai:

- darni tūrinė pastatų kompozicija, įvertinanti esamo užstatymo mastelį bei erdvinę struktūrą;
- didesnio atstumo išlaikymas nuo rekreacinių objektų;
- kultūros paveldo objektų gretimybių įvertinimas, išlaikant reikiamą atstumą, prisitaikant prie architektūrinės aplinkos.

Rekreacijos vystymas

Koncepciniais pasiūlymais yra numatomas rekreacinių teritorijų bei turizmo trasų vystymas. Rekreacinių zonų – centrų vystymas numatomas įvertinant gamtines sąlygas, esamą rekreacinę infrastruktūrą bei kitus traukos objektus. Rekreacinės zonos išdėstomos nepriklausomai nuo numatomų urbanistinių centrų formavimo variantų. Koncepcijos alternatyvose principiniai rekreacijos vystymo pasiūlymai išlieka tie patys, išskyrus kai kuriuos atskirus suplanavimo sprendinius. Žinoma, numatomų rekreacinių centrų veiklos pobūdis, priklausomai nuo urbanistinių centrų vystymo variantų, gali skirtis, tačiau planavimo alternatyvų jais sudaryti nesiekama.

Rekreacinė veikla Ukmergės rajono savivaldybėje laikoma viena iš perspektyvių veiklų, kuri gali ne tik pagerinti gyvenamosios aplinkos sąlygas, bet ir teikti ekonominę naudą. Pagrindiniai rekreaciniai centrai numatomi atsižvelgiant į gamtos sąlygas, vandens telkinius, esamą rekreacinę infrastruktūrą ir kt. Kaip pagrindiniai rekreaciniai centrai gali būti išskirti:

- Ukmergės miesto – prie Šventosios upės, taip pat Pašilėje.
- Vėprių miestelio – numatomas pramogų komplekso įkūrimas išekspluatuoto karjero dalyje. Čia galėtų būtų įrengti teminiai pramogų parkai su vandens atrakcionais, aktyvaus bei pasyvaus poilsio zonomis.
- Lėno kaimo – Lėno ežero apylinkėse numatoma galimybė sporto, irklavimo bazės įkūrimui.
- Siesikų miestelio – numatoma rekreacinė zona apylinkėse prie Siesikų ežero, kuri apjungtų Siesikų pilį, miestelio objektus bei ežero pakrantes.
- Taujėnų miestelio – rekreacinė zona apimtų dabar jau funkcionuojančio dvaro sodybos objektus bei Mūšios upelio slėnį su tvenkiniu.
- Rečionių kaimo – numatoma rekreacinė zona prie Kurėnų ežero, vystant esamą paplūdimių infrastruktūrą, formuojant rekreacinius želdynus, sporto zonas. Ši rekreacinė zona būtų viena iš Ukmergės miesto rekreacinių užmiesčio zonų.

- Vidiškių miestelio – rekreacinė zona prie Kadrėnų tvenkinio, vystant esamą paplūdimių infrastruktūrą, formuojant rekreacinius želdynus, sporto zonas.
- Žemaitkiemio miestelio – prie Žemaitkiemio ir Kliepšių ežerų formuojami pėsčiųjų takai, vystoma paplūdimių infrastruktūra, rekreaciniai želdynai. Miestelio struktūroje vystomi rekreacinio aptarnavimo pastatai.
- Šešuolių miestelio – prie Šešuolių ežero formuojama tradicinė šalies kraštovaizdžio aplinka, vystoma rekreacinė infrastruktūra – paplūdimiai, pėsčiųjų takai. Esamų sodybų bazėje formuojami rekreacinio aptarnavimo objektai.
- Antakalnio kaimo – rekreacinė zona prie Žirnųjų ežero. Esamų užstatytų teritorijų bazėje kuriama poilsio infrastruktūra (apgyvendinimo, kaimo turizmo ir pan.). Neužstatytų teritorijų dalyse išlaikomas atviro kraštovaizdžio pobūdis, teikiant prioritetą neužstatomų rekreacinių teritorijų formavimui.

Be atskirų rekreacinių zonų formavimo, taip pat numatomi turizmui bei rekreacijai tinkantys objektai:
Esami vystomi objektai:

- autokroso trasa Vidiškiuose;
- žirgynas Radiškių kaime.

Siūlomi objektai:

- buvusių sovietinių karinių bazių pritaikymas turizmui (Kopustėliai, Vepriai);
- nuotykių parkas prie Siesarties upės;
- žirginio turizmo centras prie Leonpolio;
- golfo aikštynas Želvos apylinkėse.

Be poilsio zonų, koncepciniais sprendiniais yra pateikiami turistinių trasų plėtojimo pasiūlymai. Svarbu paminėti, kad pro Ukmergės rajono teritoriją praeina nacionalinė autoturizmo trasa bei nacionalinė dviračių turizmo trasa, tačiau šios trasos apjungia tik svarbiausius lankytinus objektus. Šiuo metu Ukmergės rajone yra taip pat siūlomi atskiri vidaus turizmo maršrutai, iš kurių paminėtini: pažintinis maršrutas automobiliu „Dvarų žiedas“, pažintinis maršrutas dviračiais „Šventosios lankas“, pažintinis maršrutas dviračiais po Veprių kraterio apylinkes kt., tačiau jie taip pat apjungia tik dalį Ukmergės rajone esančių lankytinų bei vertų dėmesio objektų. Atsižvelgiant į esamus savitus Ukmergės rajono savivaldybės miestelius bei atskirus traukos objektus, siūloma turistinių maršrutų trasas išplėsti. Pateikiamais koncepciniais pasiūlymais galėtų būti formuojamas rajono vidaus autoturizmo maršrutas, apjungiantis svarbiausius išskirtinius ir rajono savitumą sudarančius objektus. Tokiems išskirtiniams rajono traukos objektams galėtų būti priskirti šie gyvenamųjų vietovių erdvinės struktūros elementai:

1. Urbanistiniu bei kraštovaizdiniu požiūriu reikšmingos vietovės:
 - Ukmergės senamiestis;
 - Šešuolių miestelis;
 - Veprių miestelis;
 - Deltuvos miestelis;
 - Siesikų miestelis;
 - Želvos miestelis;
 - Lėno kaimas;
 - Taujėnų miestelis;
 - Žemaitkiemio miestelis;
 - Pabaisko miestelis;
 - Vidiškių miestelis;
 - Dainavos gyvenvietė;
 - Kadrėnų kaimas;
 - Rečionių kaimas.
2. Buvusios dvarų sodybos:
 - Užugirio buvusi dvaro sodyba;
 - Taujėnų buvusi dvaro sodyba;
 - Siesikų buvusi dvaro sodyba–pilis;

- Veprių buvusi dvaro sodyba;
 - Lyduokių buvusi dvaro sodyba;
 - Leonpolio buvusi dvaro sodyba;
 - Šventupės buvusi dvaro sodyba.
3. Varšuvos–Sankt Peterburgo trakto objektai.
4. Vaizdingos kraštovaizdžio vietos:
- Šventosios upės slėnis;
 - Šešuolių miestelio apylinkės;
 - Želvos miestelio apylinkės.

Įvertinant šių objektų urbanistinį, kraštovaizdinį bei architektūrinį patrauklumą yra numatomas vidaus žiedinis autoturizmo maršrutas, kuris ir jungtų minėtus traukos objektus.

I-osios koncepcijos alternatyvos sprendiniais yra siūlomas pilnas maršrutas, įtraukiant visus paminėtus traukos objektus, tuo tarpu II-osios koncepcijos alternatyvoje pateikiamas kitas siūlomos vidaus autoturizmo trasos variantas, sutrumpinant jos maršrutą. Autoturizmo trasos maršrutas sutrumpinamas atsižvelgiant į esamą vietinių kelių tinklą. Šia II-ąja koncepcijos alternatyva siūloma formuoti trumpesnę autoturizmo maršruto ruožą iš Šešuolių į Pabaiską, atsisakant Krikštėnų aplankymo.

Vandens turizmas. Bendrojo plano koncepcija siūloma plėtoti esamų vandens turizmo trasų infrastruktūrą, vystant turizmo baidarėmis aptarnavimo infrastruktūrą – numatant bei įrengiant poilsiautojų sustojimo vietas, numatant privažiavimus baidarių atvežimui. Koncepciniais pasiūlymais siūloma išvystyti pramoginio irklavimo trasą, kuri jungtų Ukmergę ir Veprius. Ši trasa galėtų sujungti rajono centrą su numatomu pramogų parku.

Socialinė–kultūrinė aplinka

Socialinės–kultūrinės aplinkos koncepciniai pasiūlymai pateikiami priklausomai nuo pasirinktų gyvenamųjų vietovių vystymo alternatyvų (koncentruotos plėtros ir tolygios plėtros alternatyvos). Vienu ir kitu atveju pateikiami pasiūlymai sudaro tuos pačius socialinės, kultūrinės aplinkos plėtros principus, tačiau besiskiriančius dėl vystomų objektų teritorinio tinklo struktūros, jo tankumo ir objektų sutelkimo bei vystymo intensyvumo atskirose gyvenamosiose vietovėse.

Bendru atveju Ukmergės rajono savivaldybės prioritetinio vystymo gyvenamosiose vietovėse (C kategorijos centre ir vietiniuose urbanistiniuose centruose) socialinę ir kultūrinę bazę sudarytų esamos ir plėtojamos švietimo, sveikatos ir socialinės apsaugos, globos ir rūpybos, kultūros įstaigos, kuriose dirbtų 60–70 % rajono aukštos kvalifikacijos specialistų ir personalo su tinkamo lygio technine įranga. Pagrindinės plėtros kryptys – įstaigų modernizavimas, paslaugų kokybės gerinimas. Ypatingas dėmesys būtų skiriamas daugiafunkcinių socialinės infrastruktūros centrų steigimui ir plėtojimui. Siekiama, kad socialinio būsto dalis bendroje rajono būsto struktūroje priartėtų prie 3–5 % ir daugiau. Bendru atveju rekomenduojama gyvenamųjų vietovių socialinių ir kultūrinių įstaigų sudėtis pateikiama 24 lentelėje.

24 lentelė. Rekomenduojamas gyvenamųjų vietovių aprūpinimas socialinėmis ir kultūrinėmis įstaigomis

Urbanistiniai centrai	Institucinio aprūpinimo įstaigos	Kultūros objektai
Ukmergės miestas (C kategorijos centras):	<ul style="list-style-type: none"> • Mokyklos; • Ikimokyklinės ir priešmokyklinės įstaigos; • Medicinos įstaigos, globos ir rūpybos tarnybos, greitoji medicininė pagalba 	<ul style="list-style-type: none"> • Kultūros centras bei kiti kultūros objektai; • Bendruomenių centrai; • Bibliotekos
Remiami ir stiprinami vietiniai urbanistiniai centrai (pagrindiniai urbanistiniai centrai):	<ul style="list-style-type: none"> • Mokykla*; • Ikimokyklinės ir priešmokyklinės įstaigos; • Medicinos įstaigos, globos ir rūpybos tarnybos 	<ul style="list-style-type: none"> • Kultūros objektai (kultūros centro filialai, kt.); • Vietiniai bendruomenių centrai; • Bibliotekos
Palaikomi vietiniai urbanistiniai centrai (pagalbiniai urbanistiniai centrai):	<ul style="list-style-type: none"> • Mokykla*; • Ikimokyklinės ir priešmokyklinės įstaigos*; • Medicinos įstaigos, globos ir rūpybos tarnybos 	<ul style="list-style-type: none"> • Vietiniai bendruomenių centrai; • Bibliotekos
Kitos gyvenvietės:	<ul style="list-style-type: none"> • Medicinos įstaigos, globos ir rūpybos tarnybos* 	<ul style="list-style-type: none"> • Vietiniai bendruomenių centrai; • Bibliotekos*

* – institucinio aprūpinimo įstaigos vystomos pagal demografines tendencijas, siekiant išlaikyti esamas įstaigas

Žemės ūkis

Igyvendinant koncepcijos alternatyvas, žemės ūkio teritorijose būtų išlaikyti žemės ūkio paskirties žemės plotai, statybą vykdant pagal LR ūkininko ūkio įstatymą (Žin., 1999, Nr. 43-1358), Lietuvos kaimo plėtros programos priemonių projektus, gamtinio karkaso bei kraštovaizdžio formavimo reikalavimus ir kt.

Kraštovaizdžio formavimas

Formuojant Ukmergės rajono kraštovaizdį siūloma išsaugoti vertingas kraštovaizdžio bei miestelių panoramas, kurios atsiveria nuo esamų svarbiausių susisiekimo trasų bei suformuotų apžvalgos taškų. Tuo tikslu yra siūloma išlaikyti atvirus stebėjimo laukus bei užtikrinti darnaus mastelio erdvinės struktūros formavimą.

Kraštovaizdžio formavimo pasiūlymus sudaro šie sprendiniai:

1. miestelių bei kitų gyvenviečių panoramų, apžvalgos laukų išlaikymas;
2. miestelių bei kaimo gyvenviečių savitų vidaus erdvių, perspektyvų išlaikymas;
3. panoramų, užstatymo išsklotinių formavimas, savitos erdvinės struktūros elementų išlaikymas.

Miestelių bei kitų gyvenviečių panoramų, apžvalgos laukų išlaikymas

Šiais sprendimais siūloma saugoti atskirų miestelių bei kaimo gyvenamųjų vietovių kompaktiškai užstatytų teritorijų atsiveriančias panoramas, siluetus, apžvalgos taškus, gyvenviečių apžvalgos laukus:

- Siūloma išlaikyti Siesikų miestelio apžvalgos laukus nuo pietų pusės bei Siesikų ežero aplinkoje, kur susidaro svarbus bažnyčios bei Siesikų pilies vizualinis ryšys.
- Siūloma išlaikyti Žemaitkiemio miestelio perspektyvas nuo į jį sueinančių išorės kelių, ypač nuo pietų pusės, kur miestelio siluetas atsiveria laukų bei ežerų aplinkoje.
- Siūloma išlaikyti bei stiprinti Šešuolių miestelio apžvalgą nuo rytų pusės. Iš šios pusės, atvykstant nuo Želvos, atsiveria miestelio ir bažnyčios perspektyvos. Siekiant stiprinti silueto raišką, rekomenduojama humanizuoti šalia esančios gamybinės teritorijos užstatymą.
- Kaip išskirtinę, istoriniu požiūriu reikšmingą teritoriją siūloma saugoti Pabaisko mūšio lauko aplinką. Šio lauko atviros erdvės bei želdynų apsuptis gali bene geriausiai sukurti istorinės aplinkos pojūtį.
- Želvos miestelio panoramą siūloma formuoti nuo krašto kelio į Molėtus. Siūloma išlaikyti keliui lygiagrečių apžvalgos lauką, kuris leistų suvokti miestelio teritoriją su fragmentiškai atsiveriančiais bažnyčios bokštais.
- Siūloma išlaikyti Vidiškių miestelio apžvalgą nuo magistralinio kelio, atvykstant nuo Ukmergės pusės.
- Veprių miestelyje, kaip svarbiausia atvira erdvė išskiriama Veprių ežero aplinka. Formuojant Veprių miestelio erdvinę struktūrą siūloma išlaikyti kuo stipresnius vizualinius ryšius iš miestelio pusės į ežerą ir priešingai – nuo ežero apylinkių, išlaikant atvirus apžvalgos laukus, kurie leistų apžvelgti miestelio siluetą su bažnyčia.
- Kaip savitą rajono kraštovaizdį siūloma saugoti Lėno kaimo kraštovaizdį. Siūloma išlaikyti bei stiprinti miestelio ir bažnyčios perspektyvas su Lėno ežeru nuo kelio iš Ramygalos. Taip pat siūloma išlaikyti esamus bei formuoti naujus vizualinius ryšius su ežeru iš miestelio vidaus erdvių, o taip pat nuo ežero pakrančių į Lėno kaimo pusę.
- Siūloma taip pat išlaikyti Taujėnų miestelio kraštovaizdžio pobūdį. Nors miestelis neturi aukštų bažnyčios bokštų, tačiau turi raiškaus reljefo aplinką. Be to, miestelis išsidėstęs abipus Mūšios upelio slėnio, kuris formuoja didelę atvirą vidaus erdvę. Dėl šios priežasties, kaip vienas iš svarbesnių siūlymų ir būtų neužstatyto Mūšios upelio slėnio išlaikymas, kuris leistų suvokti dvi atskiras miestelio dalis.

Be šių išskirtinės kompozicijos gyvenamųjų vietovių erdvinės struktūros (miesteliai su bažnyčių bokštais, užstatymas, išsidėstęs vaizdingo reljefo, vandens telkinių aplinkoje ir pan.) apžvalgos išsaugojimo, siūloma išlaikyti ir kitų gyvenviečių atvirus apžvalgos laukus nuo svarbiausių tranzitinių kelių, kurie negali turėti tiesioginio ryšio su gyvenviečių užstatymu. Šie apžvalgos laukai leistų geriau suvokti gyvenviečių visumą bei išskirti jas kaip atskirus kraštovaizdžio komponentus. Iš tokių gyvenviečių paminėtinos:

- Vileikiai nuo magistralinio kelio A2;
- Rečionys nuo magistralinio kelio A2;

- Dainava nuo magistralinio kelio A6.

Miestelių bei kaimo gyvenviečių savitų vidaus erdvių, perspektyvų išlaikymas

Be didesnių išorės ir vidaus apžvalgos erdvių išlaikymo bei formavimo, siūloma saugoti atskirus miestelių gatvių ruožus su raiškiomis vidaus erdvių perspektyvomis:

- Deltuvos nuo kelio iš Ukmergės (ties bažnyčios prieigomis);
- Lyduokių nuo kelio iš Želvos pusės, centrinėje miestelio dalyje.

Panoramų, užstatymo išklotinių formavimas

Kartu su panoramų bei perspektyvų saugojimu, siūloma taip pat formuoti atskirų gyvenviečių siluetus, išklotines, kurios stiprintų gyvenamosios vietovės erdvinės struktūros savitumą. Tuo tikslu yra siūlomi šie gyvenamųjų vietovių išorės vaizdo formavimo darbai:

- Ukmergės miesto išklotinės formavimas nuo magistralinio kelio A2, ruože Rečionys–Dukstyna. Tai siūlymai ilgesniam laikotarpiui, nes jie apimtų naujų miesto plėtros teritorijų užstatymą, kuris ir turėtų sudaryti naują Ukmergės panoramą. Kartu su naujo užstatymo siūlymu, būtų siūloma išlaikyti pakankamą apžvalgos lauką nuo magistralinio kelio A2 iki numatomo miesto plėtros teritorijų užstatymo. Šiuo atveju kraštovaizdžio formavimo pasiūlymų principai abiejose alternatyvose būtų tie patys. Skirtumus sudarytų tik tai, kad I-osios alternatyvos atveju Ukmergės miesto panoramą formuotų iš dalies pramoninės teritorijos užstatymas, o II-osios alternatyvos pagrindu naująją miesto išklotinę formuotų naujai numatomų gyvenamųjų teritorijų užstatymas.
- Šventupės gyvenvietės užstatymo architektūrinės raiškos gerinimas. Šventupės išorės vaizdo gerinimui būtų siūloma formuoti naują 2–3 aukštų užstatymą, papildantį esamą gyvenvietės erdvinę struktūrą, rekonstruoti esamus daugiabučius pastatus uždedant dvišlaičius stogus, panaudojant vientisas apdailos medžiagas ir pan.

Siekiant išlaikyti gyvenamųjų vietovių savitumus bei juos stiprinti, taip pat siūloma įvertinti ir tinkamai respektuoti šiuos išskirtinius architektūrinius objektus, kurie nėra įtraukti į saugomų objektų sąrašus:

- bažnyčios ir jų aplinka – Lyduokuose, Želvoje, Krikštėnuose, Deltuvoje, Lėne, Taujėnuose;
- pastatai, gatvių, aikščių užstatymas – Vepriuose, Želvoje;
- išskirtinės vietos – Deltuvos mūšio vieta;
- etnoarchitektūros elementai, senųjų kaimų fragmentai – Kadrėnuose, Dvarniniuose (prie Šešuolių miestelio).

Nekilnojamasis kultūros paveldas

Kultūros paveldo išsaugojimo interesai yra tiesiogiai susieti su rajono kultūrinės, socialinės ir ekonominės plėtros programomis. Bendrajame plane suformuluoti kultūros paveldo dalies sprendiniai užtikrintų Ukmergės rajono kultūros paveldo apsaugą, tinkamą naudojimą, pritaikymą, pažinimą, integraciją į šiuolaikinį gyvenimą. Dėl šios priežasties Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos kultūros paveldo išsaugojimo ir panaudojimo sprendiniai paremti tokiais esminiais principais:

1. Nekilnojamąjį kultūros paveldą būtina vertinti apsaugos ir plėtros sąsajų kontekste bei vienodai gerbiant seną ir naują. Paveldas negali trukdyti inovacijoms, o inovacijos negali būti kuriamos praeities vertybių sąskaita. Kiekvienas metas turi palikti savo ženklą istorijoje ir rasti savo vietą teritorijoje.
2. Nekilnojamąjį kultūros paveldą, kaip daugiaamžės kultūrinės, socialinės, ekonominės veiklos istorinį produktą, būtina suprasti bei vertinti kaip šių veiklos sričių permanentinės plėtros politikos dalį.
3. Būtina užtikrinti paveldo funkcionalumą ne tik kultūros istorijos atskleidimo bei krašto savasties išsaugojimo reikmėms, bet ir Ukmergės rajono kultūros ir jo savitumo plėtros interesams.
4. Rajono subalansuotai plėtrai ekonominė sėkmė ne mažiau būtina negu kultūros ir gamtos paveldas. Nei vieno iš šių trijų rajono aplinkos kokybės ir gyvenimo gerovės komponentų negalima vertinti atsietai ir teikti bent vienam iš jų išskirtinį prioritetą.
5. Kultūros paveldo objektų bei vietovių teritorijose ir apsaugos zonose planuojama veikla turi būti reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais bei kultūros paveldo apsauga reglamentuojančiais aktais.

Ukmergės rajono savivaldybės bendrojo plano sprendiniai turi būti įgyvendinami, remiantis pagrindinėmis kultūros paveldo apsaugos nuostatomis:

- išsaugoti ir gaivinti paveldėtą regiono savitumą atspindintį kultūros paveldą;
- stiprinti valstybės institucijų ir visuomenės atsakomybę už kultūros paveldo išsaugojimą.

Sprendiniais turės būti išsaugoti Ukmergės rajono kultūrinio kraštovaizdžio savitumai:

- su unikaliomis gamtinėmis sąlygomis ir svarbiais kultūros paveldo objektais tiesiogiai susijusių miestų, miestelių, kaimų urbanistiniai, architektūros ypatumai, jų istorija, svarbių įvykių atmintis (Ukmergė, Šešuoliai, Siesikai, Deltuva, Pabaiskas, Vepriai, Žemaitkiemis, Lyduokiai, Vidiškiai, Taujėnai, Lėno–Užulėnio–Užugirio arealas);
- kultūros paveldo apsauga turės būti realizuojama, pritaikant ją viešajam pažinimui ir naudojimui, kultūriniam turizmui plėtoti;
- būtina tvarkyti nykstančius dvarų sodybų fragmentus, pritaikyti juos naudojimui;
- archeologijos vertybėms – Ukmergės senamiesčiui, piliakalniams ir senovės gyvenvietėms užtikrinti apsaugos tikslus – mokslinio pažinimo įgyvendinimą, piliakalnių teritorijų apvalymą nuo želdinių ir prieigų sutvarkymą;
- Šešuolių urbanistinei vietai būtina patikslinti teritorijos ribas ir parengti tvarkymo planą.

Inžinerinė infrastruktūra

Vandens tiekimas. Numatoma, kad ir ateityje visiems vartotojams bus tiekiamas geros kokybės požeminis geriamasis vanduo, atitinkantis Lietuvos higienos normos HN 24:2003 reikalavimus. Kadangi nėra numatoma nei didelio gyventojų skaičiaus padidėjimo, nei žymaus pramonės augimo, žinant, jog bus įdiegtos mažesnius vandens kiekius naudojančios technologijos, daroma išvada, kad Ukmergės rajone artimiausiu 20 metų laikotarpiu didelio geriamojo vandens poreikio padidėjimo neturėtų būti. Tokiu atveju, esamų vandenviečių ir vandentiekio įrenginių pakaks, jų pajėgumus pagal poreikius padidinant. Esamų vandens tiekimo magistralių pralaidumas bus pakankamas.

Jei nenumatyta atsirastų poreikis Ukmergėje, ar netoli jos statyti įmonę su dideliais geriamojo vandens poreikiais, turėtų būti įsisavinama rezervinė Ukmergės miesto vandenvietė, dabartiniu metu esanti privačios nuosavybės teise valdomame žemės sklype.

Šiuo bendruoju planu numatoma nutiesti vandentiekio linijas į Ukmergės miesto ir kaimiškųjų vietovių plėtros teritorijas ir į naujai statomus pramonės objektus, taip pat plėsti vandentiekio tinklą esamuose kvartaluose. Numatoma, kad visiems vartotojams reikiamu slėgiu bus tiekiamas geriamojo vandens kokybės reikalavimus atitinkantis požeminis vanduo. Kadangi kai kuriose vandenvietėse pastebimos didesnės, prie ribinės vertės (0,5 mg/l) artėjančios amonio koncentracijos ir išaugę, bet normų (200 µg/l) neviršijančios bendrosios geležies koncentracijos, vanduo turi būti nugeležinamas, pagal poreikį iš jo šalinamas amonis.

Numatoma, kad nekokybiški vamzdiniai ir pasenę įrengimai bus atnaujinami, o nenaudojami įrenginiai (vandentiekio bokštai, rezervuarai ir kita įranga) – demontuoti. Neeksploatuojami arteziniai gręžiniai turi būti užsandarinami.

Buitinių nuotekų tvarkymas. Šioje Ukmergės rajono teritorijos bendrojo plano koncepcijoje numatoma tolimesnė nuotekų surinkimo sistemų plėtra tiek naujai užstatomuose kvartaluose, tiek esamuose, jau užstatytuose kvartaluose, miestelių ir kaimų dalyse. Tik išvalytas nuotekas numatoma išleisti į vandens telkinius. Taip pat numatomas tolimesnis nuotekų tvarkymo ūkio modernizavimas, pasenusių įrengimų keitimas naujais, priemonių, sumažinančių gruntinių bei lietaus vandenų patekimą į buitinių nuotekų nuvedimo vamzdinius, įgyvendinimas.

Paviršinių nuotekų tvarkymas. Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcija numatoma:

1. ir ateityje eksploatuoti esamus paviršinių nuotekų surinkimo tinklus ir nuotekų valyklas;
2. įrengti paviršinių nuotekų valyklas prie esamų išleistuvų, kur to reikalauja normos;
3. nuo labai užterštų, pvz. naftos produktais, teritorijų surinktas paviršines nuotekas apvalyti lokalinėse paviršinių nuotekų valyklose, prieš jas išleidžiant į atvirosius vandens telkinius.

Susisiekimo sistema

Remiantis koncepciniais pasiūlymais, numatoma išlaikyti esamą kelių tinklą. Įvertinant pasirinktą teritorinės plėtros alternatyvą būtų vystomi nauji susisiekimo tinklo elementai – gatvės, keliai. Plėtojant esamą kelių infrastruktūrą, koncepciniais sprendiniais yra siūloma numatyti naujus kelių aptarnavimo objektus.

Atsižvelgiant į Nacionalinio lygmens autoturizmo specialųjį planą (II „Atkulos projektai“, VĮ Valstybinio žemėtvarkos instituto Kraštovarkos ir teritorijų planavimo skyrius, 2008), patvirtintą 2009 m. vasario 23 d. Lietuvos Respublikos ūkio ministro įsakymu Nr. 4-68, yra fiksuojamos *autoturizmo trasos*:

- „Aukštaitijos keliai“, ruožo Ukmergė–Anykščiai dalis (magistralinis kelias A6 ir krašto kelias Nr. 120)
- ruožo Kėdainiai–Ukmergė dalis (krašto kelias Nr. 145);
- ruožo Ukmergė–Nevėžis dalis (krašto kelias Nr. 174).

Šių autoturizmo trasų įgyvendinimo priemonių planas ir etapai nustatyti Nacionalinio lygmens autoturizmo specialiajame plane.

Koncepciniais sprendiniais taip pat yra numatomos poilsio ir automobilių stovėjimo aikštelių vietų išdėstymas, kuriose kartu būtų pateikiama Ukmergės rajono turizmo informacija.

Remiantis minėtu specialiuoju planu bei Poilsio ir stovėjimo aikštelių plėtros programos įgyvendinimo priemonių planu (Transporto ir kelių tyrimo institutas, 2007) yra numatomos stovėjimo aikštelės:

- prie magistralinio kelio A2, ties Varkališkių kaimu, netoli Šventosios upės (I klasės stovėjimo aikštelė);
- prie magistralinio kelio A6, ties Pageležiais (I klasės stovėjimo aikštelė);
- prie magistralinio kelio A6, ties Radiškio kaimu, netoli Šventosios upės (II klasės stovėjimo aikštelė; galimi kelio aptarnavimo objektai – motelis, kavinė ir kt.).

Be išvardintų stovėjimo aikštelių koncepciniais sprendiniais taip pat yra siūlomos papildomos stovėjimo aikštelės bei kelio aptarnavimo objektai:

- prie magistralinio kelio A2, ties Jačionimis (II klasės stovėjimo aikštelė; galimi kelio aptarnavimo objektai);
- prie magistralinio kelio A2, ties Taujėnais (I klasės stovėjimo aikštelė; galimi kelio aptarnavimo objektai);
- prie krašto kelio Nr. 174, ties Menturių kaimu (II klasės stovėjimo aikštelė);
- prie krašto kelio Nr. 145, ties Lokėnų kaimu (II klasės stovėjimo aikštelė).

Taip pat koncepcija yra siūlomas buvusių Varšuvos–Sankt Peterburgo trakto pašto stočių trasos pritaikymas turizmui. Išlikusios pašto stotys galėtų taip pat būti pritaikomos kaip kelio aptarnavimo objektai su poilsio infrastruktūra.

Bendras koncepcinių pasiūlymų apibūdinimas

Bendruoju atveju, koncepciniais pasiūlymais yra pateikiami gyvenamųjų vietovių sistemos vystymo siūlymai, kurie sudarytų atskirų urbanistinių centrų vystymo, rėmimo bei palaikymo principus. Remiantis koncepciniais pasiūlymais, svarbiausius gyvenamųjų vietovių sistemos elementus sudarytų I lygmens urbanistinis centras – C kategorijos rajono centras Ukmergė, II lygmens urbanistiniai centrai – pagrindiniai ir nepagrindiniai vietiniai urbanistiniai centrai bei kitos gyvenamosios vietovės. Atsižvelgiant į šiuos gyvenamųjų vietovių sistemos elementus, kiekvienam jų numatomi atitinkami vystymo pasiūlymai bei principai.

Pagrindiniame savivaldybės centre – Ukmergėje numatomas visų esamų institucinių įstaigų, kultūros objektų išlaikymas ir plėtra. Taip pat planuojama plėtoti viešąsias erdves, želdynų sistemas, sporto, žaidimų aikštynus bei kitas specialias teritorijas bendruomenės poreikiams. Rajono centre, remiant savivaldybei, skiriamas prioritetas aukštos kvalifikacijos reikalaujančioms pramonės įmonėms, pramonės parkams, laisvajai ekonominei zonai kurti.

II lygmens vietiniuose urbanistiniuose centruose numatoma išlaikyti esamą socialinę infrastruktūrą ir skirti atitinkamą paramą pramonės įmonių bei verslų kūrimuisi:

- remiamuose ir stiprinamuose pagrindiniuose urbanistiniuose centruose, remiant savivaldybei, numatoma vystyti investicines teritorijas aukštos kvalifikacijos nereikalaujančios pramonės įmonėms, žemės ūkio apdirbamajai pramonei, amatų centrams;
- palaikomuose pagalbinuose urbanistiniuose centruose, remiant savivaldybei, numatoma vystyti daugiau pavienes investicines teritorijas, tokias kaip amatų centrai ar pan. Jei atsiranda privati iniciatyva, kitų įmonių įsikūrimas taip pat yra skatinamas ir palaikomas.

Urbanistiniuose centruose galimiems investitoriams (pramonė, transportas, sandėliavimas, medicinos, prekybos ir kt. paslaugos) atitinkamai būtų siekiama parengti investicinę bazę, kurią sudarytų iš anksto paruošti objektai (sklypai, pastatai) ir aiškiai apibrėžtos sąlygos bei reikalavimai ir t. t.

Kitose kaimo gyvenamosiose vietovėse didesnis dėmesys būtų skiriamas išskirtinės gyvenamosios aplinkos formavimui. Jose turėtų būti išlaikomas būdingas šalies kaimo kraštovaizdžio pobūdis. Šios gyvenamosios vietovės būtų orientuotos į žemės ūkyje dirbančiųjų būstą bei į jų darbo vietą, į specialistų, dirbančių urbanistiniuose centruose gyvenamąjį būstą kaime, o taip pat į turizmo, rekreacijos vystymą.

Gyvenamųjų vietovių koncepcinio vystymo principiniai siūlymai pateikti 25 lentelėje.

25 lentelė. Principinis gyvenamųjų vietovių aprūpinimas socialine, kultūrine ir viešąja infrastruktūra bei pramonės vystymo kryptys

Urbanistiniai centrai	Institucinio aprūpinimo įstaigos	Kultūros objektai	Viešosios erdvės	Pramonės vystymo kryptys
Ukmergės miestas (C kategorijos centras):	<ul style="list-style-type: none"> • Mokyklos; • Ikimokyklinės ir priešmokyklinės įstaigos; • Medicinos įstaigos, globos ir rūpybos tarnybos, greitoji medicininė pagalba 	<ul style="list-style-type: none"> • Kultūros centras bei kiti kultūros objektai; • Bendruomenių centrai; • Bibliotekos 	<ul style="list-style-type: none"> • Viešosios erdvės, želdynai, jų sistema; • Sporto kompleksai, stadionas 	<ul style="list-style-type: none"> • Vystomos investicinės teritorijos aukštos kvalifikacijos reikalaujančioms pramonės įmonėms, pramonės parkams, laisvajai ekonominei zonai
Remiami ir stiprinami vietiniai urbanistiniai centrai (pagrindiniai urbanistiniai centrai):	<ul style="list-style-type: none"> • Mokykla*; • Ikimokyklinės ir priešmokyklinės įstaigos; • Medicinos įstaigos, globos ir rūpybos tarnybos 	<ul style="list-style-type: none"> • Kultūros objektai; • Vietiniai bendruomenių centrai; • Bibliotekos 	<ul style="list-style-type: none"> • Viešoji erdvė, želdynai, jų sistema; • Stadionas, sporto aikštynas 	<ul style="list-style-type: none"> • Vystomos investicinės teritorijos aukštos kvalifikacijos nereikalaujančios pramonės įmonėms, žemės ūkio apdirbamajai pramonei, amatų centrams
Palaikomi vietiniai urbanistiniai centrai (pagalbiniai urbanistiniai centrai):	<ul style="list-style-type: none"> • Mokykla*; • Ikimokyklinės ir priešmokyklinės įstaigos*; • Medicinos įstaigos, globos ir rūpybos tarnybos 	<ul style="list-style-type: none"> • Vietiniai bendruomenių centrai; • Bibliotekos 	<ul style="list-style-type: none"> • Viešoji erdvė, želdynai, jų sistema; • Sporto aikštelės, stadionas arba atvira žaidimų erdvė 	<ul style="list-style-type: none"> • Vystomos investicinės teritorijos amatų centrams; • Skatinamas investicinių teritorijų kūrimasis aukštos kvalifikacijos nereikalaujančios pramonės įmonėms, žemės ūkio apdirbamajai pramonei
Kitos gyvenvietės:	<ul style="list-style-type: none"> • Medicinos įstaigos, globos ir rūpybos tarnybos* 	<ul style="list-style-type: none"> • Vietiniai bendruomenių centrai; • Bibliotekos* 	<ul style="list-style-type: none"> • Viešoji erdvė; • Sporto ir žaidimų erdvė 	<ul style="list-style-type: none"> • Skatinamas investicinių teritorijų kūrimasis aukštos kvalifikacijos nereikalaujančios pramonės įmonėms, žemės ūkio apdirbamajai pramonei, amatų centrams

* – institucinio aprūpinimo įstaigos vystomos pagal demografines tendencijas, siekiama išlaikyti esamas įstaigas

6. TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS, APLINKOS CHARAKTERISTIKOS

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas galimai reikšmingą poveikį, visų pirma, gali padaryti numatomose prioritetingose urbanistinės plėtros teritorijose, skirtose Ukmergės miesto, rajono miestelių bei kaimo gyvenamųjų vietovių užstatymo išplėtimui. Šiose plėtros teritorijose yra žemės ūkio paskirties žemė, todėl poveikio reikšmingumas bus tiek dėl teritorijos naudojimo pobūdžio pasikeitimo, tiek dėl didesnio teritorijos ploto uždengimo kietomis dangomis, pastatais ir pan.

Minėtose plėtros teritorijose poveikio pobūdis žymia dalimi priklausys nuo tolimesnio sprendinių įgyvendinimo, t. y. parengtų urbanistinio suplanavimo ir techninių statybos projektų, kuriuose bus pasiūlyti konkretūs naujai kuriamos aplinkos funkciniai bei vizualiniai parametrai.

Išskirtinį reikšmingą poveikį gali turėti pramoninių zonų vystymas – teritorija prie Ukmergės pramoninės zonos, išplečiant ją ties Šemetiškais (Deltuvos sen.), Šlapių Priemiesčiu (Pivonijos sen.), numatomos pramonės teritorijos ties Jačionimis, Antakalniu II, Inkilais, Antakalniu III (Pivonijos sen.), Paažuoliais (Taujėnų sen.).

Taip pat reikšmingas poveikis gali atsirasti ir teritorijoms, kuriose numatomos linijinių objektų, tokių kaip susisiekimo ir inžinerinė infrastruktūra, statybos – suprojektuota aukštos įtampos orinė elektros linija savivaldybės teritorijos rytinėje dalyje, numatytas Ukmergės miesto pietrytinis aplinkkelis ir kt.

Bendroju planu reikšmingo neigiamo poveikio paukščių ir buveinių apsaugai svarbioms bei kitoms saugomoms teritorijoms neplanuojama ir nenumatoma (saugomų teritorijų objektai aprašyti 2.8 poskyryje).

Kultūros paveldo objektų požiūriu, dėl numatomos pramoninės zonos priartėjimo Ukmergės miesto vakarinėje pusėje, didesnis netiesioginis poveikis gali atsirasti buvusios dvaro sodybos fragmentams Šemetiškių kaime, tačiau tiesioginio poveikio šiam kultūros paveldo objektui būti neturėtų. Visi kultūros paveldo objektai, esantys rajono teritorijoje, pateikti 2.9 poskyryje.

7. PASEKMĖS, NEĮGYVENDINUS UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMO SPRENDINIŲ

Neįgyvendinus šio Bendrojo plano sprendinių, savivaldybės teritorijos raida galėtų ir toliau vykti pagal ankstesnio, 2006 m. parengto, Bendrojo plano sprendinius. Tačiau kartu svarbu pastebėti, kad dėl esančių dabartinių plėtros poreikių, kryptingai realizuoti 2006 m. parengtame Bendrajame plane numatytus sprendinius sunku – vyksta fragmentiškas teritorijos užstatymas, kuriasi nekompaktiškos urbanistinės struktūros. Dėl minėtos priežasties, nenumačius šio Bendrojo plano pakeitimo, išliktų didesnės prielaidos žemės ūkio teritorijų fragmentacijai, kraštovaizdžio struktūros susiskaidymui. Taip pat būtų apsunkintos žemės ūkio vystymo galimybės dabartinėse agrarinėse teritorijose, kurios numatytos urbanizavimui ir kt. Bendrai galima teigti, kad neįgyvendinus Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo, liktų nerealizuoti nustatytieji Bendrojo plano tikslai bei uždaviniai, kuriais siekiama padidinti teritorijų naudojimo racionalumą, užtikrinti kraštovaizdžio apsaugą bei numatyti kitus naujų teritorijų naudojimo ir tvarkymo reikalavimus atitinkančius žemės naudojimo aspektus.

Neatlikus naujo teritorijos funkcinio zonavimo bei veiklos plėtojimo ir apribojimų reikalavimų nustatymo, nebūtų sukurtas naujas demografinės tendencijas bei urbanistinės plėtros poreikius atitinkantis savivaldybės teritorijos erdvinis modelis. Naujai nenumačius planuojamos teritorijos funkcinio zonavimo, prioritetinės plėtros teritorijų, nebūtų galimybių optimizuoti transporto ir inžinerinės infrastruktūros sistemų. Be to, nenumačius naujų, Bendrojo plano uždaviniuose numatytų, planuojamos teritorijos reglamentų, nebūtų sprendžiami esami urbanistiniai konfliktai ir nebūtų išvengiama naujų. Dėl to išliktų grėsmė savivaldybės miestų, miestelių bei kaimų teritorijų naudojimo racionalumui ir aplinkos kokybei.

Atsižvelgiant į tai, kad Bendrojo plano keitimu yra įvertinamos naujos investicijų pritraukimo galimybės, neįgyvendinus jo sprendinių, nebūtų patikslintas savivaldybės vaidmuo šalies ir apskrities ekonominės bei socialinės plėtros kontekste, nebūtų sudarytos prielaidos lėšų pritraukimui. Tuo pačiu nebūtų sudarytos prielaidos išlyginti savivaldybės teritorijos plėtros netolygumams.

Neatlikus Bendrojo plano keitimo taip pat nebūtų detalizuoti aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, nustatyti Vilniaus apskrities bendrajame plane, patvirtintame 2008 m. (valstybes-zinios.lt, 2008, Nr. 143-5699), kuriame konkretizuotas gyvenviečių sistemos formavimas, urbanistinės plėtros kryptys, rekreacijos vystymas ir kt. Todėl gyvenamųjų teritorijų plėtros srityje, nepatikslinant urbanistinio karkaso lokalizavimo mazgų bei ašių, nebūtų sudarytos naujos galimybės kurti humanišką ir kokybišką gyvenamąją aplinką, kryptingai renovuoti esamas užstatytas teritorijas, tikslingai įvertinti socialiai remtinų žmonių būsto statybos poreikius.

Netaikant Bendrajame plane numatomų gamtinių teritorijų, kraštovaizdžio apsaugos priemonių, dėl per intensyvaus urbanizavimo gali būti prarasta dalis gamtinio karkaso teritorijų. Tinkamai neformuojant miškų ir atvirų erdvių sistemos, gali prastėti gamtinės aplinkos būklė, mažėti gyvenamosios aplinkos bei rekreacinių teritorijų patrauklumas. Neįgyvendinus miškų, kraštovaizdžio tvarkymo zonų nustatymo sprendinių, nebūtų racionaliai naudojami savivaldybės kraštovaizdžio resursai ir nebūtų tinkamai įvertintos

saugotinos gamtinės vertybės. Tuo tarpu, nenustačius upių ir kitų vandens telkinių pakrančių raidos pasiūlymų, nebūtų sudarytos palankesnės sąlygos viešųjų erdvių, rekreacinių teritorijų plėtojimui prie vandens telkinių.

Neatlikus Bendrojo plano keitimo gyvenamųjų vietovių erdvinės struktūros savitumo, paveldo srityje nebūtų nustatytos saugotinos vertingos urbanistinio ir architektūrinio paveldo teritorijos bei objektai, išskirtinio kraštovaizdžio elementai.

Neįgyvendinus Bendrojo plano sprendinių socialinės ir ekonominės aplinkos srityje, išliktų prielaidos ir toliau ryškėti miesto bei kaimo gyvenamųjų vietovių socialinio aptarnavimo skirtumams, nepakankamam socialinės globos prieinamumui gyventojams.

Vertinant ekonominę sritį, galima išskirti, kad nenumačius naujų teritorinių pramonės plėtros galimybių, o taip pat nenustačius konkretnių reikalavimų gamybos objektų vystymui agrarinėse teritorijose, nebus sudarytos geresnės sąlygos verslui plėtotis, negerės investicinė aplinka. Nenustačius prekybos ir paslaugų tinklo plėtros kryptų, kils konfliktai taip mažojo ir didžiojo verslo, prastės vartotojų pasirinkimo galimybės.

Visuomenės sveikatos srityje nebūtų ieškoma būdų sumažinti taršių objektų neigiamą poveikį gyvenamosioms teritorijoms. Taip pat nebūtų taikomos tinkamos sveikatingumo didinimo priemonės ir vystomos sveikatinimo teritorijos.

Neįgyvendinant Bendrojo plano sprendinių transporto ir inžinerinės infrastruktūros srityje, nebūtų sudarytos palankesnės sąlygos optimizuoti kelių tinklą bei inžinerinį aprūpinimą pagal racionalios urbanistinės plėtros prioritetus.

Nenumačius tobulinti vandentvarkos įrenginių ir jų sistemų, gali prastėti vandens kokybė paviršiniuose teikiniuose, o taip pat gali pablogėti geriamojo vandens kokybė. Nenustačius gamtinių resursų (geriamojo vandens) racionalaus naudojimo tvarkos, nebūtų sudarytos palankesnės sąlygos šių resursų atsakingesniajam vartojimui. Netobulinant atliekų šalinimo sistemos, nebūtų sudarytos tinkamesnės sąlygos taršos mažinimui savivaldybės teritorijoje, būtų surenkama mažiau antriam panaudojimui tinkamų žaliavų ir pan.

8. GALIMOS REIKŠMINGOS PASEKMĖS APLINKAI IR JŲ VERTINIMAS

Rengiant Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo strateginį pasekmių aplinkai vertinimą, atliekama galimų *reikšmingų pasekmių analizė šiems aplinkos komponentams*:

- aplinkos kokybei (orui, vandeniui ir dirvožemiui);
- augalijai, gyvūnijai, bioįvairovei, saugomoms teritorijoms;
- kultūros paveldui (kultūros paveldo objektams ir vietovėms), kraštovaizdžiui;
- visuomenei ir jos sveikatai (oro, triukšmo, kvapų ar kitos taršos poveikis, poveikis švietimui, kultūrai, socialinei apsaugai, sveikatos apsaugai);
- ekonominei aplinkai (nedarbo mažinimui, pramonės investicijoms, verslo sąlygoms ir kt.).

Galimos pasekmės gali sukelti tiek I-osios, tiek II-osios alternatyvos sprendiniai. *Vertinami koncepcijų alternatyvų sprendiniai*, galintys turėti poveikį aplinkai, išskiriami į šias grupes:

- gyvenviečių sistemos vystymas;
- gyvenamųjų teritorijų plėtra;
- pramonės teritorijų plėtra;
- socialinė–kultūrinė infrastruktūra;
- inžinerinė infrastruktūra;
- rekreacijos vystymas;
- kraštovaizdžio formavimas;
- susisiekimo sistemos vystymas.

8.1. Poveikis aplinkos kokybei (orui, vandeniui ir dirvožemiui)

Poveikis orui, vandeniui ir dirvožemiui daugiausia gali priklausyti nuo gyvenviečių sistemos vystymo alternatyvos, gyvenamųjų teritorijų bei pramonės objektų plėtros, inžinerinės bei susisiekimo infrastruktūros vystymo (26 lentelė).

Urbanistiniai sprendiniai, šiuo metu žemės ūkiui naudojamų teritorijų urbanizavimas turės reikšmingų pasekmių tų teritorijų vandens režimui bei dirvožemiui. Dalis smulkių vandentėkmių bus kanalizuojama, atsiras daug kietų paviršių, o tai keis vandens nuotėkio kryptį bei skverbimąsi į požeminius horizontus. Dalis dirvožemio bus sunaikinta vykstant statyboms.

Dėl didėjančios urbanistinės plėtros, o ypač dėl pramonės objektų, gali padidėti potencialių taršos židinių, kurie, priklausomai nuo atskirų projektų įgyvendinimo, gali turėti atitinkamas pasekmes. Neįvertinus reikiamų aplinkosauginių reikalavimų tai gali sukelti neigiamą ilgalaikį poveikį aplinkai.

Susisiekimo dalies sprendiniai turės didžiausią įtaką oro bei akustinei taršai, taip pat dirvožemio taršai šalia kelių. Ukmergės centre bus sumažintas eismo intensyvumas, įrengiant pietrytinį aplinkkelį. Kai kurios transporto organizacinės priemonės leis sumažinti oro taršą, tačiau bendras jos lygis gali didėti dėl bendro Lietuvos gyventojų mobilumo augimo, nepriklausančio nuo savivaldybės bendrojo plano sprendinių.

Inžinerinės infrastruktūros sprendiniai kartu su urbanistiniais sprendiniais turės teigiamą reikšmingą poveikį oro, vandens ir dirvožemio kokybei. Sudarant sąlygas plėsti centralizuotą šilumos tiekimą, parenkant mažiau taršias kuro rūšis gerės oro kokybė, didesniai vartotojų skaičiui prisijungus prie centralizuoto vandentiekio ir nuotekų tinklų gerės paviršinių vandens telkinių kokybė, o gerinant bei vystant atliekų surinkimo ir šalinimo sistemą mažės dirvožemio tarša atliekomis.

26 lentelė. Bendrojo plano sprendinių poveikis orui, vandeniui ir dirvožemiui

Bendrojo plano sprendinių grupės	Tiesioginis poveikis	Netiesioginis poveikis	Kaupiamasis poveikis	Sąveikaujantis (sinergetinis) poveikis
Gyvenviečių sistemos vystymas	–	Gyvenviečių sistemos alternatyvų sprendiniai lemia netiesioginį ilgalaikį poveikį. Sprendinių principinius skirtumus sudaro aplinkos naudojimo koncentracija: I-osios alternatyvos pagrindu koncentracija didinama – galimas neigiamas poveikis didesnis, ilgesnėje laiko perspektyvoje, II-osios alternatyvos pagrindu – išskaidoma – galimas neigiamas poveikis mažesnis, trumpesnėje laiko perspektyvoje.	–	Gyvenviečių sistemos vystymas sąveikauja su gyvenamųjų, pramonės teritorijų plėtra, socialinės–kultūrinės, inžinerinės infrastruktūros, susisiekimo sistemos vystymu. Kompleksinis šių sprendinių grupių planavimas sudarytų teigiamą ilgalaikį poveikį vertinamiems komponentams.
Gyvenamųjų teritorijų plėtra	–	Gyvenviečių vystymas neatsiejamas nuo urbanistinės plėtros, kuri, priklausomai nuo sprendinių realizavimo, gali turėti ilgalaikį neigiamą poveikį – dėl naujų statybų sumažės bioprodukuojančių teritorijų plotų, dėl užstatymo priartėjimo prie paviršinių vandens telkinių iškilis rizika vandens taršai. Gyvenamųjų teritorijų plėtra taip pat neatsiejama nuo užstatymo ribojimo kitose teritorijose, todėl kryptinga užstatymo plėtra leistų stabdyti agrarinių teritorijų fragmentaciją, sudarytų tinkamesnes sąlygas dirvožemio, vandens kokybei išlaikyti.	–	Gyvenamųjų teritorijų plėtra sąveikauja su inžinerinės, socialinės–kultūrinės infrastruktūros vystymu, susisiekimo sistemos plėtojimu. Kompleksinis šių sprendinių grupių plėtojimas turėtų teigiamą ilgalaikį poveikį.
Pramonės teritorijų plėtra	Dėl pramonės plėtros atsiranda prielaidos naujiems potencialiems taršos židiniams atsirasti.	–	Jei pramonės įmonės palaipsniui didins gamybos apimtis ir, tuo pačiu, aplinkos taršą, gali susidaryti	Pramonės teritorijų plėtra sąveikauja su inžinerinės infrastruktūros vystymu (oro linijos, požeminės dujotiekių trasos ir kt.).

Bendrojo plano sprendinių grupės	Tiesioginis poveikis	Netiesioginis poveikis	Kaupiamasis poveikis	Sąveikaujantis (sinergetinis) poveikis
			vidutinės trukmės neigiamas poveikis.	Šių inžinerinės infrastruktūros elementų plėtros poveikis gali būti neigiamas trumpalaikis.
Socialinė–kultūrinė infrastruktūra	–	–	–	–
Inžinerinė infrastruktūra	Vandentiekio, buitinių bei lietaus nuotekų tinklų modernizavimas bei plėtra turės nuolatinį, ilgalaikį teigiamą poveikį vandens apsaugai.	–	–	Inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sąveikauja su pramonės, gyvenamųjų teritorijų plėtra – poveikis teigiamas ilgalaikis.
Rekreacijos vystymas	Rekreacijos infrastruktūros plėtra bei gamtinių teritorijų pritaikymas turizmui gali turėti neigiamą ilgalaikį poveikį dirvožemiui (miško paklotės panaikinimas), neigiamą trumpalaikį poveikį vandeniui (paviršinio vandens tarša) bei orui (motorizuoto transporto gausėjimas).	Paviršinio vandens telkinių naudojimas turizmui paskatins labiau rūpintis vandens telkinių kokybe – tai turės teigiamą ilgalaikį poveikį.	Gamtinių teritorijų naudojimo intensyvumo didėjimas dėl turizmo plėtros gali turėti vidutinės trukmės neigiamas pasekmes.	Rekreacijos vystymo sprendiniai sąveikauja su kraštovaizdžio formavimo sprendiniais, kurie turi ilgalaikį teigiamą poveikį orui, vandeniui ir dirvožemiui.
Kraštovaizdžio formavimas	Numatomas teritorijų apželdinimas – tai darys teigiamą ilgalaikį poveikį oro kokybei, paviršinių vandens telkinių apsaugai, dirvožemiui.	–	–	–
Susisiekimo sistemos vystymas	Elektromobilių transporto infrastruktūros vystymas turės teigiamą poveikį oro kokybei.	Naujų kelių, tokių kaip aplinkkeliai, tiesimas turės teigiamą ilgalaikį poveikį tankiau apgyvendintų teritorijų oro kokybei.	–	Susisiekimo sprendiniai sąveikauja su pramonės, gyvenamųjų teritorijų plėtra, poveikis ilgalaikis nevienareikšmis.

8.2. Poveikis augalijai, gyvūnijai, bioįvairovei, saugomoms teritorijoms

Didžiausią poveikį augalijai, gyvūnijai ir bioįvairovei gali turėti urbanistinės plėtros sprendiniai (tiek gyvenamųjų, tiek pramonės teritorijų plėtra), inžinerinės infrastruktūros, susisiekimo infrastruktūros plėtojimas, o taip pat rekreacinės infrastruktūros vystymas gamtinėje aplinkoje (27 lentelė).

Urbanistinės dalies sprendiniai, susiję su teritorijų urbanizavimu, gyvenamųjų teritorijų bei pramonės ir verslo teritorijų plėtra, turės neigiamą poveikį biologinei įvairovei, gyvūnijai ir augalijai numatomose plėtros teritorijose. Užstatant šias teritorijas, bus prarasta dalis žemės ūkio teritorijose gyvenančių gyvūnų ir augalų bendrijų buveinių.

Numatomi nauji linijiniai susisiekimo objektai – keliai, o taip pat orinės elektros linijos, vėjo jėgainės turės neigiamą poveikį gyvūnijai – jos sudarys fizines kliūtis gyvūnų judėjimui.

Rekreacinės infrastruktūros vystymas taip pat sudarys prielaidas natūralios gamtinės aplinkos pokyčiams – natūralios paklotės ištrypimui, natūralių plotų sumažėjimui, įrengiant kietas dangas, formuojant vandens telkinių pakrantes paplūdimiams ir pan.

Teigiamą poveikį augalijai, gyvūnijai ir bioįvairovei turės numatomi kraštovaizdžio formavimo sprendiniai, kuriais siekiama nustatyti neužstatomas ir naujai apželdinamas teritorijas. Taip pat teigiamą poveikį turės gamtinio karkaso formavimo siūlymai – natūralių kraštovaizdžio komponentų atkūrimas, stiprinimas ir gausinimas.

Augalijai, gyvūnijai ir bioįvairovei teigiamą poveikį turės saugomų teritorijų išlaikymas, kryptingas turizmo srautų organizavimas (gamtinės aplinkos lankytojų trasų nustatymas, poilsio vietų įrengimas ir pan.).

Bendrojo plano koncepciniais sprendiniais taip pat yra įvertinamos saugomos teritorijos, gamtos paveldo objektai bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos. Bendrojo plano sprendiniais

įvertinama saugomų teritorijų apsauga bei jų vystymas šiais aspektais: nenumatoma intensyvioji urbanizacijos šių teritorijų aplinkoje; įvertinamas galimų pramonės objektų atsitraukimas nuo saugomų teritorijų ribų; numatoma vidaus autoturizmo trasa, kuria būtų apjungiamas dalis saugomų teritorijų bei gamtos paveldo objektų; įvertinamos rekreacinės infrastruktūros plėtojimo galimybės saugomų teritorijų aplinkoje. Konceptiniais sprendiniais taip pat įvertinamos gamtinio karkaso teritorijos, kurios sudarytų prielaidas geriau apjungti saugomas teritorijas į vieną sistemą ir kt. Bendru atveju numatomi koncepciniai sprendiniai sudarytų sąlygas išlaikyti tinkamą saugomų teritorijų bei gamtos paveldo objektų būklę, o taip pat sudarytų galimybes jų lankymui bei pažinimui. Todėl numatomi Bendrojo plano koncepciniai sprendiniai turėtų teigiamą ilgalaikį poveikį saugomoms teritorijoms, gamtos paveldo objektams bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms.

Kaip konkretni Bendrojo plano sprendiniai „Natura 2000“ teritorijose gali būti išskirti: Taujėnų–Užulėnio miškuose numatant Užulėnio kaimo gyvenvietės aplinkos gerinimo siūlymus (panaikinti nenaudojamus, buvusius gamybinius, pastatus), istorinio–kultūrinio centro vystymo siūlymus (plėtoti Užugirio dvaro sodybos kultūrinę veiklą); Šventosios upėje žemiau Andrioniškio, numatant pramoginio irklavimo trasą nuo Ukmergės iki Veprių; numatant pietvakarinio Ukmergės aplinkkelio įrengimą su tiltu per Šventosios upę; Šventosios upės slėnio pievose ties Vidiškiais numatant funkcinio ryšio atkūrimą per Šventosios upę. Taip pat paminėtinas baidarių trasų vystymas Šventosios ir Siesarties upėmis bei poilsiautojų infrastruktūros įkūrimas šių upių pakrantėse. Sprendiniai susiję su susisiekimo infrastruktūros vystymu turės neigiamą poveikį, tačiau labai nedidelėse teritorijose. Rekreacijos vystymo siūlymai reikšmingo neigiamo poveikio neturėtų turėti – Šventosios bei Siesarties upėmis numatoma galimybė tik irkliniam, nemotoriniam vandens transportui. Kraštovaizdžio formavimo siūlymai ties Užulėniu, numatant nenaudojamų pastatų panaikinimą, turės teigiamą poveikį.

27 lentelė. Bendrojo plano sprendinių poveikis augalijai, gyvūnijai ir bioįvairovei

Bendrojo plano sprendinių grupės	Tiesioginis poveikis	Netiesioginis poveikis	Kaupiamasis poveikis	Sąveikaujantis (sinergetinis) poveikis
Gyvenviečių sistemos vystymas	Teritorijos urbanizavimas turės neigiamą ilgalaikį poveikį lokalių teritorijų atžvilgiu.	Urbanizuojamų teritorijų sutelkimas kompaktiškesniuose plotuose sudaryti teigiamas pasekmes gamtinių teritorijų išsaugojimui, tame tarpe saugomų teritorijų aplinkos kokybės užtikrinimui	–	–
Gyvenamųjų teritorijų plėtra	Gyvenamųjų teritorijų plėtra, įvertinant bendrą želdynų sistemos formavimą, turės teigiamą ilgalaikį poveikį.	–	–	–
Pramonės teritorijų plėtra	Pramonės teritorijų plėtra turės neigiamą poveikį lokaliai vystomų teritorijų atžvilgiu.	Pramonės įmonių tarša turės neigiamą ilgalaikį poveikį aplinkoje esančioms teritorijoms.	Pramonės įmonių taršos didėjimas turės neigiamą kaupiamąjį vidutinio laikotarpio poveikį.	–
Socialinė–kultūrinė infrastruktūra	–	–	–	–
Inžinerinė infrastruktūra	–	Inžinerinės infrastruktūros sprendiniais mažinama tarša turės teigiamą ilgalaikį poveikį.	–	–
Rekreacijos vystymas	Intensyvus gamtinių teritorijų naudojimas rekreacijai darys neigiamą ilgalaikį poveikį. Tačiau rekreacinės infrastruktūros vystymo numatymas leistų organizuoti gausėjančius lankytojų srautus ir tuo pačiu leistų apsaugoti ypač saugomas teritorijas nuo galimo žalingo	Ekoturizmo plėtojimas skatins domėjimąsi biologine įvairove, saugomomis teritorijoms, gamtos paveldo objektais bei skatins rūpinimąsi jų išsaugojimu. Poveikis ilgalaikis teigiamas.	–	Rekreacijos vystymas sąveikauja su kraštovaizdžio formavimu. Teritorijų apželdinimo bei natūralumo gausinimas darys teigiamą ilgalaikį poveikį.

Bendrojo plano sprendinių grupės	Tiesioginis poveikis	Netiesioginis poveikis	Kaupiamasis poveikis	Sąveikaujantis (sinergetinis) poveikis
	poveikio.			
Kraštovaizdžio formavimas	Teritorijų apželdinimas, atvirų neužstatomų erdvių formavimas turės teigiamą ilgalaikį poveikį.	–	–	–
Susisiekimo sistemos vystymas	Naujų kelių tiesimas turės neigiamą ilgalaikį poveikį.	–	–	–

8.3. Poveikis kultūros paveldui, kraštovaizdžiui

Kultūros paveldo objektai ir kraštovaizdis labiausiai gali būti paveikti teritorijose, kuriose numatoma nauja urbanistinė plėtra (28 lentelė). Siekiant išvengti neigiamo poveikio kultūros paveldo objektams, Bendrojo plano sprendiniais numatant užstatomos aplinkos pokyčius, siekiama išlaikyti darnios kultūros paveldui aplinkos formavimą. Su kultūros paveldo objektų aplinkos formavimu taip pat tiesiogiai siejamas kraštovaizdžio formavimas, įvertinant platesnį vizualinės aplinkos suvokimo kontekstą.

Daugumos plėtos teritorijų vystymas numatytas įvertinant esamą kultūros paveldo objektų išdėstymą ir, tuo pačiu, būdingo miestelių bei kaimo gyvenviečių kraštovaizdžio formavimą. Tai bažnyčių eksponavimas panoramose, jų sudaromų perspektyvų išlaikymas vidaus erdvėse, kaimų vientisumo suvokimas nuo kelių ir kt. Pagal bendrojo plano sprendimus neigiamas poveikis kultūros paveldo objektams gali kilti tik atskirais atvejais. Kaip vienas jų gali būti išskirtas poveikis buv. dvaro sodybos fragmentams Ukmergės prieigose (Šemetiškių kaime), vakarinėje miesto pusėje, ties naujų pramoninių teritorijų plėtos zona.

Kultūros paveldo dalies koncepciniuose pasiūlymuose numatoma išskirti urbanistinio paveldo elementus miesteliuose. Tai leis išsaugoti jų kraštovaizdžio sanklodą ir savitumus. Nors registruotų kultūros paveldo vertybių nėra daug, tačiau yra išlikusių ir dar nesaugomų urbanistinio paveldo elementų. Tai turės teigiamą ilgalaikį poveikį.

Teigiamą ilgalaikį poveikį kultūros paveldui turės koncepcijos alternatyvose numatomi rekreacinės sistemos ir rekreacinės infrastruktūros plėtojimo sprendiniai, kurie paskatins kultūros paveldo objektų ir vietovių lankymą, naudojimą ir tvarkymą bei tuo pačiu padidins jų pažinimo galimybes plačiajai visuomenei.

Kraštovaizdžio formavimo atžvilgiu, Bendruoju planu jis, kaip ir kultūros paveldo objektai, gali būti labiausiai paveiktas teritorijose, kuriose numatoma nauja urbanistinė plėtra. Kaip reikšmingesnis poveikis kraštovaizdžiui dėl teritorijų urbanizavimo gali kilti numatomų pramonės zonų aplinkoje. Vertinant pirmos ir antros koncepcijos alternatyvose pateikiamus pramonės zonų išdėstymo variantus, galima būtų išskirti numatomus pramonės zonos išdėstymo sprendinius ties Antakalnio II ir Inkilų gyvenvietėmis. Šioje vietoje pirmosios koncepcijos atveju, pramonės zonos numatymas Aukštakalnio II teritorijoje gali turėti didesnę neigiamą poveikį kraštovaizdžiui. Tą lemia šios vietos gamtinis išskirtinumas, - ji išsidėsčiusi aukštumoje, vaizdingoje aplinkoje ir yra matoma iš daugelio apylinkinių teritorijų. Tuo tarpu, remiantis II-osios koncepcijos alternatyvos pasiūlymu, vietoje šio sprendinio numatoma vystyti pramonės zonas šalia jau esamų gyvenviečių gamybinėmis teritorijomis, jas išplečiant. Šių teritorijų vystymas tiek kraštovaizdžio vaizdingumo atžvilgiu, tiek teritorijos kompaktiškumo požiūriu galėtų būti vertintinas kaip mažiau neigiamas sprendinys.

28 lentelė. Bendrojo plano sprendinių poveikis kultūros paveldui, kraštovaizdžiui

Bendrojo plano sprendinių grupės	Tiesioginis poveikis	Netiesioginis poveikis	Kaupiamasis poveikis	Sąveikaujantis (sinergetinis) poveikis
Gyvenviečių sistemos vystymas	–	–	–	Gyvenviečių sistemos vystymas sąveikauja su kitų teritorinių sistemų plėtojimu, socialinės–kultūrinės infrastruktūros vystymu. Ši sinergija, atitinkamai pagal skirtingose alternatyvose numatomus vystyti vietinius urbanistinius centrus,

UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Bendrojo plano sprendinių grupės	Tiesioginis poveikis	Netiesioginis poveikis	Kaupiamasis poveikis	Sąveikaujantis (sinergetinis) poveikis
				netiesiogiai juose sudarytų teigiamas prielaidas remti bei siekti kultūros paveldo išsaugojimo bei atkūrimo.
Gyvenamųjų teritorijų plėtra	–	Gyvenamųjų teritorijų plėtra numatoma įvertinant esamų kultūros paveldo objektų apžvalgą. Tai sudaro teigiamą ilgalaikį poveikį.	–	Gyvenamųjų teritorijų plėtra sąveikauja su kraštovaizdžio formavimu. Poveikis teigiamas, vidutinės trukmės.
Pramonės teritorijų plėtra	–	Pramonės teritorijų plėtra numatoma atokiau nuo kultūros paveldo objektų. Poveikis teigiamas ilgalaikis.	–	Pramonės teritorijų plėtra sąveikauja su kraštovaizdžio formavimu. Poveikis nevienareikšmis, vidutinės ir ilgalaikės trukmės.
Socialinė–kultūrinė infrastruktūra	Kultūrinės infrastruktūros plėtra numatomi kryptingi siūlymai paveldo objektų tvarkymui bei panaudojimui. Poveikis teigiamas ilgalaikis.		–	–
Inžinerinė infrastruktūra	–	Inžinerinės infrastruktūros plėtra gali padaryti neigiamą poveikį kultūros paveldo objektų apsaugai (požeminių tinklų tiesimas gali turėti fizinį vidutinės trukmės poveikį, orinių linijų, ryšių infrastruktūros atsiradimas gali turėti vizualinį ilgalaikį poveikį).	–	–
Rekreacijos vystymas	Rekreacijos vystymu siekiama atnaujinti bei atkurti nykstantį kultūros paveldą bei pritaikyti jį turizmui. Poveikis ilgalaikis teigiamas.	–	Rekreacinės infrastruktūros bei objektų gausėjimas kultūros paveldo, vaizdingo kraštovaizdžio aplinkoje gali turėti neigiamą, ilgalaikį poveikį dėl vertingos vizualinės bei kultūrinės aplinkos pokyčių.	Rekreacijos vystymas sąveikauja su kraštovaizdžio formavimu. Poveikis ilgalaikis teigiamas.
Kraštovaizdžio formavimas	Kraštovaizdžio formavimu siekiama sudaryti patrauklią aplinką kultūros paveldo objektams. Poveikis teigiamas, vidutinės trukmės.	–	–	Kraštovaizdžio formavimas sąveikauja su susisiekimo sistemos vystymu (nuo kelių atveriamos kraštovaizdis, išsaugomos panoramos, siluetai). Poveikis teigiamas, vidutinės trukmės.
Susisiekimo sistemos vystymas	–	–	–	Susisiekimo sprendiniai sąveikauja su gyvenamųjų teritorijų plėtra, kraštovaizdžio formavimu. Poveikis teigiamas, vidutinės trukmės.

8.4. Poveikis visuomenei ir jos sveikatai

Atsižvelgiant į demografinę savivaldybės padėtį, gyventojų senėjimo problemas, Ukmergės rajono savivaldybėje iškyla būtinybė peržiūrėti visuomenės sveikatą užtikrinančias priemones, socialinių paslaugų prieinamumą, kultūrinės veiklos bei gyventojų užimtumo formas. Todėl Bendrojo plano koncepcija yra numatomos priemonės visuomenės sveikatos gerinimui, socialinių paslaugų prieinamumo, gyventojų užimtumo ir jų kultūrinės saviraiškos didinimui. Tai ir socialinių paslaugų centrų plėtra vietiniuose urbanistiniuose centruose, ir pirminės sveikatos paslaugų sistemos palaikymas, ir aktyvaus laisvalaikio, amatų, daugiafunkcinių centrų kūrimas.

Teigiamą poveikį visuomenės sveikatai taip pat turės rekreacijos vystymo pasiūlymai, pagal kuriuos numatoma plėtoti poilsio zonas, želdynų sistemą, rekreacines viešojo naudojimo teritorijas prie vandens ir kt. Teigiama visuomenės sveikatą taip pat įtakos inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros sprendiniai, kurie mažins akustinį triukšmą, oro bei vandens taršą.

Vertinant gyvenamųjų vietovių vystymo tolygios bei koncentruotos plėtros alternatyvas, didesnį poveikį socialinei–kultūrinei aplinkai turėtų tolygaus gyvenamųjų vietovių vystymo alternatyva, nes jos pagrindu būtų intensyviau palaikomas didesnis skaičius vietinių urbanistinių centrų. Tai sudarytų galimybes palaikyti, o gal net stiprinti esančias švietimo, kultūros, sveikatos priežiūros įstaigas. Tuo pačiu sumažėtų poreikis vidaus kelionėms į kitus, labiau remiamus, urbanistinius centrus.

Bendrojo plano sprendinių poveikis visuomenei ir jos sveikatai pateiktas 29 lentelėje.

29 lentelė. Bendrojo plano sprendinių poveikis visuomenei ir jos sveikatai

Bendrojo plano sprendinių grupės	Tiesioginis poveikis	Netiesioginis poveikis	Kaupiamasis poveikis	Sąveikaujantis (sinergetinis) poveikis
Gyvenviečių sistemos vystymas	–	Gyvenviečių sistemos plėtra, priklausomai nuo alternatyvų sprendinių, turės ilgalaikės trukmės poveikį. Koncentruotos alternatyvos atveju, potencialių taršos židinių didesnė koncentracija turės galimą didesnį neigiamą poveikį. Tolygios plėtros alternatyvos atveju, potencialių taršos židinių išskaidymas gali turėti mažesnę neigiamą poveikį.	–	–
Gyvenamųjų teritorijų plėtra	–	Gyvenamųjų teritorijų plėtra su viešo naudojimo teritorijomis, želdynais sudarys galimybes didesniai gyventojų aktyvumui atvirame lauke. Teigiamas ilgalaikis poveikis.	Neužstatomų teritorijų išlaikymas vertingoje gamtinėje aplinkoje sudaro teritorijų rezervą, kuris gali būti panaudotas želdynų, viešųjų erdvių tinklo plėtrai.	–
Pramonės teritorijų plėtra	–	Pramonės zonų atskyrimas nuo gyvenamųjų teritorijų turės teigiamą ilgalaikį poveikį.	Pramonės įmonių augimas bei jų gamybos pajėgumų didėjimas gali turėti vidutinės trukmės, neigiamą kaupiamąjį poveikį.	–
Socialinė–kultūrinė infrastruktūra	Sveikatos objektų tinklo palaikymas, sporto objektų plėtojimas darys teigiamą, vidutinės trukmės poveikį.	Kultūros objektų modernizavimas ir panaudojimas darys teigiamą ilgalaikį poveikį visuomenei.	–	–
Inžinerinė infrastruktūra	Inžinerinės infrastruktūros vystymas turės teigiamą	–	–	–

Bendrojo plano sprendinių grupės	Tiesioginis poveikis	Netiesioginis poveikis	Kaupiamasis poveikis	Sąveikaujantis (sinergetinis) poveikis
	ilgalaikį poveikį.			
Rekreacijos vystymas	Rekreacinių galimybių didėjimas, rekreacinės aplinkos formavimas turės ilgalaikį teigiamą poveikį.	–	–	–
Kraštovaizdžio formavimas	–	–	–	Kraštovaizdžio formavimas sąveikauja su rekreacijos vystymo sprendiniais. Jis turi netiesioginį teigiamą, vidutinės trukmės poveikį (patrauklios vizualinės aplinkos formavimas gali paskatinti gyventojus ilgesnį laiką praleisti gryname ore, sportuoti ir pan.).
Susisiekimo sistemos vystymas	Aplinkelių (Ukmergės mieste) plėtojimas sudarys sąlygas pagerinti oro kokybę centrinėje miesto dalyje.	Dviračių takų tinklo plėtra sudarys prielaidas gyventojams keliauti dviračiais.	–	–

8.5. Poveikis ekonominei aplinkai

Ekonominei aplinkai svarbią reikšmę gali turėti siūlomos koncepcijos alternatyvos pasirinkimas, kurių pagrindinius siūlymus ir sudaro ekonominio rėmimo modelio suformavimas (30 lentelė). Siūlomos koncentruotos ir tolygios plėtros alternatyvos sudaro galimybes vystyti gyvenamąsias vietas, skatinti pramonę, tačiau skirtingais būdais. Pirmasis koncentruotos alternatyvos atvejis sudarytų teigiamą poveikį bendram rajono gyvenviečių vystymuisi, tačiau ilgesnėje laiko perspektyvoje, nes pirmiausiai būtų palaikomas mažesnis skaičius gyvenviečių. Tuo tarpu tolygios plėtros alternatyvos atveju būtų ekonominio augimo požymiai galėtų būti pasiekti greičiau didesnėje gyvenviečių dalyje, tačiau jo efektyvumas ilgalaikėje perspektyvoje gali nebūti toks ryškus.

Teigiamą poveikį taip pat turėtų gyvenamųjų teritorijų vystymo pasiūlymai, numatant galimybes naujų teritorijų plėtrai. Šis poveikis būtų daugiau trumpesnio laikotarpio, nes siejamas su pačių statybų procesu.

Bendrojo plano keitimo urbanistinės dalies pasiūlymuose numatomos teritorijos pramonės ir verslo plėtrai taip pat turės teigiamą poveikį savivaldybės ekonominei aplinkai. Paminėtina, kad pramonei teritorijos parinktos netoli nuo energijos perdavimo linijų, įvertinant galimus skirtingus pramonės veiklos tipus. Priklausomai nuo jų galimo neigiamo poveikio aplinkai – dalis pramonės zonų numatoma atokiau nuo Ukmergės miesto tam, kad jose galėtų įsikurti įmonės, galinčios sukelti didesnę aplinkos taršą.

Pramoninių teritorijų plėtra neabejotinai turi teigiamą ilgalaikį poveikį, kuris taip pat skatina ir socialinės aplinkos kokybės pagerėjimą. Pateikiamose koncepcijų alternatyvose numatomi du pramonės zonų plėtros variantai, kurie ekonominio vystymo atžvilgiu gali būti vertintini tolygiai.

Teigiamą poveikį verslo plėtrai turės ir inžinerinės infrastruktūros plėtra, socialinės dalies sprendiniai, susiję su darbo jėgos kokybės gerinimu, rekreacijos–turizmo infrastruktūros vystymas ir kt.

30 lentelė. Bendrojo plano sprendinių poveikis ekonominei aplinkai

Bendrojo plano sprendinių grupės	Tiesioginis poveikis	Netiesioginis poveikis	Kaupiamasis poveikis	Sąveikaujantis (sinergetinis) poveikis
Gyvenviečių sistemos vystymas	Gyvenviečių sistemos vystymo kryptis lemia jų ekonominį–socialinį vystymąsi. Koncentruotos plėtros alternatyvos atveju būtų pasiektas didesnis ekonominio augimo efektas ilgesnėje laiko perspektyvoje. Tolygaus vystymo alternatyvos atveju – ekonominio bei	–	Koncentruotos plėtros alternatyvos atveju būtų sudarytos sąlygos intensyviau plėtoti mažesniai skaičiui gyvenamųjų vietovių nei tolygios plėtros alternatyvos atveju, tačiau laiko perspektyvoje susidarytų palankesnės vystomų centrų	Gyvenviečių vystymasis sąveikauja su gyvenamųjų, pramonės teritorijų plėtra, socialinės–kultūrinės infrastruktūros vystymu. Poveikis teigiamas, poveikio mastas bei trukmė priklauso nuo pasirinktos alternatyvos.

Bendrojo plano sprendinių grupės	Tiesioginis poveikis	Netiesioginis poveikis	Kaupiamasis poveikis	Sąveikaujantis (sinergetinis) poveikis
	socialinio augimo efektas būtų pasiektas trumpesnėje laiko perspektyvoje, bet jis būtų mažesnis.		ekonominės prielaidos, galinčios paskatinti gretimų gyvenamųjų vietovių vystymąsi.	
Gyvenamųjų teritorijų plėtra	–	Gyvenamųjų teritorijų plėtra turės trumpalaikį teigiamą poveikį.	–	–
Pramonės teritorijų plėtra	Pramonės įmonių plėtra turės teigiamą ilgalaikį poveikį.	–	–	Pramonės vystymas turės sąveikaujantį poveikį su socialinės–kultūrinės aplinkos formavimu (darbo vietos užtikrina gyventojų pragyvenimą, skatina kitų paslaugų vartojimą). Poveikis teigiamas ilgalaikis.
Socialinė–kultūrinė infrastruktūra	Socialinės–kultūrinės infrastruktūros vystymas turės teigiamą ilgalaikį poveikį.	Socialinės–kultūrinės aplinkos gerinimas skatins gyventojus likti savo gyvenamosiose vietovėse, tuo užtikrinant darbingų gyventojų buvimą. Poveikis teigiamas ilgalaikis.	Kultūrinės aplinkos kokybė išugdys gyventojų požiūrį, skatinantį kurti ir vystyti verslus savo gyvenamojoje vietovėje.	Socialinės–kultūrinės aplinkos sprendiniai turės sąveikaujantį poveikį su gyvenamųjų teritorijų, pramonės vystymu, turizmo plėtojimu. Bendras sprendinių grupių poveikis teigiamas ilgalaikis.
Inžinerinė infrastruktūra	–	Inžinerinės infrastruktūros vystymas turės teigiamą ilgalaikį poveikį.	–	–
Rekreacijos vystymas	Rekreacinės aplinkos plėtojimas sudarys sąlygas turizmo aptarnavimo verslams kurtis. Tai turės teigiamą ilgalaikį poveikį.	–	–	–
Kraštovaizdžio formavimas	–	Kraštovaizdžio formavimu sukuriant patrauklią aplinką, būtų skatinamas turizmo plėtojimas. Teigiamas, vidutinės trukmės poveikis.	–	–
Susisiekimo sistemos vystymas	Naujų kelių, gatvių tiesimas turės teigiamą trumpalaikį (kelių statybos vykdymas) bei ilgalaikį (kelių naudojimas) poveikį.	–	–	–

8.6. Pateikiamų alternatyvų privalumai ir trūkumai vertinamų aplinkos komponentų atžvilgiu

Aukščiau apibūdintos koncepcijų alternatyvos suteikia galimybę vystyti Ukmergės rajono savivaldybės gyvenamąsias vietas, numatant urbanistinę plėtros teritorijas, pramonės objektų vystymą ir kt., tačiau jų urbanistinio vystymo principai yra skirtingi. Vertinant I-osios koncepcijos privalumus, galima išskirti, kad vystant esamas susiklosčiusias gyvenamąsias vietas būtų sudarytos palankesnės sąlygos Ukmergės miesto bei atrinktų keturių didesnių kaimo gyvenamųjų vietovių plėtojimui. Šiais sprendimais būtų sudarytos galimybės didesnio urbanistinio efekto pasiekimui atrinktuose pagrindiniuose urbanistiniuose centruose, tuo tarpu II-osios koncepcijos atveju būtų atrenkamas kur kas didesnis skaičius pagrindinių urbanistinių centrų, kuriems būtų teikiamas urbanistinės plėtros prioritetas. Šiuo atveju, atrinktų gyvenamųjų

vietovių siekiamas tolygus vystymas gali pareikalauti kur kas didesnių sąnaudų. Be to, šiuo atveju skiriamos investicijos gali per daug išsiskaidyti ir nesuteikti siekiamo gyvenamųjų vietovių vystymo efektyvumo. Tuo tarpu I-osios alternatyvos atveju skiriamos investicijos galėtų būti paskirstytos kryptingiau bei duoti didesnį ekonominį bei urbanistinį efektą.

Lyginant urbanistinių centrų aptarnavimo spindulius, galima išskirti, kad I-osios alternatyvos atveju pagrindiniai centrai aptarnautų vidutiniškai 12–16 km nutolusias teritorijas (31 lentelė). Iki jų susisiekimas automobiliu ar visuomeniniu transportu truktų apie 20–30 min. II-osios alternatyvos atveju, pagrindiniai urbanistiniai centrai aptarnautų 7–9 km nutolusias teritorijas. Iki jų susisiekimas automobiliu ar visuomeniniu transportu truktų vidutiniškai 10–15 min. Bendru atveju, iki nepagrindinių urbanistinių centrų kelias būtų apie 5 km. Tai atstumas, kurį galima nesunkiai įveikti dviračiu (apie 20–30 min.). Tad, įvertinant pagrindinių urbanistinių centrų išsidėstymą, I-osios alternatyvos atveju galėtų išaugti visuomeninio susisiekimo reikšmė. Tuo tarpu II-osios alternatyvos atveju galėtų būti labiau panaudojama dviračių susisiekimo infrastruktūra.

31 lentelė. I-osios ir II-osios koncepcijos alternatyvų urbanistinių centrų aptarnavimo spindulių palyginimas

Koncepcijų alternatyvos	Pagrindinių urbanistinių centrų vidutinis aptarnavimo spindulys	Pagalbinių urbanistinių centrų vidutinis aptarnavimo spindulys
I-osios koncepcijos alternatyva	12–16 km	5–6 km
II-osios koncepcijos alternatyva	7–9 km	5–6 km

Vertinant Ukmergės miesto plėtros pasiūlymus, galima plačiau apžvelgti numatomus skirtingus plėtros modelius. I-osios alternatyvos atveju būtų numatytas kompaktiškos miesto struktūros išlaikymas, kartu vystant gretimas gyvenamąsias vietas. Šiuo atveju būtų sudarytos palankesnės galimybės šalia esančių gyvenamųjų vietovių inžinerinės bei socialinės infrastruktūros vystymui. Tuo tarpu žiedinės plėtros atveju būtų sudaromos prielaidos vientisos miesto užstatymo teritorijos plėtimui. Susisiekimo atžvilgiu šios teritorijos būtų arčiau Ukmergės miesto centro, tačiau urbanistiniu požiūriu susidarytų prielaidos daugiau monotoniškos urbanistinės struktūros atsiradimui. Tokiu atveju būtų svarbu užtikrinti urbanistinės struktūros įvairovę, nustatant griežtesnius užstatymo reguliavimo reglamentus, numatant intensyvias užstatymo zonas lokalių miesto centrų formavimui ir pan.

Pramonės teritorijų išdėstymo pagrindinius skirtumus sudaro siūlomos naujos pramoninės zonos Ukmergės miesto apylinkėse, rytinėje jos pusėje, ties krašto keliu Nr. 115 į Molėtus. I-ojoje alternatyvoje siūloma vystyti pramonės teritorijas ties esama pramonės įmone Antakalnio II kaime, tačiau ši teritorija yra aukštumoje, netoli nuo Šventosios upės šlaitų, gražioje, vaizdingoje vietoje. Tuo tarpu II-ąja koncepcijos alternatyva numatomos pramonės zonos greta esamų gamybinių teritorijų Inkilų bei Antakalnio III kaimuose. Šios teritorijos kraštovaizdiniu požiūriu yra palankesnės pramonės objektų vystymui, be to, jos būtų arčiau kaimo gyvenviečių.

Apibendrintam koncepcinių sprendinių pasekmių atskiriems aplinkos komponentams įvertinimui toliau pateikiama pasekmių vertinimo lentelė, kurioje priimami tokie žymėjimai bei atitinkami vertinimo svoriai (balais):

Vertinimo apibūdinimas	Žymėjimas	Svoris balais
Tikėtinos reikšmingos teigiamos pasekmės trumpalaikėje perspektyvoje	+	1 balas
Tikėtinos reikšmingos neigiamos pasekmės	-	-1 balas
Tikėtinos reikšmingos teigiamos pasekmės ilgalaikėje perspektyvoje	+ / +	2 balai
Tikėtinos tiek teigiamos, tiek neigiamos pasekmės	+ / -	0 balų
Tikėtinos reikšmingos neigiamos pasekmės ilgalaikėje perspektyvoje	- / -	-2 balai
Tikėtinos netiesioginės teigiamos pasekmės	(+)	0,5 balo
Tikėtinos netiesioginės neigiamos pasekmės	(-)	-0,5 balo
Tikėtinos tiek teigiamos, tiek neigiamos netiesioginės pasekmės	+ / (-)	0,5 balo
Nenumatoma reikšmingų pasekmių	0	0 balų
Tikėtinos reikšmingos pasekmės, kurių poveikis	I	0 balų

priklausys nuo tolimesnio sprendinių įgyvendinimo		
Tikėtinos neigiamos pasekmės, iš dalies priklausiančios nuo sprendinių įgyvendinimo	-/1	-1 balas

Pastaba: Esant kitiems vertinimų sugrupavimams, bendras vertinimo balas apskaičiuojamas susumuojant atskirų vertinimų balus.

32 lentelė. Konceptinių sprendinių grupių poveikio aplinkos komponentams vertinimo apibendrinimas

	I KONCEPCIJOS ALTERNATYVA									II KONCEPCIJOS ALTERNATYVA								
	gyvenviečių sistemos vystymas	gyvenamųjų teritorijų plėtra	pramonė teritorijų plėtra	socialinė-kultūrinė infrastruktūra	inžinerinė infrastruktūra	rekreacijos vystymas	kraštovaizdžio formavimas	susisiekimo sistemos vystymas	SUMA	gyvenviečių sistemos vystymas	gyvenamųjų teritorijų plėtra	pramonė teritorijų plėtra	socialinė-kultūrinė infrastruktūra	inžinerinė infrastruktūra	rekreacijos vystymas	kraštovaizdžio formavimas	susisiekimo sistemos vystymas	SUMA
1. Visuomenė ir jos sveikata	4	2	1	4	1	2	2	1	17	8	3	1	4	1	2	2	1	22
<i>Švietimas</i>	+	0	(+)	+	0	0	0	0	2,5	+/+	0	(+)	+	0	0	0	0	3,5
<i>Kultūra</i>	+	0	(+)	+	0	+	+	0	4,5	+/+	0	(+)	+	0	+	+	0	5,5
<i>Socialinė apsauga</i>	+	+	(+)	+	0	0	0	0	3,5	+/+	+/+	(+)	+	0	0	0	0	5,5
<i>Sveikatos apsauga</i>	+	+	(-)	+	+	+	+	+	6,5	+/+	+	(-)	+	+	+	+	+	7,5
2. Ekonominė aplinka	6	3	5	2	1,5	2	-0,5	1,5	20,5	3	3	4	2	1,5	2	-0,5	1,5	16,5
<i>Nedarbo mažinimas</i>	+/+	+	+/+	+	(+)	+	0	(+)	8	+	+	+	+	(+)	+	0	(+)	6
<i>Pramonės investicijos</i>	+/+	+	+/+	(+)	(+)	0	(-)	(+)	6	+	+	+	(+)	(+)	0	(-)	(+)	4
<i>Verslo sąlygos</i>	+/+	+	+	(+)	(+)	+	(+/-)	(+)	6,5	+	+	+/+	(+)	(+)	+	(+/-)	(+)	6,5
3. Aplinkos kokybė	0	-2	-3	0	3	-1	3	0,5	0,5	0	-2	-3	0	3	-1	3	0,5	0,5
<i>Oras</i>	0	0	-	0	+	0	+	(+)	1,5	0	0	-	0	+	0	+	(+)	1,5
<i>Vanduo</i>	0	-	-	0	+	(-)	+	0	-0,5	0	-	-	0	+	(-)	+	0	-0,5
<i>Dirvožemis</i>	0	-	-	0	+	(-)	+	0	-0,5	0	-	-	0	+	(-)	+	0	-0,5
4. Augalija, gyvūnija, bioįvairovė, saugomos teritorijos	0	-1	-1,5	0,5	0	0,5	3	-1,5	0	0	-1	-1,5	0,5	0	0,5	3	-1,5	0
<i>Saugomos teritorijos</i>	0	0	0	(+)	0	(+/-)	+	0	2	0	0	0	(+)	0	(+/-)	+	0	2
<i>Augalija ir gyvūnija</i>	0	-	-	0	+/-	(-)	+	-	-2,5	0	-	-	0	+/-	(-)	+	-	-2,5
<i>Gamtinis karkasas</i>	0	0	(-)	0	+/-	(+/-)	+	(-)	0,5	0	0	(-)	0	+/-	(+/-)	+	(-)	0,5
5. Kultūros paveldas, kraštovaizdis	2	0	-1	1	0	3	3	0,5	8,5	1	0	0	1	0	3	3	0,5	8,5
<i>Kultūros paveldo</i>	0	0	0	(+)	0	+	+	0	2,5	0	0	0	(+)	0	+	+	0	2,5

	I KONCEPCIJOS ALTERNATYVA									II KONCEPCIJOS ALTERNATYVA								
	gyvenviečių sistemos vystymas	gyvenamųjų teritorijų plėtra	pramonės teritorijų plėtra	socialinė–kultūrinė infrastruktūra	inžinerinė infrastruktūra	rekreacijos vystymas	kraštovaizdžio formavimas	susiekimo sistemos vystymas	SUMA	gyvenviečių sistemos vystymas	gyvenamųjų teritorijų plėtra	pramonės teritorijų plėtra	socialinė–kultūrinė infrastruktūra	inžinerinė infrastruktūra	rekreacijos vystymas	kraštovaizdžio formavimas	susiekimo sistemos vystymas	SUMA
<i>objektai</i>																		
<i>Kultūros paveldo vietovės</i>	0	0	0	(+)	0	+	+	0	2,5	0	0	0	(+)	0	+	+	0	2,5
<i>Kraštovaizdis</i>	+/+	+/-	-/Į	Į	+/-	+	+	(+)	3,5	+	+/-	Į	Į	+/-	+	+	(+)	3,5
BENDRAS ĮVERTINIMAS	12	2	0,5	7,5	5,5	6,5	10,5	2	46,5	12	3	0,5	7,5	5,5	6,5	10,5	2	47,5

Apibendrinant galima teigti, kad Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo siūlomose koncepcijos alternatyvose vertinimui išskirtos koncepcinių sprendinių grupės turės įtakos savivaldybės teritorijos, aplinkos kokybei, augalijai, gyvūnijai bei bioįvairovei, kultūros paveldui ir kraštovaizdžio struktūrai, socialinei–kultūrinei ir ekonominei aplinkai (32 lentelė). Tačiau tiek vienu, tiek kitu atveju koncepcijų alternatyvos gali būti vertintinos kaip pagrįstos darnios plėtros principais.

Vertinant koncepcijų alternatyvų sprendinių poveikį vertinamiems komponentams, galima išskirti, kad I-osios alternatyvos atveju sprendiniai daugiau palankesni ekonominės aplinkos vystymui. Šios koncentruotos plėtros alternatyvos atveju, mažesnio skaičiaus pagrindinių urbanistinių centrų vystymas turėtų kaupiamąjį ekonominį poveikį, kurį galėtų lemti kryptingesnis ir efektyvesnis vietinių urbanistinių centrų vystymas. Toks intensyvesnis mažesnio skaičiaus pagrindinių urbanistinių centrų palaikymas ilgainiui taip pat galėtų duoti teigiamą poveikį ir kitoms šalia esančioms kaimo gyvenamosioms vietovėms. Tuo tarpu II-osios koncepcijos alternatyvos atveju koncepciniai gyvenamųjų vietovių vystymo sprendiniai labiau palankūs socialinės–kultūrinės aplinkos plėtojimui. Šiuo atveju būtų tolygiau remiamas didesnis skaičius vietinių urbanistinių centrų, todėl tokia gyvenamųjų vietovių palaikymo kryptis leistų lengviau užtikrinti esamų švietimo, kultūros bei socialinio aprūpinimo įstaigų išlaikymą, kuris atitinkamai galėtų duoti teigiamą poveikį teritorinei savivaldybės raidai ir tolimesnėje laiko perspektyvoje.

Vertinant skirtingų koncepcijos alternatyvų sprendinių poveikį kraštovaizdžiui taip pat pastebimas ryškesnis galimų pasekmių skirtumas. Sprendinių poveikio kraštovaizdžiui pobūdis daugeliu atvejų gali labiau priklausyti nuo tolimesnių Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo, pavyzdžiui, vystant pramonės objektų teritorijas, formuojant kraštovaizdžio patrauklumą galinčius padidinti elementus – kompozicinius akcentus, išdėstant naujas užstatomas teritorijas vertingoje gamtinėje aplinkoje ir pan.

Susumavus bendrus vertinimo rezultatus galima teigti, kad tiek vienos, tiek kitos koncepcijos alternatyvos bendras balas labai panašus. Kaip ir minėta aukščiau, jų skirtumai yra daugiau strateginiai, priklausantys nuo gyvenamųjų vietovių ekonominio bei socialinio–kultūrinio vystymo krypties pasirinkimo. Apibendrinant galima teigti, kad tiek viena, tiek kita alternatyva vertinamų aplinkos komponentų atžvilgiu gali būti laikoma subalansuota.

9. PRIEMONĖS REIKŠMINGOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI

Norint išvengti, sumažinti ar kompensuoti neigiamas savivaldybės teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo pasekmes, rekomenduojama imtis šių priemonių:

1. numatyti Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo etapiškumą ir jo laikytis;

2. vykdyti Bendrojo plano sprendinių stebėseną;
3. teritorinę veiklą vystyti remiantis Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijoje įvardintais teritorijos vystymo principais;
4. nuosekliai laikytis Bendrojo plano sprendinių rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus bei kitus projektus;
5. vykdant užstatomų teritorijų vystymą, parengti planavimo bei projektavimo technines sąlygas, įvertinant kokybinius teritorijų formavimo reikalavimus:
 - reikalavimus detaliam teritorijų suplanavimui pertvarkant žemės sklypus bei suformuojant reikiamas viešojo naudojimo erdves – gatves, kelius, želdynus bei kitas visuomenines teritorijas;
 - reikalavimus gyvenamųjų vietovių erdvinės struktūros savitumo išsaugojimui;
 - reikalavimus urbanizuojamų teritorijų užstatymo kompleksiskumui ir kt;
6. vykdant susisiekimo sistemos vystymą, numatyti technines priemones neigiamoms pasekmėms kompensuoti (aptvarai nuo laukinių gyvūnų, pralaidos bei kt.);
7. įgyvendinant inžinerinės infrastruktūros dalies sprendinius taikyti naujausias ir mažiausiai kenkiančias aplinkai technologijas;
8. kultūros paveldo vertybių teritorijas plėtoti laikantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatų bei kitų reikalavimų, kurie nustatomi remiantis kultūros paveldo objektų apskaitos dokumentais ir kitais norminiais bei individualiais teisės aktais;
9. urbanizuojant teritorijas kurti želdynus, aplinkos sutvarkymui naudoti vietai būdingas medžiagas, taikant pažangias statybos priemones, formuoti kraštovaizdžio elementus suderinamai su jų prieinamumo užtikrinimu, rekreacinių teritorijų įrengimu ir pan.

Rengiant Bendrojo plano keitimo sprendinius siekiama išvengti galimo reikšmingo neigiamo poveikio numatomose pertvarkyti teritorijose. Vis dėlto, daugeliu lokalių atvejų sprendinių poveikis priklausys nuo tolimesnio sprendinių įgyvendinimo. Dėl šios priežasties, kaip pagrindinė priemonė, leidžianti užtikrinti galimų neigiamų pasekmių aplinkai sumažinimą, galėtų būti kokybiškų žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentų (specialiųjų ir detaliųjų planų) bei kitų projektų parengimas su aplinkos išsaugojimo, kraštovaizdžio bei urbanistinės struktūros formavimo priemonių dalimis, neprieštaraujančių Bendrojo plano keitimo sprendiniams.

10. VERTINIMO SUNKUMŲ APRAŠYMAS

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos sprendinių strateginis pasekmių aplinkai vertinimas atliktas remiantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu (Žin., 2004, Nr. 130-4650) bei patvirtintu Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentu (2017 m.).

Ukmergės rajono savivaldybės bendrojo plano koncepcijos strateginis pasekmių aplinkai vertinimas buvo atliekamas nustatant atskirų plano dalių sprendinių poveikį svarbiausiems aplinkos komponentams. Šio savivaldybės bendrojo plano dalys yra tokios:

- gyvenviečių sistemos vystymas;
- gyvenamųjų teritorijų plėtra;
- pramonės teritorijų plėtra;
- socialinė–kultūrinė infrastruktūra;
- inžinerinė infrastruktūra;
- rekreacijos vystymas,
- kraštovaizdžio formavimas;
- susisiekimo sistemos vystymas.

Pagrindiniai aplinkos komponentai, kurių atžvilgiu atliekamas vertinimas, parinkti pagal Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašą bei savivaldybės teritorijos bendrojo plano apimtį. Tai yra:

- aplinkos kokybė;
- augalija, gyvūnija ir bioįvairovė;
- kultūros paveldas, kraštovaizdis;

- visuomenė ir jos sveikata;
- ekonominė aplinka.

Bendrojo plano koncepcijos pasiūlymų strateginis poveikis aplinkai vertintas pasitelkiant ekspertų išvadas. Taip pat remtasi Lietuvos statistikos departamento, Kultūros paveldo departamento, Saugomų teritorijų tarnybos bei valstybinio monitoringo ir kitais viešai prieinamais duomenimis. Analizei panaudota Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos esamos būklės medžiaga – aplinkos kokybės ir jos apsaugos, kraštovaizdžio, kultūros paveldo bei kitos dalys.

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvų vertinimui panaudoti metodai – ekspertiniai vertinimai aprašant galimas sprendinių pasekmes atrinktiems vertinamiems aplinkos komponentams ir sudarant apibendrinančias pasekmių lenteles bei atliekant geografinių informacinių sistemų (GIS) duomenų urbanistinę analizę.

Pagrindinė vertinimo problema yra nustatytos metodikos, tinkamos įvairių teritorijų bendrųjų planų vertinimui, trūkumas. Be to, gauti konkrečius aplinkos kokybės duomenis yra labai sudėtinga, dažniausiai neįmanoma, nes aplinkos stebėseną dabartiniu metu dažniausiai vykdoma tik visos šalies mastu, o savivaldybių monitoringo programos ne visur yra parengtos ir vykdomos.

11. NUMATYTŲ TAIKYTI STEBĖSENOS (MONITORINGO) PRIEMONIŲ APRAŠYMAS

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo įgyvendinimo ir poveikio aplinkai stebėseną turi būti vykdoma, remiantis *Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymu* (Žin., 2006, Nr. 57-2025), *Bendraisiais savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatais* (Žin., 2007, Nr. 76-3035) bei *Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos aprašu* (TAR, 2014, Nr. 401). Efektyviai stebėsenai užtikrinti, patvirtinus Bendrojo plano keitimą, sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringą), priežiūrą ir kontrolę turi vykdyti savivaldybė ir kitos institucijos.

Bendrojo plano keitimo stebėsenos (monitoringo) metu turi būti:

- rengiama Bendrojo plano keitimo sprendinių įgyvendinimo programa, nustatomas investicijų poreikis;
- analizuojama teritorijų planavimo duomenų banke sukaupta informacija;
- formuojant savivaldybės biudžetą, teikiami pasiūlymai dėl Bendrojo plano keitimo sprendinių įgyvendinimo;
- stebimi rajono ekonominio potencialo, ūkinės veiklos, infrastruktūros, nekilnojamojo turto rinkos raidos pokyčiai;
- nustatyta tvarka vykdoma gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimo priežiūra;
- analizuojami rajono urbanistinės plėtros ir inžinerinės infrastruktūros pokyčiai;
- analizuojami sveikatos apsaugos ir socialinės rūpybos infrastruktūros bei jų sąlygų pokyčiai;
- vykdoma kultūros ir švietimo infrastruktūros duomenų informacijos analizė;
- analizuojamos kitos pagrindinės ekonominės veiklos sąlygos ir aplinkos kokybę lemiantys faktoriai.

Savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo įgyvendinimo pasekmės fiksuojamos vykdant bendrą Ukmergės rajono savivaldybės aplinkos monitoringą pagal paruoštą, suderintą ir patvirtintą monitoringo programą, kaip nurodyta Bendruosiuose savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatuose bei Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos apraše.

Teritorijos ar aplinkos komponentai, kurie gali būti reikšmingai paveikti įgyvendinus ar neįgyvendinus Bendrojo plano keitimo sprendinius, turi būti stebimi, remiantis Valstybine aplinkos monitoringo 2011–2017 metų programa (Žin., 2011, Nr. 34-1603) bei jos atnaujinimais.

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo įgyvendinimo stebėseną turi apimti nuolatinį ir sistemingą stebėjimą, kasmetinės informacijos surinkimą ir kaupimą srityse, kuriose yra numatyti Bendrojo plano sprendiniai, jos vertinimą ir tolimesnį prognozavimą. Turi būti atliekama tiek teigiamų, tiek neigiamų pasekmių stebėseną, analizuojant pasekmes pagal galimą jų netiesioginį, kaupiamąjį, sinergetinį ir kt. pobūdį.

Siūloma Bendrojo plano keitimo įgyvendinimo stebėseną įtraukti į Ukmergės rajono savivaldybės aplinkos monitoringo programą, kaip nurodyta Bendruosiuose savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatuose. Bendrojo plano įgyvendinimo stebėjimo rodikliai, remiantis Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos aprašo 3 priedu pateikiami 33 lentelėje.

33 lentelė. Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo įgyvendinimo stebėsenos rodikliai.

Rodiklių grupė	Rodiklis	Mato vienetas
I. Baziniai rodikliai	Gyventojų tankis	gyv./km ²
	Parengtų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų skaičius	vnt.
	Parengtų kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų skaičius	vnt./vnt.
	Statybos leidimai naujiems gyvenamiesiems namams statyti	vnt.
	Leidimai statyti paslaugų objektus	vnt.
	Leidimai statyti pramonės ir sandėliavimo objektus	vnt.
	Leidimai statyti visuomeninius objektus	vnt.
II. Fizinė aplinka	Užstatyta teritorija	km ²
	Naujai pastatytų butų skaičius	vnt.
	Gyvenamo būsto statybos apimtis	vnt./vnt.
	Renovacija	vnt.
	Aukštybinių pastatų statyba	vnt.
	Didžiųjų prekybos centrų statyba	vnt.
	Inžineriniai komunikaciniai koridoriai	km/gyv
	Žaliosios teritorijos	ha/gyv.
	Visuomeninės erdvės	ha/gyv.
	Miškų ūkio paskirties žemė	ha/gyv.
	Konservacinės paskirties žemė	ha/gyv.
	Saugomos teritorijos	km ²
	Gyvenamojo ploto vidurkis	m ² /gyv.
	Užstatymo intensyvumas	proc.
	Užstatymo tankumas	proc.
	Namų ūkių, turinčių interneto prieigą, dalis	proc.
	Miesto gyventojų procentinė kelionių struktūra	proc./proc./proc.
	Dviračių infrastruktūra	km
	Viešasis transportas	mln. keleivių/metus
	Vandentiekio ir nuotekų tinklai	km
	Elektros energijos tiekimas	km
	Šilumos tiekimas	km
Gamtinių dujų tiekimas	km	
Atliekos	m ³	
III. Socialiniai rodikliai	Gyventojų skaičius	tūkst. gyv.
	Vidutinis miesto gyventojų amžius	m.
	Gyventojų su aukštuoju išsilavinimu dalis	proc.
	Darbingo amžiaus gyventojų dalis	proc.
	Natūralus gyventojų prieaugis	gyv.
	Vidutinis šeimos dydis	asmenų skaičius
	Senatvės pensininkų ir darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus santykis	proc.
	Ikimokyklinio ugdymo vietų skaičius	vnt. sk./100 vaikų
	Mokyklų skaičius	sk./1000 gyv.
	Kultūros įstaigų skaičius	sk./1000 gyv.
	Konferencijų salių skaičius	sk./1000 gyv.
	Sveikatos apsaugos ministerijos sistemos įstaigų skaičius	sk./1000 gyv.
	Nusikalstamumas	sk./1000 gyv.
	Eismo saugumo lygis	sk./1000 gyv.
Savivaldybės biudžeto dalis, tenkanti socialinėms pašalpoms	proc.	
IV. Ekonominiai rodikliai	Užimtumas	proc.
	Nedarbo lygis	proc.
	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis	Lt
	Gyvenamosios paskirties būsto vertė	Lt/m ²
	Ūkio subjektų, turinčių daugiau kaip 50 darbuotojų skaičius	proc.
	Materialinės investicijos	tūkst. Lt/gyv.
	Tiesioginės užsienio investicijos	tūkst. Lt/gyv.
	Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos	tūkst. Lt/gyv.

Rodiklių grupė	Rodiklis	Mato vienetas
	Apgyvandinimo įstaigos	sk./1000 gyv.
	Turistų srautai	sk./1000 gyv.
	Savivaldybės bendros pajamos	Lt./gyv.
	Savivaldybės bendros išlaidos	Lt./gyv.
V. Aplinkosauginiai rodikliai	Dienų skaičius, kai buvo viršyta leistina oro tarša iš stacionarių taršos šaltinių	sk.
	Dienų skaičius, kai buvo viršyta leistina oro tarša iš mobilių taršos šaltinių	sk.
	Nuotekų (ūkio, buities, gamybos) išvalytų iki DLT normų ir išleistų į paviršinius vandenis kiekis	m ³ /gyv.

Bendrojo plano keitimo stebėseną turi trukti iki naujo savivaldybės teritorijos bendrojo plano patvirtinimo. Savivaldybės monitoringo duomenys ir informacija institucijoms bei kitiems asmenims teikiama įstatymų ir kitų teisės aktų numatyta tvarka. Savivaldybėje vykdomas monitoringas finansuojamas iš savivaldybės biudžeto lėšų, taip pat gali būti naudojamos ir tarptautinių organizacijų, programų bei kitos lėšos (Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymas (Žin., 2006, Nr. 57-2025); Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos aprašas (TAR, 2014, Nr. 401)).

SANTRAUKA

1. PAGRINDINIAI UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR SĄSAJA SU KITAIŠ PLANAIŠ

1.1. Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo tikslai

Pagrindiniai Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo tikslai:

1. sudaryti sąlygas darniai Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos raidai, nuosekliai erdvinės ir funkcinės integracijos politikai įgyvendinti, kompleksiskai spręsti socialinius, ekonominius, ekologinius uždavinius;
2. patikslinti Ukmergės rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros vystymo bei įgyvendinimo gaires, patikslinti esamas ir nustatyti naujas plėtrai reikalingas teritorijas;
3. sudaryti sąlygas racionaliam Ukmergės rajono savivaldybės gamtinių, žemės gelmių ir energijos išteklių naudojimui ir atkūrimui;
4. numatyti Ukmergės rajono savivaldybės gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir pažinimą, ekologinei pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą;
5. kurti sveiką, saugią, darnią gyvenamąją aplinką ir visavertes gyvenimo sąlygas gyvenamosiose vietovėse;
6. sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamos kokybės gyvenimo sąlygas;
7. derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, savivaldybių ir valstybės interesus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje sąlygų;
8. sudaryti sąlygas racionaliam žemės naudojimui;
9. reglamentuoti galimybę keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, nerengiant teritorijų planavimo bei žemėtvarkos planavimo dokumentų;
10. išnagrinėti sodininkų bendrijų teritorijas, numatant jų konversiją į gyvenamąsias teritorijas;
11. peržiūrėti ir įvertinti sprendinių įgyvendinimo prioritetus.

1.2. Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo uždaviniai

Svarbiausi Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo uždaviniai:

1. suformuoti planavimo lygmenį atitinkančias teritorijos funkcinio ir erdvinio vystymo kryptis;
2. optimizuoti planuojamos teritorijos urbanistinę struktūrą, socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą;
3. numatyti racionalaus žemės gelmių išteklių, žemės ūkio naudmenų, miškų, kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, gamtinio karkaso ir ekologiškai pagrįstos žemės naudojimo teritorinės struktūros formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemones;
4. detalizuoti atitinkamų aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius;
5. pakeisti Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano funkcinio zonavimo pavadinimus ir turinį pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-7 patvirtintas Teritorijų planavimo normas;
6. detalizuoti savivaldybei svarbių objektų išdėstymą bei numatyti prioritetinį jų vystymą;

7. detalizuoti gyvenamųjų vietovių kraštovaizdžio savitumui svarbias teritorijas, antropogeninius ir gamtinius elementus, panoramas, numatyti jų vizualinę apsaugą;
8. numatyti ypatingų inžinerinių statinių išdėstymą, pažymint visus esamus, rengiamus bendruoju planu ir kitais teritorijų planavimo dokumentais numatomus 30 m ir aukštesnius ypatingus inžinerinius statinius, kuriems aptarnauti reikalingas ne didesnis kaip 0,01 ha žemės plotas, kuriam Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 40 straipsnio 6 dalies 2 punkte numatytu atveju neformuojamas atskiras žemės sklypas;
9. tobulinti ir vystyti istoriškai susiklosčiusią urbanistinę struktūrą, architektūrinę erdvinę kompoziciją išryškinant Ukmergės miesto ir rajono miestelių savitumą, išsaugant vertingus architektūrinius statinius (kompleksus), naujai siūlomomis statybomis respektuojant miestų ir miestelių urbanistines struktūras, sukurti galimų miesto ir miestelių dominančių sistemą, formuojant miesto ir miestelių identitetą; numatyti priemones, stabdančias neigiamus urbanistinio chaoso, neproporcingumo reiškinius ir užtikrinančias darnų vystymąsi;
10. pasiūlyti turistinių trasų, rekreacinių zonų išdėstymą;
11. detalizuoti mažmeninės prekybos objektų išdėstymą, nurodant didžiausią galimą vieno mažmeninės prekybos objekto plotą atskirose planuojamos teritorijos dalyse;
12. patikslinti Ukmergės miesto ir rajono miestelių želdynų sistemos struktūrinių dalių ribas ir konkretizuoti jų naudojimo reglamentą atsižvelgiant į Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso teritorijų naudojimo specialiojo plano sprendinius;
13. identifikuoti ekologiškai jautrių Šventosios slėnio teritorijų ribas, numatyti bendrąją teritorijų apsaugos reglamentą, identifikuoti vietas, kuriose nauja statyba negalima;
14. identifikuoti teritorijas, kuriose būtina atkurti ir stiprinti pažeisto gamtinio karkaso ekologines funkcijas ir atkurti viešą prieigą prie vandens telkinių;
15. formuluojant estetinio potencialo apsaugos reikalavimus, akcentuoti Ukmergės rajono kraštovaizdžio charakterį pabrėžiančias ir formuojančias vietas (tame tarpe, teritorijas, kuriose yra sukurta arba bus kuriama rekreacinė ir turistinė infrastruktūra: gamtos ir kultūros paveldo vertybių teritorijas; turizmo trasas, rekreacines teritorijas, turistų aptarnavimo objektų teritorijas; teritorijas, kuriose stebėtoji geriausiai atsiskleidžia Ukmergės rajono gamtos ir kultūros paveldas (poilsio ir apžvalgos aikštelės, bokštai), Ukmergės miesto prieigas nuo svarbiausių įvažiavimų ir kt.);
16. nustatyti teritorijas, kurioms privaloma rengti ar keisti detaliuosius planus;
17. suformuoti naujas Ukmergės miesto ribas;
18. identifikuoti preliminarines vietas, kuriose turi būti statomi informaciniai stendai ar kita informacinė sistema su specifine miesto ir rajono kraštovaizdį reprezentuojančia informacija;
19. identifikuoti teritorijas, kuriose negali būti statomi didieji lauko vizualinės reklamos stendai.

1.3. Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sąsaja su kitais planais

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo dokumentas siejasi su šiais planais:

- Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2008 m. gruodžio 17 d. sprendimu Nr. 7-222;
- Ukmergės miesto teritorijos bendrasis planas, patvirtintas 2011-08-31 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-109;
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154 (Žin., 2002, Nr. 110-4852).
- Ukmergės miesto gatvių ribų specialusis planas, patvirtintas 2015-08-27 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-107;
- Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso teritorijų naudojimo specialusis planas, patvirtintas 2014-12-19 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-329;
- Ukmergės rajono dviračių trasų specialusis planas, patvirtintas 2014-08-28 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-209;
- Ukmergės rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros ir plėtros specialusis planas, patvirtintas 2009-08-20 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-173;
- Ukmergės rajone esančių, visuomeniniams poreikiams naudojamų teritorijų – paplūdimių specialusis planas, patvirtintas 2012-06-28 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-144;
- Ukmergės miesto plėtros teritorijų inžinerinės infrastruktūros specialusis planas, patvirtintas 2015-06-25 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-209;
- Ukmergės senamiesčio nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialusis planas – tvarkymo planas, patvirtintas 2014-09-02 Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu Nr. ĮV-594;
- Ukmergės senamiesčio nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialusis planas – teritorijos ir apsaugos zonos ribų planas; patvirtintas 2010-10-18 Kultūros ministro įsakymu Nr. ĮV-511;
- Ukmergės rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema, patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2009-06-01 įsakymu Nr. ĮV-290).

2. UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS ESAMOS BŪKLĖS APŽVALGA

2.1. Erdvinė–planinė teritorijos struktūra, demografinė situacija, migracijos rodikliai

Ukmergės rajono administracinę struktūrą sudaro 12 seniūnijų – Deltuvos, Lyduokių, Pabaisko, Pivonijos, Siesikų, Šešuolių, Taujėnų, Ukmergės miesto, Veprių, Vidiškių, Želvos ir Žemaitkiemio, 10 miestelių – Deltuvos, Lyduokių, Taujėnų, Šešuolių, Pabaisko, Veprių, Želvos, Vidiškių, Žemaitkiemio ir Siesikų bei Ukmergės miestas – rajono savivaldybės centras.

Ukmergės rajono savivaldybėje pastebima žymi gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencija, iš esmės atitinkanti Vilniaus apskrities ir visos šalies situaciją. Rajone mažėja bendras gyventojų skaičius, vaikų ir jaunimo dalis bei darbingo amžiaus gyventojų skaičius, didėja senstančios visuomenės dalis (2013–2016 m. vidutiniškai po 0,24 % kasmet). Tokių gyventojų skaičiaus mažėjimą nulėmė vidaus ir tarptautinė migracija bei vis didėjanti neigiama natūrali gyventojų kaita – mirusiųjų, tenkančių 1000 gyventojų, skaičius daugiau nei dvigubai viršija gimusiųjų. 2016 m. rajone buvo 36 160 nuolatinių gyventojų, o jų skaičius 2013–2016 m. laikotarpiu per metus vidutiniškai sumažėjo 1,95 % – daugiau nei šalyje ir apskrityje per tą patį laikotarpį.

60,34 % savivaldybės gyventojų gyvena Ukmergės mieste, 39,66 % – rajono kaimuose. Vertinant savivaldybės seniūnijas, pagal gyventojų skaičių pirmąja Ukmergės miesto bei Deltuvos ir Vidiškių seniūnijos, mažiausiai apgyventos – Žemaitkiemio, Šešuolių ir Lyduokių seniūnijos.

Analogiškai šalies ir apskrities situacijai, vidutiniais 2013–2016 m. duomenimis, Ukmergės rajono savivaldybėje moterys sudarė 54 %, vyrai – 46 % visų gyventojų. Didžiausią grupę (30,51 %) sudarė 40–59 m. ir vyresnio amžiaus (65 m. ir daugiau) (23,27 %) gyventojai, o vaikų ir jaunimo (0–19 m.) dalis buvo mažesnė (18,65 %) nei tuo pačiu laikotarpiu šalyje ir apskrityje.

Viena iš pagrindinių gyventojų skaičiaus mažėjimo priežasčių – migracija, kurią rajone įtakoja mažas gyventojų užimtumas, aukštas jaunimo nedarbo lygis, didelis skaičius minimalią algą gaunančių dirbančiųjų ir kt. 2013–2015 m. laikotarpiu pastebimos gana stabilios, nežymiai didėjančios bendrosios migracijos apimtys, vidaus migracijai viršijant tarptautinę.

2.2. Esamų teritorijų panaudojimas, rekreacija, pramonės–komercijos objektai, žemės ūkis, miškų ūkis ir vandens ūkis

2015 m. pabaigoje bendras gyvenamasis fondas Ukmergės rajono savivaldybėje sudarė 1 299,2 tūkst. m² ir nuo 2013 m. buvo išaugęs 1,28 %. Vienam savivaldybės gyventojui tenkantis naudingas plotas (35,2 m²) buvo didesnis nei šalyje ir apskrityje.

2013–2016 m. bendras Ukmergės rajone įregistruotų pastatų skaičius išaugo 767 pastatais (1,49 %), iš kurių 40 – Ukmergės mieste, 727 – kaimo vietovėse. Tuo pačiu laikotarpiu rajone užregistruota 213 naujų vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų, iš kurių 41 – Ukmergėje ir 172 – kaimo vietovėse. Tokio tipo pastatai 2016 m. pradžioje sudarė 17,87 % viso nekilnojamo turto registre įregistruotų statinių. Rajone buvo užregistruoti tik 3 nauji daugiabučiai gyvenamieji namai, kurie visi priklausė kaimo vietovėms. Bendras butų skaičius rajone nuo 2013 m. pabaigos nežymiai (0,97 %) padidėjo. Daugiau (1,47 %) išaugo namų, turinčių 1–2 butus, skaičius.

2013–2015 m. Ukmergės rajono savivaldybėje baigtų statyti naujų negyvenamųjų pastatų skaičius išliko stabilus (vidutiniškai 9 tokie statiniai per metus), o leistų statyti tokio tipo pastatų skaičius rodė didėjimo tendenciją. Gyvenamųjų pastatų statybos apimtys taip pat auga – 2013–2015 m. baigtų statyti gyvenamųjų pastatų skaičius padidėjo 30,7 %, o naujai leistų statyti – 9,76 %. Visais atvejais šias naujas statybas sudarė vieno ir dviejų būstų pastatai.

2012–2016 m. laikotarpiu buvo renovuotas 31 daugiabutis namas. Lyginant su 2014–2015 m. duomenimis, pastebimas išaugęs 2015–2016 m. renovuotų daugiabučių skaičius (11 namų).

Ukmergės rajono savivaldybė yra gana palanki turizmui ir rekreacijai. Ypač perspektyvus vandens turizmas ir kiti aktyvūs laisvalaikio praleidimo būdai, pažintinis turizmas, lankant įvairius kultūros paveldo bei saugomus gamtos objektus. Palankumą turizmo plėtrai užtikrina turimas rekreacinis gamtinių objektų potencialas, kultūros paveldo objektų gausa, o taip pat nedidelis atstumas nuo didžiųjų šalies miestų ir kaimynystė su stiprų turistinę–rekreacinę potencialą turinčiais Anykščių bei Molėtų rajonais.

Turizmo informacijos centro (TIC) lankytojų skaičius rajone itin išaugo trečiąjį 2016 m. ketvirtį (palyginus su tuo pačiu 2015 m. laikotarpiu – 77,50 %). Vis dėlto, šis skaičius vis dar žymiai atsilieka nuo didžiosios dalies kitų apskrities rajonų savivaldybių. Pagrindinę turizmo rajone dalį sudaro vietinis turizmas, kuris minėtu laikotarpiu siekė net 82,80 % bendro TIC lankytojų skaičiaus.

2013–2015 m. Ukmergės rajono savivaldybėje pastebimas 3,90 % išaugęs vietinių turistų skaičius ir 21,62 % padidėję jų išlaidos. Atvykusių turistų skaičius ir išlaidos, išaugę 2014 m., 2015 m. nežymiai sumažėjo. Didžiosios dalies apgyvendintų vietinių turistų viešnagės tikslas buvo atostogos ir poilsis (vidutiniškai 65 %), užsienio turistų – verslas (vidutiniškai 35 %).

Ukmergės rajone yra 23 apgyvendinimo įstaigos – 3 viešbučiai, 16 kaimo turizmo sodybų, 1 vila, 1 kempingas ir 2 stovyklavietės. Vis dėlto, rajone nepakankamai išplėtotas turistinių trasų, pakelės poilsio aikštelių tinklas, trūksta viešųjų tualetų, informacinių ženklų ir kt.

2016 m. pradžioje Ukmergės rajone buvo įregistruoti 1 655 ūkio subjektai, tačiau tik 42 % iš jų buvo veikiantys. Rajone vyrauja mažai darbo vietų kuriantis ir nedidelės pajamas gaunantis verslas. Didžiąją dalį (74,2 %) ūkio subjektų sudaro nedidelės įmonės, turinčios iki 10 samdomų darbuotojų. Mažų ir vidutinių įmonių, turinčių iki 250 darbuotojų, skaičius siekia 688, arba net 99,7 % visų rajono įmonių. Didžiosios dalies (86,10 %) rajono įmonių pajamos per metus sudaro iki 500 000 Eur. 2013–2015 m. visų rajone veikiančių ūkio subjektų apyvarta išaugo 9,41 %.

Daugiau kaip du trečdaliai rajono ūkio subjektų yra paslaugas teikiančios įmonės. Didžioji dalis jų užsiima prekybine veikla. 2015 m. pabaigoje savivaldybėje veikė 219 mažmeninės prekybos įmonės ir 34 maitinimo įstaigos, kurių apyvarta nuo 2013 m. buvo išaugusi atitinkamai 6,73 % ir 3,82 %.

Didžioji rajono įmonių dalis yra įsikūrusi Ukmergės mieste, kaimo vietovėms tenkant vos ketvirtadaliui visų veikiančių įmonių. Didesne įmonių koncentracija pasižymi Deltuvos seniūnija, esanti netoli Ukmergės miesto. Prioritetinės Ukmergės rajono pramonės šakos – medienos ir metalo apdirbimas, medienos gaminių ir baldų gamyba, statyba ir kelių tiesimas, siuvimo ir maisto pramonė.

Nors Ukmergės rajonas yra priskiriamas mažai palankių ūkininkauti žemių regionui, žemės ūkio naudmenos rajone užima 48 %, iš kurių 74,5 % yra ariama žemė, 24,4 % – kultūrinės ir natūralios ganyklos bei pievos ir 1 % – sodai ir uogynai.

2017 m. duomenimis, rajone yra 2 396 ūkiai. Vidutinis ūkio dydis – 7,20 ha. 87,78 % viso ūkių naudojamos žemės ploto sudaro žemės ūkio naudmenos. Didžioji dalis (86,45 %) žemės ūkio paskirties žemės plotų ūkininkams priklauso nuosavybės teise. Pagrindinę ūkių žemėnaudų dalį (99,33 %) sudaro mažesni, iki 50 ha ploto, ūkiai. Daugiausia ūkių (46,66 %) užima 3–10 ha plotą, o didesnių nei 150 ha ūkių savivaldybėje nėra.

Didžioji dalis Ukmergės rajono ūkininkų verčiasi gyvulininkyste ir augalininkyste. Daugelis ūkių augina galvijus ir kiaules, taip pat rajone plėtojama javininkystė, auginami augaliniai rapsai, grikliai, bulvės, cukriniai runkeliai. 2013–2015 m. bendroji augalininkystės produkcija rajone išaugo 18,21 %, o gyvulininkystės – sumažėjo 24,10 %.

2015 m. miškai Ukmergės rajono savivaldybėje užėmė 32,6 % teritorijos ir nuo 2013 m. šis rodiklis stabiliai, nors ir nežymiai, augo. Pagal sudaromą medynų tūrį vyrauja minkštųjų lapuočių ir spygliuočių miškai. 2016 m. privatūs miško žemės plotai rajone užėmė 39,4 % bendro miško žemės ploto.

Vandens telkiniai rajone užima apie 3 % teritorijos ploto. Pro rajoną teka Šventoji, yra 12 kitų valstybinės reikšmės upių, 30 ežerų (iš jų 10 – valstybinės reikšmės), 19 tvenkinių (iš jų 8 – valstybinės reikšmės), įrengtas vienas žuvitakis.

Ukmergės rajono savivaldybėje yra 58 (3 iš jų tik iš dalies patenka į rajono teritoriją) kietųjų naudingųjų iškasenų telkiniai ir prognoziniai plotai, iš kurių – 24 durpių, 1 molio, 1 sapropelio, 20 žvyro, 5 smėlio, 6 smėlio ir žvyro ir 1 gėlavandenės klinties. Iš viso rajone eksploatuojama 17 naudingųjų išteklių telkinių (2 iš jų tik iš dalies patenka į rajono teritoriją). Daugiausiai išgaunama žvyro (7 naudojami telkiniai).

2.3. Socialinė–kultūrinė būklė

2016 m. pradžioje 63 % savivaldybės būsto fondo užėmė socialiniai būstai. Šie būstai sudarė tik 1,35 % visų savivaldybėje registruotų butų. Didžioji jų dalis buvo Ukmergės mieste (188 butai), taip pat Taujėnų (26 butai), Siesikų (14 butų) ir Pivonijos (12 butų) seniūnijose, tuo tarpu Vidiškių, Želvos ir Žemaitkiemio seniūnijose socialinių būstų iš viso nebuvo. 2013–2014 m. išnuomotų butų skaičius šeimoms, turinčioms teisę į socialinį būstą, Ukmergės mieste išliko stabilus (24 butai), o kaimo vietovėse išaugo dvigubai (nuo 6 iki 12 butų).

Ukmergės rajone veikia 6 lopšeliai–darželiai, 1 mokykla–darželis, 2 universalūs daugiafunkciai centrai, 4 pradinio ugdymo skyriai, 5 ikimokyklinio ugdymo skyriai, 5 gimnazijos, 1 progimnazija, 9 pagrindinės mokyklos, 1 specialiojo ugdymo mokykla, 1 vaikų globos namai. Taip pat yra įsikūrę 2 pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai įstaigos – Ukmergės švietimo centras ir pedagoginė psichologinė tarnyba bei 2 neformaliojo ugdymo įstaigos – sporto centras ir meno mokykla. 2012–2016 m. laikotarpiu ikimokyklines ugdymo įstaigas lankusių vaikų skaičius išliko panašus, išaugęs tik 6 %, o mokinių skaičius mokyklose buvo 10,20 % mažesnis. Būtina siekti racionalaus savivaldybės bendrojo ir specialiojo ugdymo mokyklų tinklo sutvarkymo bei įvertinti neformaliojo švietimo didinimo galimybes kaimo gyvenamosiose vietovėse.

Ukmergės rajono savivaldybėje teikiamos pirminės ir antrinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos. Pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia 4 pirminės sveikatos priežiūros įstaigos, antrines (stacionarines ir ambulatorines paslaugas) – 1 įstaiga. Daugiausia sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų yra Ukmergės mieste – Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Ukmergės skyrius, Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, Teritorinė ligonių kasa, 12 pirminės ir antrinės sveikatos priežiūros įstaigų, 19 odontologijos kabinetų ir 21 vaistinė.

Savivaldybėje socialinių paslaugų poreikiai tenkinami gerai, tačiau, trūkstant lėšų, nepakankamai. 2015–2016 m. socialinių paslaugų finansavimas savivaldybėje nežymiai išaugo. Rajono teritorijoje yra 21 socialinių paslaugų (rūpybos) įstaiga, tačiau jos rajone išsidėstę netolygiai. Socialinės paslaugos prieinamiausias miesto gyventojams – didžioji jų dalis (13 įstaigų) susitelkę Ukmergės mieste ir greta jo esančiose 4 seniūnijose (išimtis – Želvos seniūnija,

turinti vieną socialinių paslaugų įstaigą). Pusė rajono seniūnijų (Pivonijos, Taujėnų, Žemaitkiemio, Veprių, Šešuolių ir Lyduokių) neturi nė vienos tokios įstaigos. Atsižvelgiant į esamą netolygų rajono socialinių paslaugų tinklo išsidėstymą, būtina siekti šias paslaugas padaryti prieinamas visiems rajono gyventojams.

Ukmergės rajone veikia 3 juridinį statusą turinčios kultūros įstaigos – Ukmergės rajono kultūros centras, turintis 18 filialų, Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešoji biblioteka, turinti 28 padalinius kaimuose ir Ukmergės kraštotyros muziejus, turintis 3 padalinius – Prezidento Antano Smetonos dvarą, Užugirio mokyklą–muziejų ir Veprių muziejų. Taip pat veikia ir poeto Vlado Šlaito namas–muziejus.

Savivaldybės lėšos, skirtos Ukmergės kultūros centrui, 2013–2015 m. sumažėjo 69,19 %, o bendra centro gautų lėšų suma buvo sumažėjusi net 84,16 %. Didžiausia lėšų dalis (83,10 %) teko darbo užmokesčiui, tuo tarpu ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti lėšų skirta nebuvo. Nuo 2013 m. pastebimas ir bendras kultūros centro darbuotojų skaičiaus mažėjimas, siekiantis 18,70 %.

2015 m. rajone veikė 98 mėgėjų meno kolektyvai, turintys 1 067 dalyvius ir 29 studijos, būreliai ir klubai, turintys 368 dalyvius. Nuo 2013 m. bendras visų kolektyvų skaičius sumažėjo 21,12 %, o jų dalyvių skaičius – 10,76 %. Siekiant kurti patrauklesnes gyvenimo sąlygas kaimo vietovėse, reikia vykdyti viešųjų pastatų, bendruomeninės infrastruktūros modernizavimą, daugiafunkčių centrų plėtrą.

Ukmergės mieste ir rajone kiekvienais metais vyksta apie pusantro šimto įvairių renginių – tradicinė Miesto šventė, gyvosios istorijos festivaliai, tarptautinis būgnų ir perkusijos festivalis, kamerinių vokalinų ansamblių šventė, folkloro muzikos šventė, kamerinių teatrų ir performansų festivalis, žiemos sveikatos ir sporto šventė, bėgimas, derliaus šventė, taip pat netradicinės lino dailės simpoziumas, meno populiarinimo programa, kino festivalis. Savivaldybėje puoselėjamos senosios dvarų kultūros tradicijos, kur ypač aktyvios Siesikų, Taujėnų, Sližių ir Krikštėnų buvusios dvaro sodybos.

Ukmergės rajone veikia 45 bendruomeninės organizacijos – 34 kaimų ir miestelių bei 7 miesto bendruomenės, 1 bendraminčių klubas, 2 bendruomenių visuomeninės organizacijos bei 1 asociacija, kurios prie kultūros ugdymo prisideda kartu su kultūros įstaigų darbuotojais organizuodamos įvairius renginius ir šventes, įgyvendindamos kultūrinius projektus, edukacijas ir kt.

2.4. Ekonominė aplinka

2016 m. pabaigoje darbingo amžiaus gyventojų skaičius savivaldybėje siekė 21,4 tūkst. žmonių ir nuo 2013 m. buvo sumažėjęs 3,6 %. Rajone užregistruota 2 603 bedarbiai, kurių didesnę dalį (53,9 %) sudarė vyrai. Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus rajone siekė 11 %. Nedarbo lygis rajone jau eilę metų viršija nedarbo lygį šalies mastu ir yra vienas didžiausių apskrityje. Čia taip pat fiksuojamas ir didžiausias jaunimo nedarbo lygis. Nuo 2010 m. didžiausias nedarbo lygis rajone stebimas Lyduokių ir Pivonijos seniūnijose, mažiausias – Vidiškių seniūnijoje. Vis dėlto, lyginant su 2015 m., 2016 m. nedarbo lygis rajone sumažėjo 1,4 %.

2016 m. savivaldybės gautos ES paramos lėšos nuo 2013 m. buvo išaugusios 43,78 %, o jų dalis, tenkanti vienam savivaldybės gyventojui išaugo beveik dvigubai. Iš ES, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų gautos lėšos per šį laikotarpį išaugo 31,55 %, iš valstybės biudžeto gautos lėšos – 13,85 %, tuo tarpu iš savivaldybės biudžeto gautos lėšos sumažėjo 10,34 %.

2016 m. trečiąjį ketvirtį į Ukmergės rajono savivaldybės biudžetą įskaityti mokesčiai buvo 17,86 % mažesni nei trečiąjį ir 12,81 % didesni nei pirmąjį tų pačių metų ketvirčius, o lyginant 2013–2016 m. trečiuosius ketvirčius, pastebimas stabilus mokesčių didėjimas, siekiantis 27,03 %. Didžiausią į savivaldybės biudžetą įskaitytų mokesčių dalį sudaro gyventojų pajamų mokesčiai.

Materialinių investicijų apimtys savivaldybėje 2013–2015 m. sumažėjo 22 %, o vienam savivaldybės gyventojui vidutiniškai tenkančių materialinių investicijų kiekis – 18,92 % ir buvo 38,6 % mažesnis už šalies vidurkį.

Tiesioginės užsienio investicijos (TUI) Ukmergės rajono savivaldybėje 2013–2015 m. išaugo 35,24 % ir pagal šį augimą atsiliko tik nuo Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono savivaldybių bei Elektrėnų savivaldybės. 2014 m. pastebėtas vienas didžiausių TUI kiekis Ukmergės rajono savivaldybėje, lyginant su kaimyninėmis savivaldybėmis. TUI vienam savivaldybės gyventojui per šį laikotarpį išaugo 40,46 %. Nors šis rodiklis vis dar atsilieka nuo pirmaujančių apskrities savivaldybių, jis yra vienas daugiausiai augusių visoje apskrityje ir parodo rajono konkurencingumo augimą bei gebėjimą pritraukti užsienio investicijas.

2.5. Aplinkosauginė situacija

Ukmergės rajono savivaldybėje pagrindiniai aplinkos oro teršėjai yra pramonės įmonės, o taip pat automobilių transportas. Daugiausia įmonių yra Ukmergės miesto teritorijoje. Oro būklę, ypač žiemos metu, neigiamai įtakoja ir nuosavų gyvenamųjų namų kvartalai, kūrenantys kietą ir kitokio pobūdžio kurą. Krovinio transporto srutai per Ukmergės miestą nedideli, nes yra šiaurės–vakarų aplinkkelis, o ateityje numatyta statyti ir pietryčių aplinkkelį. Nors duomenų apie bendrą rajono taršos lygį pateikta nėra, tačiau kai kurias išvadas galima daryti, atsižvelgiant į įmonių pateikiamus duomenis. Bendras iš pagrindinių stacionarių taršos šaltinių (20 įmonių) išmetamų teršalų kiekis 2015 m. sudarė 7,17 % apskrities ir 0,78 % šalies bendro teršalų kiekio. Nuo 2013 m. rajono teritorijoje pastebimas žymus taršos iš stacionarių taršos šaltinių padidėjimas: bendras visų teršalų kiekis išaugo 59,66 %, kietųjų medžiagų – 42,37 %, dujinių ir skystųjų medžiagų – 61,28 %, o sieros dioksido, azoto oksidų, anglies monoksido – atitinkamai net 81,25 %,

89,06 % ir 94,18 %. Teršalų iš stacionarių taršos šaltinių išmetimo intensyvumo išaugimą patvirtina ir nuo 2013 m. padidėjęs teršalų kiekis, tenkantis vienam gyventojui bei vienam kvadratiniam teritorijos kilometrui. Išaugusią taršą galimai įtakavo padidėję įmonių gamybos apimtys. Lyginant rajono stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekius su kitomis savivaldybėmis, pagal bendrą taršą (mažėjančia tvarka) rajonas yra 21 vietoje tarp 60 savivaldybių. Vis dėlto, aptarta aplinkos oro kokybė negali būti vertinama vienareikšmiškai, kadangi duomenys apie taršą iš mobilių bei kitų stacionarių taršos šaltinių nėra pateikiami.

Ukmergės rajone į paviršinius vandens telkinius išleistų teršalų – skandinčių medžiagų, bendrojo fosforo, nitritinio azoto ir chloridų kiekis 2012–2015 m. laikotarpiu išliko stabilus, organinių medžiagų kiekis pagal BDS₇ padidėjo 8,12 %, naftos ir jos produktų – 35 %, bendrojo azoto – 30,31 %, amonio azoto – 9,1 %, nitratinio azoto – 50,39 %, riebalų – net 81,20 %, tuo tarpu organinių medžiagų kiekis pagal ChDS sumažėjo 20,87 %, fosfatinio fosforo – 15,19 %.

Ukmergės rajono savivaldybėje požeminis vanduo vartotojams yra tiekiamas iš 34 vandenviečių. Daugumoje jų įrengti ir veikia vandens gerinimo įrenginiai. 2013–2015 m. beveik visi stebimi vandens kokybės rodikliai vandenvietėse neviršijo Lietuvos higienos normoje HN 24:2003 pateiktų verčių, tačiau didžiosios dalies vandenviečių vandens mėginiuose identifikuota mikrobiologinė tarša, rodanti galimą avariją vandentiekio sistemoje.

Ukmergės rajone yra 375 potencialūs taršos židiniai, iš kurių 50 – Ukmergės mieste. 135 potencialių taršos židinių teritorijose yra veikiantys, 125 – sugriauti, 81 – neveikiantys, 28 – rekultivuoti, 5 – rekonstruoti ir 1 – kitos būklės objektai. Iš šių teritorijų 8 yra ypatingai didelio pavojingumo, 50 – didelio pavojingumo, 284 – vidutinio ir 33 – nežymaus pavojingumo.

2.6. Inžinerinė infrastruktūra

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje visiems vartotojams yra tiekiamas požeminis vanduo. Prie viešojo vandentiekio tinklų yra prisijungę ir centralizuotu vandens tiekimu naudojami apie 70 % rajono gyventojų. Sunaudojamo vandens kiekiai yra gana dideli. 2013–2015 m. laikotarpiu pramonės reikmėms suvartoto vandens kiekiai išliko panašūs, o gyventojų namų ūkiams ir energetikai išaugo 15,6 % ir 13,3 %.

Vandens tiekimo infrastruktūrą Ukmergės rajone sudaro vandenvietės su siurbliu, vandens gerinimo įrenginiai, vandens tiekimo tinklai ir vandens talpyklos – bokštai ir rezervuarai. Požeminis vanduo gyventojams tiekiamas iš 34 vandenviečių, eksploatuojamų UAB „Ukmergės vandenys“ ir dar iš 10 individualių vandenviečių, priklausančių gyventojams. 2016 m. UAB „Ukmergės vandenys“ vandenvietėse išgauto geriamojo vandens kiekis buvo 5,6 %, o patiekto ir paskirstyto vartojimui – 5,7 % didesnis nei 2015 m. Tiek rajono vandentiekio tinklų, tiek UAB „Ukmergės vandenys“ eksploatuojamos sistemos įrenginių būklė yra gera. Ukmergės miesto tinkluose yra įrengti priešgaisriniai hidrantai, tačiau miesteliuose ir kaimuose jų nėra.

Ukmergės rajone yra išvystyta buitinių nuotekų šalinimo sistema, prie kurios yra prisijungusi didžioji rajono gyventojų dalis. Į šią sistemą surenkamos buitinės nuotekos iš Ukmergės miesto gyvenamųjų kvartalų ir dar iš 30 rajono miestelių ir kaimų. Didžiausia nuotekų valykla yra Ukmergės miesto valykla, kurioje išvalytos nuotekos yra išleidžiamos į Šventosios upę, o liekamasis dumblas išvežamas į dumblo kompostavimo aikštelę. Šias sistemas eksploatuoja UAB „Ukmergės vandenys“, o kitas rajone esančias nedideles nuotekų surinkimo ir valymo sistemas – objektų savininkai.

Rajone paviršinių nuotekų tvarkymo sistema yra išvystyta nepakankamai – yra tik keli paviršinių nuotekų surinkimo kolektoriai su įrengtomis nuotekų valyklomis, pašalinančiomis naftos produktus ir nešamą smėlį. Paviršinės nuotekos, surinktos nuo labai užterštų teritorijų, prieš išleidžiant į nuotekų tinklus ar vandens telkinius, yra apvalomos lokaliniuose įrenginiuose.

2015 m. į paviršinius vandens telkinius Ukmergės rajone buitinių, gamybinių ir komunalinių nuotekų (1,8 % jų sudarė nepakankamai išvalytos nuotekos) buvo išleista 0,6 % mažiau, paviršinių nuotekų (74,6 % jų – nevalytos nuotekos) – 26,7 % mažiau nei 2013 m.

Ukmergės rajone yra 5 centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) zonos su katilinėmis, eksploatuojamos UAB „Ukmergės šiluma“ – 4 Ukmergės mieste ir 1 Šventupio kaime. Ncentralizuoto šilumos tiekimo zonoje esantys pastatai yra šildomi iš autonominių šilumos gaminimo įrenginių.

Savivaldybėje yra gerai išvystyta gamtinių dujų tiekimo sistema. Rajono teritoriją kerta nacionalinės svarbos sudvigubinta D720 mm dujotiekio magistralė Vilnius–Panevėžys, o rajono energetiniams poreikiams tenkinti yra įrengtos 2 dujų skirstymo stotys (DSS).

Ukmergės rajonas turi įrengtą labai gerą elektros energijos tiekimo sistemą. Savivaldybėje yra 758 elektros transformatorinės su 10/0,4 kV įtampa, 4 transformatorių pastotės su 35/10 kV ir 2 transformatorių pastotės su 110/35 kV įtampa. Atsižvelgiant į didelį rajono elektros energijos tiekimo sistemos pajėgumų rezervą, čia yra galimybė statyti objektus, reikalaujančius didelio elektros energijos kiekio.

Ryšių infrastruktūrai priskiriama telekomunikacijų infrastruktūra ir paštas. Telekomunikacijų infrastruktūra Ukmergės rajone yra pakankamai išplėtotą, joje vyksta spartus naujų informacinių technologijų diegimo procesas. Rajone veikia 15 AB „Lietuvos paštas“ pašto skyrių, iš kurių 3 – Ukmergės mieste.

Iki 2015 m. Ukmergės rajono savivaldybėje atliekos buvo surenkamos 36 atliekų priėmimo punktuose (APP) rajono miesteliuose ir kaimuose, 18 APP Ukmergės mieste ir 1 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje (DGSA)

Ukmergės mieste. Nuo 2015 m. popieriaus, stiklo, plastiko, didžiosios, pavojingosios, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos bei padangų atliekos surenkamos tik DGSA, o mišrios komunalinės atliekos šalinamos Vilniaus apskrities regioniniame komunalinių atliekų sąvartyne. Ukmergėje įrengta ir nuotekų dumblo kompostavimo aikštelė.

Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikiamos 100 % rajono gyventojų ir nekilnojamojo turto savininkų. 2015 m. surinkta 18 477,53 t komunalinių atliekų ir šis kiekis 2 250,28 t viršijo 2014 m. surinktas atliekas, sudarydamas 6,92 % viso Vilniaus apskrities komunalinių atliekų kiekio. Pagrindinė bendro komunalinių atliekų srauto dalis (81 %) buvo surinkta konteineriuose. Daugiausia jų pašalinama sąvartyne – 84 %, perdirbama ar papildomai panaudojama – tik 16 %. Būtina siekti antrinių žaliavų ir biologiškai skaidžių atliekų rūšiavimo galimybių didinimo.

2.7. Susisiekimo infrastruktūra

Ukmergės rajone iš viso yra 452,38 km valstybinės reikšmės kelių, iš kurių 78,7 km – magistraliniai keliai, 88,1 km – krašto keliai, likę 285,6 km – rajoniniai keliai.

Kelių tinklo atžvilgiu Ukmergės miestas yra išsidėstęs labai palankioje vietoje, nuo didžiųjų šalies miestų nutolus tik vidutiniškai apie 70 km. Magistraliniai keliai praeina pro centrinę savivaldybės teritorijos dalį, svarbiausių krašto kelių tinklas sueina į Ukmergės miestą, sudarydamas spindulinę struktūrą, o rajoniniai keliai jungia seniūnijų centrus bei kitas gyvenvietes. Savivaldybę kertantys A2 ir A6 keliai priklauso ir europinėms magistralėms. Nors rajonas ir nepatenka į patvirtintų tarptautinių transporto koridorių tinklą, galima teigti, kad transportiniu atžvilgiu rajono savivaldybėje susidaro palankios sąlygos pramonės ir verslo plėtojimui tiek šalies, tiek ir tarptautiniu mastu.

2015 m. 98,57 km rajoninių Ukmergės rajono savivaldybės kelių dengė žvyro danga, 184,46 km – juoda danga, likusius – asfalto danga. Žvyro dangos keliai rajone sudaro 34,5 % visų teritorijos rajoninių kelių ilgio, kas šalies kontekste yra geras rodiklis. Daugiausia vietinės reikšmės kelių rajone sudaro žvyro ir grunto dangos keliai.

2013–2015 m. Ukmergės rajone, skirtingai nei šalyje, buvo pastebimas eismo intensyvumo augimas tiek magistraliniuose, tiek krašto keliuose. Tai galima sieti su augančiu automobilizacijos lygiu, didėjančiu gyventojų mobilumu, geografine rajono vieta, o taip pat ir su palapšniui kylančiu ekonominiu lygiu. Minėtu laikotarpiu pastebimas nežymus eismo intensyvumo išaugimas rajoniniuose keliuose, tačiau šis rodiklis 2014 m. metais buvo mažesnis nei 2013 m. Ši permaininga intensyvumo dinamika gali būti siejama su prastesne rajono kaimiškųjų vietovių demografinė bei ekonomine būkle, lyginant su Ukmergės miestu.

Geležinkelio Ukmergės rajono teritorijoje nėra, tačiau geležinkelio jungtis prieina iki pietinės rajono dalies iš Jonavos, ties Pageležiais ir Vepriais.

2014–2015 m. Ukmergės rajone sumažėjo eismo įvykių ir jų metu žuvusiųjų skaičius. 2015 m. žuvusiųjų, tenkančių 1 mln. rajono gyventojų, dydis siekė 28 žmones ir buvo beveik 4 kartus mažesnis nei 2014 m. bei 2 ir 3 kartus mažesnis nei Vilniaus apskrityje ir šalyje.

Ukmergės rajono užmiestyje vyksta 39, Ukmergės mieste – 6 autobusų maršrutai. 2014–2016 m. autobusais pervežtų keleivių skaičius tiek visoje rajono savivaldybėje, tiek Ukmergės mieste sumažėjo 13,3 %.

2.8. Saugomos teritorijos

Ukmergės rajone saugomų teritorijų sistemą sudaro 22 draustiniai (8 kraštovaizdžio, 4 botaniniai–zoologiniai, 3 telmologiniai, 2 botaniniai, po 1 entomologinį, hidrografinį, ornitologinį, geologinį ir ichtiologinį), 2 biosferos poligonai, 16 gamtos paveldo objektų (6 botaniniai, 4 geologiniai, 1 geomorfologinis ir 5 hidrogeologiniai), 16 „Natura 2000“ teritorijų, iš kurių 15 yra svarbios buveinių ir 1 – paukščių apsaugai.

Gamtinio karkaso teritorinę sudėtį rajono teritorijoje formuoja visos gamtinio karkaso struktūrinės dalys – geoekologinės takoskyros, geosistemų vidinio stabilizavimo arealai ir migraciniai koridoriai. Europinės ir nacionalinės svarbos gamtinio karkaso struktūrinių dalių rajone nėra, tačiau išskirtos regioninės ir vietinės svarbos gamtinio karkaso struktūrinės dalys. Visoje rajono teritorijoje geoekologinės takoskyros užima 25 146,67 ha, geosistemų stabilizavimo mazgai ir juostos – 40 135,82 ha, regioniniai ir svarbiausi rajoniniai migraciniai koridoriai – 7 086,35 ha teritoriją, o kiti rajoniniai ir svarbiausi vietiniai migraciniai koridoriai – 10477,18 ha.

Daugiausiai tvarkytinų viešųjų erdvių, memorialinių ir meno objektų numatyta Šešuolių (15), Lyduokių (8), Pivonijos ir Žemaitkiemio (po 7) seniūnijose. Seniūnijų bendruomenės dažniausiai pageidauja įrengti naujas ar pritaikyti jau esamas viešąsias erdves poilsiui ir renginiams, sutvarkyti aplinką, įrengti ar atnaujinti lankytinų objektų infrastruktūrą, atnaujinti ir restauruoti paminklus, kryžius ir koplytstulpius.

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje yra 70 visuomeninių paplūdimių (įrengtų, neįrengtų ir iš dalies įrengtų) – 2 Deltuvos, 3 Lyduokių, 3 Pabaisko, 6 Pivonijos, 6 Siesikų, 7 Šešuolių, 6 Taujėnų, 6 Ukmergės miesto, 6 Veprių, 17 Vidiškių, 2 Želvos ir 6 Žemaitkiemio seniūnijose. Šie paplūdimiai užima 57,09 ha plotą ir sudaro 0,04 % savivaldybės teritorijos.

2.9. Kultūros paveldo objektai

Ukmergės rajone yra 231 valstybės saugomas, registrinis arba paminklinis kultūros paveldo objektas. Rajone į nekilnojamojo kultūros vertybių (NKV) registrą įrašyti 74 archeologijos paveldo objektai, kurių skaičius nuo 2007 m. pastebimai išaugo. 57 objektai yra paskelbti valstybės saugomais, 17 – registriniai.

Ukmergės rajone vyrauja archeologijos paveldas, dalis piliakalnių yra vizualiai reikšmingi kraštovaizdžiui, tačiau nei vienas jų neturi paminklo statuso. Dalis piliakalnių yra apaugę želdiniais, sunkiai matomi aplinkoje. Rajone taip pat yra reikšmingų, visoje šalyje garsių didelių dvarų sodybų kompleksų. Lyginant su 2007 m., piliakalniai, ypač Ukmergės, yra tvarkomi geriau, o dvarų sodybų, ypač didžiausių, būklė yra reikšmingai pagerėjusi, daug jų turi savininkus. Rajone išlikęs labai retas Lietuvoje gynybinio paveldo objektas – Siesikų įtvirtinta dvarvietė su pilimi. Ukmergės rajone yra eilė rajono savitumui reikšmingų vietovių, pasižyminčių urbanistine, architektūrine, kraštovaizdžio, istorine ir archeologine vertėmis, tarp kurių – 18 piliakalnių, 1 senojo miesto vieta, 1 kultūros paveldo vietovė, 3 mitologinės, kraštovaizdžiui reikšmingos vietos, taip pat svarbius įvykius žyminčios vietos, monumentai, gausu Lietuvos partizanų kapų kompleksų ir atskirų kapų.

Urbanistiniu–architektūriniu–istoriniu–archeologiniu požiūriu ypač reikšmingas yra Ukmergės miestas, kurio istorinei daliai suteiktas senamiesčio statusas. Ukmergės mieste vyrauja statinių ir archeologijos paveldas, jo senamiesčio teritorijoje registruoti 26, už senamiesčio ribų – 15 nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, jų kompleksų ir vietovių, registruotų kaip kultūros vertybės.

3. APLINKOS APSAUGOS PROBLEMOS, TURINČIOS ĮTAKOS UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMO RENGIMUI

Pagrindinės aplinkos kokybės problemos, kurios gali turėti įtakos Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo rengimui yra sąlygotos transporto ir inžinerinės infrastruktūros išvystymo lygio, pramonės įmonių keliamos taršos bei foninio aplinkos užterštumo, būdingo šiam regionui.

Vandens ištekliai savivaldybėje yra pakankami, tačiau jų kokybė turi būti gerinama. Taip pat, nors daugelyje gyvenviečių nuotekos surenkamos centralizuotai ir išvalomos iki normatyvais nustatyto lygmens, tačiau dar daug vartotojų yra neprisijungę prie tinklų, taigi paviršinio vandens kokybė nėra labai gera. Jai turi įtakos ir nepakankamas lietaus kanalizacijos tinklų išplėtojimas Ukmergės mieste, miesteliuose bei kitose kaimo gyvenvietėse.

Nemažą aplinkos taršą sukelia transportas, kuris teršia dirvožemį, daro neigiamą įtaką oro kokybei, taip pat didina akustinio triukšmo lygį. Reikšmingą Ukmergės miesto transporto problemą sukelia pietrytinio aplinkkelio trūkumas. Orą savivaldybėje be transporto dar teršia kietosios dalelės, išmetamos iš katilinių ir vietinio šildymo katilų. Kol kas energija šildymui dar vartojama neracionaliai, pastebimi dideli jos nuostoliai. Siekiant to išvengti, reikalinga pastatų bei inžinerinės infrastruktūros renovacija.

Atliekų šalinimas rajone taip pat dar kelia problemų. Pastebimas atliekų konteinerių trūkumas sodų bendrijose, taip pat turi būti gerinamas atliekų rūšiavimo organizavimas, didinamas antrinis atliekų panaudojimas bei perdirbimas.

Svarbiausios aplinkosauginės problemos, susijusios su gamtinių teritorijų apsauga ir kraštovaizdžiu, yra aiškesnio teritorijų panaudojimo reglamentavimo stoka, o taip pat aiškesnės teritorijų urbanizavimo vizijos trūkumas.

Didžiausia problema kultūros paveldo srityje Ukmergės rajono savivaldybėje yra lėšų trūkumas paveldo objektų tvarkymui.

4. TARPTAUTINIŲ, EUROPOS BENDRIJOS ARBA NACIONALINIŲ LYGMENIŲ NUSTATYTI APLINKOS APSAUGOS TIKSLAI

Be nustatytų rengiamo Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo tikslų, Bendrojo plano rengimui taip pat įtakos turi aplinkosauginiai tikslai nustatyti aukštesnio lygmens (regioninio, nacionalinio, Europos Bendrijos bei tarptautinio) įstatyminiuose bei teritorijų planavimo dokumentuose.

Svarbiausi Europos Sąjungos tikslai aplinkos apsaugos srityje yra gerinti aplinkos kokybę, saugoti visuomenės sveikatą, racionaliai naudoti gamtos išteklius, saugoti biologinę įvairovę, kuriant „Natura 2000“ ekologinį tinklą. Tai nustatyta LR ratifikuotoje ES tarybos direktyvoje dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (Žin., 2006, Nr. 118-4513).

Itin svarbia laikoma ir klimato kaitos problema, apibrėžiama LR ratifikuotame Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokole (Žin., 2002, Nr. 126-5735); LR ratifikuotame Tolimųjų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokole dėl rūgštėjimo eutrofikacijos ir pažemio ozono mažinimo (Žin., 2004, Nr. 44-1440).

Savivaldybės bendrajame plane būtina įgyvendinti LR ratifikuotos Europos kraštovaizdžio konvencijos (Žin., 2002, Nr. 104-4621) nuostatas bei Vyriausybės patvirtintas kraštovaizdžio politikos kryptis, tokias kaip gamtinio kraštovaizdžio bei rekreacinių išteklių išsaugojimas, kraštovaizdžio ekologinio stabilumo užtikrinimas, jo optimalus tvarkymas, istoriškai susiklosčiusio kraštovaizdžio erdvinių struktūrų išsaugojimas.

Direktyvos, nustatančios Bendrijos veiksmus vandens politikos srityje, tikslai, liečiantys paviršinio vandens apsaugą, teršalų kontrolės priemonės, turi būti įgyvendinti rengiant Ukmergės miesto bei svarbiausių miestelių bendruosius ir / ar detaliuosius planus.

Kultūros paveldo srityje reikalinga įgyvendinti tikslus, nustatytus LR ratifikuotose Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencijoje (Žin., 1997, Nr. 19-411) ir Europos architektūros paveldo apsaugos konvencijoje (Žin., 1999, Nr. 100-2896) – suteikti paveldui tinkamą vietą visuomenės gyvenime, plėtoti paveldo mokslinius tyrimus, imtis tinkamų administracinių ir finansinių priemonių paveldo išsaugojimui.

Lietuvos Respublikos bendrajame plane (Žin., 2002, Nr. 110-4852) numatytos valstybės socialinės ir aplinkos apsaugos priemonės taip pat turi būti atitinkamu lygiu įgyvendinamos ir savivaldybės teritorijos bendrajame plane, pirmiausiai rezervuojant teritorijas valstybinės svarbos infrastruktūrai, saugant gamtos išteklius, kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę, optimizuojant žemės naudojimą pagal teritorijos gamtinius ir geografinius ypatumus. Taip pat LR Bendrajame plane numatyta urbanizuotų teritorijų plėtros srityje užstatomus plotus planuoti ten, kur jie turės mažiausią neigiamą įtaką aplinkai ir kraštovaizdžiui bei nesumažins derlingų žemės ūkio naudmenų ploto. Rekreacinių teritorijų plėtros srityje nustatyta sudaryti palankias sąlygas rekreacinį potencialą turinčiose teritorijose plėsti turizmo ir paslaugų verslą, kurti reikiamą infrastruktūrą.

Aplinkos apsaugos tikslai taip pat nustatyti LR Teritorijų planavimo įstatyme (Žin., 2013, Nr. 76-3824), numatant kompleksines teritorijų formavimo priemones aplinkos kokybės išlaikymui ir didinimui; LR Saugomų teritorijų įstatyme (Žin., 2001, Nr. 108-3902) numatytos priemonės aplinkos apsaugai, steigiant naujas saugomas teritorijas; LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme (Žin., 2004, Nr. 153-5571), nustatant kultūros paveldo objektų tvarkymo tikslus. Organizaciniai aplinkos apsaugos tikslai nustatyti Valstybinės aplinkos monitoringo 2011–2017 metų programoje (Žin., 2011, Nr. 34-1603)

Rengiant savivaldybės bendrąjį planą į šiuos tikslus atsižvelgta nustatant teritorijos planinės ir erdvinės struktūros vystymo principus. Jais vadovaujamosi rengiant koncepcinius pasiūlymus. Vystymo principai nustatomi teritorijos plėtros sritims, funkciniam zonavimui bei urbanistinei plėtrai.

5. SIŪLOMOS UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMO KONCEPCIJOS KRYPTYS IR ALTERNATYVOS

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepciniais pasiūlymais siekiama sudaryti kuo palankesnes sąlygas demografinės padėties gerinimui – gyventojų skaičiaus mažėjimo sustabdymui bei palaiptam jo augimui. Tuo tikslu yra numatomi urbanistinės plėtros pasiūlymai, o taip pat ekonominės, socialinės bei kultūrinės veiklos sričių vystymo sprendiniai.

Koncepcijų alternatyvų rengimo pagrindą sudaro rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių sistemos formavimas bei jų vystymo rėmimo principų nustatymas. Remiantis Lietuvos Respublikos bendrojo planu bei Vilniaus apskrities bendrojo planu, Ukmergės rajono gyvenamųjų vietovių sistemą sudaro:

- C kategorijos centras – Ukmergė;
- antrojo lygmens vietiniai urbanistiniai centrai;
- kitos gyvenamosios vietovės.

Antrojo lygmens vietiniams urbanistiniams centrams pagal Vilniaus apskrities bendrąjį planą numatyta priskirti: Dainava, Deltuva, Liaušiai, Lyduokiai, Pabaiskas, Siesikai, Taujėnai, Vepriai, Vidiškiai, Želva, Žemaitkiemis, Baleliai, Krikštėnai, Lėnas, Nuotekai, Rečionys, Šešuoliai, Šventupė. Šie centrai išskirti vadovaujantis šiais principais:

- išsidėstymo tolygumas – kad aptarnautų visas kaimiškųjų teritorijų vietas, proporcingai apgyvendinimo tankiui;
- pakankamas gyventojų skaičius – kad gyvenvietėje racionalu būtų turėti pirminio aptarnavimo struktūrą. Orientacinis gyventojų skaičius – 500 gyventojų.

Priimant šią išskirtą vietinių urbanistinių centrų struktūrą, bendrojo plano koncepcija yra įvertinami galimi šių centrų diferencijavimo bei vystymo variantai.

Atsižvelgiant į centrų skaičius bei jų išsidėstymą, Bendrojo plano koncepcija siūloma išskirti vietinius urbanistinius centrus į pagrindinius ir nepagrindinius. Pagrindiniams urbanistiniams centrams būtų skiriamas didesnis savivaldybės dėmesys remiant bei vystant pramonės bei verslo įmones, kurios atitinkamai skatintų kitų teritorijos vystymo sričių augimą. Nepagrindinių centrų plėtrai būtų skiriama mažesnė parama, tačiau pakankamai remiant ir išlaikant esamą inžinerinę bei socialinę infrastruktūrą. Ukmergės mieste bei vietiniuose urbanistiniuose centruose turėtų būti koncentruojamos materialinės investicijos, apjungiamos lėšos, skirtos teritorijų priežiūrai ir inžinerinių sistemų naudojimui.

Ruošiant Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijos alternatyvas buvo remiamasi teritorijos viešųjų erdvių tinklo tyrimu. Tyrimo metu apskaičiuotos geriausiai pasiekiamos vietos erdvių tinkle 30 minučių keliaujant pėsčiomis, važiuojant individualiu automobiliu ir naudojantis teritorijoje veikiančio viešojo transporto paslaugomis. Tyrime taip pat atsižvelgta ir į gyventojų tankumą teritorijoje – tos vietos, kurios geriau pasiekiamos iš tankiau apgyventų rajono dalių, vertintos kaip svarbesnės (geriau pasiekiamos). Vertinant rajono centrų vystymo alternatyvas, buvo naudojami du skaičiavimai: pasiekiamumo tik automobiliu ir viešuoju transportu bei visais minėtais trimis būdais. Pirmasis rezultatas išryškino labiau koncentruotą geriausiai pasiekiamų vietų – potencialių centrų – struktūrą, antrasis – tolygesnę centrų tinklo plėtrą.

Remiantis atlikta Ukmergės rajono savivaldybės vietinių urbanistinių centrų vystymo analize, parengtos dvi pagrindinės teritorijos vystymo **alternatyvos**:

1. koncentruotos plėtros alternatyva;
2. tolygios plėtros alternatyva.

Atitinkamai abiejų alternatyvų brėžiniuose pateikiami galimi atskirų objektų išdėstymo variantai. Tokius atskirus koncepcinius objektus bei jų sprendinius sudaro pramonės zonų išdėstymas bei C kategorijos centro ir vietinių urbanistinių centrų perspektyvinės urbanistinės plėtros teritorijų išdėstymas.

5.1. Koncentruotos plėtros alternatyva

Koncentruotos plėtros alternatyva numatoma plėtoti mažesnę gyvenamųjų vietovių skaičių nei tolygios plėtros alternatyvoje, tačiau skiriant joms didesnę dėmesį. Šia alternatyva būtų numatoma plėtoti Ukmergės miestą kaip regioninį C kategorijos centrą. Vystant kitus vietinius urbanistinius centrus, kaip pagrindiniai urbanistiniai centrai būtų palaikomos šios gyvenvietės: Vepriai, Želva, Taujėnai, Siesikai, Vidiškiai.

Kitas, stambesnes gyvenvietes būtų siūloma išlaikyti kaip pagalbinius urbanistinius centrus. Šiems centrams būtų nustatomas palaikomasis vystymo režimas. Tai būtų kiti administracines funkcijas turintys seniūnijų centrai: Deltuva, Pabaiskas, Liaušiai, Žemaitkiemis ir Lyduokiai bei dalis kitų gyvenamųjų vietovių, turinčių išskirtinius erdvinės struktūros elementus, gamtinių teritorijų rekreacinį potencialą, tai: Šešuoliai, Dainava, Tulpiakėmis, Lėnas, Baleliai, Kultuvėnai, Šventupė, Krikštėnai, Nuotekai, Laičiai, Rečionys, *Antakalnis**, *Antakalnis III**, *Tolučiai**, *Laumėnai**, *Jakutiškiai** ir *Petronys** (* – numatomi papildomi urbanistiniai centrai, neišskirti Vilniaus apskrities bendrajame plane).

Pagal šiuos sprendinius, urbanistinių centrų teritorinei plėtrai būtų skiriamas mažesnis dėmesys, išskyrus pagrindinius penkis vietinius urbanistinius centrus, kuriems būtų teikiamas prioritetas, inicijuojant teritorijų planavimo bei žemės sklypų pertvarkymo projektų rengimą teritorijų urbanizavimui, naujų objektų statybos investicijų nukreipimui ir pan. Kituose urbanistiniuose centruose išliktų galimybė teritorijos urbanizacijos vystymuisi, tačiau ji nebūtų prioritetinga, o būtų orientuojamasi į mažesnius teritorijų įsisavinimo mastus ir teritorijų vystymą esamos infrastruktūros bazėje. Žinoma, šiose gyvenamosiose vietovėse būtų palaikoma administracinė struktūra, socialinė infrastruktūra, būtų vykdomi esamos infrastruktūros tobulinimo bei modernizavimo projektai. Likusiose gyvenamosiose vietovėse būtų daugiau palaikoma esama infrastruktūra, neteikiant prioriteto naujoms statyboms.

5.2. Tolygios plėtros alternatyva

Tolygios plėtros alternatyva numatoma plėtoti esamą, susiklosčiusį gyvenamųjų vietovių tinklą, atsižvelgiant į gyvenamųjų vietovių turimą administracinį statusą, užstatytos struktūros kompaktiškumą bei esamos inžinerinės infrastruktūros išvystymą.

Šia alternatyva numatoma plėtoti Ukmergės miestą kaip regioninį C kategorijos centrą. Kaip pagrindinius vietinius urbanistinius centrus numatoma vystyti šias gyvenamąsias vietas, tai: Deltuva, Šešuoliai, Lyduokiai, Pabaiskas, Siesikai, Taujėnai, Vepriai, Vidiškiai, Želva, Žemaitkiemis.

Be šių pagrindinių centrų, taip pat būtų atrenkami pagalbiniai urbanistiniai centrai miestelių ir kaimų pagrindu (gyvenvietės, neturinčios administracinio statuso, bet turinčios išskirtinius erdvinės struktūros elementus, gamtinių teritorijų rekreacinį potencialą ir pan.). Pagalbiniais urbanistiniams centrams būtų priskiriami: Dainava, Lėnas, Baleliai, Kultuvėnai, Šventupė, Liaušiai, Rečionys, Krikštėnai, Nuotekai, Tulpiakėmis, *Laičiai**, *Antakalnis III**, *Antakalnis**, *Jakutiškiai**, *Petronys**, *Tolučiai* ir *Laumėnai* (* – numatomi papildomi urbanistiniai centrai, neišskirti Vilniaus apskrities bendrajame plane).

Pagal šios alternatyvos sprendinius, pagrindinių urbanistinių centrų vystymui būtų skiriamas prioritetas, inicijuojant teritorijų planavimo bei žemės sklypų pertvarkymo projektų rengimą teritorijų urbanizavimui, naujų objektų statybos investicijų nukreipimui ir pan. Pagalbinių urbanistinių centrų vystymas taip pat būtų palaikomas, neteikiant prioriteto naujų pramonės plėtros teritorijų vystymui. Tiek pagrindiniai tiek pagalbiniai urbanistiniai centrai būtų palaikomi ir remiami socialinio aptarnavimo sferoje.

Kitose, centrums nepriskiriamose gyvenamosiose vietovėse, atsižvelgiant į galimus poreikius, išliktų galimybė teritorijų vystymui, socialinių, kultūrinių objektų formavimui. Jose daugiau būtų palaikoma esama infrastruktūra, neteikiant prioriteto naujoms statyboms.

5.3. Atskirų teritorijos panaudojimo sričių ir vystymosi aspektų koncepciniai siūlymai

Gyvenamųjų teritorijų plėtra. Koncepciniais pasiūlymais urbanistinės plėtros teritorijas yra numatoma vystyti atrinktuose urbanistiniuose centruose. Svarbiausios plėtros teritorijos yra numatomos C kategorijos centrui – Ukmergės miestui. Jo plėtrai pateikiamos dvi alternatyvos.

I-osios koncepcijos alternatyva, Ukmergės miesto struktūrą numatoma plėtoti kartu su gretimai esančių gyvenviečių centrais. Tuo tikslu dalis naujos plėtros teritorijų būtų formuojamos prie esamų Ukmergės miesto užstatytų teritorijų ir prie kitų gretimai esančių, kompaktiškai užstatytų gyvenamųjų vietovių, tokių kaip Rečionys, Laičiai, Deltuva. Tokiu būdu būtų formuojama bendra Ukmergės miesto ir jos palydovų sistema, kuri nebūtų suaugusi į vieną užstatytą teritoriją. Gyvenamosios teritorijos būtų atskirtos agrarinių teritorijų ir želdinių. Tokia miesto vystymo kryptis leistų ilgesniam laikui planingai organizuoti kompaktišką Ukmergės miesto plėtrą, o kartu sudarytų prielaidas esamų gyvenviečių socialinės infrastruktūros vystymo skatinimui.

II-osios koncepcijos alternatyvos pasiūlymais pagrindines naujos plėtros gyvenamąsias teritorijas numatoma plėtoti nuo esamo miesto užstatymo šiaurės–vakarų kryptimi. Gyvenamųjų teritorijų vystymas planuojamas iki

aplinkkelio (magistralinio kelio A20), taip pat numatant šios plėtros rezervą ir už aplinkkelio. Šios alternatyvos pagrindu būtų formuojamas žiedinės plėtros struktūros Ukmergės miesto branduolys.

Vietiniuose urbanistiniuose centruose numatomas gyvenamųjų teritorijų vystymas tiek esamos infrastruktūros bazėje, tiek urbanizuojant naujas žemės ūkio paskirties teritorijas. Įvertinant pateikiamų alternatyvų sprendinius, prioritetas atitinkamai būtų skiriamas numatomų pagrindinių vietinių urbanistinių centrų vystymui. Nepagrindiniuose urbanistiniuose centruose teritorinė plėtra gali būti vystoma esamos inžinerinės infrastruktūros bazėje, neteikiant prioriteto naujų kvartalų planavimui. Kitose, centrams nepriskiriamose, gyvenvietėse prioritetas būtų teikiamas esamos inžinerinės infrastruktūros palaikymui.

Urbanistiniuose centruose gyvenamųjų teritorijų plėtra numatoma įvertinant esamas užstatytas teritorijas ir gamtos sąlygas. Be Ukmergės miesto, ryškesnė urbanistinė plėtra numatoma Veprių, Želvos, Taujėnų ir Siesikų miestelių aplinkoje. Siesikų miestelio plėtra numatoma vystyti šiaurės kryptimi, prie pagrindinio miestelį kertančio rajoninio kelio. Taujėnų miestelį numatoma daugiau vystyti rytų kryptimi, plečiant už Mūšios upelio slėnio esančią užstatytą teritoriją. Želvos miestelio plėtra numatyta vakarų ir pietų kryptimis. Vepriuose naujos urbanizuojamos teritorijos planuojamos išdėstyti šiaurės kryptimi, prie rajoninio kelio į Deltuvą ir vakarų kryptimi, ties esamu vietinės reikšmės keliu. Vidiškių miestelyje plėtra galima vakarų kryptimi.

Kituose vietiniuose urbanistiniuose centruose numatoma mažesnė gyvenamųjų teritorijų plėtra. Urbanistiniuose centruose gyvenamųjų teritorijų plėtra būtų galima tiek vienu, tiek kitu koncepcijos alternatyvos variantu.

Pramonės teritorijų vystymas. Šiais koncepciniais sprendiniais siūloma ir toliau vystyti Ukmergės miesto pramonines teritorijas, o taip pat sutelkti didesnę dėmesį pagrindinių urbanistinių centrų pramoninių teritorijų vystymui.

Koncepciniais pasiūlymais numatoma plėsti Ukmergės miesto pramoninę teritoriją vakarų pusėje. Numatoma pramonės teritorija būtų vystoma jau esamų pramonės įmonių kaimynystėje. Ties šia vieta yra 110/35 kV įtampos elektros tinklų transformatorių pastotė, geri transportiniai ryšiai ir inžineriniai tinklai.

Be šios teritorijos taip pat siūloma numatyti naujos pramonės teritorijos zoną, kuri būtų atokiau nuo miesto teritorijos. Tokia zona siūloma įvertinant galimų naujų logistinių centrų kūrimąsi, taip pat įvertinant galimų naujų įmonių sanitarinių zonų poreikį. Šios pramonės zonos vystymui pateikiamos dvi alternatyvos. I-osios koncepcijos alternatyvos variantu siūloma naują pramonės zoną vystyti į pietų pusę nuo Ukmergės miesto, prie magistralinio kelio A2 ir krašto kelio Nr.231 sankryžos, rytinėje magistralinio kelio pusėje. II-osios koncepcijos alternatyvos variantu siūloma vystyti pramonės zonos teritoriją rytinėje miesto pusėje, už magistralinio kelio A2, ties krašto keliu Nr. 115.

Kitos pramonės teritorijos galėtų būti išdėstytos numatomuose vietiniuose urbanistiniuose centruose bei jų gretimybėse. Svarbiausi šių pramonės teritorijų išdėstymo principai:

- darni tūrinė pastatų kompozicija, įvertinanti esamo užstatymo mastelį bei erdvinę struktūrą;
- didesnio atstumo išlaikymas nuo rekreacinių objektų;
- kultūros paveldo objektų gretimybių įvertinimas, išlaikant reikiamą atstumą, prisitaikant prie architektūrinės aplinkos.

Rekreacijos vystymas. Koncepciniais pasiūlymais yra numatomas rekreacinių teritorijų bei turizmo trasų vystymas. Rekreacinių zonų – centrų vystymas numatomas įvertinant gamtines sąlygas, esamą rekreacinę infrastruktūrą bei kitus traukos objektus. Rekreacinės zonos išdėstomos nepriklausomai nuo numatomų urbanistinių centrų formavimo variantų. Koncepcijos alternatyvose principiniai rekreacijos vystymo pasiūlymai išlieka tie patys, išskyrus kai kuriuos atskirus suplanavimo sprendinius. Žinoma, numatomų rekreacinių centrų veiklos pobūdis, priklausomai nuo urbanistinių centrų vystymo variantų, gali skirtis, tačiau planavimo alternatyvų jais sudaryti nesiekama.

Rekreacinė veikla Ukmergės rajono savivaldybėje laikoma viena iš perspektyvių veiklų, kuri gali ne tik pagerinti gyvenamosios aplinkos sąlygas, bet ir teikti ekonominę naudą. Pagrindiniai rekreaciniai centrai numatomi atsižvelgiant į gamtos sąlygas, vandens telkinius, esamą rekreacinę infrastruktūrą ir kt. Kaip pagrindiniai rekreaciniai centrai gali būti išskirti:

- Ukmergės miesto – prie Šventosios upės, taip pat Pašilėje.
- Veprių miestelio – numatomas pramogų komplekso įkūrimas išeksploatuoto karjero dalyje. Čia galėtų būtų įrengti teminiai pramogų parkai su vandens atrakcionais, aktyvaus bei pasyvaus poilsio zonomis.
- Lėno kaimo – Lėno ežero apylinkėse numatoma galimybė sporto, irklavimo bazės įkūrimui.
- Siesikų miestelio – numatoma rekreacinė zona apylinkėse prie Siesikų ežero, kuri apjungtų Siesikų pilį, miestelio objektus bei ežero pakrantes.
- Taujėnų miestelio – rekreacinė zona apimtų dabar jau funkcionuojančio dvaro sodybos objektus bei Mūšios upelio slėnį su tvenkiniu.
- Rečionių kaimo – numatoma rekreacinė zona prie Kurėnų ežero, vystant esamą paplūdimių infrastruktūrą, formuojant rekreacinius želdynus, sporto zonas. Ši rekreacinė zona būtų viena iš Ukmergės miesto rekreacinių užmiesčio zonų.
- Vidiškių miestelio – rekreacinė zona prie Kadrėnų tvenkinio, vystant esamą paplūdimių infrastruktūrą, formuojant rekreacinius želdynus, sporto zonas.
- Žemaitkiemio miestelio – prie Žemaitkiemio ir Kliepšių ežerų formuojami pėsčiųjų takai, vystoma paplūdimių infrastruktūra, rekreaciniai želdynai. Miestelio struktūroje vystomi rekreacinio aptarnavimo pastatai.

- Šešuolių miestelio – prie Šešuolių ežero formuojama tradicinė šalies kraštovaizdžio aplinka, vystoma rekreacinė infrastruktūra – paplūdimiai, pėsčiųjų takai. Esamų sodybų bazėje formuojami rekreacinio aptarnavimo objektai.
- Antakalnio kaimo – rekreacinė zona prie Žirnųjų ežero. Esamų užstatytų teritorijų bazėje kuriama poilsio infrastruktūra (apgyvendinimo, kaimo turizmo ir pan.). Neužstatytų teritorijų dalyse išlaikomas atviro kraštovaizdžio pobūdis, teikiant prioritetą neužstatomų rekreacinių teritorijų formavimui.

Be atskirų rekreacinių zonų formavimo, taip pat numatomi turizmui bei rekreacijai tinkantys objektai: esami vystomi (autokroso trasa Vidiškiuose, žirgynas Radiškių kaime) ir siūlomi (buvusių sovietinių karinių bazių pritaikymas turizmui (Kopustėliai, Vepriai), nuotykių parkas prie Siesarties upės, žirginio turizmo centras prie Leonpolio, golfo aikštynas Želvos apylinkėse).

Be poilsio zonų, koncepciniais sprendiniais yra pateikiami turistinių trasų plėtojimo pasiūlymai. Atsižvelgiant į esamus savitus Ukmergės rajono savivaldybės miestelius bei atskirus traukos objektus, siūloma turistinių maršrutų trasas išplėsti. Pateikiamais koncepciniais pasiūlymais galėtų būti formuojamas rajono vidaus autoturizmo maršrutas, apjungiantis svarbiausius išskirtinius ir rajono savitumą sudarančius objektus. Tokiems išskirtiniams rajono traukos objektams galėtų būti priskirti šie gyvenamųjų vietovių erdvinės struktūros elementai:

- Urbanistiniu bei kraštovaizdiniu požiūriu reikšmingos vietovės: Ukmergės senamiestis, Šešuolių miestelis, Veprių miestelis, Deltuvos miestelis, Siesikų miestelis, Želvos miestelis, Lėno kaimas, Taujėnų miestelis, Žemaitkiemio miestelis, Pabaisko miestelis, Vidiškių miestelis, Dainavos gyvenvietė, Kadrėnų kaimas, Rečionių kaimas.
- Buvusios dvarų sodybos: Užugirio buvusi dvaro sodyba, Taujėnų buvusi dvaro sodyba, Siesikų buvusi dvaro sodyba–pilis, Veprių buvusi dvaro sodyba, Lyduokių buvusi dvaro sodyba, Leonpolio buvusi dvaro sodyba, Šventupės buvusi dvaro sodyba.
- Varšuvos–Sankt Peterburgo trakto objektai.
- Vaizdingos kraštovaizdžio vietos: Šventosios upės slėnis, Šešuolių miestelio apylinkės, Želvos miestelio apylinkės.

Įvertinant šių objektų urbanistinį, kraštovaizdinį bei architektūrinį patrauklumą yra numatomas vidaus žiedinis autoturizmo maršrutas, kuris ir jungtų minėtus traukos objektus.

I-osios koncepcijos alternatyvos sprendiniais yra siūlomas pilnas maršrutas, įtraukiant visus paminėtus traukos objektus, tuo tarpu II-osios koncepcijos alternatyvoje pateikiamas kitas siūlomos vidaus autoturizmo trasos variantas, sutrumpinant jos maršrutą. Autoturizmo trasos maršrutas sutrumpinamas atsižvelgiant į esamą vietinių kelių tinklą. Šia II-ąja koncepcijos alternatyva siūloma formuoti trumpesnę autoturizmo maršruto ruožą iš Šešuolių į Pabaiską, atsisakant Krikštėnų aplankymo.

Vandens turizmas. Bendrojo plano koncepcija siūloma plėtoti esamų vandens turizmo trasų infrastruktūrą, vystant turizmo baidarėmis aptarnavimo infrastruktūrą – numatant bei įrengiant poilsiautojų sustojimo vietas, numatant privažiavimus baidarių atvežimui. Koncepciniais pasiūlymais siūloma išvystyti pramoginio irklavimo trasą, kuri jungtų Ukmergę ir Veprius. Ši trasa galėtų sujungti rajono centrą su numatomu pramogų parku.

Socialinė–kultūrinė aplinka. Socialinės–kultūrinės aplinkos koncepciniai pasiūlymai pateikiami priklausomai nuo pasirinktų gyvenamųjų vietovių vystymo alternatyvų (koncentruotos plėtros ir tolygios plėtros alternatyvos). Vienu ir kitu atveju pateikiami pasiūlymai sudaro tuos pačius socialinės, kultūrinės aplinkos plėtros principus, tačiau besiskiriančius dėl vystomų objektų teritorinio tinklo struktūros, jo tankumo ir objektų sutelkimo bei vystymo intensyvumo atskirose gyvenamosiose vietovėse.

Bendru atveju Ukmergės rajono savivaldybės prioritetinio vystymo gyvenamosiose vietovėse (C kategorijos centre ir vietiniuose urbanistiniuose centruose) socialinę ir kultūrinę bazę sudarytų esamos ir plėtojamos švietimo, sveikatos ir socialinės apsaugos, globos ir rūpybos, kultūros įstaigos, kuriose dirbtų 60–70 % rajono aukštos kvalifikacijos specialistų ir personalo su tinkamo lygio technine įranga. Pagrindinės plėtros kryptys – įstaigų modernizavimas, paslaugų kokybės gerinimas. Ypatingas dėmesys būtų skiriamas daugiafunkcinių socialinės infrastruktūros centrų steigimui ir plėtojimui. Siekiama, kad socialinio būsto dalis bendroje rajono būsto struktūroje priartėtų prie 3–5 % ir daugiau.

Žemės ūkis. Įgyvendinant koncepcijos alternatyvas, žemės ūkio teritorijose būtų išlaikyti žemės ūkio paskirties žemės plotai, statybą vykdant pagal LR ūkininko ūkio įstatymą (Žin., 1999, Nr. 43-1358), Lietuvos kaimo plėtros programos priemonių projektus, gamtinio karkaso bei kraštovaizdžio formavimo reikalavimus ir kt.

Kraštovaizdžio formavimas. Formuojant Ukmergės rajono kraštovaizdį siūloma išsaugoti vertingas kraštovaizdžio bei miestelių panoramas, kurios atsiveria nuo esamų svarbiausių susisiekimo trasų bei suformuotų apžvalgos taškų. Tuo tikslu yra siūloma išlaikyti atvirus stebėjimo laukus bei užtikrinti darnaus mastelio erdvinės struktūros formavimą.

Miestelių bei kitų gyvenviečių panoramų, apžvalgos laukų išlaikymas. Šiais sprendiniais siūloma saugoti atskirų miestelių bei kaimo gyvenamųjų vietovių kompaktiškai užstatytų teritorijų atsiveriančias panoramas, siluetus, apžvalgos taškus, gyvenviečių apžvalgos laukus:

- Siūloma išlaikyti Siesikų miestelio apžvalgos laukus nuo pietų pusės bei Siesikų ežero aplinkoje, kur susidaro svarbus bažnyčios bei Siesikų pilies vizualinis ryšys.
- Siūloma išlaikyti Žemaitkiemio miestelio perspektyvas nuo į jį sueinančių išorės kelių, ypač nuo pietų pusės, kur miestelio siluetas atsiveria laukų bei ežerų aplinkoje.
- Siūloma išlaikyti bei stiprinti Šešuolių miestelio apžvalgą nuo rytų pusės. Iš šios pusės, atvykstant nuo Želvos, atsiveria miestelio ir bažnyčios perspektyvos. Siekiant stiprinti silueto raišką, rekomenduojama humanizuoti šalia esančios gamybinės teritorijos užstatymą.
- Kaip išskirtinę, istoriniu požiūriu reikšmingą teritoriją siūloma saugoti Pabaisko mūšio lauko aplinką. Šio lauko atviros erdvės bei želdynų apsuptis gali bene geriausiai sukurti istorinės aplinkos pojūtį.
- Želvos miestelio panoramą siūloma formuoti nuo krašto kelio į Molėtus. Siūloma išlaikyti keliui lygiagrečių apžvalgos lauką, kuris leistų suvokti miestelio teritoriją su fragmentiškai atsiveriančiais bažnyčios bokštais.
- Siūloma išlaikyti Vidiškių miestelio apžvalgą nuo magistralinio kelio, atvykstant nuo Ukmergės pusės.
- Veprių miestelyje, kaip svarbiausia atvira erdvė išskiriama Veprių ežero aplinka. Formuojant Veprių miestelio erdvinę struktūrą siūloma išlaikyti kuo stipresnius vizualinius ryšius iš miestelio pusės į ežerą ir priešingai – nuo ežero apylinkių, išlaikant atvirus apžvalgos laukus, kurie leistų apžvelgti miestelio siluetą su bažnyčia.
- Kaip savitą rajono kraštovaizdį siūloma saugoti Lėno kaimo kraštovaizdį. Siūloma išlaikyti bei stiprinti miestelio ir bažnyčios perspektyvas su Lėno ežeru nuo kelio iš Ramygalos. Taip pat siūloma išlaikyti esamus bei formuoti naujus vizualinius ryšius su ežeru iš miestelio vidaus erdvių, o taip pat nuo ežero pakrančių į Lėno kaimo pusę.
- Siūloma taip pat išlaikyti Taujėnų miestelio kraštovaizdžio pobūdį. Nors miestelis neturi aukštų bažnyčios bokštų, tačiau turi raiškaus reljefo aplinką. Be to, miestelis išsidėstęs abipus Mūšios upelio slėnio, kuris formuoja didelę atvirą vidaus erdvę. Dėl šios priežasties, kaip vienas iš svarbesnių siūlymų ir būtų neužstatyto Mūšios upelio slėnio išlaikymas, kuris leistų suvokti dvi atskiras miestelio dalis.

Be šių išskirtinės kompozicijos gyvenamųjų vietovių erdvinės struktūros (miesteliai su bažnyčių bokštais, užstatymas, išsidėstęs vaizdingo reljefo, vandens telkinių aplinkoje ir pan.) apžvalgos išsaugojimo, siūloma išlaikyti ir kitų gyvenviečių atvirus apžvalgos laukus nuo svarbiausių tranzitinių kelių, kurie negali turėti tiesioginio ryšio su gyvenviečių užstatymu. Šie apžvalgos laukai leistų geriau suvokti gyvenviečių visumą bei išskirtų jas kaip atskirus kraštovaizdžio komponentus. Iš tokių gyvenviečių paminėtinos: Vileikiai nuo magistralinio kelio A2, Rečionys nuo magistralinio kelio A2, Dainava nuo magistralinio kelio A6.

Miestelių bei kaimo gyvenviečių savitų vidaus erdvių, perspektyvų išlaikymas. Be didesnių išorės ir vidaus apžvalgos erdvių išlaikymo bei formavimo, siūloma saugoti atskirus miestelių gatvių ruožus su raiškiomis vidaus erdvių perspektyvomis:

- Deltuvos nuo kelio iš Ukmergės (ties bažnyčios prieigomis);
- Lyduokių nuo kelio iš Želvos pusės, centrinėje miestelio dalyje.

Panoramų, užstatymo išklotinių formavimas. Kartu su panoramų bei perspektyvų saugojimu, siūloma taip pat formuoti atskirų gyvenviečių siluetus, išklotines, kurios stiprintų gyvenamosios vietovės erdvinės struktūros savitumą. Tuo tikslu yra siūlomi šie gyvenamųjų vietovių išorės vaizdo formavimo darbai:

- Ukmergės miesto išklotinės formavimas nuo magistralinio kelio A2, ruože Rečionys–Dukstyna. Tai siūlymai ilgesniam laikotarpiui, nes jie apimtų naujų miesto plėtros teritorijų užstatymą, kuris ir turėtų sudaryti naują Ukmergės panoramą. Kartu su naujo užstatymo siūlymu, būtų siūloma išlaikyti pakankamą apžvalgos lauką nuo magistralinio kelio A2 iki numatomo miesto plėtros teritorijų užstatymo. Šiuo atveju kraštovaizdžio formavimo pasiūlymų principai abiejose alternatyvose būtų tie patys. Skirtumus sudarytų tik tai, kad I-osios alternatyvos atveju Ukmergės miesto panoramą formuotų iš dalies pramoninės teritorijos užstatymas, o II-osios alternatyvos pagrindu naująją miesto išklotinę formuotų naujai numatomų gyvenamųjų teritorijų užstatymas.
- Šventupės gyvenvietės užstatymo architektūrinės raiškos gerinimas. Šventupės išorės vaizdo gerinimui būtų siūloma formuoti naują 2–3 aukštų užstatymą, papildantį esamą gyvenvietės erdvinę struktūrą, rekonstruoti esamus daugiabučius pastatus uždedant dvišlaičius stogus, panaudojant vientisas apdailos medžiagas ir pan.

Siekiant išlaikyti gyvenamųjų vietovių savitumus bei juos stiprinti, taip pat siūloma įvertinti ir tinkamai respektuoti šiuos išskirtinius architektūrinius objektus, kurie nėra įtraukti į saugomų objektų sąrašus:

- bažnyčios ir jų aplinka – Lyduokiuose, Želvoje, Krikštėnuose, Deltuvoje, Lėne, Taujėnuose;
- pastatai, gatvių, aikščių užstatymas – Vepriuose, Želvoje;
- išskirtinės vietos – Deltuvos mūšio vieta;
- etnoarchitektūros elementai, senųjų kaimų fragmentai – Kadrėnuose, Dvarniniuose (prie Šešuolių miestelio).

Nekilnojamas kultūros paveldas. Kultūros paveldo išsaugojimo interesai yra tiesiogiai susieti su rajono kultūrinės, socialinės ir ekonominės plėtros programomis. Bendrajame plane suformuluoti kultūros paveldo dalies

sprendiniai užtikrintų Ukmergės rajono kultūros paveldo apsaugą, tinkamą naudojimą, pritaikymą, pažinimą, integraciją į šiuolaikinį gyvenimą.

Ukmergės rajono savivaldybės bendrojo plano sprendimais turės būti išsaugoti Ukmergės rajono kultūrinio kraštovaizdžio savitumai:

- su unikaliomis gamtinėmis sąlygomis ir svarbiais kultūros paveldo objektais tiesiogiai susijusių miestų, miestelių, kaimų urbanistiniai, architektūros ypatumai, jų istorija, svarbių įvykių atmintis (Ukmergė, Šešuoliai, Siesikai, Deltuva, Pabaiskas, Vepriai, Žemaitkiemis, Lyduokiai, Vidiškiai, Taujėnai, Lėno–Užulėnio–Užugirio arealas);
- kultūros paveldo apsauga turės būti realizuojama, pritaikant ją viešajam pažinimui ir naudojimui, kultūriniam turizmui plėtoti;
- būtina tvarkyti nykstančius dvarų sodybų fragmentus, pritaikyti juos naudojimui;
- archeologijos vertybėms – Ukmergės senamiesčiui, piliakalniams ir senovės gyvenvietėms užtikrinti apsaugos tikslus – mokslinio pažinimo įgyvendinimą, piliakalnių teritorijų apvalymą nuo želdinių ir prieigų sutvarkymą;
- Šešuolių urbanistinei vietai būtina patikslinti teritorijos ribas ir parengti tvarkymo planą.

Inžinerinė infrastruktūra. Vandens tiekimas. Numatoma, kad ir ateityje visiems vartotojams bus tiekiamas geros kokybės požeminis geriamasis vanduo, atitinkantis Lietuvos higienos normos HN 24:2003 reikalavimus. Kadangi nėra numatoma nei didelio gyventojų skaičiaus padidėjimo, nei žymaus pramonės augimo, žinant, jog bus įdiegtos mažesnius vandens kiekius naudojančios technologijos, daroma išvada, kad Ukmergės rajone artimiausiu 20 metų laikotarpiu didelio geriamojo vandens poreikio padidėjimo neturėtų būti. Tokiu atveju, esamų vandenviečių ir vandentiekio įrenginių pakaks, jų pajėgumus pagal poreikius padidinant. Esamų vandens tiekimo magistralių pralaidumas bus pakankamas. Jei nenumatyta atsirastų poreikis Ukmergėje, ar netoli jos statyti įmonę su dideliais geriamojo vandens poreikiais, turėtų būti įsisauginama rezervinė Ukmergės miesto vandenvietė, dabartiniu metu esanti privačios nuosavybės teise valdomame žemės sklype.

Šiuo bendrojo planu numatoma nutiesti vandentiekio linijas į Ukmergės miesto ir kaimiškųjų vietovių plėtos teritorijas ir į naujai statomus pramonės objektus, taip pat plėsti vandentiekio tinklą esamuose kvartaluose. Numatoma, kad visiems vartotojams reikiamu slėgiu bus tiekiamas geriamojo vandens kokybės reikalavimus atitinkantis požeminis vanduo. Kadangi kai kuriose vandenvietėse pastebimos didesnės, prie ribinės vertės (0,5 mg/l) artėjančios amonio koncentracijos ir išaugę, bet normų (200 µg/l) neviršijančios bendrosios geležies koncentracijos, vanduo turi būti nugeležinamas, pagal poreikį iš jo šalinamas amonis.

Numatoma, kad nekokybiški vamzdiniai ir pasenę įrengimai bus atnaujinami, o nenaudojami įrenginiai (vandentiekio bokštai, rezervuarai ir kita įranga) – demontuoti. Neeksploatuojami arteziniai gręžiniai turi būti užsandarinami.

Buitinių nuotekų tvarkymas. Šioje Ukmergės rajono teritorijos bendrojo plano koncepcijoje numatoma tolimesnė nuotekų surinkimo sistemų plėtra tiek naujai užstatomuose kvartaluose, tiek esamuose, jau užstatytuose kvartaluose, miestelių ir kaimų dalyse. Tik išvalytas nuotekas numatoma išleisti į vandens telkinius. Taip pat numatomas tolimesnis nuotekų tvarkymo ūkio modernizavimas, pasenusių įrengimų keitimas naujais, priemonių, sumažinančių gruntinių bei lietaus vandenų patekimą į buitinių nuotekų nuvedimo vamzdinius, įgyvendinimas.

Paviršinių nuotekų tvarkymas. Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcija numatoma:

4. ir ateityje eksploatuoti esamus paviršinių nuotekų surinkimo tinklus ir nuotekų valykla;
5. įrengti paviršinių nuotekų valykla prie esamų išleistuvų, kur to reikalauja normos;
6. nuo labai užterštų, pvz. naftos produktais, teritorijų surinktas paviršines nuotekas apvalyti lokalinėse paviršinių nuotekų valyklose, prieš jas išleidžiant į atvirojus vandens telkinius.

Susisiekimo sistema. Remiantis koncepciniais pasiūlymais, numatoma išlaikyti esamą kelių tinklą. Įvertinant pasirinktą teritorinės plėtos alternatyvą būtų vystomi nauji susisiekimo tinklo elementai – gatvės, keliai. Plėtojant esamą kelių infrastruktūrą, koncepciniais sprendimais yra siūloma numatyti naujus kelių aptarnavimo objektus.

Atsižvelgiant į Nacionalinio lygmens autoturizmo specialųjį planą (IĮ „Atkulos projektai“, VĮ Valstybinio žemėtvarkos instituto Kraštotvarkos ir teritorijų planavimo skyrius, 2008), patvirtintą 2009 m. vasario 23 d. Lietuvos Respublikos ūkio ministro įsakymu Nr. 4-68, yra fiksuojamos *autoturizmo trasos*:

- „Aukštaitijos keliai“, ruožo Ukmergė–Anykščiai dalis (magistralinis kelias A6 ir krašto kelias Nr. 120)
- ruožo Kėdainiai–Ukmergė dalis (krašto kelias Nr. 145);
- ruožo Ukmergė–Nevėžis dalis (krašto kelias Nr. 174).

Šių autoturizmo trasų įgyvendinimo priemonių planas ir etapai nustatyti Nacionalinio lygmens autoturizmo specialiajame plane.

Koncepciniais sprendimais taip pat yra numatomos poilsio ir automobilių stovėjimo aikštelių vietų išdėstymas, kuriose kartu būtų pateikiama Ukmergės rajono turizmo informacija.

Remiantis minėtu specialiuoju planu bei Poilsio ir stovėjimo aikštelių plėtos programos įgyvendinimo priemonių planu (Transporto ir kelių tyrimo institutas, 2007) yra numatomos stovėjimo aikštelės:

- prie magistralinio kelio A2, ties Varkališkių kaimu, netoli Šventosios upės (I klasės stovėjimo aikštelė);

- prie magistralinio kelio A6, ties Pageležiais (I klasės stovėjimo aikštelė);
- prie magistralinio kelio A6, ties Radiškio kaimu, netoli Šventosios upės (II klasės stovėjimo aikštelė; galimi kelio aptarnavimo objektai – motelis, kavinė ir kt.).

Be išvardintų stovėjimo aikštelių koncepciniais sprendimais taip pat yra siūlomos papildomos stovėjimo aikštelės bei kelio aptarnavimo objektai:

- prie magistralinio kelio A2, ties Jačionimis (II klasės stovėjimo aikštelė; galimi kelio aptarnavimo objektai);
- prie magistralinio kelio A2, ties Taujėnais (I klasės stovėjimo aikštelė; galimi kelio aptarnavimo objektai);
- prie krašto kelio Nr. 174, ties Menturių kaimu (II klasės stovėjimo aikštelė);
- prie krašto kelio Nr. 145, ties Lokėnų kaimu (II klasės stovėjimo aikštelė).

Taip pat koncepcija yra siūlomas buvusių Varšuvos–Sankt Peterburgo trakto pašto stočių trasos pritaikymas turizmui. Išlikusios pašto stotys galėtų taip pat būti pritaikomos kaip kelio aptarnavimo objektai su poilsio infrastruktūra.

Bendras koncepcinių pasiūlymų apibūdinimas. Bendruoju atveju, koncepciniais pasiūlymais yra pateikiami gyvenamųjų vietovių sistemos vystymo siūlymai, kurie sudarytų atskirų urbanistinių centrų vystymo, rėmimo bei palaikymo principus. Remiantis koncepciniais pasiūlymais, svarbiausius gyvenamųjų vietovių sistemos elementus sudarytų I lygmens urbanistinis centras – C kategorijos rajono centras Ukmergė, II lygmens urbanistiniai centrai – pagrindiniai ir nepagrindiniai vietiniai urbanistiniai centrai bei kitos gyvenamosios vietovės. Atsižvelgiant į šiuos gyvenamųjų vietovių sistemos elementus, kiekvienam jų numatomi atitinkami vystymo pasiūlymai bei principai.

Pagrindiniame savivaldybės centre – Ukmergėje numatomas visų esamų institucinių įstaigų, kultūros objektų išlaikymas ir plėtra. Taip pat planuojama plėtoti viešąsias erdves, želdynų sistemas, sporto, žaidimų aikštynus bei kitas specialias teritorijas bendruomenės poreikiams. Rajono centre, remiant savivaldybei, skiriamas prioritetas aukštos kvalifikacijos reikalaujančioms pramonės įmonėms, pramonės parkams, laisvajai ekonominei zonai kurti.

II lygmens vietiniuose urbanistiniuose centruose numatoma išlaikyti esamą socialinę infrastruktūrą ir skirti atitinkamą paramą pramonės įmonių bei verslų kūrimuisi:

- remiamuose ir stiprinamuose pagrindiniuose urbanistiniuose centruose, remiant savivaldybei, numatoma vystyti investicines teritorijas aukštos kvalifikacijos nereikalaujančios pramonės įmonėms, žemės ūkio apdirbamajai pramonei, amatų centrams;
- palaikomuose pagalbiniuose urbanistiniuose centruose, remiant savivaldybei, numatoma vystyti daugiau pavienes investicines teritorijas, tokias kaip amatų centrai ar pan. Jei atsiranda privati iniciatyva, kitų įmonių įsikūrimas taip pat yra skatinamas ir palaikomas.

Urbanistiniuose centruose galimiems investitoriams (pramonė, transportas, sandėliavimas, medicinos, prekybos ir kt. paslaugos) atitinkamai būtų siekiama parengti investicinę bazę, kurią sudarytų iš anksto paruošti objektai (sklypai, pastatai) ir aiškiai apibrėžtos sąlygos bei reikalavimai ir t. t.

Kitose kaimo gyvenamosiose vietovėse didesnis dėmesys būtų skiriamas išskirtinės gyvenamosios aplinkos formavimui. Jose turėtų būti išlaikomas būdingas šalies kaimo kraštovaizdžio pobūdis. Šios gyvenamosios vietovės būtų orientuotos į žemės ūkyje dirbančiųjų būstą bei į jų darbo vietą, į specialistų, dirbančių urbanistiniuose centruose gyvenamąjį būstą kaime, o taip pat į turizmo, rekreacijos vystymą.

6. TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS, APLINKOS CHARAKTERISTIKOS

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas galimai reikšmingą poveikį, visų pirma, gali padaryti numatose prioritetingose urbanistinės plėtros teritorijose, skirtose Ukmergės miesto, rajono miestelių bei kaimo gyvenamųjų vietovių užstatymo išplėtimui. Šiose plėtros teritorijose yra žemės ūkio paskirties žemė, todėl poveikio reikšmingumas bus tiek dėl teritorijos naudojimo pobūdžio pasikeitimo, tiek dėl didesnio teritorijos ploto uždengimo kietomis dangomis, pastatais ir pan.

Minėtose plėtros teritorijose poveikio pobūdis žymia dalimi priklausys nuo tolimesnio sprendinių įgyvendinimo, t. y. parengtų urbanistinio suplanavimo ir techninių statybos projektų, kuriuose bus pasiūlyti konkretūs naujai kuriamos aplinkos funkciniai bei vizualiniai parametrai.

Išskirtinį reikšmingą poveikį gali turėti pramoninių zonų vystymas – teritorija prie Ukmergės pramoninės zonos, išplečiant ją ties Šemetiškais (Deltuvos sen.), Šlapių Priemiesčiu (Pivonijos sen.), numatomos pramonės teritorijos ties Jačionimis, Antakalniu II, Inkilais, Antakalniu III (Pivonijos sen.), Paąžuoliais (Taujėnų sen.).

Taip pat reikšmingas poveikis gali atsirasti ir teritorijoms, kuriose numatomos linijinių objektų, tokių kaip susisiekimo ir inžinerinė infrastruktūra, statybos – suprojektuota aukštos įtampos orinė elektros linija savivaldybės teritorijos rytinėje dalyje, numatytas Ukmergės miesto pietrytinis aplinkkelis ir kt.

Bendruoju planu reikšmingo neigiamo poveikio paukščių ir buveinių apsaugai svarbioms bei kitoms saugomoms teritorijoms neplanuojama ir nenumatoma.

Kultūros paveldo objektų požiūriu, dėl numatomos pramoninės zonos priartėjimo Ukmergės miesto vakarinėje pusėje, didesnis netiesioginis poveikis gali atsirasti buvusios dvaro sodybos fragmentams Šemetiškių kaime, tačiau tiesioginio poveikio šiam kultūros paveldo objektui būti neturėtų.

7. PASEKMĖS, NEĮGYVENDINUS UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMO SPRENDINIŲ

Neįgyvendinus šio Bendrojo plano sprendinių, savivaldybės teritorijos raida galėtų ir toliau vykti pagal ankstesnio, 2006 m. parengto, Bendrojo plano sprendinius. Tačiau kartu svarbu pastebėti, kad dėl esančių dabartinių plėtros poreikių, kryptingai realizuoti 2006 m. parengtame Bendrajame plane numatytus sprendinius sunku – vyksta fragmentiškas teritorijos užstatymas, kuriasi nekompaktiškos urbanistinės struktūros. Dėl minėtos priežasties, nenumačius šio Bendrojo plano pakeitimo, išliktų didesnės prielaidos žemės ūkio teritorijų fragmentacijai, kraštovaizdžio struktūros susiskaidymui. Taip pat būtų apsunkintos žemės ūkio vystymo galimybės dabartinėse agrarinėse teritorijose, kurios numatytos urbanizavimui ir kt. Bendrai galima teigti, kad neįgyvendinus Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo, liktų nerealizuoti nustatytieji Bendrojo plano tikslai bei uždaviniai, kuriais siekiama padidinti teritorijų naudojimo racionalumą, užtikrinti kraštovaizdžio apsaugą bei numatyti kitus naujus teritorijų naudojimo ir tvarkymo reikalavimus atitinkančius žemės naudojimo aspektus.

Neatlikus naujo teritorijos funkcinio zonavimo bei veiklos plėtojimo ir apribojimų reikalavimų nustatymo, nebūtų sukurtas naujas demografinės tendencijas bei urbanistinės plėtros poreikius atitinkantis savivaldybės teritorijos erdvinis modelis. Naujai nenumačius planuojamos teritorijos funkcinio zonavimo, prioritetinės plėtros teritorijų, nebūtų galimybių optimizuoti transporto ir inžinerinės infrastruktūros sistemų. Be to, nenumačius naujų, Bendrojo plano uždaviniuose numatytų, planuojamos teritorijos reglamentų, nebūtų sprendžiami esami urbanistiniai konfliktai ir nebūtų išvengiama naujų. Dėl to išliktų grėsmė savivaldybės miestų, miestelių bei kaimų teritorijų naudojimo racionalumui ir aplinkos kokybei.

Atsižvelgiant į tai, kad Bendrojo plano keitimu yra įvertinamos naujos investicijų pritraukimo galimybės, neįgyvendinus jo sprendinių, nebūtų patikslintas savivaldybės vaidmuo šalies ir apskrities ekonominės bei socialinės plėtros kontekste, nebūtų sudarytos prielaidos lėšų pritraukimui. Tuo pačiu nebūtų sudarytos prielaidos išlyginti savivaldybės teritorijos plėtros netolygumams.

Neatlikus Bendrojo plano keitimo taip pat nebūtų detalizuoti aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, nustatyti Vilniaus apskrities bendrajame plane, patvirtintame 2008 m. (valstybes-zinios.lt, 2008, Nr. 143-5699), kuriame konkretizuotas gyvenviečių sistemos formavimas, urbanistinės plėtros kryptys, rekreacijos vystymas ir kt. Todėl gyvenamųjų teritorijų plėtros srityje, nepatikslinant urbanistinio karkaso lokalizavimo mazgų bei ašių, nebūtų sudarytos naujos galimybės kurti humanišką ir kokybišką gyvenamąją aplinką, kryptingai renovuoti esamas užstatytas teritorijas, tikslingai įvertinti socialiai remtinų žmonių būsto statybos poreikius.

Netaikant Bendrajame plane numatomų gamtinių teritorijų, kraštovaizdžio apsaugos priemonių, dėl per intensyvaus urbanizavimo gali būti prarasta dalis gamtinio karkaso teritorijų. Tinkamai neformuojant miškų ir atvirų erdvių sistemų, gali prastėti gamtinės aplinkos būklė, mažėti gyvenamosios aplinkos bei rekreacinių teritorijų patrauklumas. Neįgyvendinus miškų, kraštovaizdžio tvarkymo zonų nustatymo sprendinių, nebūtų racionaliai naudojami savivaldybės kraštovaizdžio resursai ir nebūtų tinkamai įvertintos saugotinos gamtinės vertybės. Tuo tarpu, nenumačius upių ir kitų vandens telkinių pakrančių raidos pasiūlymų, nebūtų sudarytos palankesnės sąlygos viešųjų erdvių, rekreacinių teritorijų plėtojimui prie vandens telkinių.

Neatlikus Bendrojo plano keitimo gyvenamųjų vietovių erdvinės struktūros savitumo, paveldo srityje nebūtų nustatytos saugotinos vertingos urbanistinio ir architektūrinio paveldo teritorijos bei objektai, išskirtinio kraštovaizdžio elementai.

Neįgyvendinus Bendrojo plano sprendinių socialinės ir ekonominės aplinkos srityje, išliktų prielaidos ir toliau ryškėti miesto bei kaimo gyvenamųjų vietovių socialinio aptarnavimo skirtumams, nepakankamam socialinės globos prieinamumui gyventojams.

Vertinant ekonominę sritį, galima išskirti, kad nenumačius naujų teritorinių pramonės plėtros galimybių, o taip pat nenumačius konkretesnių reikalavimų gamybos objektų vystymui agrarinėse teritorijose, nebus sudarytos geresnės sąlygos verslui plėtotis, neigerės investicinė aplinka. Nenumačius prekybos ir paslaugų tinklo plėtros kryptų, kils konfliktai taip mažojo ir didžiojo verslo, prastės vartotojų pasirinkimo galimybės.

Visuomenės sveikatos srityje nebūtų ieškoma būdų sumažinti taršiųjų objektų neigiamą poveikį gyvenamosioms teritorijoms. Taip pat nebūtų taikomos tinkamos sveikatingumo didinimo priemonės ir vystomos sveikatinimo teritorijos.

Neįgyvendinant Bendrojo plano sprendinių transporto ir inžinerinės infrastruktūros srityje, nebūtų sudarytos palankesnės sąlygos optimizuoti kelių tinklą bei inžinerinį aprūpinimą pagal racionalios urbanistinės plėtros prioritetus.

Nenumačius tobulinti vandentvarkos įrenginių ir jų sistemų, gali prastėti vandens kokybė paviršiniuose teikiniuose, o taip pat gali pablogėti geriamojo vandens kokybė. Nenumačius gamtinių resursų (geriamojo vandens) racionalaus naudojimo tvarkos, nebūtų sudarytos palankesnės sąlygos šių resursų atsakingesniai vartojimui.

Netobulinant atliekų šalinimo sistemos, nebūtų sudarytos tinkamesnės sąlygos taršos mažinimui savivaldybės teritorijoje, būtų surenkama mažiau antriniam panaudojimui tinkamų žaliavų ir pan.

8. GALIMOS REIKŠMINGOS PASEKMĖS APLINKAI IR JŲ VERTINIMAS

Rengiant Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo strateginį pasekmių aplinkai vertinimą, atliekama galimų *reikšmingų pasekmių analizė šiems aplinkos komponentams*:

- aplinkos kokybei (orui, vandeniui ir dirvožemiui);
- augalijai, gyvūnijai ir bioįvairovei;
- kultūros paveldui (kultūros paveldo objektams ir vietovėms), kraštovaizdžiui;
- visuomenei ir jos sveikatai (oro, triukšmo, kvapų ar kitos taršos poveikis, poveikis švietimui, kultūrai, socialinei apsaugai, sveikatos apsaugai);
- ekonominei aplinkai (nedarbo mažinimui, pramonės investicijoms, verslo sąlygoms ir kt.).

Galimos pasekmės gali sukelti tiek I-osios, tiek II-osios alternatyvos sprendiniai. *Vertinami koncepcijų alternatyvų sprendiniai*, galintys turėti poveikį aplinkai, išskiriami į šias grupes:

- gyvenviečių sistemos vystymas;
- gyvenamųjų teritorijų plėtra;
- pramonės teritorijų plėtra;
- socialinė–kultūrinė infrastruktūra;
- inžinerinė infrastruktūra;
- rekreacijos vystymas;
- kraštovaizdžio formavimas;
- susisiekimo sistemos vystymas.

8.1. Poveikis aplinkos kokybei (orui, vandeniui ir dirvožemiui)

Poveikis orui, vandeniui ir dirvožemiui daugiausia gali priklausyti nuo gyvenviečių sistemos vystymo alternatyvos, gyvenamųjų teritorijų bei pramonės objektų plėtros, inžinerinės bei susisiekimo infrastruktūros vystymo.

Urbanistiniai sprendiniai, šiuo metu žemės ūkiui naudojamų teritorijų urbanizavimas turės reikšmingų pasekmių tų teritorijų vandens režimui bei dirvožemiui. Dalis smulkių vandentėkmių bus kanalizuojama, atsiras daug kietų paviršių, o tai keis vandens nuotėkio kryptį bei skverbimąsi į požeminius horizontus. Dalis dirvožemio bus sunaikinta vykstant statyboms.

Dėl didėjančios urbanistinės plėtros, o ypač dėl pramonės objektų, gali padidėti potencialių taršos židinių, kurie, priklausomai nuo atskirų projektų įgyvendinimo, gali turėti atitinkamas pasekmes. Neįvertinus reikiamų aplinkosauginių reikalavimų tai gali sukelti neigiamą ilgalaikį poveikį aplinkai.

Susisiekimo dalies sprendiniai turės didžiausią įtaką oro bei akustinei taršai, taip pat dirvožemio taršai šalia kelių. Ukmergės centre bus sumažintas eismo intensyvumas, įrengiant pietrytinį aplinkkelį. Kai kurios transporto organizacinės priemonės leis sumažinti oro taršą, tačiau bendras jos lygis gali didėti dėl bendro Lietuvos gyventojų mobilumo augimo, nepriklausančio nuo savivaldybės bendrojo plano sprendinių.

Inžinerinės infrastruktūros sprendiniai kartu su urbanistiniais turės teigiamą reikšmingą poveikį oro, vandens ir dirvožemio kokybei. Sudarant sąlygas plėsti centralizuotą šilumos tiekimą, parenkant mažiau taršias kuro rūšis gerės oro kokybė, didesniai vartotojų skaičiui prisijungus prie centralizuoto vandentiekio ir nuotekų tinklų gerės paviršinių vandens telkinių kokybė, o gerinant bei vystant atliekų surinkimo ir šalinimo sistemą mažės dirvožemio tarša atliekomis.

8.2. Poveikis augalijai, gyvūnijai, bioįvairovei ir saugomoms teritorijoms

Didžiausią poveikį augalijai, gyvūnijai ir bioįvairovei gali turėti urbanistinės plėtros sprendiniai (tiek gyvenamųjų, tiek pramonės teritorijų plėtra), inžinerinės infrastruktūros, susisiekimo infrastruktūros plėtojimas, o taip pat rekreacinės infrastruktūros vystymas gamtinėje aplinkoje.

Urbanistinės dalies sprendiniai, susiję su teritorijų urbanizavimu, gyvenamųjų teritorijų bei pramonės ir verslo teritorijų plėtra, turės neigiamą poveikį biologinei įvairovei, gyvūnijai ir augalijai numatomose plėtros teritorijose. Užstatant šias teritorijas, bus prarasta dalis žemės ūkio teritorijose gyvenančių gyvūnų ir augalų bendrijų buveinių.

Numatomi nauji linijiniai susisiekimo objektai – keliai, o taip pat orinės elektros linijos, vėjo jėgainės turės neigiamą poveikį gyvūnijai – jos sudarys fizines kliūtis gyvūnų judėjimui.

Rekreacinės infrastruktūros vystymas taip pat sudarys prielaidas natūralios gamtinės aplinkos pokyčiams – natūralios paklotės ištrypimui, natūralių plotų sumažėjimui, įrengiant kietas dangas, formuojant vandens telkinių pakrantes paplūdimiams ir pan.

Teigiamą poveikį augalijai, gyvūnijai ir bioįvairovei turės numatomi kraštovaizdžio formavimo sprendiniai, kuriais siekiama nustatyti neužstatomas ir naujai apželdinamas teritorijas. Taip pat teigiamą poveikį turės gamtinio karkaso formavimo siūlymai – natūralių kraštovaizdžio komponentų atkūrimas, stiprinimas ir gausinimas.

Augalijai, gyvūnijai ir bioįvairovei teigiamą poveikį turės saugomų teritorijų išlaikymas, kryptingas turizmo srautų organizavimas (gamtinės aplinkos lankytojų trasų nustatymas, poilsio vietų įrengimas ir pan.).

Bendrojo plano koncepciniais sprendimais taip pat yra įvertinamos saugomos teritorijos, gamtos paveldo objektai bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos. Bendrojo plano sprendimais įvertinama saugomų teritorijų apsauga bei jų vystymas šiais aspektais: nenumatoma intensyvios urbanizacijos šių teritorijų aplinkoje; įvertinamas galimų pramonės objektų atsitraukimas nuo saugomų teritorijų ribų; numatoma vidaus autoturizmo trasa, kuria būtų apjungiamas dalis saugomų teritorijų bei gamtos paveldo objektų; įvertinamos rekreacinės infrastruktūros plėtojimo galimybės saugomų teritorijų aplinkoje. Koncepciniais sprendimais taip pat įvertinamos gamtinio karkaso teritorijos, kurios sudarytų prielaidas geriau apjungti saugomas teritorijas į vieną sistemą ir kt. Bendru atveju numatomi koncepciniai sprendiniai sudarytų sąlygas išlaikyti tinkamą saugomų teritorijų bei gamtos paveldo objektų būklę, o taip pat sudarytų galimybes jų lankymui bei pažinimui. Todėl numatomi Bendrojo plano koncepciniai sprendiniai turėtų teigiamą ilgalaikį poveikį saugomoms teritorijoms, gamtos paveldo objektams bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms.

8.3. Poveikis kultūros paveldui, kraštovaizdžiui

Kultūros paveldo objektai labiausiai gali būti paveikti teritorijose, kuriose numatoma nauja urbanistinė plėtra. Siekiant išvengti neigiamo poveikio kultūros paveldo objektams, Bendrojo plano sprendimais numatant užstatomas aplinkos pokyčius, siekiama išlaikyti darnios kultūros paveldui aplinkos formavimą. Su kultūros paveldo objektų aplinkos formavimu taip pat tiesiogiai siejamas kraštovaizdžio formavimas, įvertinant platesnį vizualinės aplinkos suvokimo kontekstą.

Daugumos plėtos teritorijų vystymas numatytas įvertinant esamą kultūros paveldo objektų išdėstymą ir, tuo pačiu, būdingo miestelių bei kaimo gyvenviečių kraštovaizdžio formavimą. Tai bažnyčių eksponavimas panoramose, jų sudaromų perspektyvų išlaikymas vidaus erdvėse, kaimų vientisumo suvokimas nuo kelių ir kt. Pagal bendrojo plano sprendimus neigiamas poveikis kultūros paveldo objektams gali kilti tik atskirais atvejais. Kaip vienas jų gali būti išskirtas poveikis buv. dvaro sodybos fragmentams Ukmergės priegose (Šemetiškių kaime), vakarinėje miesto pusėje, ties naujų pramoninių teritorijų plėtos zona.

Kultūros paveldo dalies koncepciniuose pasiūlymuose numatoma išskirti urbanistinio paveldo elementus miesteliuose. Tai leis išsaugoti jų kraštovaizdžio sanklodą ir savitumus. Nors registruotų kultūros paveldo vertybių nėra daug, tačiau yra išlikusių ir dar nesaugomų urbanistinio paveldo elementų. Tai turės teigiamą ilgalaikį poveikį.

Teigiamą ilgalaikį poveikį kultūros paveldui turės koncepcijos alternatyvose numatomi rekreacinės sistemos ir rekreacinės infrastruktūros plėtojimo sprendiniai, kurie paskatins kultūros paveldo objektų ir vietovių lankymą, naudojimą ir tvarkymą bei tuo pačiu padidins jų pažinimo galimybes plačiajai visuomenei.

Kraštovaizdžio formavimo atžvilgiu, Bendruoju planu jis, kaip ir kultūros paveldo objektai, gali būti labiausiai paveiktas teritorijose, kuriose numatoma nauja urbanistinė plėtra. Kaip reikšmingesnis poveikis kraštovaizdžiui dėl teritorijų urbanizavimo gali kilti numatomų pramonės zonų aplinkoje. Vertinant pirmos ir antros koncepcijos alternatyvose pateikiamus pramonės zonų išdėstymo variantus, galima būtų išskirti numatomas pramonės zonos išdėstymo sprendinius ties Antakalnio II ir Inkilų gyvenvietėmis. Šioje vietoje pirmosios koncepcijos atveju, pramonės zonos numatymas Aukštakalnio II teritorijoje gali turėti didesnę neigiamą poveikį kraštovaizdžiui. Tą lemia šios vietos gamtinis išskirtinumas, - ji išsidėsčiusi aukštumoje, vaizdingoje aplinkoje ir yra matoma iš daugelio apylinkinių teritorijų. Tuo tarpu, remiantis II-osios koncepcijos alternatyvos pasiūlymu, vietoje šio sprendinio numatoma vystyti pramonės zonas šalia jau esamų gyvenviečių gamybinėmis teritorijomis, jas išplečiant. Šių teritorijų vystymas tiek kraštovaizdžio vaizdingumo atžvilgiu, tiek teritorijos kompaktiškumo požiūriu galėtų būti vertintinas kaip mažiau neigiamas sprendinys.

8.4. Poveikis visuomenei ir jos sveikatai

Atsižvelgiant į demografinę savivaldybės padėtį, gyventojų senėjimo problemas, Ukmergės rajono savivaldybėje iškyla būtinybė peržiūrėti visuomenės sveikatą užtikrinančias priemones, socialinių paslaugų prieinamumą, kultūrinės veiklos bei gyventojų užimtumo formas. Todėl Bendrojo plano koncepcija yra numatomos priemonės visuomenės sveikatos gerinimui, socialinių paslaugų prieinamumo, gyventojų užimtumo ir jų kultūrinės saviraiškos didinimui. Tai ir socialinių paslaugų centrų plėtra vietiniuose urbanistiniuose centruose, ir pirminės sveikatos paslaugų sistemos palaikymas, ir aktyvaus laisvalaikio, amatų, daugiafunkcinių centrų kūrimas.

Teigiamą poveikį visuomenės sveikatai taip pat turės rekreacijos vystymo pasiūlymai, pagal kuriuos numatoma plėtoti poilsio zonas, želdynų sistemą, rekreacines viešojo naudojimo teritorijas prie vandens ir kt. Teigiamai visuomenės sveikatą taip pat įtakos inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros sprendiniai, kurie mažins akustinį triukšmą, oro bei vandens taršą.

Vertinant gyvenamųjų vietovių vystymo tolygios bei koncentruotos plėtos alternatyvas, didesnę poveikį socialinei-kultūrinei aplinkai turėtų tolygaus gyvenamųjų vietovių vystymo alternatyva, nes jos pagrindu būtų intensyviau palaikomas didesnis skaičius vietinių urbanistinių centrų. Tai sudarytų galimybes palaikyti, o gal net stiprinti esančias švietimo, kultūros, sveikatos priežiūros įstaigas. Tuo pačiu sumažėtų poreikis vidaus kelionėms į kitus, labiau remiamus, urbanistinius centrus.

8.5. Poveikis ekonominei aplinkai

Ekonominei aplinkai svarbią reikšmę gali turėti siūlomos koncepcijos alternatyvos pasirinkimas, kurių pagrindinius siūlymus ir sudaro ekonominio rėmimo modelio suformavimas. Siūlomos koncentruotos ir tolygios plėtos alternatyvos sudaro galimybes vystyti gyvenamąsias vietas, skatinti pramonę, tačiau skirtingais būdais. Pirmasis koncentruotos alternatyvos atvejis sudarytų teigiamą poveikį bendram rajono gyvenviečių vystymuisi, tačiau ilgesnėje laiko perspektyvoje, nes pirmiausiai būtų palaikomas mažesnis skaičius gyvenviečių. Tuo tarpu tolygios plėtos alternatyvos atveju būtų ekonominio augimo požymiai galėtų būti pasiekti greičiau didesnėje gyvenviečių dalyje, tačiau jo efektyvumas ilgalaikėje perspektyvoje gali nebūti toks ryškus.

Teigiamą poveikį taip pat turėtų gyvenamųjų teritorijų vystymo pasiūlymai, numatant galimybes naujų teritorijų plėtrai. Šis poveikis būtų daugiau trumpesnio laikotarpio, nes siejamas su pačių statybų procesu.

Bendrojo plano keitimo urbanistinės dalies pasiūlymuose numatomos teritorijos pramonės ir verslo plėtrai taip pat turės teigiamą poveikį savivaldybės ekonominei aplinkai. Paminėtina, kad pramonei teritorijos parinktos netoli nuo energijos perdavimo linijų, įvertinant galimus skirtingus pramonės veiklos tipus. Priklausomai nuo jų galimo neigiamo poveikio aplinkai – dalis pramonės zonų numatoma atokiau nuo Ukmergės miesto tam, kad jose galėtų įsikurti įmonės, galinčios sukelti didesnę aplinkos taršą.

Pramoninių teritorijų plėtra neabejotinai turi teigiamą ilgalaikį poveikį, kuris taip pat skatina ir socialinės aplinkos kokybės pagerėjimą. Pateikiamose koncepcijų alternatyvose numatomi du pramonės zonų plėtos variantai, kurie ekonominio vystymo atžvilgiu gali būti vertintini tolygiai.

Teigiamą poveikį verslo plėtrai turės ir inžinerinės infrastruktūros plėtra, socialinės dalies sprendiniai, susiję su darbo jėgos kokybės gerinimu, rekreacijos–turizmo infrastruktūros vystymas ir kt.

8.6. Pateikiamų alternatyvų privalumai ir trūkumai vertinamų aplinkos komponentų atžvilgiu

Aukščiau apibūdintos koncepcijų alternatyvos suteikia galimybę vystyti Ukmergės rajono savivaldybės gyvenamąsias vietas, numatant urbanistinės plėtos teritorijas, pramonės objektų vystymą ir kt., tačiau jų urbanistinio vystymo principai yra skirtingi. Vertinant I-osios koncepcijos privalumus, galima išskirti, kad vystant esamas susiklosčiusias gyvenamąsias vietas būtų sudarytos palankesnės sąlygos Ukmergės miesto bei atrinktų keturių didesnių kaimo gyvenamųjų vietovių plėtojimui. Šiais sprendimais būtų sudarytos galimybės didesnio urbanistinio efekto pasiekimui atrinktuose pagrindiniuose urbanistiniuose centruose, tuo tarpu II-osios koncepcijos atveju būtų atrenkamas kur kas didesnis skaičius pagrindinių urbanistinių centrų, kuriems būtų teikiamas urbanistinės plėtos prioritetas. Šiuo atveju, atrinktų gyvenamųjų vietovių siekiamas tolygus vystymas gali pareikalauti kur kas didesnių sąnaudų. Be to, šiuo atveju skiriamos investicijos gali per daug išsiskaidyti ir nesuteikti siekiamo gyvenamųjų vietovių vystymo efektyvumo. Tuo tarpu I-osios alternatyvos atveju skiriamos investicijos galėtų būti paskirstytos kryptingiau bei duoti didesnę ekonominę bei urbanistinę efektą.

Lyginant urbanistinių centrų aptarnavimo spindulius, galima išskirti, kad I-osios alternatyvos atveju pagrindiniai centrai aptarnautų vidutiniškai 12–16 km nutolusias teritorijas (26 lentelė). Iki jų susisiekimas automobiliu ar visuomeniniu transportu truktų apie 20–30 min. II-osios alternatyvos atveju, pagrindiniai urbanistiniai centrai aptarnautų 7–9 km nutolusias teritorijas. Iki jų susisiekimas automobiliu ar visuomeniniu transportu truktų vidutiniškai 10–15 min. Bendru atveju, iki nepagrindinių urbanistinių centrų kelias būtų apie 5 km. Tai atstumas, kurį galima nesunkiai įveikti dviračiu (apie 20–30 min.). Tad, įvertinant pagrindinių urbanistinių centrų išsidėstymą, I-osios alternatyvos atveju galėtų išaugti visuomeninio susisiekimo reikšmė. Tuo tarpu II-osios alternatyvos atveju galėtų būti labiau panaudojama dviračių susisiekimo infrastruktūra.

Vertinant Ukmergės miesto plėtos pasiūlymus, galima plačiau apžvelgti numatomus skirtingus plėtos modelius. I-osios alternatyvos atveju būtų numatytas kompaktiškos miesto struktūros išlaikymas, kartu vystant gretimas gyvenamąsias vietas. Šiuo atveju būtų sudarytos palankesnės galimybės šalia esančių gyvenamųjų vietovių inžinerinės bei socialinės infrastruktūros vystymui. Tuo tarpu žiedinės plėtos atveju būtų sudaromos prielaidos vientisos miesto užstatymo teritorijos plėtimui. Susisiekimo atžvilgiu šios teritorijos būtų arčiau Ukmergės miesto centro, tačiau urbanistiniu požiūriu susidarytų prielaidos daugiau monotoniškos urbanistinės struktūros atsiradimui. Tokiu atveju būtų svarbu užtikrinti urbanistinės struktūros įvairovę, nustatant griežtesnius užstatymo reguliavimo reglamentus, numatant intensyvias užstatymo zonas lokalių miesto centrų formavimui ir pan.

Pramonės teritorijų išdėstymo pagrindinius skirtumus sudaro siūlomos naujos pramoninės zonos Ukmergės miesto apylinkėse, rytinėje jos pusėje, ties krašto keliu Nr. 115 į Molėtus. I-ojoje alternatyvoje siūloma vystyti pramonės teritorijas ties esama pramonės įmone Antakalnio II kaime, tačiau ši teritorija yra aukštumoje, netoli nuo Šventosios upės šlaitų, gražioje, vaizdingoje vietoje. Tuo tarpu II-ąja koncepcijos alternatyva numatomos pramonės zonos greta esamų gamybinių teritorijų Inkių bei Antakalnio III kaimuose. Šios teritorijos kraštovaizdiniu požiūriu yra palankesnės pramonės objektų vystymui, be to, jos būtų arčiau kaimo gyvenviečių.

Apibendrinant galima teigti, kad Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo siūlomose koncepcijos alternatyvose vertinimui išskirtos koncepcinių sprendinių grupės turės įtakos savivaldybės teritorijos, aplinkos kokybei, augalijai, gyvūnijai bei bioįvairovei, kultūros paveldui ir kraštovaizdžio struktūrai, socialinei–

kultūrinei ir ekonominei aplinkai. Tačiau tiek vienu, tiek kitu atveju koncepcijų alternatyvos gali būti vertintinos kaip pagrįstos darnios plėtros principais.

Vertinant koncepcijų alternatyvų sprendinių poveikį vertinamiems komponentams, galima išskirti, kad I-osios alternatyvos atveju sprendiniai daugiau palankesni ekonominės aplinkos vystymui. Šios koncentruotos plėtros alternatyvos atveju, mažesnio skaičiaus pagrindinių urbanistinių centrų vystymas turėtų kaupiamąjį ekonominį poveikį, kurį galėtų lemti kryptingesnis ir efektyvesnis vietinių urbanistinių centrų vystymas. Toks intensyvesnis mažesnio skaičiaus pagrindinių urbanistinių centrų palaikymas ilgainiui taip pat galėtų duoti teigiamą poveikį ir kitoms šalia esančioms kaimo gyvenamosioms vietovėms. Tuo tarpu II-osios koncepcijos alternatyvos atveju koncepciniai gyvenamųjų vietovių vystymo sprendiniai labiau palankūs socialinės–kultūrinės aplinkos plėtojimui. Šiuo atveju būtų tolygiau remiamas didesnis skaičius vietinių urbanistinių centrų, todėl tokia gyvenamųjų vietovių palaikymo kryptis leistų lengviau užtikrinti esamų švietimo, kultūros bei socialinio aprūpinimo įstaigų išlaikymą, kuris atitinkamai galėtų duoti teigiamą poveikį teritorinei savivaldybės raidai ir tolimesnėje laiko perspektyvoje.

Vertinant skirtingų koncepcijos alternatyvų sprendinių poveikį kraštovaizdžiui taip pat pastebimas ryškesnis galimų pasekmių skirtumas. Sprendinių poveikio kraštovaizdžiui pobūdis daugeliu atvejų gali labiau priklausyti nuo tolimesnių Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo, pavyzdžiui, vystant pramonės objektų teritorijas, formuojant kraštovaizdžio patrauklumą galinčius padidinti elementus – kompozicinius akcentus, išdėstant naujas užstatomas teritorijas vertingoje gamtinėje aplinkoje ir pan.

Susumavus bendrus vertinimo rezultatus galima teigti, kad tiek vienos, tiek kitos koncepcijos alternatyvos bendras balas labai panašus. Kaip ir minėta aukščiau, jų skirtumai yra daugiau strateginiai, priklausantys nuo gyvenamųjų vietovių ekonominio bei socialinio–kultūrinio vystymo krypties pasirinkimo. Apibendrinant galima teigti, kad tiek viena, tiek kita alternatyva vertinamų aplinkos komponentų atžvilgiu gali būti laikoma subalansuota.

9. PRIEMONĖS REIKŠMINGOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI

Norint išvengti, sumažinti ar kompensuoti neigiamas savivaldybės teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo pasekmes, rekomenduojama imtis šių priemonių:

1. numatyti Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo etapiškumą ir jo laikytis;
2. vykdyti Bendrojo plano sprendinių stebėseną;
3. teritorinę veiklą vystyti remiantis Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijoje įvardintais teritorijos vystymo principais;
4. nuosekliai laikytis Bendrojo plano sprendinių rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus bei kitus projektus;
5. vykdam užstatomų teritorijų vystymą, parengti planavimo bei projektavimo technines sąlygas, įvertinant kokybinius teritorijų formavimo reikalavimus:
 - reikalavimus detaliam teritorijų suplanavimui pertvarkant žemės sklypus bei suformuojant reikiamas viešojo naudojimo erdves – gatves, kelius, želdynus bei kitas visuomenines teritorijas;
 - reikalavimus gyvenamųjų vietovių erdvinės struktūros savitumo išsaugojimui;
 - reikalavimus urbanizuojamų teritorijų užstatymo kompleksiskumui ir kt;
6. vykdam susisiekimo sistemos vystymą, numatyti technines priemones neigiamoms pasekmėms kompensuoti (aptvarai nuo laukinių gyvūnų, pralaidos bei kt.);
7. įgyvendinant inžinerinės infrastruktūros dalies sprendinius taikyti naujausias ir mažiausiai kenkiančias aplinkai technologijas;
8. kultūros paveldo vertybių teritorijas plėtoti laikantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatų bei kitų reikalavimų, kurie nustatomi remiantis kultūros paveldo objektų apskaitos dokumentais ir kitais norminiais bei individualiais teisės aktais;
9. urbanizuojant teritorijas kurti želdynus, aplinkos sutvarkymui naudoti vietai būdingas medžiagas, taikant pažangias statybos priemones, formuoti kraštovaizdžio elementus suderinamai su jų prieinamumo užtikrinimu, rekreacinių teritorijų įrengimu ir pan.

Rengiant Bendrojo plano keitimo sprendinius siekiama išvengti galimo reikšmingo neigiamo poveikio numatomose pertvarkyti teritorijose. Vis dėlto, daugeliu lokalių atvejų sprendinių poveikis priklausys nuo tolimesnio sprendinių įgyvendinimo. Dėl šios priežasties, kaip pagrindinė priemonė, leidžianti užtikrinti galimų neigiamų pasekmių aplinkai sumažinimą, galėtų būti kokybiškų žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentų (specialiųjų ir detaliųjų planų) bei kitų projektų parengimas su aplinkos išsaugojimo, kraštovaizdžio bei urbanistinės struktūros formavimo priemonių dalimis, neprieštaraujančių Bendrojo plano keitimo sprendiniams.

10. VERTINIMO SUNKUMŲ APRAŠYMAS

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos sprendinių strateginis pasekmių aplinkai vertinimas atliktas remiantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu (Žin.,

2004, Nr. 130-4650) bei patvirtintu Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentu (2017 m.).

Ukmergės rajono savivaldybės bendrojo plano koncepcijos strateginis pasekmių aplinkai vertinimas buvo atliekamas nustatant atskirų plano dalių sprendinių poveikį svarbiausiems aplinkos komponentams. Šio savivaldybės bendrojo plano dalys yra tokios:

- gyvenviečių sistemos vystymas;
- gyvenamųjų teritorijų plėtra;
- pramonės teritorijų plėtra;
- socialinė–kultūrinė infrastruktūra;
- inžinerinė infrastruktūra;
- rekreacijos vystymas,
- kraštovaizdžio formavimas;
- susisiekimo sistemos vystymas.

Pagrindiniai aplinkos komponentai, kurių atžvilgiu atliekamas vertinimas, parinkti pagal Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašą bei savivaldybės teritorijos bendrojo plano apimtį. Tai yra:

- aplinkos kokybė;
- augalija, gyvūnija ir bioįvairovė;
- kultūros paveldas, kraštovaizdis;
- visuomenė ir jos sveikata;
- ekonominė aplinka.

Bendrojo plano koncepcijos pasiūlymų strateginis poveikis aplinkai vertintas pasitelkiant ekspertų išvadas. Taip pat remtasi Lietuvos statistikos departamento, Kultūros paveldo departamento, Saugomų teritorijų tarnybos bei valstybinio monitoringo ir kitais viešai prieinamais duomenimis. Analizei panaudota Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos esamos būklės medžiaga – aplinkos kokybės ir jos apsaugos, kraštovaizdžio, kultūros paveldo bei kitos dalys.

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvų vertinimui panaudoti metodai – ekspertiniai vertinimai aprašant galimas sprendinių pasekmes atrinktiems vertinamiems aplinkos komponentams ir sudarant apibendrinančias pasekmių lenteles bei atliekant geografinių informacinių sistemų (GIS) duomenų urbanistinę analizę.

Pagrindinė vertinimo problema yra nustatytos metodikos, tinkamos įvairių teritorijų bendrųjų planų vertinimui, trūkumas. Be to, gauti konkrečius aplinkos kokybės duomenis yra labai sudėtinga, dažniausiai neįmanoma, nes aplinkos stebėseną dabartiniu metu dažniausiai vykdoma tik visos šalies mastu, o savivaldybių monitoringo programos ne visur yra parengtos ir vykdomos.

11. NUMATYTŲ TAIKYTI STEBĖSENOS (MONITORINGO) PRIEMONIŲ APRAŠYMAS

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo įgyvendinimo ir poveikio aplinkai stebėseną turi būti vykdoma, remiantis *Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymu* (Žin., 2006, Nr. 57-2025), *Bendraisiais savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatais* (Žin., 2007, Nr. 76-3035) bei *Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos aprašu* (TAR, 2014, Nr. 401). Efektyviai stebėsenai užtikrinti, patvirtinus Bendrojo plano keitimą, sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringą), priežiūrą ir kontrolę turi vykdyti savivaldybė ir kitos institucijos.

Bendrojo plano keitimo stebėsenos (monitoringo) metu turi būti:

- rengiama Bendrojo plano keitimo sprendinių įgyvendinimo programa, nustatomas investicijų poreikis;
- analizuojama teritorijų planavimo duomenų banke sukaupta informacija;
- formuojant savivaldybės biudžetą, teikiami pasiūlymai dėl Bendrojo plano keitimo sprendinių įgyvendinimo;
- stebimi rajono ekonominio potencialo, ūkinės veiklos, infrastruktūros, nekilnojamojo turto rinkos raidos pokyčiai;
- nustatyta tvarka vykdoma gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimo priežiūra;
- analizuojami rajono urbanistinės plėtros ir inžinerinės infrastruktūros pokyčiai;
- analizuojami sveikatos apsaugos ir socialinės rūpybos infrastruktūros bei jų sąlygų pokyčiai;
- vykdoma kultūros ir švietimo infrastruktūros duomenų informacijos analizė;
- analizuojamos kitos pagrindinės ekonominės veiklos sąlygos ir aplinkos kokybę lemiantys faktoriai.

Savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo įgyvendinimo pasekmės fiksuojamos vykstant bendrą Ukmergės rajono savivaldybės aplinkos monitoringą pagal paruoštą, suderintą ir patvirtintą monitoringo programą, kaip nurodyta Bendruosiuose savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatuose bei Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos apraše.

Teritorijos ar aplinkos komponentai, kurie gali būti reikšmingai paveikti įgyvendinus ar neįgyvendinus Bendrojo plano keitimo sprendinius, turi būti stebimi, remiantis Valstybine aplinkos monitoringo 2011–2017 metų programa (Žin., 2011, Nr. 34-1603) bei jos atnaujinimais.

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo įgyvendinimo stebėseną turi apimti nuolatinį ir sistemingą stebėjimą, kasmetinės informacijos surinkimą ir kaupimą srityse, kuriose yra numatyti Bendrojo plano sprendiniai, jos vertinimą ir tolimesnį prognozavimą. Turi būti atliekama tiek teigiamų, tiek neigiamų pasekmių stebėseną, analizuojant pasekmes pagal galimą jų netiesioginį, kaupiamąjį, sinergetinį ir kt. pobūdį.

Siūloma Bendrojo plano keitimo įgyvendinimo stebėseną įtraukti į Ukmergės rajono savivaldybės aplinkos monitoringo programą, kaip nurodyta Bendruosiuose savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatuose.

Bendrojo plano keitimo stebėseną turi trukti iki naujo savivaldybės teritorijos bendrojo plano patvirtinimo. Savivaldybės monitoringo duomenys ir informacija institucijoms bei kitiems asmenims teikiama įstatymų ir kitų teisės aktų numatyta tvarka.

GRAFINĖ DALIS

1. Esamos būklės analizė. Teritorijų panaudojimo planas, Nr. E-1;
2. Teritorijos vystymo koncepcija. I alternatyva, Nr. K-1;
3. Teritorijos vystymo koncepcija. II alternatyva, Nr. K-2.